

ΟΜΙΛΟΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

31 Δεκεμβρίου 2007

Βάσει των Διεθνών Προτύπων
Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης

Οι συνημμένες οικονομικές καταστάσεις εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας Πειραιώς Α.Ε. την 12η Φεβρουαρίου 2008 και έχουν αναρτηθεί στο διαδίκτυο στη διεύθυνση www.piraeusbank.gr

Πίνακας Περιεχομένων των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων

	Σελίδα
Έκθεση Διαχείρισης	3
Ενοποιημένη Κατάσταση Αποτελεσμάτων	7
Ενοποιημένος Ισολογισμός	8
Ενοποιημένη Κατάσταση Μεταβολών στα Ίδια Κεφάλαια	9
Ενοποιημένη Κατάσταση Ταμειακών Ροών	10
Σημειώσεις	
Σημειώσεις επί των ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων:	
1 Γενικές Πληροφορίες για τον Όμιλο	11
2 Σύνοψη των γενικών λογιστικών αρχών του Ομίλου	11
2.1 Βάση κατάρτισης ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων	11
2.2 Ενοποίηση	12
2.3 Ξένα νομίσματα	12
2.4 Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	13
2.5 Αναγνώριση του αναβαλλόμενου αποτελέσματος της πρώτης μέρας "deferred day one profit and loss"	14
2.6 Έσοδα και έξοδα τόκων	14
2.7 Έσοδα και έξοδα προμηθειών	14
2.8 Έσοδα από μερίσματα	14
2.9 Χρηματοπιστωτικά στοιχεία ενεργητικού αποτιμώμενα σε εύλογες αξίες μέσω λογαριασμού αποτελεσμάτων	14
2.10 Συμφωνίες πώλησης και επαναγοράς	15
2.11 Επενδυτικό χαρτοφυλάκιο	15
2.12 Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	16
2.13 Άυλα στοιχεία ενεργητικού	17
2.13α Υπεραξία	17
2.13β Λογισμικό	17
2.13γ Λοιπά άυλα στοιχεία ενεργητικού	17
2.14 Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία	17
2.15 Επενδύσεις σε ακίνητα	18
2.16 Πάγια διακρατούμενα προς πώληση	19
2.17 Ακίνητα ως στοιχεία κυκλοφορούντος ενεργητικού	19
2.18 Μισθωμένα πάγια	19
2.19 Ταμείο και χρηματικά διαθέσιμα	19
2.20 Προβλέψεις	19
2.21 Συμβόλαια χρηματοοικονομικών εγγυήσεων	19
2.22 Παροχές σε εργαζομένους	20
2.23 Αναβαλλόμενοι φόροι	21
2.24 Υποχρεώσεις από δανειακά κεφάλαια	21
2.25 Τιτλοποιήσεις	21
2.26 Μετοχικό κεφάλαιο	21
2.27 Συναλλαγές συνδεδεμένων μερών	21
2.28 Υπηρεσίες θεματοφυλακής	22
2.29 Σύνταξη οικονομικών αναφορών ανά τομέα δραστηριότητας	22
2.30 Συμψηφισμός χρηματοοικονομικών μέσων	22
2.31 Συγκριτικά στοιχεία	22
3 Διαχείριση χρηματοοικονομικών κινδύνων	23
3.1 Πιστωτικός κίνδυνος	23
3.1.1 Μέτρηση πιστωτικού κινδύνου	23
3.1.2 Διαχείριση ορίων κινδύνου και τεχνικές μείωσης κινδύνου	25
3.1.3 Πολιτική απομείωσης και σχηματισμού προβλέψεων	26
3.1.4 Μέγιστη έκθεση πιστωτικού κινδύνου πριν τον υπολογισμό των εξασφαλίσεων και άλλων μέτρων πιστωτικής προστασίας	27
3.1.5 Δάνεια και απαιτήσεις	27
3.1.6 Πιστωτικοί τίτλοι, έντοκα γραμμάτια και άλλα αξιόγραφα	29
3.1.7 Επανάκτηση καλυμμάτων	29
3.1.8 Συγκέντρωση κινδύνου χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού με έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο	29
3.2 Κίνδυνος αγοράς	30

Σημειώσεις	Σελίδα	
3.3	Κίνδυνος συναλλάγματος	31
3.4	Κίνδυνος επιποκίου	32
3.5	Κίνδυνος ρευστότητας	33
3.6	Εύλογες αξίες χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων	35
3.7	Υπηρεσίες θεματοφυλακής	36
3.8	Κεφαλαιακή επάρκεια	36
4	Εκτιμήσεις και παραδοχές στην εφαρμογή των λογιστικών αρχών	37
5	Ανάλυση κατά τομέα	38
6	Καθαρά έντοκα έσοδα	40
7	Καθαρό αποτέλεσμα προμηθειών	40
8	Έσοδα από μερίσματα	40
9	Αποτελέσματα από χρεόγραφα εμπορικού χαρτοφυλακίου	40
10	Αποτελέσματα από χρηματοοικονομικά μέσα αποτιμώμενα σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσματικών λογαριασμών	40
11	Κέρδη μείον ζημιές από χρεόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου	40
12	Λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης	41
13	Δαπάνες προσωπικού	41
14	Έξοδα διοίκησης	41
15	Φόρος εισοδήματος	41
16	Κέρδη ανά μετοχή	42
17	Ταμείο και διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα	42
18	Έντοκα γραμμάτια και άλλα αξιόγραφα	42
19	Δάνεια και απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	43
20	Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	43
21	Χρηματοοικονομικά μέσα ενεργητικού αποτιμώμενα σε εύλογες αξίες μέσω αποτελεσματικών λογαριασμών	44
22	Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	45
23	Χρεόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου	46
24	Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρείες	47
25	Υπεραξία και λοιπά άυλα πάγια στοιχεία ενεργητικού	48
26	Ενσώματες ακινητοποιήσεις	48
27	Επενδύσεις σε ακίνητα	49
28	Πάγια διακρατούμενα για πώληση	49
29	Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	50
30	Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	50
31	Υποχρεώσεις προς πελάτες	50
32	Πιστωτικοί τίτλοι σε κυκλοφορία	51
33	Υβριδικά και λοιπά δανειακά κεφάλαια	52
34	Λοιπές υποχρεώσεις	52
35	Λοιπές προβλέψεις για κινδύνους και βάρη	53
36	Αναβαλλόμενοι φόροι	53
37	Υποχρεώσεις για παροχές μετά τη συνταξιοδότηση	54
38	Ενδεχόμενες υποχρεώσεις και δεσμεύσεις	56
39	Μετοχικό κεφάλαιο	57
40	Λοιπά αποθεματικά και κέρδη εις νέον	59
41	Μέρισμα ανά μετοχή	59
42	Ταμείο και χρηματικά διαθέσιμα	59
43	Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη	60
44	Εξαγορές και πωλήσεις θυγατρικών και συγγενών εταιρειών	61
45	Γεγονότα μετά την ημερομηνία Ισολογισμού	64
	Έκθεση ελέγχου Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή	65

ΕΚΘΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Κυρίες και Κύριοι Μέτοχοι,

Στη διάρκεια του 2007 η παγκόσμια οικονομία συνέχισε την αναπτυξιακή της πορεία κινούμενη με ρυθμό άνω του 4,5%, υποστηριζόμενη κυρίως από τη δυναμική των αναδυόμενων οικονομιών της Ασίας και της Ανατολικής Ευρώπης. Ωστόσο, κατά το δεύτερο εξάμηνο του έτους, υπήρξε «αναταραχή» στο διεθνές χρηματοπιστωτικό σύστημα, η οποία ξεκίνησε από την αμερικανική αγορά ενυπόθηκης πίστης υψηλού κινδύνου (sub-prime mortgage market). Συνέπεια της αναταραχής αυτής ήταν να επικρατήσει σχετική στενότητα ως προς τη ρευστότητα στη διεθνή τραπεζική αγορά, καθώς και έντονες διακυμάνσεις στις κεφαλαιαγορές. Παρά αυτό το κλίμα αβεβαιότητας, το ελληνικό τραπεζικό σύστημα παρέμεινε ισχυρό στη διάρκεια της χρονιάς που πέρασε, επωφελούμενο από τον υψηλό ρυθμό οικονομικής ανάπτυξης στην Ελλάδα, αλλά και από τη μη έκθεσή του σε προϊόντα συνδεδεμένα με τη sub-prime αγορά των Η.Π.Α.

Έτσι, το 2007 ήταν ακόμη μια αποδοτική χρονιά για τις ελληνικές τράπεζες και ειδικά για την Τράπεζα Πειραιώς, η οποία συνέχισε να αναπτύσσεται ταχύτατα. Εν μέσω συνθηκών έντονου ανταγωνισμού, η Τράπεζα υπερέβη σε μεγέθη και αποτελέσματα τους στόχους που είχαν τεθεί στην αρχή του έτους, ενώ αντιμετώπισε προβλήματα ρευστότητας παρά την αρνητική διεθνή συγκυρία. Σε αυτό συνέβαλαν οι έγκαιρες ενέργειες της Διοίκησης που ενδυνάμωσαν την κεφαλαιακή επάρκεια και ενίσχυσαν το επίπεδο ρευστότητας: η 2η πιλοποίηση στεγαστικών δανείων ύψους €1,25 δισ τον περασμένο Ιούλιο, σε μια περίοδο όπου είχε μόλις ξεκινήσει η κρίση στις διεθνείς αγορές χρήματος, καθώς επίσης και η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας κατά €1,35 δισ που ολοκληρώθηκε το Σεπτέμβριο του 2007. Παράλληλα, δόθηκε μεγάλη έμφαση στην άντληση νέων καταθέσεων από όλες τις μονάδες του Ομίλου, προσπάθεια που απέφερε εξαιρετικά αποτελέσματα, ιδιαίτερα κατά το τελευταίο τρίμηνο του έτους.

Στο πλαίσιο λοιπόν αυτό, όχι μόνο συνεχίστηκε η απρόσκοπτη υλοποίηση των επιχειρηματικών στόχων του Ομίλου, αλλά εντός του 2007 αναθεωρήθηκε το Επιχειρηματικό Σχέδιο για την περίοδο ως το 2010, θέτοντας νέους δυναμικούς στόχους ανάπτυξης και κερδοφορίας.

Στη διάρκεια της χρονιάς, οι εργασίες του Ομίλου αυξήθηκαν σημαντικά, με το ενεργητικό του να ξεπερνά τα €46 δισ στο τέλος του έτους έναντι €31 δισ το 2006. Οι αναπτυξιακοί ρυθμοί των τελευταίων χρόνων επιταχύνθηκαν περαιτέρω, με αποτέλεσμα την ενίσχυση των μεριδίων αγοράς και την ισχυροποίηση της παρουσίας του Ομίλου σε όλους τους τομείς δραστηριότητάς του.

Επιπλέον, εντός του 2007, ο Όμιλος Πειραιώς διεύρυνε τη διεθνή παρουσία του στην Ουκρανία με την εξαγορά της International Commerce Bank και στην Κύπρο με την έγκριση λειτουργίας τραπεζικού ιδρύματος και τη συμφωνία εξαγοράς του δικτύου της Arab Bank Κύπρου. Παράλληλα, ισχυροποιήθηκε με τη δημιουργία 103 νέων καταστημάτων στις χώρες της Βαλκανικής και την Αίγυπτο όπου ο Όμιλος δραστηριοποιείται τα τελευταία χρόνια. Επισημαίνεται ότι η είσοδος τόσο στην ουκρανική, όσο και στην κυπριακή αγορά, έγινε στο πλαίσιο των μακροχρόνιων επιχειρηματικών στόχων και είναι συνεπής με τη στρατηγική του Ομίλου για εδραίωσή του ως ένα από τους ισχυρότερους τραπεζικούς οργανισμούς στην περιοχή της Νοτιοανατολικής Ευρώπης και της Ανατολικής Μεσογείου.

Σε ευθυγράμμιση προς τη στρατηγική της Πειραιώς να αποτελεί την κατεξοχήν Τράπεζα του μεσαίου χώρου της αγοράς, επιχειρήσεων και ιδιωτών, «αιχμή του δόρατος» της ανάπτυξής της αποτέλεσαν και το 2007 οι τραπεζικές υπηρεσίες προς μεσαίες και μικρές επιχειρήσεις, αλλά και οι προηγμένες λύσεις προσαρμοσμένες στις ανάγκες των νοικοκυριών εντός και εκτός Ελλάδας. Τα μεγέθη των δύο αυτών πελατειακών τμημάτων εμφάνισαν εντυπωσιακές επιδόσεις, καταγράφοντας αύξηση των δανειακών τους υπολοίπων κατά 55% και 37% αντίστοιχα.

Παράλληλα, το 2007 επιταχύνθηκαν οι ρυθμοί ανάπτυξης και σε δραστηριότητες όπου ο Όμιλος Πειραιώς έχει εδραιώσει την παρουσία του στην ελληνική αγορά, όπως η τραπεζική μεγάλων επιχειρήσεων και το project finance, η χρηματοδοτική και λειτουργική μίσθωση (με την εξαγορά και της εταιρείας χρονομίσθωσης AVIS στην Ελλάδα), η ναυτιλιακή τραπεζική, οι χρηματιστηριακές εργασίες, αλλά και η ηλεκτρονική τραπεζική.

Αξίζει να τονισθεί ότι, παρά την έντονη ανάπτυξη, ο Όμιλος δεν χαλάρωσε τα κριτήρια πιστοδοτήσεων των μονάδων του τόσο στην Ελλάδα όσο και στις διεθνείς του δραστηριότητες. Έτσι, ο δείκτης μη εξυπηρετούμενων δανείων του Ομίλου διαμορφώθηκε στο 2,1% στο τέλος του 2007 από 2,4% το Δεκέμβριο 2006. Επιπρόσθετα, στο πλαίσιο εφαρμογής νέου αυστηρότερου ορισμού σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης (ΔΠΧΠ 7) για τα δάνεια σε καθυστέρηση άνω των 90 ημερών, ο δείκτης αυτός ανήλθε στο 3,4% των χορηγήσεων στο τέλος του 2007 έναντι 4,1% σε συγκρίσιμη βάση το Δεκέμβριο του 2006, παρουσιάζοντας και με τη νέα μεθοδολογία σημαντική τάση βελτίωσης. Στόχος του Ομίλου παραμένει η περαιτέρω βελτίωση του δείκτη δανείων σε καθυστέρηση σε επίπεδο κάτω του 2,5% μέχρι το 2010. Και αυτό στην κατεύθυνση της ιδιαίτερης βαρύτητας που αποδίδεται από τη Διοίκηση της Πειραιώς στην απαρέγκλιτη τήρηση των αρχών διαχείρισης κινδύνων και στις συνεχείς επενδύσεις σε εξειδικευμένο στελεχιακό δυναμικό και σε προηγμένα συστήματα ελέγχου ανάληψης πάσης φύσεως κινδύνων.

Η προσήλωση στους επιχειρηματικούς στόχους, η κεφαλαιοποίηση της εμπειρίας συνεχούς ανάπτυξης των τελευταίων ετών και η αφοσίωση του ανθρώπινου δυναμικού του Ομίλου έφεραν και το 2007 υψηλή επίδοση κερδοφορίας. Τα καθαρά κέρδη που αναλογούν στους μετόχους αυξήθηκαν κατά 43% το 2007, φτάνοντας τα €622 εκατ από €435 εκατ το 2006. Τα κέρδη αυτά έχουν επιβαρυνθεί με πρόσθετη φορολογική δαπάνη σε συνέχεια του νέου φορολογικού νόμου του Ιανουαρίου 2008 για τα τραπεζικά κεφαλαιακά κέρδη του 2007, ενώ χωρίς αυτήν ανέρχονταν σε €653 εκατ, αυξημένα κατά 50%.

Η παρουσία του Ομίλου τόσο στην Ελλάδα όσο και διεθνώς ισχυροποιήθηκε σημαντικά: 208 νέα καταστήματα εντάχθηκαν στον Όμιλο στη διάρκεια του 2007, 19 στην Ελλάδα και 189 στο εξωτερικό και δημιουργήθηκαν 3.104 νέες θέσεις εργασίας, 826 στην Ελλάδα και 2.278 στο εξωτερικό. Έτσι, στις 31.12.2007 το ανθρώπινο δυναμικό του Ομίλου αριθμούσε 12.357 άτομα, 6.600 στην Ελλάδα και 5.757 στο εξωτερικό και τα καταστήματά του έφθαναν τα 744, 320 στην Ελλάδα και 424 στο εξωτερικό.

Η ανάπτυξη των δικτύων συνέτεινε στην ακόμη καλύτερη εξυπηρέτηση της αυξανόμενης πελατειακής βάσης του Ομίλου εντός και εκτός Ελλάδας. Ενδεικτική είναι η αύξηση του αριθμού των πελατών στην Ελλάδα, οι οποίοι ξεπέρασαν το 1,9 εκατ από 1,6 εκατ στο τέλος του 2006, ενώ οι συνδρομητές ηλεκτρονικής τραπεζικής ξεπέρασαν τους 220.000 από 180.000 ένα χρόνο πριν. Εάν προστεθούν σε αυτούς και οι πελάτες του Ομίλου Πειραιώς στις χώρες της Νοτιοανατολικής Ευρώπης και την Αίγυπτο, ο συνολικός αριθμός πελατών υπερβαίνει τα 2,7 εκατ.

Στο τέλος Δεκεμβρίου 2007, οι χορηγήσεις προ προβλέψεων του Ομίλου ανερχόταν σε €31 δισ, ενώ οι καταθέσεις μαζί με τους πιστωτικούς τίτλους λιανικής σε €24 δισ, αυξημένες σημαντικά κατά 48% και 33% αντίστοιχα. Τα σύνολο των αντληθέντων κεφαλαίων (καταθέσεις, ομόλογα πελατείας δικτύου, wealth management, αμοιβαία κεφάλαια και διατραπεζική) διαμορφώθηκε σε €37 δισ.

Η χρηματοδότηση της ανάπτυξης των χορηγήσεων στη διάρκεια του 2007 αποτέλεσε μια από τις μεγαλύτερες προκλήσεις για τις τράπεζες διεθνώς, λόγω των προβλημάτων ρευστότητας που προαναφέρθηκαν, αλλά και της συνακόλουθης αύξησης του κόστους άντλησης κεφαλαίων. Στην κατεύθυνση αυτή η Τράπεζα Πειραιώς, πέραν της αύξησης κεφαλαίου και της 2ης τιτλοποίησης στεγαστικών της δανείων, προχώρησε σε έκδοση 3ετούς ομολόγου κυρίου χρέους ύψους €750 εκατ, στο πλαίσιο του προγράμματος Euro Medium Term Note και έδωσε ξεχωριστή βαρύτητα στην προσέλκυση νέων καταθετικών κεφαλαίων από όλα τα δίκτυα πωλήσεων και τις μονάδες του Ομίλου, με αποτέλεσμα ο δείκτης χορηγήσεων προς καταθέσεις να διαμορφωθεί στο επίπεδο του 127% στο τέλος του 2007 έναντι 130% το Σεπτέμβριο του 2007 και τούτο παρά τη σημαντική αύξηση των δανείων.

Όσον αφορά τη χρηματιστηριακή εξέλιξη της τιμής της μετοχής της Τράπεζας το 2007, αξίζει να σημειωθεί ότι, εν μέσω ιδιαίτερα δυσμενών συνθηκών για τον τραπεζικό κλάδο διεθνώς, η μετοχή της Τράπεζας Πειραιώς συνέχισε την καλή πορεία της, παρουσιάζοντας αύξηση της τιμής της κατά 16%, σε ευθυγράμμιση με τη θετική πορεία του Χρηματιστηρίου Αθηνών και παρά την αρνητική πορεία των ευρωπαϊκών τραπεζικών δεικτών.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας, σε συνέχεια της διανομής προμερίσματος €0,36 ανά μετοχή, αποφάσισε να προτείνει στην Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων τη διανομή συνολικού μερίσματος €0,72 ανά μετοχή για τη χρήση του 2007. Το προτεινόμενο μέρισμα είναι αυξημένο κατά 41% σε σχέση με το μέρισμα του 2006 (€0,51 ανά μετοχή, προσαρμοσμένο λόγω της αύξησης μετοχικού κεφαλαίου το 2007), ενώ αντιστοιχεί σε μερισματική απόδοση 2,8%, με βάση τη μέση τιμή της μετοχής κατά το 2007. Υπενθυμίζεται ότι στόχος της μερισματικής πολιτικής της Πειραιώς είναι η σταθερή βελτίωση του μερίσματος ανά μετοχή, λαμβάνοντας υπόψη την πορεία των καθαρών κερδών που αναλογούν στους μετόχους της Τράπεζας, αλλά και τις εν γένει συνθήκες της αγοράς.

Συμπληρώνοντας την εικόνα του Ομίλου της Τράπεζας Πειραιώς για το 2007, πρέπει επίσης να γίνει αναφορά:

- στην αύξηση του μεριδίου αγοράς στην Ελλάδα που έφθασε 14% στα δάνεια και 12% στις καταθέσεις από 12% και 10% αντίστοιχα στο τέλος του 2006,
- στην εδραίωση του πρωταγωνιστικού ρόλου της Τράπεζας στις χορηγήσεις προς επιχειρήσεις, με μερίδιο αγοράς 19% στην Ελλάδα στο τέλος του 2007 από 17% ένα χρόνο πριν, παράλληλα με τη σημαντική ενίσχυση των δανείων προς ιδιώτες,
- στην αύξηση των μεριδίων αγοράς σε όλες τις χώρες δράσης του Ομίλου στο εξωτερικό,
- στη σημαντική ενίσχυση σε δάνεια και καταθέσεις από το εξωτερικό, τα οποία αυξήθηκαν κατά 112% και 45% αντίστοιχα, ενώ και η κερδοφορία από τις διεθνείς δραστηριότητες διπλασιάστηκε έναντι του 2006, ανερχόμενη σε €80 εκατ,
- στη βελτίωση του δείκτη αποτελεσματικότητας «κόστος προς έσοδα» στο 45% από 48% το 2006,
- στο ικανοποιητικό επίπεδο της αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων μετά από φόρους στο 29,5%, καθώς και της αποδοτικότητας ενεργητικού μετά από φόρους στο 1,7%,
- στη διατήρηση του δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας σε υψηλό επίπεδο (12,3% με το Tier I στο 9,8%), συνέπεια και της αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου, με το σύνολο των ιδίων κεφαλαίων να ανέρχεται σε €3,3 δισ. Σημειώνεται ότι από τα ίδια κεφάλαια αφαιρείται η αξία των ιδίων μετοχών που κατέχει η Τράπεζα, οι οποίες στο τέλος του έτους ανέρχονταν σε 11.081.930 με ονομαστική αξία €52.860.806,10, αντιπροσωπεύοντας το 3,27% του μετοχικού κεφαλαίου. Στη διάρκεια του 2007 η Τράπεζα αγόρασε 7.323.853 ίδιες μετοχές ονομαστικής αξίας €34.934.778,81 (ποσοστό 2,16% του κεφαλαίου), ενώ πώλησε 1.000.000 ίδιες μετοχές ονομαστικής αξίας €4.770.000,00, σε υλοποίηση της απόφασης της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων της 03.04.2007. Η αξία αγορών των ιδίων μετοχών το 2007 ήταν €188.639.518,67, ενώ η αξία πώλησης ιδίων μετοχών και επ' αυτών δικαιωμάτων προτίμησης €39.270.599,31.

Κυρίες και Κύριοι Μέτοχοι,

Το 2007 ήταν το 1ο έτος του Επιχειρηματικού Σχεδίου της περιόδου 2007-2010, κατά το οποίο όλοι οι στόχοι του Ομίλου για το έτος αυτό επιτεύχθηκαν.

Από όλα όσα προαναφέρθηκαν προκύπτει ότι, για μια ακόμη χρονιά, ο Όμιλος Πειραιώς επιβεβαίωσε την εμπιστοσύνη των μετόχων, των πελατών, αλλά και των στελεχών του. Σημειώνεται ότι σε αναγνώριση της προόδου που επιδεικνύει, αλλά και της συνεπούς υλοποίησης της στρατηγικής της, ο οίκος πιστοληπτικής διαβάθμισης Moody's αναβάθμισε τον Απρίλιο του 2007 το μακροχρόνιο rating της Τράπεζας Πειραιώς κατά 3 βαθμίδες σε A1 από Baa1. Η αναβάθμιση αυτή ήταν σημαντική, καθώς ο διεθνής οίκος έλαβε υπόψη του την αυξημένη χρηματοοικονομική ισχύ και τη θέση της Τράπεζας στην ελληνική τραπεζική αγορά. Επιπλέον, το Φεβρουάριο του 2008 ο οίκος Standard & Poor's προχώρησε σε αναβάθμιση των προοπτικών πιστοληπτικής διαβάθμισης της Τράπεζας σε «θετικές» από «σταθερές», επιβεβαιώνοντας το rating BBB+.

Η συνεχής επιχειρηματική ανάπτυξη του Ομίλου Πειραιώς συμβαδίζει με τις προτεραιότητες που θέτει για θέματα εταιρικής κοινωνικής ευθύνης. Η υποθήκη «δεσμεύσεων» για ένταξη κοινωνικών, πολιτιστικών και περιβαλλοντολογικών δράσεων στις πρακτικές της Τράπεζας, πέρα και πάνω από το νομικό και ρυθμιστικό πλαίσιο, επιβεβαιώνουν τη σημασία που προσδίδει η Διοίκηση στην κοινωνική «ατζέντα» των δραστηριοτήτων της. Στην κατεύθυνση αυτή, εντός του 2007 η Τράπεζα Πειραιώς υπέγραψε τη Διακήρυξη για την ένταξη της στο UNEP FI, την Οικονομική Πρωτοβουλία του Προγράμματος Περιβάλλοντος του ΟΗΕ, ενώ συνέχισε και το 2007 να δρα εθελοντικά σύμφωνα με τις αρχές του Οικουμενικού Συμφώνου του Ο.Η.Ε. (UN Global Compact), αναλαμβάνοντας την πρωτοβουλία για υποστήριξη και προώθηση των αρχών του στα πλαίσια των δραστηριοτήτων της.

Με συνεχή άλματα ανάπτυξης από το 1991 έως σήμερα, δημιουργήσαμε το σημερινό Όμιλο Πειραιώς των 750 καταστημάτων σε Ελλάδα και εξωτερικό, των 12.400 ανθρώπων, των €46 δισ σε ενεργητικό και των €3,3 δισ ιδίων κεφαλαίων, καταλαμβάνοντας την 4η θέση στην Ελλάδα με μερίδιο αγοράς 14% και με δυναμική παρουσία σε 9 χώρες.

Η πορεία της Πειραιώς τα προηγούμενα 16 χρόνια είναι μια ιστορία προστιθέμενης αξίας για τους μετόχους της. Λειτουργώντας επιχειρηματικά, ικανοποιώντας τις ανάγκες των αγορών, στοχεύοντας ψηλά, θα επιτύχουμε και τους νέους επιχειρηματικούς στόχους που έχουμε θέσει, ενισχύοντας τον περιφερειακό χαρακτήρα του Ομίλου μας στη Νοτιοανατολική Ευρώπη και Ανατολική Μεσόγειο, συνεπείς προς τη στρατηγική εξυπηρέτησης του μεσαίου χώρου της αγοράς, με αφοσιωμένο και ικανό προσωπικό και με υψηλές αποδόσεις για τους μετόχους μας.

Μιχάλης Γ. Σάλλας
Πρόεδρος Δ.Σ.

ΕΠΕΞΗΓΗΜΑΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

**ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΤΑΚΤΙΚΗ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ
ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε. ΚΑΤ' ΑΡΘΡΟ 11α Ν. 3371/2005**

Η παρούσα επεξηγηματική έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας Πειραιώς προς την Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων της περιέχει αναλυτικές πληροφορίες αναφορικά με τα ζητήματα της παραγράφου 1 του άρθρου 11α του Ν. 3371/2005.

I. Διάρθρωση μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας Πειραιώς

Το μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας Πειραιώς ανέρχεται σε ένα δισεκατομμύριο εξακόσια δέκα επτά εκατομμύρια εννιακόσιες εβδομήντα επτά χιλιάδες διακόσια πενήντα εννέα ευρώ και ενενήντα εννέα λεπτά (€1.617.977.259,99), διαιρούμενο σε τριακόσια τριάντα εννέα εκατομμύρια εκατόν ενενήντα οκτώ χιλιάδες πεντακόσιες ογδόντα επτά (339.198.587) κοινές ονομαστικές μετά ψήφου μετοχές, ονομαστικής αξίας τεσσάρων ευρώ και εβδομήντα επτά λεπτών (€4,77) η κάθε μία. Οι μετοχές της Τράπεζας Πειραιώς είναι εισηγμένες προς διαπραγμάτευση στην Αγορά Αξιών του Χρηματιστηρίου Αθηνών.

Τα δικαιώματα των μετόχων της Τράπεζας Πειραιώς, τα οποία πηγάζουν από τη μετοχή της, είναι ανάλογα με το ποσοστό του κεφαλαίου, στο οποίο αντιστοιχεί η καταβεβλημένη αξία της μετοχής. Κάθε μετοχή παρέχει όλα τα δικαιώματα που προβλέπει ο νόμος και το καταστατικό της και ειδικότερα:

- Το δικαίωμα επί του μερίσματος από τα ετήσια ή τα κατά την εκκαθάριση κέρδη της Τράπεζας. Ποσοστό 35% των καθαρών κερδών μετ' αφαίρεση μόνον του τακτικού αποθεματικού ή 6% του καταβεβλημένου κεφαλαίου (και συγκεκριμένα το μεγαλύτερο από τα δύο ποσά) διανέμεται από τα κέρδη κάθε χρήσης στους μετόχους ως πρώτο μέρισμα, ενώ η χορήγηση πρόσθετου μερίσματος αποφασίζεται από τη Γενική Συνέλευση. Μέρισμα δικαιούται κάθε μέτοχος, ο οποίος αναφέρεται στο τηρούμενο από την Τράπεζα μητρώο μετόχων κατά την ημερομηνία προσδιορισμού δικαιούχων μερίσματος. Το μέρισμα κάθε μετοχής καταβάλλεται στο μέτοχο εντός δύο (2) μηνών από την ημερομηνία της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης που ενέκρινε τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις. Ο τρόπος και ο τόπος καταβολής ανακοινώνεται μέσω του Τύπου. Το δικαίωμα είσπραξης του μερίσματος παραγράφεται και το αντίστοιχο ποσό περιέρχεται στο Δημόσιο, μετά την παρέλευση 5 ετών από το τέλος του έτους, κατά το οποίο ενέκρινε τη διανομή του η Γενική Συνέλευση.
- Το δικαίωμα ανάληψης της εισφοράς κατά την εκκαθάριση ή, αντίστοιχα, της απόσβεσης κεφαλαίου που αντιστοιχεί στη μετοχή, εφόσον αυτό αποφασισθεί από τη Γενική Συνέλευση.
- Το δικαίωμα προτίμησης σε κάθε αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας με μετρητά και την ανάληψη νέων μετοχών.
- Το δικαίωμα λήψης αντιγράφου των οικονομικών καταστάσεων και των εκθέσεων των ορκωτών ελεγκτών και του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας.
- Το δικαίωμα συμμετοχής στη Γενική Συνέλευση, το οποίο εξειδικεύεται στα εξής επιμέρους δικαιώματα: νομιμοποίησης, παρουσίας, συμμετοχής στις συζητήσεις, υποβολής προτάσεων σε θέματα της ημερήσιας διάταξης, καταχώρησης των απόψεων στα πρακτικά και ψήφου.

Η Γενική Συνέλευση των μετόχων της Τράπεζας Πειραιώς διατηρεί όλα τα δικαιώματά της κατά τη διάρκεια της εκκαθάρισης.

Η ευθύνη των μετόχων της Τράπεζας περιορίζεται στην ονομαστική αξία των μετοχών που κατέχουν.

II. Περιορισμοί στη μεταβίβαση των μετοχών της Τράπεζας Πειραιώς

Η μεταβίβαση των μετοχών της Τράπεζας Πειραιώς, οι οποίες είναι άυλες και εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αθηνών, γίνεται όπως ορίζει ο Νόμος και δεν υφίστανται εκ του καταστατικού της περιορισμοί στη μεταβίβασή τους.

III. Σημαντικές άμεσες ή έμμεσες συμμετοχές κατά την έννοια του Ν. 3556/2007

Κανένας μεμονωμένος μέτοχος (φυσικό ή νομικό πρόσωπο) δεν κατέχει άμεσα ή έμμεσα ποσοστό μεγαλύτερο από 5% του συνολικού αριθμού των μετοχών της Τράπεζας Πειραιώς.

IV. Μετοχές παρέχουσες ειδικά δικαιώματα ελέγχου

Δεν υφίστανται μετοχές της Τράπεζας Πειραιώς που παρέχουν στους κατόχους τους ειδικά δικαιώματα ελέγχου.

V. Περιορισμοί στο δικαίωμα ψήφου

Δεν προβλέπονται στο καταστατικό της Τράπεζας περιορισμοί του δικαιώματος ψήφου που απορρέει από τις μετοχές της.

VI. Συμφωνίες μετόχων της Τράπεζας Πειραιώς

Δεν είναι γνωστή στην Τράπεζα η ύπαρξη συμφωνιών μεταξύ των μετόχων της, οι οποίες συνεπάγονται περιορισμούς στη μεταβίβαση των μετοχών της ή στην άσκηση των δικαιωμάτων ψήφου που απορρέουν από τις μετοχές της.

VII. Κανόνες διορισμού και αντικατάστασης μελών Δ.Σ. και τροποποίησης καταστατικού

Οι κανόνες που προβλέπει το καταστατικό της Τράπεζας για το διορισμό και την αντικατάσταση των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της και την τροποποίηση των διατάξεών του δεν διαφοροποιούνται από τα προβλεπόμενα στον Κ.Ν. 2190/1920.

VIII. Αρμοδιότητα του Δ.Σ. για την έκδοση νέων ή για την αγορά ιδίων μετοχών

Α) Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 13 παρ. 1 στοιχ. β) του Κ.Ν. 2190/1920, το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας Πειραιώς έχει το δικαίωμα, κατόπιν σχετικής απόφασης της Γενικής Συνέλευσης που υπόκειται στις διατυπώσεις δημοσιότητας του άρθρου 7β του Κ.Ν. 2190/1920, να αυξάνει το μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας με την έκδοση νέων μετοχών, με απόφασή του που λαμβάνεται με πλειοψηφία τουλάχιστον των δύο τρίτων (2/3) του συνόλου των μελών του. Στην περίπτωση αυτή, το μετοχικό κεφάλαιο μπορεί να αυξάνεται μέχρι το ποσό του κεφαλαίου που είναι καταβεβλημένο κατά την ημερομηνία που χορηγήθηκε στο Διοικητικό Συμβούλιο η εν λόγω εξουσία από τη Γενική Συνέλευση. Η ως άνω εξουσία του Διοικητικού Συμβουλίου μπορεί να ανανεώνεται από τη Γενική Συνέλευση για χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει την πενταετία για κάθε ανανέωση.

Β) Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 13 παρ. 13 του Κ.Ν. 2190/1920, με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης μπορεί να θεσπισθεί πρόγραμμα διάθεσης μετοχών στα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και το προσωπικό, με τη μορφή δικαιώματος προαίρεσης απόκτησης μετοχών κατά τους ειδικότερους όρους της απόφασης αυτής. Η απόφαση της Γενικής Συνέλευσης ορίζει, ιδίως, τον ανώτατο αριθμό μετοχών που μπορεί να αποκτηθούν ή να εκδοθούν (η ονομαστική αξία των οποίων δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει συνολικά το 1/10 του καταβεβλημένου κεφαλαίου κατά την ημερομηνία της απόφασης της Γενικής Συνέλευσης) αν οι δικαιούχοι ασκήσουν το δικαίωμα απόκτησης μετοχών, την τιμή και τους όρους διάθεσης των μετοχών στους δικαιούχους, τους δικαιούχους ή τις κατηγορίες αυτών, τη διάρκεια του προγράμματος και τη μέθοδο προσδιορισμού της τιμής απόκτησης. Με την απόφαση της Γενικής Συνέλευσης μπορεί να ανατίθεται στο Διοικητικό Συμβούλιο ο καθορισμός των δικαιούχων ή των κατηγοριών αυτών, ο τρόπος άσκησης του δικαιώματος και οποιοσδήποτε άλλος όρος του προγράμματος διάθεσης μετοχών.

Το Διοικητικό Συμβούλιο εκδίδει τα πιστοποιητικά δικαιώματος απόκτησης μετοχών και, ανά ημερολογιακό τρίμηνο κατ' ανώτατο όριο, παραδίδει τις μετοχές που έχουν ήδη εκδοθεί ή εκδίδει και παραδίδει τις μετοχές στους δικαιούχους, που άσκησαν το δικαίωμά τους, αυξάνοντας αντίστοιχα το μετοχικό κεφάλαιο και πιστοποιώντας τη σχετική αύξηση αυτού.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 13 παρ. 14 του Κ.Ν. 2190/1920, το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας έχει το δικαίωμα, κατόπιν σχετικής απόφασης της Γενικής Συνέλευσης που υπόκειται στις διατυπώσεις δημοσιότητας του άρθρου 7β του Κ.Ν. 2190/1920, να θεσπίζει πρόγραμμα διάθεσης μετοχών σύμφωνα με τα ανωτέρω οριζόμενα, με απόφασή του που λαμβάνεται με πλειοψηφία τουλάχιστον των δύο τρίτων (2/3) του συνόλου των μελών του. Η εξουσιοδότηση αυτή ισχύει για 5 έτη, εκτός εάν η Γενική Συνέλευση ορίσει στη σχετική απόφασή της συντομότερο χρόνο ισχύος αυτής.

Σε εφαρμογή των ως άνω διατάξεων, σύμφωνα με την απόφαση της Β' Επαναληπτικής Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων της 16ης Μαΐου 2005 θεσπίστηκε 4ετές πρόγραμμα διάθεσης μετοχών προς τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και τα ανώτερα και ανώτατα στελέχη της Τράπεζας και των συνδεδεμένων (κατά την έννοια του άρθρου 42ε του ν.2190/20) με αυτήν εταιρειών, με τη μορφή δικαιώματος προαίρεσης απόκτησης μετοχών (stock option), βάσει του οποίου μπορούν να διατεθούν κατ' ανώτατο όριο 2.000.000 δικαιώματα προαίρεσης για αγορά μετοχών με τιμή διάθεσης €12,20 ανά μετοχή (2ο Πρόγραμμα). Με απόφαση της από 15.5.2006 Β' Επαναληπτικής Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων της Τράπεζας αποφασίστηκε η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου με κεφαλαιοποίηση αποθεματικών και η διανομή δωρεάν μετοχών σε αναλογία μία δωρεάν μετοχή ανά τέσσερις υφιστάμενες. Στη συνέχεια, με απόφαση της ίδιας Γενικής Συνέλευσης αναπροσαρμόστηκε αντίστοιχα το ανώτατο όριο των δικαιωμάτων προαίρεσης σε 2.500.000 δικαιώματα και η τιμή διάθεσης αυτών σε €9,76 προκειμένου να παραμείνει σταθερή η συνολική τιμή διάθεσης στους δικαιούχους.

Κατά τη δεύτερη περίοδο άσκησης (1-10 Δεκεμβρίου 2007) ασκήθηκαν 709.958 δικαιώματα προαίρεσης, για τα οποία καταβλήθηκε το συνολικό ποσό των €6.929.190,08.

Περαιτέρω, σύμφωνα με την απόφαση της από 15.5.2006 απόφασης της Β' Επαναληπτικής Συνέλευσης των Μετόχων της Τράπεζας, θεσπίστηκε 5ετές πρόγραμμα διάθεσης μετοχών (3ο Πρόγραμμα) προς τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και τα ανώτερα και ανώτατα στελέχη της Τράπεζας και των συνδεδεμένων (κατά την έννοια του άρθρου 42ε του ν.2190/20) με αυτήν εταιρειών, στις οποίες περιλαμβάνονται και εταιρείες με έδρα στο εξωτερικό, με τη μορφή παροχής δικαιωμάτων προαίρεσης αγοράς μετοχών (stock option), που θα ισχύσει και θα εφαρμοσθεί κατά τα έτη 2006, 2007, 2008, 2009 και 2010, παράλληλα και ανεξάρτητα από το προαναφερόμενο 2ο Πρόγραμμα που αποφασίστηκε από τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Τράπεζας την 16.5.2005. Στο πλαίσιο του 3ου Προγράμματος, μπορούν να διατεθούν, κατ' ανώτατο όριο, 4.028.820 δικαιώματα προαίρεσης για αγορά μετοχών της Τράπεζας, με τιμή διάθεσης €17,25 ανά μετοχή.

Κατά την δεύτερη περίοδο άσκησης (1-10 Δεκεμβρίου 2007) ασκήθηκαν 744.840 δικαιώματα προαίρεσης, για τα οποία καταβλήθηκε το συνολικό ποσό των €12.848.490.

Συνολικά, και για τα δύο Προγράμματα καταβλήθηκε το ποσό των €19.777.680,08.

Σε συνέχεια των ανωτέρω, το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας κατά την από 10.12.2007 συνεδρίασή του αποφάσισε την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας κατά το ποσό των €6.939.386,46 με έκδοση 1.454.798 νέων κοινών ονομαστικών με μίθο μετοχών ονομαστικής αξίας €4,77, ενώ ποσό €12.838.293,62 έχει αχθεί σε πίστωση του λογαριασμού από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο. Η αύξηση αυτή, σύμφωνα με ρητή πρόβλεψη του άρθρου 13 παρ. 13 του κ.ν. 2190/1920, δεν αποτελεί τροποποίηση του Καταστατικού. Η καταβολή του ως άνω ποσού πιστοποιήθηκε με την από 14.12.2007 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας.

Γ) Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 16 του Κ.Ν. 2190/1920, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, οι ανώνυμες εταιρείες μπορούν, οι ίδιες ή με πρόσωπο που ενεργεί στο όνομά του αλλά για λογαριασμό τους, να αποκτούν ίδιες μετοχές με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων τους, η οποία ορίζει τους όρους και τις προϋποθέσεις της απόκτησης, και ιδίως, τον ανώτατο αριθμό μετοχών που είναι δυνατόν να αποκτηθούν, τη διάρκεια, για την οποία χορηγείται η έγκριση, η οποία δεν μπορεί να υπερβαίνει τους είκοσι τέσσερις (24) μήνες και, σε περίπτωση απόκτησης από επαχθή αιτία (π.χ. αγορά), τα κατώτατα και ανώτατα όρια της αξίας της απόκτησης. Οι αποκτήσεις αυτές γίνονται με τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- η ονομαστική αξία των μετοχών που αποκτήθηκαν, συμπεριλαμβανομένων των μετοχών, τις οποίες είχε αποκτήσει προηγουμένως η εταιρεία και διατηρεί, και των μετοχών, τις οποίες απέκτησε πρόσωπο, το οποίο ενεργούσε στο όνομά του αλλά για λογαριασμό της εταιρείας, δεν είναι δυνατόν να υπερβαίνει το ένα δέκατο (1/10) του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου.

- η απόκτηση μετοχών, συμπεριλαμβανομένων των μετοχών, τις οποίες είχε αποκτήσει προηγουμένως η εταιρεία και διατηρεί, και των μετοχών, τις οποίες απέκτησε πρόσωπο, το οποίο ενεργούσε στο όνομά του αλλά για λογαριασμό της εταιρείας, δεν επιτρέπεται να έχει ως αποτέλεσμα τη μείωση των ιδίων κεφαλαίων σε ποσό κατώτερο του οριζόμενου στην παράγραφο 1 του άρθρου 44α του Κ.Ν. 2190/1920,

- η συναλλαγή μπορεί να αφορά μόνο μετοχές που έχουν εξοφληθεί πλήρως.

Η Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων της Τράπεζας με την από 3.4.2007 απόφασή της ενέκρινε την απόκτηση από την Τράπεζα ιδίων μετοχών μέσω του Χρηματιστηρίου Αθηνών μέχρι, κατ' ανώτατο όριο, 27.019.503 μετοχών, που αποτελεί ποσοστό 10% του συνόλου των κατά το χρόνο λήψης της απόφασης υφισταμένων μετοχών της Τράπεζας, με εύρος τιμών αγοράς μεταξύ των €5 (κατώτατο όριο) και των €40 (ανώτατο όριο) και για το χρονικό διάστημα ενός έτους από την ημερομηνία λήψης της απόφασης, δηλαδή το αργότερο μέχρι την 3.4.2008. Στο πλαίσιο υλοποίησης της ανωτέρω απόφασης της Γενικής Συνέλευσης, το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας καθορίζει με σχετική απόφασή του τους βασικούς όρους των επιμέρους συναλλαγών αγοράς ιδίων μετοχών.

ΙΧ. Σημαντικές συμφωνίες που τίθενται σε ισχύ, τροποποιούνται ή λήγουν σε περίπτωση αλλαγής ελέγχου κατόπιν δημόσιας πρότασης
Δεν υφίστανται συμφωνίες, οι οποίες τίθενται σε ισχύ, τροποποιούνται ή λήγουν σε περίπτωση αλλαγής στον έλεγχο της Τράπεζας κατόπιν δημόσιας πρότασης.

Χ. Συμφωνίες με μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ή το προσωπικό της Τράπεζας
Δεν υπάρχουν συμφωνίες της Τράπεζας με μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της ή με το προσωπικό της, οι οποίες να προβλέπουν αποζημίωσή τους σε περίπτωση αποχώρησής τους εξαιτίας διατύπωσης δημόσιας πρότασης. Οι σχηματισμένες προβλέψεις για αποζημιώσεις λόγω εξόδου από την υπηρεσία, συνεπεία και της εφαρμογής των διατάξεων του Ν.3371/2005, ανήλθαν την 31.12.2007 συνολικά στο ποσό των €32.679 χιλ και αφορούν σε μέλη της Διοίκησης, Γενικούς Διευθυντές, Αναπληρωτές Γενικούς Διευθυντές, Βοηθούς Γενικούς Διευθυντές και επικεφαλής θυγατρικών εταιρειών.

Για το Δ.Σ. της Τράπεζας
Μιχάλης Γ. Σάλλας
Πρόεδρος Δ.Σ.

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

	Σημείωση	Χρήση που έληξε την	
		31 Δεκεμβρίου 2007	31 Δεκεμβρίου 2006
Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα	6	2.662.084	1.674.818
Τόκοι και εξομοιούμενα έξοδα	6	(1.745.115)	(959.680)
ΚΑΘΑΡΑ ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΤΟΚΟΥΣ		916.969	715.138
Έσοδα προμηθειών	7	274.514	213.155
Έξοδα προμηθειών	7	(48.047)	(32.506)
ΚΑΘΑΡΑ ΕΣΟΔΑ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ		226.467	180.649
Έσοδα από μερίσματα	8	10.307	18.511
Αποτελέσματα από χρεόγραφα εμπορικού χαρτοφυλακίου	9	49.671	34.926
Αποτελέσματα από χρηματοοικονομικά μέσα αποτιμώμενα σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσματικών λογαριασμών	10	11.625	(5.484)
Κέρδη/ (Ζημιές) από χρεόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου	11	172.385	138.979
Λοιπά έσοδα εκμεταλλεύσεως	12	245.686	141.293
ΣΥΝΟΛΟ ΚΑΘΑΡΩΝ ΕΣΟΔΩΝ		1.633.109	1.224.012
Δαπάνες προσωπικού	13	(379.022)	(301.789)
Έξοδα διοίκησης	14	(303.935)	(247.357)
Αποσβέσεις	25, 26	(66.062)	(55.419)
Κέρδη/ (Ζημιές) από πώληση παγίων		12.202	11.971
Απομείωση αξίας δανείων και απαιτήσεων	22	(115.478)	(74.331)
Λοιπές προβλέψεις	35	(427)	(2.705)
ΣΥΝΟΛΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΕΞΟΔΩΝ		(852.722)	(669.630)
Συμμετοχή στα κέρδη συγγενών εταιρειών	24	4.927	2.167
ΚΕΡΔΗ ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ		785.313	556.549
Φόροι	15	(133.854)	(100.099)
ΚΕΡΔΗ ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΦΟΡΟΥΣ		651.459	456.450
Κέρδη αναλογούντα στους μετόχους της Τράπεζας		622.141	434.649
Κέρδη αναλογούντα στους μετόχους μειοψηφίας		29.318	21.801
Κέρδη ανά μετοχή αναλογούντα στους μετόχους (σε ευρώ):			
- Βασικά	16	2,14	1,57
- Προσαρμοσμένα (diluted)	16	2,13	1,56

Όμιλος Τράπεζας Πειραιώς - 31 Δεκεμβρίου 2007
Ποσά σε χιλιάδες ευρώ (Εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά)

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

	Σημείωση	31 Δεκεμβρίου 2007	31 Δεκεμβρίου 2006
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ			
Ταμείο και διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα	17	3.400.169	1.885.146
Έντοκα γραμμάτια και άλλα αξιόγραφα	18	214.819	165.226
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	19	2.611.891	2.626.853
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα - απαιτήσεις	20	83.216	56.435
Χρεόγραφα εμπορικού χαρτοφυλακίου	21	4.506.731	1.964.900
Χρηματοοικονομικά μέσα αποτιμώμενα σε			
εύλογες αξίες μέσω αποτελεσματικών λογαριασμών	21	508.137	56.449
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών (μετά από προβλέψεις)	22	30.288.785	20.426.615
Χρεόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου			
-Χρεόγραφα διαθέσιμα προς πώληση	23	1.383.628	1.300.126
-Διακρατούμενα έως τη λήξη χρεόγραφα	23	110.356	99.880
Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρείες	24	116.946	29.737
Αυλα πάγια στοιχεία ενεργητικού	25	264.635	192.291
Ενσώματες ακινητοποιήσεις	26	863.430	524.087
Επενδύσεις σε ακίνητα	27	692.799	619.748
Πάγια διακρατούμενα για πώληση	28	4.696	12.844
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	36	144.397	100.253
Ακίνητα ως στοιχεία κυκλοφορούντος ενεργητικού	29	182.743	181.357
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	29	1.049.963	689.270
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ		46.427.340	30.931.216
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ			
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	30	10.705.784	4.882.851
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα - υποχρεώσεις	20	87.038	59.704
Υποχρεώσεις προς πελάτες	31	22.067.315	16.734.589
Πιστωτικοί τίτλοι σε κυκλοφορία	32	7.788.572	5.261.513
Λοιπά δανειακά κεφάλαια	33	795.831	803.864
Υβριδικά κεφάλαια	33	193.406	201.206
Υποχρεώσεις για παροχές μετά τη συνταξιοδότηση	37	169.604	153.232
Λοιπές προβλέψεις για κινδύνους και βάρη	35	3.750	11.744
Τρέχουσες φορολογικές υποχρεώσεις		97.851	47.017
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	36	134.354	72.059
Λοιπές υποχρεώσεις	34	1.074.256	871.017
ΣΥΝΟΛΟ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ		43.117.761	29.098.796
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ			
Μετοχικό Κεφάλαιο	39	1.617.977	1.288.830
Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	39	1.099.903	88.146
Μείον: Ίδιες μετοχές	39	(250.863)	(97.302)
Λοιπά αποθεματικά	40	53.939	163.650
Κέρδη εις νέον	40	561.058	172.877
Κεφάλαια αναλογούντα στους μετόχους		3.082.015	1.616.201
Δικαιώματα μειοψηφίας		227.565	216.219
ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ		3.309.579	1.832.420
ΣΥΝΟΛΟ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ		46.427.340	30.931.216

Οι σημειώσεις που παρατίθενται στις σελίδες 11 έως 64 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων της 31ης Δεκεμβρίου 2007.

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΣΤΑ ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ

Σημείωση	Αναλογούντα στους μετόχους					Δικαιώματα μειοψηφίας	ΣΥΝΟΛΟ
	Μετοχικό Κεφάλαιο	Υπέρ το άρτιο	Ίδιες Μετοχές	Λοιπά Αποθεματικά	Κέρδη εις νέον		
Υπόλοιπο Έναρξης της 1 Ιανουαρίου 2006	1.024.932	330.643	(17.594)	96.202	(55.758)	229.234	1.607.659
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου με κεφαλαιοποίηση διαφοράς υπέρ το άρτιο	256.233	(259.200)					(2.967)
Έκδοση μετοχικού κεφαλαίου λόγω άσκησης δικαιωμάτων προαίρεσης	39	7.665	16.703	(4.981)			19.387
Αγορές ιδίων μετοχών	39		(356.152)				(356.152)
Πωλήσεις ιδίων μετοχών	39, 40		276.444		29.119		305.563
Αποθεματικό διαθέσιμου προς πώληση χαρτοφυλακίου	40			47.133			47.133
Κέρδη μετά φόρων χρήσης 2006	40				434.649	21.800	456.449
Μερίσματα προηγούμενης χρήσης					(107.435)	(8.428)	(115.863)
Προμέρισμα χρήσης 2006					(85.948)		(85.948)
Μεταφορά μεταξύ αποθεματικών και κερδών εις νέον				22.630	(22.630)		0
Αποθεματικό για πρόγραμμα διάθεσης μετοχών	13			8.360			8.360
Εξαγορές, απορροφήσεις και μεταβολές ποσοστών σε θυγατρικές				(2.891)	(17.980)	(22.290)	(43.161)
Διαφορές από συναλλαγματικές μετατροπές και λοιπές προσαρμογές				(2.803)	(1.140)	(4.097)	(8.040)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2006	1.288.830	88.146	(97.302)	163.650	172.877	216.219	1.832.420
Υπόλοιπο Έναρξης την 1 Ιανουαρίου 2007	1.288.830	88.146	(97.302)	163.650	172.877	216.219	1.832.420
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου με καταβολή μετρητών	39	322.208	994.481				1.316.689
Έκδοση μετοχικού κεφαλαίου λόγω άσκησης δικαιωμάτων προαίρεσης	39, 40	6.939	17.276	(4.571)			19.644
Αγορές ιδίων μετοχών	39		(188.639)				(188.639)
Πωλήσεις ιδίων μετοχών και επ' αυτών δικαιωμάτων προτίμησης	39, 40		35.079		2.973		38.052
Αποθεματικό διαθέσιμου προς πώληση χαρτοφυλακίου	40			(94.651)			(94.651)
Κέρδη μετά φόρων χρήσης 2007	40				622.141	29.318	651.459
Μερίσματα προηγούμενης χρήσης					(86.462)	(7.643)	(94.105)
Προμέρισμα χρήσης 2007					(117.598)		(117.598)
Μεταφορά μεταξύ αποθεματικών και κερδών εις νέον				25.101	(25.101)		0
Αποθεματικό για προγράμματα διάθεσης μετοχών	13			6.791			6.791
Εξαγορές και μεταβολές ποσοστών σε θυγατρικές				(352)	1.648	(12.630)	(11.334)
Διαφορές από συναλλαγματικές μετατροπές και λοιπές προσαρμογές				(42.029)	(9.420)	2.300	(49.149)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2007	1.617.977	1.099.903	(250.862)	53.939	561.058	227.564	3.309.579

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ

	Σημειώσεις	Από 1 Ιανουαρίου έως	
		31 Δεκεμβρίου 2007	31 Δεκεμβρίου 2006
<i>Ταμειακές Ροές από Λειτουργικές Δραστηριότητες</i>			
Κέρδη προ φόρων		785.313	556.549
Προσαρμογή κερδών προ φόρων:			
Προστίθεται: απομείωση αξίας δανείων και απαιτήσεων και λοιπές προβλέψεις	22, 35	115.905	74.331
Προστίθενται: αποσβέσεις	25, 26	66.062	55.419
Προστίθενται: παροχές μετά τη συνταξιοδότηση	37	35.241	24.825
(Κέρδη)/ Ζημίες από αποτίμηση εμπορικού χαρτοφυλακίου και χρηματοοικονομικών μέσων αποτιμώμενων σε εύλογες αξίες μέσω αποτελεσματικών λογαριασμών		4.447	(20.862)
(Κέρδη)/ Ζημίες από επενδυτικές δραστηριότητες		<u>(347.615)</u>	<u>(220.061)</u>
<i>Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες πριν τη μεταβολή σε λειτουργικά στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων</i>		659.353	470.201
<i>Μεταβολές λειτουργικών στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων:</i>			
Καθαρή (αύξηση)/ μείωση των διαθεσίμων στην Κεντρική Τράπεζα		(287.225)	9.128
Καθαρή (αύξηση)/ μείωση των εντόκων γραμματίων και άλλων αξιογράφων		(138.517)	104.127
Καθαρή (αύξηση)/ μείωση των χρεογράφων εμπορικού χαρτοφυλακίου και χρηματοοικονομικών μέσων αποτιμώμενων σε εύλογες αξίες μέσω αποτελεσματικών λογαριασμών		(2.641.236)	(799.897)
Καθαρή (αύξηση)/ μείωση των δανείων και απαιτήσεων σε πιστωτικά ιδρύματα		(823.708)	83.257
Καθαρή (αύξηση)/ μείωση των δανείων και απαιτήσεων σε πελάτες		(10.020.121)	(5.041.588)
Καθαρή (αύξηση)/ μείωση των λοιπών στοιχείων ενεργητικού		(300.479)	(156.594)
Καθαρή αύξηση/ (μείωση) των υποχρεώσεων προς πιστωτικά ιδρύματα		5.812.993	1.347.087
Καθαρή αύξηση/ (μείωση) των υποχρεώσεων προς πελάτες		5.229.521	3.538.061
Καθαρή αύξηση/ (μείωση) των λοιπών υποχρεώσεων		<u>181.665</u>	<u>260.741</u>
<i>Καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες πριν την καταβολή φόρου εισοδήματος</i>		(2.327.754)	(185.477)
Φόρος εισοδήματος που καταβλήθηκε		<u>(40.151)</u>	<u>(15.477)</u>
Καθαρή ταμειακή εισροή/ (εκροή) από λειτουργικές δραστηριότητες		(2.367.905)	(200.954)
<i>Ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες</i>			
Αγορά ενσώματων ακινητοποιήσεων		(303.474)	(201.808)
Πώληση ενσώματων ακινητοποιήσεων		96.402	44.682
Αγορά άυλων παγίων στοιχείων	25	(51.021)	(15.510)
Αγορά χρεογράφων του διαθέσιμου προς πώληση χαρτοφυλακίου	23	(956.724)	(924.957)
Πώληση χρεογράφων του διαθέσιμου προς πώληση χαρτοφυλακίου	23	876.024	486.434
Αγορά χρεογράφων του διακρατούμενου ως τη λήξη χαρτοφυλακίου	23	(35.394)	(31.340)
Λήξη χρεογράφων του διακρατούμενου ως τη λήξη χαρτοφυλακίου	23	22.521	22.496
Εξαγορές θυγατρικών εταιρειών και συμμετοχή σε αυξήσεις μετοχικών κεφαλαίων	44	(64.536)	(80.231)
Πωλήσεις θυγατρικών εταιρειών	44	1.939	(10.910)
Εξαγορές συγγενών εταιρειών		(66.808)	(4.271)
Πωλήσεις συγγενών εταιρειών		24.855	9.961
Είσπραξη μερισμάτων		<u>10.295</u>	<u>32.533</u>
Καθαρή ταμειακή εισροή/ (εκροή) από επενδυτικές δραστηριότητες		(445.921)	(672.921)
<i>Ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες</i>			
Έκδοση μετοχικού κεφαλαίου		1.336.333	19.731
Έκδοση/ (αποπληρωμή) πιστωτικών τίτλων και λοιπών δανειακών κεφαλαίων		2.511.226	1.917.355
Πληρωμή μερισμάτων προηγούμενων χρήσεων		(215.670)	-
Αγορά ιδίων μετοχών	39	(188.639)	(356.152)
Πώληση ιδίων μετοχών και δικαιωμάτων προτίμησης		38.052	305.563
Λοιπές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες		<u>4.078</u>	<u>(145.394)</u>
Καθαρή ταμειακή εισροή/ (εκροή) από χρηματοδοτικές δραστηριότητες		3.485.380	1.741.103
Συναλλαγματικές διαφορές των ταμειακών ισοδύναμων		<u>(18.787)</u>	<u>(1.003)</u>
Καθαρή αύξηση/ (μείωση) του ταμείου και ταμειακών ισοδύναμων		652.767	866.225
Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα έναρξης χρήσης	42	4.381.289	3.515.064
Ταμειακά διαθέσιμα νέων εταιριών κατά την εξαγορά, εξαιρουμένων των διεταιρικών υπολοίπων		28.512	-
Νέα ταμειακά διαθέσιμα έναρξης		4.409.801	3.515.064
Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα λήξης χρήσης	42	5.062.568	4.381.289

Οι σημειώσεις που παρατίθενται στις σελίδες 11 έως 64 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων της 31ης Δεκεμβρίου 2007.

1 Γενικές Πληροφορίες για τον Όμιλο

Η Τράπεζα Πειραιώς Α.Ε. λειτουργεί ως ανώνυμη τραπεζική εταιρεία, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 2190/1920 περί ανώνυμων εταιρειών, τις διατάξεις του Ν. 3601/2007 περί πιστωτικών ιδρυμάτων και τις διατάξεις των λοιπών συναφών νομοθετημάτων. Σύμφωνα με το άρθρο 2 του Καταστατικού, σκοπός της εταιρείας είναι να ενεργεί για λογαριασμό της ή για λογαριασμό άλλων, όλες τις εργασίες που αναγνωρίζονται ή αναθέτονται από τον νόμο στις Τράπεζες.

Η Τράπεζα Πειραιώς (μητρική εταιρεία) έχει έδρα στην Ελλάδα. Η διεύθυνση της έδρας της είναι Αμερικής 4, Αθήνα. Η Τράπεζα Πειραιώς και οι θυγατρικές της (αποκαλούμενες μαζί ως "ο Όμιλος") αναπτύσσουν δραστηριότητες στη Νοτιοανατολική Ευρώπη, την Αίγυπτο, τις Ηνωμένες Πολιτείες, καθώς και την Δυτική Ευρώπη. Ο Όμιλος απασχολεί συνολικά 12.357 άτομα.

Η μετοχή της Τράπεζας Πειραιώς συμμετέχει, πέραν του Γενικού Δείκτη του Χ.Α., σε μια σειρά άλλους δείκτες, όπως FTSE/ATHEX-20, MSCI Greece (με ειδικό βάρος 10,5%), MSCI EAFE, DJ Euro Stoxx, DJ Euro Stoxx Banks, FTSE4Good Index και Kempen SNS Smaller Europe SRI Index.

2 Σύνοψη των γενικών λογιστικών αρχών του Ομίλου

Οι λογιστικές αρχές του Ομίλου της Τράπεζας Πειραιώς που ακολουθούνται κατά την σύνταξη των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων παρατίθενται παρακάτω. Οι λογιστικές αρχές εφαρμόζονται με συνέπεια για όλες τις περιόδους αναφοράς που παρουσιάζονται.

Στις επισυναπτόμενες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις τα κονδύλια παρουσιάζονται σε χιλιάδες ευρώ (εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά).

2.1 Βάση κατάρτισης ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

Οι παρούσες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις συντάχθηκαν εφαρμόζοντας πλήρως τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης (ΔΠΧΠ).

(α) Δημοσιευμένα πρότυπα και διερμηνείες με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 1η Ιανουαρίου 2007

- Ο Όμιλος της Τράπεζας Πειραιώς υιοθέτησε το Δ.Π.Χ.Π. 7, "Χρηματοοικονομικά μέσα: Γνωστοποιήσεις" και συμπληρωματική προσαρμογή στο Δ.Λ.Π. 1, "Παρουσίαση Οικονομικών Καταστάσεων - Γνωστοποιήσεις Κεφαλαίου" (Ισχύει από 1/1/2007). Το ΔΠΧΠ 7 εισάγει νέες γνωστοποιήσεις σχετικά με τις οικονομικές καταστάσεις. Το ΔΠΧΠ 7 αντικαθιστά το ΔΛΠ 30 και τις απαιτούμενες γνωστοποιήσεις με βάση το ΔΛΠ 32.

- Διερμηνεία 7, "Εφαρμόζοντας τη μέθοδο της Επαναδιατύπωσης σύμφωνα με το ΔΛΠ 29 Παρουσίαση Οικονομικών Στοιχείων σε Υπερπληθωριστικές Οικονομίες" (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη την 1 Μαρτίου 2006 ή μεταγενέστερη ημερομηνία). Η Διερμηνεία 7 παρέχει καθοδήγηση για την εφαρμογή των απαιτήσεων του ΔΛΠ 29 σε μια περίοδο αναφοράς όπου η οικονομική οντότητα εντοπίζει την ύπαρξη υπερπληθωρισμού στην οικονομία του νομίσματος λειτουργίας (functional currency), όταν η οικονομία δεν ήταν υπερπληθωριστική στην προηγούμενη περίοδο. Καθώς καμία από τις θυγατρικές εταιρείες του Ομίλου δεν έχει νόμισμα προσμέτρησης που ανήκει σε υπερπληθωριστική οικονομία, η Διερμηνεία 7 δεν σχετίζεται με τις δραστηριότητες του Ομίλου.

- Διερμηνεία 8, "Δ.Π.Χ.Π. 2 Παροχές που εξαρτώνται από την Αξία των Μετοχών" (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη την 1 Μαΐου 2006 ή μεταγενέστερη ημερομηνία). Η Διερμηνεία 8 απαιτεί την αντιμετώπιση συναλλαγών που σχετίζονται με την έκδοση συμμετοχικών τίτλων – όπου το αναγνωρίσιμο αντίτιμο που εισπράττεται είναι μικρότερο από την εύλογη αξία των συμμετοχικών τίτλων που εκδίδονται – ώστε να αποσαφηνιστεί κατά πόσο εμπήκουν στο πεδίο εφαρμογής του ΔΠΧΠ 2. Ο Όμιλος εφαρμόζει την Διερμηνεία 8 από την 1 Ιανουαρίου 2007, αλλά δεν έχει καμία επίπτωση στους λογαριασμούς του Ομίλου.

- Διερμηνεία 9, "Επαναξιολόγηση Ενσωματωμένων Παραγώγων" (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη την 1 Ιουνίου 2006 ή μεταγενέστερη ημερομηνία). Η Διερμηνεία 9 απαιτεί από μια επιχείρηση να εκτιμά κατά πόσο ένα ενσωματωμένο παράγωγο χρειάζεται να διαχωριστεί από το κύριο συμβόλαιο και να καταχωρηθεί ως παράγωγο όταν η επιχείρηση γίνεται για πρώτη φορά συμβαλλόμενο μέρος στο συμβόλαιο. Μεταγενέστερη αλλαγή στην εκτίμηση απαγορεύεται εκτός αν υπάρχει μεταβολή στους όρους του συμβολαίου, η οποία μεταβάλλει σημαντικά τις ταμειακές ροές που σε διαφορετική περίπτωση θα απαιτούνταν από το συμβόλαιο, οπότε και η επανεκτίμηση θα ήταν απαραίτητη. Εφόσον καμία από τις εταιρείες του Ομίλου δεν έχει αλλάξει τους όρους των συμβολαίων της, η Διερμηνεία 9 δεν έχει καμία επίπτωση στους λογαριασμούς του Ομίλου.

- Διερμηνεία 10, "Ενδιάμεση Χρηματοοικονομική Πληροφόρηση και Απομείωση" (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη την 1 Νοεμβρίου 2006 ή μεταγενέστερη ημερομηνία). Σύμφωνα με την Διερμηνεία 10, η αναγνώριση απομειώσεων αξίας σε ενδιάμεσες λογιστικές περιόδους για υπεραξία, επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους και επενδύσεις σε χρηματοπιστωτικά στοιχεία ενεργητικού που αποτιμώνται στο κόστος, απαγορεύεται να αντλιογίζεται σε μεταγενέστερη ημερομηνία Ισολογισμού. Ο Όμιλος εφαρμόζει την Διερμηνεία 10 από την 1 Ιανουαρίου 2007, αλλά δεν υπάρχει καμία επίδραση στους λογαριασμούς του Ομίλου.

β) Τα ακόλουθα νέα πρότυπα και διερμηνείες έχουν εκδοθεί, αλλά δεν εφαρμόζονται υποχρεωτικά κατά το 2007 και δεν έχουν υιοθετηθεί πρόωρα:

- Δ.Π.Χ.Π. 8, "Επιχειρηματικοί τομείς" (Ισχύει από 1/1/2009). Το ΔΠΧΠ 8 εισάγει νέες γνωστοποιήσεις σχετικά με τους επιχειρηματικούς τομείς, τα προϊόντα, τις υπηρεσίες, τους γεωγραφικούς τομείς στους οποίους δραστηριοποιείται ο Όμιλος, καθώς και τους σημαντικούς πελάτες του. Το ΔΠΧΠ 8 αντικαθιστά το ΔΛΠ 14 "Οικονομικές πληροφορίες κατά τομέα".

- Διερμηνεία 11, "Συναλλαγές μεταξύ εταιρειών Ομίλου και συναλλαγές σε ίδιες μετοχές" (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη την 1 Μαρτίου 2007 ή μεταγενέστερη ημερομηνία). Η Διερμηνεία 11 παρέχει καθοδήγηση για τη λογιστικοποίηση των μετοχικών δικαιωμάτων προαίρεσης που αφορούν ίδιες μετοχές είτε θυγατρικής εταιρείας είτε της μητρικής.

- Διερμηνεία 12, "Συμβάσεις παροχής υπηρεσιών" (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη την 1 Ιανουαρίου 2008 ή μεταγενέστερη ημερομηνία). Η Διερμηνεία 12 παραθέτει γενικές αρχές για την αναγνώριση και την επιμέτρηση των υποχρεώσεων και των σχετικών δικαιωμάτων που απορρέουν από τις συμβάσεις παροχής υπηρεσιών.

Βασική αρχή κατάρτισης των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων αποτελεί το ιστορικό κόστος το οποίο αναπροσαρμόζεται με τις αποτιμήσεις του διαθέσιμου προς πώληση χαρτοφυλακίου, των στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων που αποτελούν μέρος του εμπορικού χαρτοφυλακίου, των παραγώγων χρηματοοικονομικών προϊόντων, καθώς και των επενδύσεων σε ακίνητα. Η κατάρτιση των ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων απαιτεί την υιοθέτηση εκτιμήσεων, αρχών και παραδοχών οι οποίες επηρεάζουν την αποτίμηση των στοιχείων ενεργητικού, παθητικού, την αναγνώριση ενδεχόμενων υποχρεώσεων, καθώς και την καταχώριση των εσόδων και εξόδων στις οικονομικές καταστάσεις.

2.2 Ενοποίηση

Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις περιλαμβάνουν την Τράπεζα Πειραιώς, τις θυγατρικές της και τις συγγενείς επιχειρήσεις.

A. Συμμετοχές σε θυγατρικές

Θυγατρικές εταιρίες είναι οι εταιρίες στις οποίες η Τράπεζα ασκεί έλεγχο άμεσα ή έμμεσα μέσω άλλων θυγατρικών εταιριών κατέχοντας άνω του 50% των δικαιωμάτων ψήφου. Για να καθοριστεί εάν ο Όμιλος ασκεί έλεγχο σε μια εταιρεία, λαμβάνεται υπόψη η ύπαρξη και η επιρροή των δυνητικών δικαιωμάτων ψήφου που είναι άμεσα εξασκίσιμα ή μετατρέψιμα. Οι θυγατρικές εταιρίες ενοποιούνται με τη μέθοδο της πλήρους ενοποίησης από την ημερομηνία που αποκτάται ο έλεγχος και παύουν να ενοποιούνται κατά την ημερομηνία που ο Όμιλος δεν ασκεί πλέον τον έλεγχο. Στις θυγατρικές εταιρείες περιλαμβάνονται και οι εταιρείες ειδικού σκοπού στις οποίες η Τράπεζα ασκεί έλεγχο.

Η λογιστική μέθοδος εξαγοράς (purchase method of accounting) χρησιμοποιείται για την λογιστικοποίηση των εξαγορών θυγατρικών του Ομίλου της Τράπεζας Πειραιώς. Το κόστος εξαγοράς ορίζεται ως το τίμημα που καταβλήθηκε μαζί με τα έξοδα που σχετίζονται άμεσα με την εξαγορά. Τα αναγνωριζόμενα στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων, καθώς και οι ενδεχόμενες υποχρεώσεις της εξαγοραζόμενης εταιρείας, επιμετρώνται αρχικά σε εύλογες αξίες κατά την ημερομηνία της εξαγοράς. Το μέρος του κόστους της εξαγοράς που υπερβαίνει την εύλογη αξία των αναλογούντων, στους μετόχους της Τράπεζας, ιδίων κεφαλαίων της εξαγοραζόμενης εταιρείας, καταχωρείται ως υπεραξία στα άυλα στοιχεία ενεργητικού. Στην περίπτωση όπου το κόστος εξαγοράς είναι μικρότερο της εύλογης αξίας των αναλογούντων στους μετόχους της Τράπεζας ιδίων κεφαλαίων της εξαγοραζόμενης εταιρείας, τότε η διαφορά αναγνωρίζεται ως έσοδο απευθείας στα αποτελέσματα. Για τον καθορισμό της εύλογης αξίας των στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων, καθώς και των ενδεχόμενων υποχρεώσεων των πρωτοενοποιούμενων εταιριών, χρησιμοποιείται η μέθοδος κατανομής του κόστους αγοράς (purchase price allocation method).

Οι διεταιρικές συναλλαγές, τα διεταιρικά υπόλοιπα και τα μη πραγματοποιηθέντα κέρδη/ ζημιές, μεταξύ των εταιριών του Ομίλου απαλείφονται.

Οι θυγατρικές εταιρείες του Ομίλου ακολουθούν τις λογιστικές αρχές που έχουν υιοθετηθεί από τον Όμιλο.

B. Συναλλαγές και δικαιώματα μειοψηφίας

Για τη λογιστική αντιμετώπιση συναλλαγών με την μειοψηφία, ο Όμιλος εφαρμόζει τη λογιστική αρχή κατά την οποία αντιμετωπίζει τις συναλλαγές αυτές ως συναλλαγές με τρίτα μέρη εκτός Ομίλου. Οι πωλήσεις προς την μειοψηφία δημιουργούν κέρδη και ζημιές για τον Όμιλο τα οποία καταχωρούνται στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Οι αγορές από την μειοψηφία δημιουργούν υπεραξία, η οποία είναι η διαφορά ανάμεσα στο αντίτιμο που πληρώθηκε και στο ποσοστό της λογιστικής αξίας της καθαρής θέσης της θυγατρικής εταιρείας που αποκτήθηκε.

Γ. Συμμετοχές σε συγγενείς εταιρίες

Συγγενείς είναι οι εταιρίες στις οποίες ο Όμιλος ασκεί ουσιαστική επιρροή (σύμφωνα με τις διατάξεις του ΔΛΠ 28) αλλά δεν ασκεί έλεγχο. Οι συμμετοχές σε συγγενείς εταιρίες ενοποιούνται με τη μέθοδο της Καθαρής Θέσης και αρχικά καταχωρούνται στον Ισολογισμό στο κόστος. Οι επενδύσεις σε συγγενείς εταιρείες του Ομίλου περιλαμβάνουν την υπεραξία (μείον όποια απομείωση αξίας) που δημιουργήθηκε κατά την εξαγορά.

Το μερίδιο του Ομίλου στα -μετά την εξαγορά- κέρδη/ ζημιές συγγενών εταιριών καταχωρείται στα αποτελέσματα χρήσης και το μερίδιο στα μετά την εξαγορά αποθεματικά καταχωρείται στα αποθεματικά του Ομίλου. Οι σωρευτικές μεταβολές των αποθεματικών/ κερδών προσαρμόζονται στη λογιστική αξία της επένδυσης σε συγγενείς εταιρείες. Όταν το μερίδιο του Ομίλου στις ζημιές μιας συγγενούς εταιρείας ισούται ή υπερβαίνει το ποσό της συμμετοχής του σε αυτήν, ο Όμιλος δεν αναγνωρίζει περαιτέρω ζημιές εκτός εάν έχει αναλάβει υποχρεώσεις ή έχει κάνει πληρωμές για λογαριασμό της συγγενούς.

Τα μη πραγματοποιηθέντα κέρδη από συναλλαγές μεταξύ των συγγενών εταιριών και του Ομίλου απαλείφονται κατά το ποσοστό που κατέχει ο Όμιλος στις συγγενείς εταιρείες. Οι μη πραγματοποιηθείσες ζημιές απαλείφονται εκτός εάν η συναλλαγή παρέχει ένδειξη απομείωσης του μεταφερόμενου στοιχείου ενεργητικού. Οι λογιστικές αρχές των συγγενών επιχειρήσεων έχουν μεταβληθεί, όπου αυτό ήταν απαραίτητο, ώστε να συμβαδίζουν με αυτές που έχει υιοθετήσει ο Όμιλος.

2.3 Ξένα νόμισμα

α) Νόμισμα προσμέτρησης και αναφοράς

Τα κονδύλια τα οποία συμπεριλαμβάνονται στις οικονομικές καταστάσεις της εκάστοτε θυγατρικής εξωτερικού, προσμετρώνται στο νόμισμα του κύριου οικονομικού περιβάλλοντος στο οποίο η θυγατρική λειτουργεί («το νόμισμα προσμέτρησης»). Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις καταρτίζονται σε Ευρώ (νόμισμα προσμέτρησης και αναφοράς) που είναι το νόμισμα της χώρας στην οποία έχει την έδρα της μητρική.

β) Συναλλαγές και υπόλοιπα

Οι συναλλαγές σε ξένο νόμισμα μετατρέπονται στο νόμισμα προσμέτρησης με τη συναλλαγματική ισοτιμία που υφίσταται την ημερομηνία της συναλλαγής. Οι συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν από την εκκαθάριση τέτοιου είδους συναλλαγών και από τη μετατροπή, με τις συναλλαγματικές ισοτιμίες στο τέλος της χρήσης, των νομισματικών στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων που εκφράζονται σε ξένο νόμισμα, καταχωρούνται στα αποτελέσματα χρήσης.

γ) Θυγατρικές εταιρείες

Τα αποτελέσματα χρήσης και η οικονομική θέση όλων των θυγατρικών εταιριών του Ομίλου (εκ των οποίων καμία δεν λειτουργεί σε υπερπληθωριστική οικονομία) που έχουν νόμισμα προσμέτρησης διαφορετικό από το νόμισμα αναφοράς, μετατρέπονται στο νόμισμα αναφοράς ως ακολούθως: τα αποτελέσματα περιόδου/ χρήσης μετατρέπονται σε ευρώ με την μέση ισοτιμία της χρήσης των αντίστοιχων νομισμάτων προσμέτρησης σε ευρώ, ενώ τα στοιχεία ενεργητικού και παθητικού ενσωματώνονται με βάση την

συναλλαγματική ισοτιμία κατά την ημερομηνία κατάρτισης των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων. Τα Ίδια Κεφάλαια της θυγατρικής εταιρείας μετατρέπονται με την ιστορική ισοτιμία.

Οι διαφορές οι οποίες προκύπτουν από τη μετατροπή των οικονομικών καταστάσεων θυγατρικών εξωτερικού, μεταφέρονται απευθείας στα ίδια κεφάλαια σε ειδικό αποθεματικό συναλλαγματικών διαφορών.

Κατά την ενοποίηση, οι συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν από τη μετατροπή των καθαρών επενδύσεων σε εταιρείες εξωτερικού, καθώς και από το δανεισμό και τα χρηματοοικονομικά μέσα που έχουν οριστεί ως μέσα αντιστάθμισης κινδύνου αυτών των επενδύσεων, καταχωρούνται στα Ίδια κεφάλαια. Όταν μια εταιρεία εξωτερικού πωληθεί, οι συναλλαγματικές διαφορές αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα χρήσης ως μέρος του κέρδους ή της ζημιάς από την πώληση.

Η προκύπτουσα υπεραξία και οι προσαρμογές σε εύλογες αξίες των στοιχείων ενεργητικού και παθητικού εξαγοραζόμενης θυγατρικής εξωτερικού αντιμετωπίζονται ως στοιχεία ενεργητικού και παθητικού της θυγατρικής εξωτερικού και μετατρέπονται στο νόμισμα αναφοράς με την συναλλαγματική ισοτιμία της ημερομηνίας κατάρτισης των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

2.4 Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα

Ο Όμιλος χρησιμοποιεί παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα με σκοπό την επίτευξη κερδών ή την αντιστάθμιση κινδύνων όσο και την εξυπηρέτηση πελατειακών αναγκών. Τα παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα που διαπραγματεύεται ο Όμιλος περιλαμβάνουν Συμβάσεις Ανταλλαγής Επιτοκίων, Συμβόλαια Μελλοντικής Εκπλήρωσης, Πιστωτικά Παράγωγα, Δικαιώματα Προαίρεσης, Συμβάσεις Ανταλλαγής Στοιχείων Ενεργητικού, Μελλοντικές Συμφωνίες Επιτοκίου, καθώς και Προθεσμιακές Συμφωνίες Συναλλάγματος.

Τα παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα αρχικά καταχωρούνται στην εύλογη αξία τους κατά την ημερομηνία καταχώρισης του συμβολαίου και κατόπιν αποτιμώνται καθημερινά στην εύλογη αξία τους. Η εύλογη αξία προσδιορίζεται από τις αγοραίες τιμές και από μοντέλα αποτίμησης όπου οι αγοραίες τιμές δεν είναι διαθέσιμες. Οι μεταβολές στην εύλογη αξία των παραγώγων εμφανίζονται στα αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων. Όταν η εύλογη αξία είναι θετική, τα παράγωγα αποτελούν στοιχεία ενεργητικού, ενώ όταν η εύλογη αξία είναι αρνητική αποτελούν υποχρεώσεις.

Τα παράγωγα που είναι ενσωματωμένα σε άλλα χρηματοοικονομικά μέσα, αναγνωρίζονται ως ξεχωριστά παράγωγα όταν οι κίνδυνοι και τα χαρακτηριστικά τους δεν είναι στενά συνδεδεμένα με αυτά του κύριου συμβολαίου και το κύριο συμβόλαιο δεν λογίζεται στην εύλογη αξία μέσω του λογαριασμού αποτελεσμάτων. Τα ενσωματωμένα παράγωγα παρουσιάζονται στην εύλογη αξία και οι μεταβολές στην εύλογη αξία αναγνωρίζονται στο λογαριασμό αποτελεσμάτων.

Λογιστική αντιστάθμιση κινδύνων

Ο Όμιλος έχει θεσμοθετήσει πολιτική για την αντιστάθμιση κινδύνων σύμφωνα με τις διατάξεις του αναθεωρημένου ΔΛΠ 39. Για τον καθορισμό της σχέσης αντιστάθμισης και τη λογιστικοποίησή της βάσει των διατάξεων του ΔΛΠ 39 πρέπει να πληρούνται τα ακόλουθα:

- Τεκμηρίωση της αποτελεσματικότητας της σχέσης αντιστάθμισης (hedge effectiveness) κατά την έναρξή της.
- Δυνατότητα υπολογισμού της αποτελεσματικότητας της σχέσης αντιστάθμισης καθ' όλη τη διάρκεια της σχέσης αντιστάθμισης. Η αποτελεσματικότητα της σχέσης αντιστάθμισης πρέπει να κυμαίνεται μεταξύ 80% - 125% καθ'όλη τη διάρκεια της σχέσης αντιστάθμισης.
- Αναλυτική καταγραφή των σχέσεων αντιστάθμισης.

Η μέθοδος αναγνώρισης του προκύπτοντος κέρδους ή ζημιάς από την αποτίμηση σε εύλογη αξία, εξαρτάται από το κατά πόσο το παράγωγο προσρίζεται ως μέσο αντιστάθμισης κινδύνου, και αν ναι, από τη φύση του αντισταθμιζόμενου στοιχείου. Ο Όμιλος καταχωρεί ορισμένα παράγωγα: (α) ως μέσα αντιστάθμισης εύλογης αξίας αναγνωρισμένων περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, ή (β) ως μέσα αντιστάθμισης του κινδύνου μεταβολής των ταμειακών ροών από αναγνωρισμένα στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων.

Ο Όμιλος, κατά τη σύναψη της συναλλαγής, καθορίζει τη σχέση μεταξύ των μέσων αντιστάθμισης και των στοιχείων που αντισταθμίζονται, καθώς και το είδος του κινδύνου που αντισταθμίζεται. Επίσης, ελέγχει κατά τη σύναψη της αντιστάθμισης και σε συνεχή βάση, την αποτελεσματικότητα της σχέσης αντιστάθμισης.

(i) Αντιστάθμιση εύλογης αξίας (Fair value hedging)

Μεταβολές στην εύλογη αξία παραγώγων, που προσδιορίζονται ως μέσα αντιστάθμισης εύλογης αξίας, αναγνωρίζονται στο λογαριασμό αποτελεσμάτων, όπως και οι μεταβολές της εύλογης αξίας των στοιχείων που αντισταθμίζονται, οι οποίες οφείλονται στον κίνδυνο που αντισταθμίζεται.

Αν η αντιστάθμιση παύσει να πληρεί τα κριτήρια της αντισταθμιστικής λογιστικής, το ποσό της αναπροσαρμογής της λογιστικής αξίας ενός αντισταθμισμένου στοιχείου για το οποίο χρησιμοποιείται η μέθοδος του πραγματικού επιτοκίου, αποσβένεται στο λογαριασμό αποτελεσμάτων κατά τη διάρκεια της περιόδου μέχρι τη λήξη του. Το ποσό της αναπροσαρμογής της λογιστικής αξίας ενός αντισταθμισμένου μετοχικού τίτλου, παραμένει στα κέρδη εις νέον μέχρι την πώληση του μετοχικού τίτλου.

(ii) Αντιστάθμιση ταμειακών ροών (Cash flow hedging)

Το αποτελεσματικό τμήμα της μεταβολής της εύλογης αξίας των παραγώγων που προσδιορίζονται ως μέσα αντιστάθμισης ταμειακών ροών, αναγνωρίζεται στα ίδια κεφάλαια. Το κέρδος ή η ζημία του μη αποτελεσματικού τμήματος αναγνωρίζεται απευθείας στο λογαριασμό αποτελεσμάτων.

Ποσά που έχουν συσσωρευθεί στα ίδια κεφάλαια, μεταφέρονται στο λογαριασμό αποτελεσμάτων τις περιόδους κατά τις οποίες το αντισταθμισμένο στοιχείο επιδρά στο κέρδος ή τη ζημία.

Όταν ένα μέσο αντιστάθμισης λήγει ή πωλείται, ή όταν η αντιστάθμιση δεν πληρεί πλέον τα κριτήρια της αντισταθμιστικής λογιστικής, τα συσσωρευμένα κέρδη ή ζημίες στα ίδια κεφάλαια κατά τη στιγμή εκείνη, παραμένουν στα ίδια κεφάλαια και όταν η προβλεπόμενη συναλλαγή αναγνωριστεί, τότε αναγνωρίζονται στο λογαριασμό αποτελεσμάτων. Όταν μια προβλεπόμενη συναλλαγή δεν αναμένεται πλέον να πραγματοποιηθεί, το συσσωρευμένο κέρδος ή ζημία στα ίδια κεφάλαια, μεταφέρεται αμέσως στο λογαριασμό αποτελεσμάτων.

(iii) Αντιστάθμιση καθαρής επένδυσης (Net investment hedge)

Οι αντισταθμίσεις καθαρών επενδύσεων σε θυγατρικές εξωτερικού, αντιμετωπίζονται παρόμοια με τις αντισταθμίσεις ταμειακών ροών, δηλαδή, οποιοδήποτε κέρδος ή ζημία του μέσου αντιστάθμισης σχετικά με το αποτελεσματικό τμήμα της αντιστάθμισης, αναγνωρίζεται στα ίδια κεφάλαια, ενώ το κέρδος ή η ζημία σχετικά με το μη αποτελεσματικό τμήμα, αναγνωρίζεται αμέσως στο λογαριασμό αποτελεσμάτων. Συσσωρευμένα κέρδη και ζημίες στα ίδια κεφάλαια, μεταφέρονται στο λογαριασμό αποτελεσμάτων κατά την πώληση της θυγατρικής εξωτερικού.

(iv) Παράγωγα που δεν πληρούν τα κριτήρια για λογιστική αντιστάθμιση.

Ορισμένα παράγωγα δεν πληρούν τα κριτήρια για λογιστική αντιστάθμιση. Οι μεταβολές στην εύλογη αξία των παραγώγων αυτών αναγνωρίζονται απευθείας στο λογαριασμό αποτελεσμάτων.

2.5 Αναγνώριση του αναβαλλόμενου αποτελέσματος της πρώτης μέρας “deferred day one profit and loss”

Η καλύτερη ένδειξη για την εύλογη αξία κατά την αρχική καταχώρηση ενός μέσου είναι η τιμή της συναλλαγής (π.χ. η εύλογη αξία του τιμήματος που πληρωθήκε ή εισπράχθηκε), εκτός αν η εύλογη αξία αυτού του μέσου, είτε αποδεικνύεται από την σύγκριση με άλλες τρέχουσες συναλλαγές της αγοράς για το ίδιο μέσο, είτε βασίζεται σε τεχνική αποτίμησης, όπου οι μεταβλητές περιλαμβάνουν μόνο δεδομένα από παρατηρήσιμες αγορές.

Ο Όμιλος έχει συνάψει συναλλαγές για τις οποίες η εύλογη αξία προσδιορίζεται σύμφωνα με μοντέλα αποτίμησης όπου οι μεταβλητές δεν είναι όλες τιμές ή επιτόκια της αγοράς. Ένα τέτοιο χρηματοοικονομικό μέσο καταχωρείται αρχικά στην τιμή της συναλλαγής, η οποία είναι η καλύτερη ένδειξη για την εύλογη αξία, παρά το γεγονός ότι η αξία που προκύπτει από ένα σχετικό μοντέλο αποτίμησης μπορεί να διαφέρει. Η διαφορά ανάμεσα στην τιμή της συναλλαγής και στην τιμή που προκύπτει σύμφωνα με το μοντέλο της αποτίμησης, συχνά αποκαλούμενη ως “αναβαλλόμενο αποτέλεσμα πρώτης μέρας” (deferred day one profit and loss) δεν αναγνωρίζεται αμέσως στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Ο χρόνος αναγνώρισης του “αναβαλλόμενου αποτελέσματος της πρώτης μέρας” προσδιορίζεται κατά περίπτωση. Είτε αποσβένεται στην διάρκεια της συναλλαγής, είτε αναβάλλεται έως ότου η εύλογη αξία του μέσου να μπορεί να προσδιοριστεί χρησιμοποιώντας μεταβλητές από την αγορά, είτε αναγνωρίζεται με την ολοκλήρωση της συναλλαγής. Στην συνέχεια, το χρηματοοικονομικό μέσο καταχωρείται στην εύλογη αξία, προσαρμοζόμενο για το “αναβαλλόμενο αποτέλεσμα της πρώτης μέρας”. Μεταγενέστερες αλλαγές στην εύλογη αξία καταχωρούνται αμέσως στην κατάσταση αποτελεσμάτων, χωρίς αντιλογισμό των “αναβαλλόμενων αποτελεσμάτων της πρώτης μέρας”.

2.6 Έσοδα και έξοδα τόκων

Τα έσοδα και έξοδα τόκων αναγνωρίζονται σε δεδουλευμένη βάση στην κατάσταση αποτελεσμάτων για όλα τα τοκοφόρα στοιχεία του ισολογισμού χρησιμοποιώντας το πραγματικό επιτόκιο. Το πραγματικό επιτόκιο προεξοφλεί ακριβώς τις αναμενόμενες μελλοντικές εισπράξεις ή πληρωμές κατά την διάρκεια της αναμενόμενης ζωής ενός χρηματοπιστωτικού μέσου, ή μέχρι την επόμενη ημερομηνία αναπροσαρμογής του επιτοκίου του, ώστε η αξία προεξόφλησης να ισούται με την λογιστική του αξία, συμπεριλαμβανομένων και τυχόν εσόδων/ εξόδων συναλλαγών, που έχουν εισπραχθεί / πληρωθεί. Ειδικότερα, τα έσοδα τόκων περιλαμβάνουν τα τοκομερίδια από χρεόγραφα σταθερού επιτοκίου και χρεόγραφα συναλλαγών, το δεδουλευμένο premium/ discount των κρατικών και εξομοιούμενων προς αυτών χρεογράφων, καθώς και τους τόκους δανείων/ τοποθετήσεων. Τα δάνεια που έχουν υποστεί απομείωση λογιστικοποιούνται στο ανακτήσιμο ποσό τους και κατά συνέπεια το έσοδο από τόκους αναγνωρίζεται με βάση το πραγματικό επιτόκιο επί της λογιστικής αξίας.

2.7 Έσοδα και έξοδα προμηθειών

Τα έσοδα και έξοδα προμηθειών αναγνωρίζονται σε δεδουλευμένη βάση κατά το χρόνο που παρέχονται οι σχετικές υπηρεσίες προς τους πελάτες ή τον Όμιλο.

Τα έσοδα ή έξοδα συναλλαγών που σχετίζονται με τη δημιουργία χρηματοοικονομικών μέσων, που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος, όπως είναι τα δάνεια, «αναβάλλονται» και αποσβένονται στη διάρκεια ζωής των μέσων αυτών με βάση το πραγματικό επιτόκιο. Τα έσοδα ή έξοδα αυτά, απεικονίζονται ως έσοδα από τόκους.

Οι προμήθειες από κοινοπρακτικά δάνεια καταχωρούνται ως έσοδα με την προϋπόθεση ότι έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία της κοινοπραξίας και ο Όμιλος δεν κρατά μέρος του δανείου ή κρατά ένα μέρος με την ίδια πραγματική απόδοση όπως άλλοι συμμετέχοντες. Οι προμήθειες που προκύπτουν από διαπραγματεύσεις, ή από συμμετοχή σε διαπραγματεύσεις για λογαριασμό τρίτων - όπως για παράδειγμα ο διακανονισμός για εξαγορά μετοχών ή άλλων χρεογράφων ή η αγορά/ πώληση εταιρειών - αναγνωρίζονται κατά την ολοκλήρωση της υποκείμενης συναλλαγής.

2.8 Έσοδα από μερίσματα

Το έσοδο από μερίσματα καταχωρείται όταν κατοχυρώνεται το δικαίωμα για την είσπραξη του μερίσματος.

2.9 Χρηματοπιστωτικά στοιχεία ενεργητικού αποτιμώμενα σε εύλογες αξίες μέσω λογαριασμού αποτελεσμάτων

Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται δύο υποκατηγορίες: τα χρεόγραφα του εμπορικού χαρτοφυλακίου που αγοράστηκαν με σκοπό την επίτευξη κέρδους από βραχυπρόθεσμες μεταβολές των τιμών, καθώς και τα χρηματοπιστωτικά μέσα τα οποία κατά την αρχική αναγνώριση κατηγοριοποιήθηκαν ως αποτιμώμενα σε εύλογες αξίες μέσω λογαριασμού αποτελεσμάτων (όπως οι συμβάσεις ανταλλαγής στοιχείων ενεργητικού).

Τα χρηματοπιστωτικά μέσα που αποτιμώνται σε εύλογες αξίες μέσω λογαριασμού αποτελεσμάτων καταχωρούνται αρχικά στην εύλογη αξία (τα έξοδα από τη συναλλαγή καταχωρούνται στην κατάσταση αποτελεσμάτων) και στη συνέχεια αποτιμώνται σε εύλογες αξίες με βάση τις τρέχουσες τιμές.

Όλα τα πραγματοποιηθέντα κέρδη/ ζημιές από την πώληση των χρεογράφων εμπορικού χαρτοφυλακίου, καθώς και τα μη πραγματοποιηθέντα κέρδη και ζημιές από την αποτίμησή τους στις εύλογες αξίες, συμπεριλαμβάνονται στα "Αποτελέσματα από χρεόγραφα εμπορικού χαρτοφυλακίου". Όλα τα πραγματοποιηθέντα κέρδη/ ζημιές από την πώληση των χρηματοπιστωτικών μέσων που αποτιμώνται σε εύλογες αξίες μέσω λογαριασμού αποτελεσμάτων, καθώς και τα μη πραγματοποιηθέντα κέρδη και ζημιές από την αποτίμησή τους στις εύλογες αξίες, συμπεριλαμβάνονται στα "Αποτελέσματα από χρηματοοικονομικά μέσα αποτιμώμενα σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσματικών λογαριασμών".

Οι αγορές και οι πωλήσεις των χρηματοπιστωτικών μέσων που αποτιμώνται σε εύλογες αξίες μέσω λογαριασμού αποτελεσμάτων αναγνωρίζονται κατά την ημερομηνία συναλλαγής, ημερομηνία κατά την οποία ο Όμιλος δεσμεύεται για την αγορά ή πώληση των χρεογράφων αυτών. Ο Όμιλος παύει να αναγνωρίζει τα χρηματοπιστωτικά στοιχεία στις οικονομικές καταστάσεις από τη στιγμή που παύει να έχει τον έλεγχο των συμβατικών δικαιωμάτων που απορρέουν από αυτά. Ο έλεγχος των δικαιωμάτων ενός χρηματοπιστωτικού στοιχείου παύει να υφίσταται όταν πωληθεί, λήξει ή διαγραφεί, ή όταν όλες οι ταμειακές ροές που σχετίζονται με αυτό μεταβιβαστούν σε ένα τρίτο μέρος. Ο τόκος που προκύπτει από τη διακράτηση των χρεογράφων του εμπορικού χαρτοφυλακίου καταχωρείται στα Έσοδα από Τόκους. Τα μερίσματα τα οποία εισπράττονται συμπεριλαμβάνονται στα "Έσοδα από Μερίσματα".

Τα χρηματοπιστωτικά μέσα χαρακτηρίζονται ως αποτιμώμενα σε εύλογες αξίες μέσω αποτελεσματικών λογαριασμών όταν:

- αυτό θα έχει ως αποτέλεσμα τη μείωση των διακυμάνσεων που θα προέκυπταν εάν τα εν λόγω χρηματοπιστωτικά μέσα τηρούνταν στο κόστος εξαγοράς τους και τα σχετιζόμενα με αυτά παράγωγα με αυτά παράγοντα ως διακρατούμενα για εμπορικούς σκοπούς,
- οι επενδύσεις σε μετοχές λογιστικοποιούνται και αποτιμώνται σε εύλογες αξίες ενώ δεν πληρούν τα κριτήρια του εμπορικού χαρτοφυλακίου,
- εμπεριέχουν ενσωματωμένα παράγωγα τα οποία επηρεάζουν σημαντικά τις ταμειακές ροές.

2.10 Συμφωνίες πώλησης και επαναγοράς

Τα χρεόγραφα τα οποία πωλούνται με βάση τις συμβάσεις πώλησης και επαναγοράς χρεογράφων (repos) αναταξινομούνται ως στοιχεία ενεργητικού σε ενέχυρο στις οικονομικές καταστάσεις, όταν ο αποδέκτης έχει το δικαίωμα, βάσει συμβολαίου, να πωλήσει ή να επανεκχωρήσει το ενεχυριασμένο στοιχείο. Η υποχρέωση προς το αντισυμβαλλόμενο μέρος περιλαμβάνεται στις υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα ή πελάτες, αναλόγως. Τα χρεόγραφα τα οποία αγοράζονται και επαναπωλούνται, με βάση τις συμβάσεις αγοράς και επαναπώλησης (reverse repos), καταχωρούνται ως απαιτήσεις από πιστωτικά ιδρύματα ή πελάτες αντιστοίχως. Η διαφορά μεταξύ της τιμής πώλησης και της τιμής επαναγοράς λογίζεται ως τόκος και αναγνωρίζεται κατά τη διάρκεια της σύμβασης με βάση το πραγματικό επιτόκιο.

Χρεόγραφα εκχωρημένα σε αντισυμβαλλόμενους εμφανίζονται στις οικονομικές καταστάσεις ως στοιχεία ενεργητικού. Χρεόγραφα εκχωρημένα στον Όμιλο από αντισυμβαλλόμενους δεν εμφανίζονται στις οικονομικές καταστάσεις παρά μόνο εάν πωληθούν σε τρίτους. Στην περίπτωση αυτή το κέρδος ή η ζημιά εμφανίζονται στα αποτελέσματα από χρεόγραφα εμπορικού χαρτοφυλακίου. Η υποχρέωση να επιστραφούν τα χρεόγραφα αυτά απεικονίζεται στις οικονομικές καταστάσεις στην εύλογη αξία.

2.11 Επενδυτικό χαρτοφυλάκιο

A. Διακρατούμενο έως τη λήξη χαρτοφυλάκιο

Το διακρατούμενο ως τη λήξη είναι το χαρτοφυλάκιο που ο Όμιλος έχει την πρόθεση και τη δυνατότητα να κρατήσει ως τη λήξη. Το χαρτοφυλάκιο των χρεογράφων που διακρατείται ως τη λήξη λογιστικοποιείται αρχικά στην εύλογη αξία (που εμπεριέχει και το κόστος συναλλαγών). Στη συνέχεια, τα χρεόγραφα του διακρατούμενου ως τη λήξη χαρτοφυλακίου αποτιμώνται στο αποσβέσιμο κόστος κτήσης χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου μείον τις συσσωρευμένες απομειώσεις αξίας.

Ένα στοιχείο του ενεργητικού έχει υποστεί απομείωση, αν η λογιστική του αξία υπερβαίνει την ρευστοποιήσιμη αξία του. Το ποσό της απομείωσης των στοιχείων ενεργητικού που λογιστικοποιούνται στο αποσβέσιμο κόστος κτήσης υπολογίζεται ως η διαφορά της λογιστικής αξίας του στοιχείου ενεργητικού και της παρούσας αξίας των αναμενόμενων μελλοντικών ταμειακών ροών, προεξοφλημένων με το αρχικό πραγματικό επιτόκιο του στοιχείου ενεργητικού. Η απομείωση αξίας επιβαρύνει τα αποτελέσματα περιόδου.

Αν ο Όμιλος πουλήσει ή μεταφέρει μέρος του διακρατούμενου ως τη λήξη χαρτοφυλακίου πριν από τη λήξη του, τότε το σύνολο του διακρατούμενου έως τη λήξη χαρτοφυλακίου πρέπει να μεταφερθεί στο διαθέσιμο προς πώληση χαρτοφυλάκιο (εκτός αν πληρούνται οι προϋποθέσεις του ΔΛΠ 39) και να αποτιμηθεί στην εύλογη αξία απεικονίζοντας την όποια προκύπτουσα υπεραξία ή υποαξία στο αποθεματικό του διαθέσιμου προς πώληση χαρτοφυλακίου. Επίσης, δεν θα είναι δυνατή η κατηγοριοποίηση ενός στοιχείου ενεργητικού ως διακρατούμενο ως τη λήξη για τα επόμενα δύο έτη.

Οι συνήθεις αγορές και πωλήσεις των χρεογράφων του διακρατούμενου έως τη λήξη χαρτοφυλακίου αναγνωρίζονται με βάση την ημερομηνία της συναλλαγής, ημερομηνία κατά την οποία ο Όμιλος δεσμεύεται να αγοράσει ή να πωλήσει τα χρεόγραφα.

Τα χρεόγραφα του διακρατούμενου έως τη λήξη χαρτοφυλακίου αποαναγνωρίζονται όταν παύει να είναι εφικτή η λήψη των ταμειακών ροών ή όταν ο Όμιλος έχει μεταφέρει κατά το μεγαλύτερο μέρος όλους τους κινδύνους και τα οφέλη σε τρίτους.

B. Διαθέσιμο προς πώληση χαρτοφυλάκιο

Το διαθέσιμο προς πώληση είναι το χαρτοφυλάκιο χρεογράφων για τα οποία δεν υπάρχει καθορισμένος χρονικός ορίζοντας διακράτησης και μπορούν να ρευστοποιηθούν ανάλογα με τις ανάγκες ρευστότητας, τις μεταβολές των επιτοκίων ή των τιμών. Η κατηγοριοποίηση χρεογράφων στο διαθέσιμο προς πώληση χαρτοφυλάκιο δεν είναι δεσμευτική και συνεπώς επιτρέπεται η μεταγενέστερη αλλαγή κατηγοριοποίησης στο διακρατούμενο έως τη λήξη χαρτοφυλάκιο.

Οι συνήθεις αγορές και πωλήσεις των χρεογράφων του διαθέσιμου προς πώληση χαρτοφυλακίου αναγνωρίζονται με βάση την ημερομηνία της συναλλαγής, ημερομηνία κατά την οποία ο Όμιλος δεσμεύεται να αγοράσει ή να πωλήσει τα χρεόγραφα.

Τα χρεόγραφα του διαθέσιμου προς πώληση χαρτοφυλακίου αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία (συμπεριλαμβανομένων των εξόδων συναλλαγών) και μετέπειτα αποτιμώνται σε εύλογες αξίες με βάση τις τρέχουσες τιμές ή τις αξίες που προκύπτουν από μοντέλα αποτίμησης όπου τρέχουσες τιμές δεν είναι διαθέσιμες σύμφωνα με τις διατάξεις του ΔΛΠ 39.

Τα μη πραγματοποιηθέντα κέρδη ή ζημιές τα οποία προκύπτουν από τις μεταβολές της εύλογης αξίας των χρεογράφων που κατατάσσονται στο διαθέσιμο προς πώληση χαρτοφυλάκιο καταχωρούνται σε ειδικό αποθεματικό στα ίδια κεφάλαια. Κατά την πώληση των χρεογράφων του διαθέσιμου προς πώληση χαρτοφυλάκιου τα αντίστοιχα συσσωρευμένα κέρδη / ζημιές μεταφέρονται από το ειδικό αποθεματικό στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων.

Τα χρεόγραφα του διαθέσιμου προς πώληση χαρτοφυλάκιου αποαναγνωρίζονται όταν παύει να είναι εφικτή η λήψη των ταμειακών ροών ή όταν ο Όμιλος έχει μεταφέρει κατά το μεγαλύτερο μέρος όλους τους κινδύνους και τα οφέλη σε τρίτους.

Ο Όμιλος εξετάζει για κάθε περίοδο σύνταξης οικονομικών καταστάσεων την ύπαρξη ενδείξεων μόνιμης απομείωσης (σημαντικές ή παρατεταμένες μειώσεις της εύλογης αξίας) των χρεογράφων αυτών χρησιμοποιώντας διάφορα μοντέλα αποτίμησης. Τα μοντέλα αυτά περιλαμβάνουν αποτίμηση με βάση την τιμή προς την εσωτερική λογιστική αξία (P/BV) όπου χρησιμοποιείται ο συντελεστής 2,5, την τιμή προς τα κέρδη ανά μετοχή (P/E) όπου χρησιμοποιείται ο συντελεστής 15 ή απόκλιση κατά 25% από την χρηματιστηριακή τους αξία για επενδύσεις οι οποίες είναι εισηγμένες σε χρηματιστηριακή αγορά.

Όταν υπάρχουν αντικειμενικές ενδείξεις ότι το διαθέσιμο προς πώληση στοιχείο ενεργητικού έχει υποστεί μόνιμη απομείωση, τότε η συσσωρευμένη ζημιά που έχει αναγνωρισθεί στα ίδια κεφάλαια μεταφέρεται στα αποτελέσματα. Η ζημιά αυτή είναι η διαφορά μεταξύ του κόστους κτήσης και της τρέχουσας αξίας αφού αφαιρεθεί τυχόν ζημιά απομείωσης που αναγνωρίστηκε στα αποτελέσματα σε προηγούμενη περίοδο.

Η ζημιά απομείωσης των μετοχών του διαθέσιμου προς πώληση χαρτοφυλάκιου, που έχει καταχωρηθεί στα αποτελέσματα, δεν μπορεί να αντιστραφεί. Η ζημιά απομείωσης των ομολόγων του διαθέσιμου προς πώληση χαρτοφυλάκιου μπορεί να αντιστραφεί στα αποτελέσματα στην περίπτωση όπου η αύξηση της τρέχουσας αξίας του διαθέσιμου προς πώληση ομολόγου μπορεί να σχετισθεί αντικειμενικά με γεγονός που συνέβη μετά την αρχική αναγνώριση απομείωσης αξίας στα αποτελέσματα.

2.12 Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών

Τα δάνεια που εκταμιεύονται από τον Όμιλο καταχωρούνται αρχικά στην εύλογη αξία (που εμπεριέχει το κόστος συναλλαγής). Όταν υπάρχουν ενδείξεις ότι ο Όμιλος δεν θα μπορέσει να εισπράξει όλα τα οφειλόμενα ποσά τα οποία ορίζονται στους συμβατικούς όρους των δανείων, σχηματίζεται πρόβλεψη για απομείωση της αξίας. Το ποσό της σωρευμένης πρόβλεψης είναι η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας και της παρούσας αξίας των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών προεξοφλημένες με το πραγματικό επιτόκιο του δανείου.

Μία απαίτηση έχει υποστεί απομείωση αξίας όταν η λογιστική της αξία είναι μεγαλύτερη από το αναμενόμενο ανακτήσιμο ποσό της. Στον όρο "απαίτηση" περιλαμβάνονται οι χορηγήσεις, οι ενέγγυες πιστώσεις και οι εγγυητικές επιστολές.

Ο Όμιλος σε κάθε ημερομηνία σύνταξης οικονομικών καταστάσεων εξετάζει αν υπάρχουν βάσιμες ενδείξεις ότι ένα δάνειο ή ομάδα δανείων έχει υποστεί απομείωση της αξίας της. Εάν υπάρχουν τέτοιες ενδείξεις, υπολογίζεται το ανακτήσιμο ποσό του δανείου ή της ομάδας δανείων και σχηματίζεται πρόβλεψη για απομείωση της αξίας των απαιτήσεων. Το ποσό της πρόβλεψης καταχωρείται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Αντικειμενικές ενδείξεις ότι ένα δάνειο ή μία ομάδα δανείων έχει απομειωθεί ή είναι μη εισπράξιμη αποτελούν οι ακόλουθες:

- I. Σημαντική οικονομική δυσχέρεια του πιστούχου.
- II. Αθέτηση των όρων δανειακής σύμβασης (π.χ. παράλειψη ή καθυστέρηση στις πληρωμές τόκου ή κεφαλαίου).
- III. Ο Όμιλος, για οικονομικούς ή νομικούς λόγους που σχετίζονται με την οικονομική δυσχέρεια του πιστούχου, συμφωνεί με αυτόν κάποια ρύθμιση, την οποία δεν θα εξέταζε κάτω από διαφορετικές συνθήκες.
- IV. Υπάρχει πιθανότητα πτώχευσης ή οικονομικής αναδιοργάνωσης του πιστούχου.
- V. Στοιχεία τα οποία δείχνουν, από την ημερομηνία αρχικής καταχώρησης των δανείων αυτών και ύστερα, την ύπαρξη μετρήσιμης μείωσης στις εκτιμώμενες μελλοντικές εισπράξεις μίας ομάδας δανείων, παρότι η μείωση αυτή δεν μπορεί να εντοπιστεί ακόμη, εξετάζοντας κάθε δάνειο της ομάδας ξεχωριστά, περιλαμβάνοντας:

- Δυσμενείς μεταβολές στο καθεστώς αποπληρωμής των υπολοίπων των πιστούχων της ομάδας (π.χ. αύξηση του αριθμού των καθυστερημένων πληρωμών λόγω προβλημάτων του κλάδου), ή
- Οικονομικές συνθήκες σε εθνική ή τοπική κλίμακα, που σχετίζονται με καθυστερήσεις στην εξυπηρέτηση των δανείων της ομάδας (π.χ. αύξηση του ποσοστού ανεργίας σε μία γεωγραφική περιοχή πιστούχων, μείωση της αξίας των ακινήτων που έχουν ληφθεί ως εξασφαλίσεις στην ίδια περιοχή, ή δυσμενείς αλλαγές στις συνθήκες λειτουργίας ενός κλάδου, οι οποίες επηρεάζουν τους πιστούχους που περιλαμβάνονται στη συγκεκριμένη ομάδα).

Η εκτίμηση της ύπαρξης απομείωσης διενεργείται σε επίπεδο πιστούχου, για τις χορηγήσεις που ο Όμιλος θεωρεί σημαντικές και για αυτές που δεν θεωρεί σημαντικές σε επίπεδο πιστούχου ή ομάδας πιστούχων. Οι χορηγήσεις που έχουν αξιολογηθεί σε επίπεδο πιστούχου και για τις οποίες δεν υπήρξαν ενδείξεις απομείωσης, σημαντικές ή όχι, κατατάσσονται σε ομάδες δανείων με παρόμοια χαρακτηριστικά πιστωτικού κινδύνου και αξιολογούνται σε συλλογική βάση. Οι χορηγήσεις που έχουν αξιολογηθεί σε επίπεδο πιστούχου και για τις οποίες έχει αναγνωρισθεί απομείωση αξίας δεν περιλαμβάνονται σε ομάδες δανείων και συνεπώς δεν αξιολογούνται σε συλλογική βάση.

Για τον σκοπό εκτίμησης της απομείωσης αξίας σε συλλογική βάση, οι χορηγήσεις ομαδοποιούνται σύμφωνα με παρόμοια χαρακτηριστικά πιστωτικού κινδύνου (π.χ. σύμφωνα με κριτήρια αξιολόγησης του Ομίλου τα οποία λαμβάνουν υπόψη τη φύση του χρηματοοικονομικού στοιχείου, τον κλάδο όπου ανήκει, τη γεωγραφική περιοχή, το είδος εξασφάλισης και άλλους σχετικούς παράγοντες). Αυτά τα χαρακτηριστικά σχετίζονται με την εκτίμηση των μελλοντικών ταμειακών ροών για ομάδες τέτοιων δανείων, υποδηλώνοντας την δυνατότητα του οφειλέτη να αποπληρώσει όλες τις ληξιπρόθεσμες οφειλές σύμφωνα με τους συμβατικούς όρους των υπό αξιολόγηση χρηματοοικονομικών στοιχείων.

Οι μελλοντικές ταμειακές ροές μίας ομάδας δανείων που εξετάζονται συλλογικά για απομείωση αξίας, εκτιμώνται στην βάση των συμβατικών ταμειακών ροών των στοιχείων ενεργητικού του Ομίλου και σύμφωνα με ιστορικότητα απωλειών για περιουσιακά στοιχεία με χαρακτηριστικά πιστωτικού κινδύνου παρόμοια με αυτά για τον Όμιλο. Τα ιστορικά δεδομένα ζημιών προσαρμόζονται σύμφωνα με τις τρέχουσες παρατηρήσεις, έτσι ώστε να αντανακλούν τις τρέχουσες συνθήκες οι οποίες δεν επηρέασαν την περίοδο στην οποία αναφέρονται τα ιστορικά δεδομένα ζημιών και παράλληλα, για να αφαιρέσουν τις επιδράσεις συνθηκών της ιστορικής περιόδου που δεν υφίστανται σήμερα.

Οι εκτιμήσεις για τις μεταβολές στις μελλοντικές ταμειακές ροές ομάδων δανείων πρέπει να αντανακλούν και να είναι ευθέως ανάλογες με τις μεταβολές στα δεδομένα από περίοδο σε περίοδο (για παράδειγμα, μεταβολές στους δείκτες ανεργίας, στο επίπεδο των τιμών, στην κανονικότητα ή μη των αποπληρωμών ή οποιοδήποτε άλλο παράγοντες είναι ενδεικτικοί μεταβολών στην πιθανότητα απωλειών για τον Όμιλο, καθώς και το ύψος αυτών των μεταβολών). Η μεθοδολογία και οι παραδοχές που χρησιμοποιούνται για την εκτίμηση των μελλοντικών ταμειακών ροών επανεξετάζονται τακτικά από τον Όμιλο.

Όταν ένα δάνειο θεωρείται ανεισπρακτο, διαγράφεται έναντι της σχετικής πρόβλεψης για απομείωση αξίας δανείων. Τέτοια δάνεια διαγράφονται μετά το πέρας όλων των απαραίτητων διαδικασιών και εφόσον το ποσό της ζημιάς έχει προσδιοριστεί.

Αν σε μεταγενέστερη περίοδο το ποσό της σχηματιζόμενης πρόβλεψης μειωθεί και η μείωση σχετίζεται με αντικειμενικά γεγονότα που συνέβησαν μετά το σχηματισμό της πρόβλεψης, όπως για παράδειγμα βελτίωση της πιστοληπτικής ικανότητας του πιστούχου, τότε η πρόβλεψη μειώνεται και η διαφορά καταχωρείται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Τα δάνεια και οι λοιπές χορηγήσεις αποαναγνωρίζονται όταν παύει να είναι εφικτή η λήψη των ταμειακών ροών ή όταν ο Όμιλος έχει μεταφέρει κατά το μεγαλύτερο μέρος όλους τους κινδύνους και τα οφέλη σε τρίτους.

Τα δάνεια τα οποία είτε σε συλλογική βάση είτε σε επίπεδο πιστούχου λόγω σημαντικότητας, εξετάζονται για μόνιμη απομείωση και των οποίων οι όροι της σύμβασης έχουν επανεξεταστεί, δεν θεωρούνται πλέον ληξιπρόθεσμα αλλά αντιμετωπίζονται ως ενήμερα δάνεια.

2.13 Άυλα στοιχεία ενεργητικού

2.13α Υπεραξία

Η υπεραξία αντιπροσωπεύει το ποσό που καταβάλλει ο Όμιλος σε σχέση με την αναλογούσα εύλογη αξία της Καθαρής Θέσης της εξαγοραζόμενης θυγατρικής κατά την ημερομηνία εξαγοράς. Οι υπεραξίες που έχουν προκύψει από εξαγορά επιχειρήσεων πριν από την 1η Ιανουαρίου 2004 καταχωρήθηκαν αφαιρετικά των ιδίων κεφαλαίων (σύμφωνα με το ΔΠΧΠ 1). Η θετική υπεραξία που προκύπτει από την εξαγορά επιχείρησης μετά την 1η Ιανουαρίου 2004, αναγνωρίζεται στο κόστος ως άυλο πάγιο στοιχείο του ενεργητικού και εξετάζεται σε κάθε χρήση για απομείωση αξίας. Σε περίπτωση πώλησης θυγατρικής εταιρείας, στο κέρδος ή τη ζημιά από την πώληση συμπεριλαμβάνεται και το ποσό της υπεραξίας που σχετίζεται με την πωληθείσα θυγατρική.

Κατά την διαδικασία ελέγχου απομείωσης της αξίας της, η υπεραξία κατανέμεται σε Μονάδες Δημιουργίας Ταμειακών Ροών (Μ.Δ.Τ.Ρ.).

Όταν σε μια Μ.Δ.Τ.Ρ. προκύψει ζημιά λόγω μείωσης της αξίας της, η ζημιά αυτή καταρχήν μειώνει το ποσό της υπεραξίας που έχει καταμετρηθεί στη μονάδα αυτή και εν συνεχεία, μειώνει αναλογικά την αξία των στοιχείων ενεργητικού που συνθέτουν, μαζί με την υπεραξία, τη Μ.Δ.Τ.Ρ. Αντιστροφή της υπεραξίας απαγορεύεται σύμφωνα με τις διατάξεις του ΔΛΠ 36. Οι Μ.Δ.Τ.Ρ. παρουσιάζονται στη γνωστοποίηση για τους επιχειρηματικούς τομείς (γνωστοποίηση 5).

Σε περίπτωση που η προκύπτουσα υπεραξία είναι αρνητική, τότε γίνεται επανεκτίμηση της καθαρής θέσης της θυγατρικής και εάν η υπεραξία συνεχίζει να είναι αρνητική, τότε καταχωρείται ως έξοδο στα αποτελέσματα χρήσεως.

2.13β Λογισμικό

Η δαπάνη για αγορά λογισμικού, το οποίο θα επιφέρει μελλοντικά οικονομικά οφέλη στον Όμιλο, καταχωρείται ως άυλο στοιχείο του ενεργητικού. Η συντήρηση των προγραμμάτων λογισμικού αναγνωρίζεται ως έξοδο όταν πραγματοποιείται η δαπάνη.

Αντίθετα, οι δαπάνες που βελτιώνουν ή επιμηκύνουν την απόδοση των προγραμμάτων λογισμικού πέραν των αρχικών τεχνικών προδιαγραφών, ή αντίστοιχα τα έξοδα μετατροπής λογισμικού ενσωματώνονται στο κόστος κτήσεως του άυλου παγίου με απαραίτητη προϋπόθεση να μπορούν να μετρηθούν με αξιοπιστία. Το λογισμικό αποσβένεται σε 3-4 χρόνια.

2.13γ Λοιπά άυλα στοιχεία ενεργητικού

Τα λοιπά άυλα στοιχεία ενεργητικού περιλαμβάνουν άυλα στοιχεία ενεργητικού που αναγνωρίστηκαν κατά τον επιμερισμό του κόστους εξαγοράς νέων θυγατρικών εταιρειών. Τα λοιπά άυλα στοιχεία δύναται να περιλαμβάνουν πελατολόγιο, δίκτυο καταστημάτων και εμπορικά σήματα. Τα λοιπά άυλα στοιχεία ενεργητικού αποσβένονται, με τη σταθερή μέθοδο απόσβεσης, ανάλογα με την εκτίμηση των ετών της ωφέλιμης ζωής τους και ελέγχονται για τυχόν απομείωση αξίας σε ετήσια βάση.

Ένα άυλο περιουσιακό στοιχείο ενεργητικού αναγνωρίζεται όταν αναμένεται να προκύψουν μελλοντικές οικονομικές ωφέλειες από τη χρήση του. Στο κόστος του άυλου περιουσιακού στοιχείου συμπεριλαμβάνεται και κάθε άμεσο κόστος που απαιτείται για τη δημιουργία, την παραγωγή και την προετοιμασία για τη σωστή λειτουργία του. Παραδείγματα κόστους είναι:

- (α) το κόστος προσωπικού το οποίο είναι δυνατόν να εξακριβωθεί και να αποδοθεί άμεσα στο συγκεκριμένο άυλο στοιχείο.
- (β) οι αμοιβές εξωτερικών συνεργατών που αφορούν τη δημιουργία του άυλου περιουσιακού στοιχείου.
- (γ) τα σταθερά έξοδα διοίκησης τα οποία βάσει των ωρών απασχόλησης κατανέμονται στο προσωπικό το οποίο απασχολήθηκε για τη δημιουργία του άυλου στοιχείου.

2.14 Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία

Τα ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία αποτιμώνται στο ιστορικό κόστος μείον τις συσσωρευμένες αποσβέσεις και τις συσσωρευμένες απομειώσεις αξίας. Στο ιστορικό κόστος περιλαμβάνονται δαπάνες που συνδέονται άμεσα με την αγορά των ενσώματων στοιχείων. Τα ενσώματα πάγια στοιχεία εξετάζονται για τυχόν απομείωση αξίας όταν γεγονότα ή αλλαγές στις συνθήκες παρέχουν ενδείξεις ότι η λογιστική αξία ενδέχεται να μην είναι ανακτήσιμη. Η λογιστική αξία ενός ενσώματου παγίου στοιχείου μειώνεται στην ανακτήσιμη αξία όταν η λογιστική αξία είναι μεγαλύτερη από την εκτιμώμενη ανακτήσιμη αξία. Η ανακτήσιμη αξία είναι η μεγαλύτερη μεταξύ της εύλογης αξίας του ενσώματου παγίου στοιχείου μείον τις δαπάνες για την πώλησή του και της αξίας λόγω χρήσης (value in use).

Ο Όμιλος εφαρμόζει την εναλλακτική μέθοδο του ΔΛΠ 23 «Κόστος Δανεισμού», σύμφωνα με την οποία το κόστος δανεισμού, όταν πληρούνται οι προϋποθέσεις του ΔΛΠ 23 (το κόστος δανεισμού να σχετίζεται άμεσα με την απόκτηση, κατασκευή ή παραγωγή ενός περιουσιακού στοιχείου που απαιτεί σημαντική χρονική περίοδο προετοιμασίας για την χρήση για την οποία προορίζεται ή για την πώλησή του), μεταφέρεται σε αύξηση του κόστους του σχετικού περιουσιακού στοιχείου.

Οι μεταγενέστερες δαπάνες συμπεριλαμβάνονται στην αξία του παγίου, ή αναγνωρίζονται ως ξεχωριστό πάγιο ανάλογα με την περίπτωση, μόνο όταν πιθανολογείται ότι μελλοντικά οικονομικά οφέλη θα εισρεύσουν στον Όμιλο και οι δαπάνες αυτές μπορούν να αποτιμηθούν αξιόπιστα. Όλες οι υπόλοιπες δαπάνες επισκευών και συντηρήσεων καταχωρούνται στα αποτελέσματα χρήσης κατά την χρήση στην οποία πραγματοποιούνται.

Τα οικόπεδα δεν αποσβένονται. Οι αποσβέσεις υπολογίζονται χρησιμοποιώντας την ευθεία μέθοδο, με βάση την εκτιμώμενη ωφέλιμη ζωή των παγίων ως εξής:

- Hardware υπολογιστών: 3-4 χρόνια
- Βελτιώσεις επί μισθωμένων ακινήτων: χαμηλότερη διάρκεια μεταξύ ωφέλιμης ζωής και της διάρκειας μίσθωσης
- Λοιπός εξοπλισμός και έπιπλα: 5 χρόνια
- Μεταφορικά μέσα: 6-7 χρόνια
- Ιδιοχρησιμοποιούμενα κτίρια: 25-50 χρόνια

Σε κάθε ημερομηνία Ισολογισμού εξετάζονται και γίνονται τυχόν προσαρμογές τόσο στην ωφέλιμη ζωή των παγίων όσο και στην υπολειμματική αξία τους. Τα κέρδη ή οι ζημιές από εκποιήσεις παγίων περιλαμβάνονται στα αποτελέσματα χρήσης και προσδιορίζονται από τη διαφορά μεταξύ της τιμής πώλησης και της αναπόσβεστης αξίας του παγίου.

2.15 Επενδύσεις σε ακίνητα

Τα ακίνητα που κατέχονται με σκοπό τη μακροπρόθεσμη εκμίσθωση ή την απόκτηση υπεραξίας ή και τα δύο, και τα οποία δεν μισθώνονται στην Τράπεζα ή σε θυγατρικές εταιρείες του Ομίλου, κατατάσσονται ως επενδύσεις σε ακίνητα. Οι επενδύσεις σε ακίνητα περιλαμβάνουν οικόπεδα, κτίρια, οικόπεδα λειτουργικής μίσθωσης και κτίρια χρηματοδοτικής μίσθωσης.

Τα οικόπεδα λειτουργικών μισθώσεων κατηγοριοποιούνται και λογιστικοποιούνται ως επενδύσεις σε ακίνητα, όταν πληρείται ο ορισμός των επενδύσεων σε ακίνητα.

Οι επενδύσεις σε ακίνητα καταχωρούνται αρχικά στο κόστος, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών εξόδων συναλλαγής.

Μετά την αρχική καταχώριση, οι επενδύσεις σε ακίνητα καταχωρούνται στην εύλογη αξία, όπως αυτή εκτιμάται από ανεξάρτητο εκτιμητή. Η εύλογη αξία προσδιορίζεται από τις αγοραίες τιμές ή αναπροσαρμόζεται, αν κρίνεται απαραίτητο, αναλόγως της φύσης, της τοποθεσίας και της κατάστασης του συγκεκριμένου παγίου. Εάν η πληροφόρηση για τις εύλογες αξίες δεν είναι διαθέσιμη, χρησιμοποιούνται μέθοδοι, όπως:

i. Μέθοδος συγκριτική ή στοιχείων κτηματαγοράς: Με αυτήν η αξία που δίδεται στο προς εκτίμηση ακίνητο προσδιορίζεται κατόπιν σύγκρισης των αξιών ακινήτων με ομοειδή χαρακτηριστικά.

ii. Μέθοδος εναπομένουσας αξίας: Η μέθοδος αυτή εφαρμόζεται κυρίως για τον υπολογισμό της αξίας γηπέδων κατάλληλων για αξιοποίηση ή ακινήτων που χρήζουν ανακαίνισης. Υπολογίζονται η αξία του τελικού προϊόντος της ανάπτυξης από την οποία αφαιρείται το κόστος της ανάπτυξης, καθώς και το προσδοκώμενο κέρδος. Το αποτέλεσμα της αφαίρεσης αυτής αποτελεί την εναπομένουσα αξία του ακινήτου. Με την εφαρμογή του τύπου της προεξόφλησης επί της εναπομένουσας αξίας βρίσκεται η παρούσα αξία του προς εκτίμηση ακινήτου.

iii. Μέθοδος υπολειμματικού κόστους αντικατάστασης: Σύμφωνα με αυτή τη μέθοδο υπολογίζεται η τρέχουσα αξία της γης και στη συνέχεια υπολογίζεται η αξία για την κατασκευή των κτισμάτων ως νέων. Εφαρμόζεται συντελεστής απόσβεσης με βάση τον οποίο απομειώνεται η αξία κατασκευής των κτισμάτων ως νέων. Οι δύο αξίες, δηλαδή η αξία γης και η αναπόσβεστη αξία κτισμάτων, προστίθενται και προκύπτει η τρέχουσα αξία του ακινήτου.

iv. Επενδυτική μέθοδος: Ο σκοπός της μεθόδου αυτής είναι να υπολογίσει την κεφαλαιακή αξία του δικαιώματος που έχει ένας επενδυτής να λαμβάνει κάποιο ετήσιο εισόδημα από ένα συγκεκριμένο ακίνητο.

Αυτές οι μέθοδοι επανεξετάζονται ετησίως από εξωτερικούς ανεξάρτητους εκτιμητές. Οι επενδύσεις σε ακίνητα που υπόκεινται σε βελτιώσεις για συνέχιση της χρήσης τους ως επενδύσεις σε ακίνητα ή για τις οποίες η αγορά είναι λιγότερο ενεργή, εξακολουθούν να αποτιμώνται σε εύλογες αξίες. Οι εύλογες αξίες των επενδύσεων σε ακίνητα αντανακλούν εισοδήματα από τρέχουσες μισθώσεις, καθώς και παραδοχές για μελλοντικές μισθώσεις, λαμβάνοντας υπόψη τις τρέχουσες συνθήκες της αγοράς. Οι εύλογες αξίες αντανακλούν επίσης, οποιεσδήποτε εκροές αναμένονται για τις επενδύσεις σε ακίνητα.

Μερικές από αυτές τις εκροές καταχωρούνται στις υποχρεώσεις, συμπεριλαμβανομένων των υποχρεώσεων από χρηματοδοτικές μισθώσεις οικόπεδων και κτιρίων που κατατάσσονται στις επενδύσεις σε ακίνητα.

Μεταγενέστερες δαπάνες καταχωρούνται στην λογιστική αξία, μόνο όταν είναι πιθανό ότι μελλοντικά οικονομικά οφέλη τα οποία σχετίζονται με το πάγιο θα εισρεύσουν στον Όμιλο και το κόστος του παγίου μπορεί να αποτιμηθεί αξιόπιστα. Όλες οι άλλες δαπάνες βελτίωσης και συντήρησης καταχωρούνται στην κατάσταση αποτελεσμάτων κατά την διάρκεια της περιόδου στην οποία εμφανίζονται.

Μεταβολές στην εύλογη αξία καταχωρούνται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Εάν μία επένδυση σε ακίνητο μετατραπεί σε ιδιοχρησιμοποιούμενη, τότε κατηγοριοποιείται στα ενσώματα πάγια και η εύλογη αξία της κατά την ημερομηνία της αλλαγής, θεωρείται ως το νέο κόστος. Τα ακίνητα που κατασκευάζονται ή αναπτύσσονται για μελλοντική χρήση ως επενδύσεις σε ακίνητα κατατάσσονται στα ενσώματα πάγια και καταχωρούνται στο κόστος μέχρι να ολοκληρωθεί η κατασκευή/ ανάπτυξη, οπότε και αλλάζουν κατηγορία και λογιστικοποιούνται ως επενδύσεις σε ακίνητα.

Στην περίπτωση που ενσώματα πάγια αλλάζουν κατηγορία και εντάσσονται στις επενδύσεις σε ακίνητα, επειδή η χρήση τους άλλαξε, οποιαδήποτε αλλαγή μεταξύ λογιστικής και εύλογης αξίας κατά την ημερομηνία της μεταφοράς καταχωρείται στα ίδια κεφάλαια, στο αποθεματικό αναπροσαρμογής παγίων, σύμφωνα με το ΔΛΠ 16. Στην περίπτωση όμως που κέρδος από αποτίμηση στην εύλογη αξία αντιλογίζει προηγούμενη απομείωση αξίας, το κέρδος καταχωρείται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Οι επενδύσεις σε ακίνητα που διακρατούνται για πώληση χωρίς να υπόκεινται σε βελτιώσεις, εντάσσονται στα μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται για πώληση, σύμφωνα με το ΔΠΧΠ 5.

2.16 Πάγια διακρατούμενα προς πώληση

Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται πάγια στοιχεία ενεργητικού τα οποία θα πωληθούν εντός 12 μηνών και το κόστος τους θα ανακτηθεί από την πώλησή τους. Τα πάγια διακρατούμενα προς πώληση, με βάση το ΔΠΧΠ 5 "Πάγια στοιχεία Ενεργητικού διακρατούμενα για πώληση και μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες", αποτιμώνται στη χαμηλότερη τιμή μεταξύ λογιστικής και εύλογης αξίας (αφαιρουμένων των εξόδων για την πώλησή τους). Τα πάγια της κατηγορίας αυτής δεν αποσβένονται. Κέρδη/ ζημιές από την πώληση των διακρατούμενων προς πώληση παγίων αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα.

2.17 Ακίνητα ως στοιχεία κυκλοφορούντος ενεργητικού

Τα ακίνητα ως στοιχεία κυκλοφορούντος ενεργητικού αφορούν ακίνητα της Τράπεζας που έχουν αποκτηθεί από πλειστηριασμούς που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις του ΔΛΠ 40, καθώς και ακίνητα των θυγατρικών της τα οποία πωλούνται σταδιακά ως μέρος των δραστηριοτήτων τους. Τα ακίνητα αυτά λογιστικοποιούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του ΔΛΠ 2 ως αποθέματα και αποτιμώνται στην χαμηλότερη τιμή μεταξύ κόστους κτήσης και καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας. Το κόστος κτήσης των ακινήτων των θυγατρικών καθορίζεται σύμφωνα με την μέθοδο του μέσου σταθμικού κόστους, εξαιρώντας το κόστος δανεισμού. Η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία είναι η εκτιμώμενη τιμή πώλησης μείον τα έξοδα πώλησης.

2.18 Μισθωμένα πάγια

A. Ο Όμιλος είναι ο μισθωτής

Οι πληρωμές που πραγματοποιούνται για συμβάσεις λειτουργικών μισθώσεων, καταχωρούνται στην κατάσταση αποτελεσμάτων στη διάρκεια της λειτουργικής μίσθωσης.

Στην περίπτωση που ο Όμιλος είναι μισθωτής παγίων μέσω χρηματοδοτικής μίσθωσης, τα μισθωμένα αυτά πάγια αναγνωρίζονται ως ενσώματα πάγια και η αντίστοιχη υποχρέωση για καταβολή των μισθωμάτων ως στοιχείο του παθητικού. Τα ενσώματα μισθωμένα πάγια αρχικά καταχωρούνται στη μικρότερη αξία μεταξύ της εύλογης αξίας του μισθωμένου παγίου και της παρούσας αξίας των μελλοντικών μισθωμάτων. Τα μισθωμένα πάγια αποσβένονται στην ωφέλιμη ζωή του παγίου, εάν είναι μεγαλύτερη από τη διάρκεια της μίσθωσης, μόνο στην περίπτωση όπου εκτιμάται ότι τα μισθωμένα πάγια θα έρθουν στην κυριότητα του Ομίλου στο τέλος της μίσθωσης. Κάθε πληρωμή μισθώματος διαχωρίζεται σε κεφάλαιο και τόκο. Το ποσό του μισθώματος που αφορά κεφάλαιο μειώνει την υποχρέωση, ενώ ο τόκος επιβαρύνει τα αποτελέσματα.

B. Ο Όμιλος είναι ο εκμισθωτής

Στις περιπτώσεις που ο Όμιλος εκμισθώνει ενσώματα πάγια για τα οποία συνάπτει συμβάσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης, η παρούσα αξία των καταβληθέντων μισθωμάτων, καταχωρείται ως απαίτηση. Η διαφορά μεταξύ της συνολικής απαίτησης και της παρούσας αξίας της απαίτησης καταχωρείται ως μη δεδουλευμένο χρηματοοικονομικό έσοδο.

Σε περίπτωση που ο Όμιλος μισθώνει πάγια σε τρίτους με συμβάσεις λειτουργικής μίσθωσης, τότε τα πάγια αυτά εμφανίζονται και αποτιμώνται στις οικονομικές καταστάσεις όπως και τα λοιπά πάγια της ίδιας κατηγορίας. Τα έσοδα μισθωμάτων του Ομίλου αναγνωρίζονται κατά τη διάρκεια της μίσθωσης.

2.19 Ταμείο και χρηματικά διαθέσιμα

Το ταμείο και τα χρηματικά διαθέσιμα εμπεριέχουν υπόλοιπα με ληκτότητα μικρότερη των τριών μηνών από την ημέρα απόκτησής τους όπως: μετρητά, χρηματικά διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα, έντοκα γραμμάτια, ομόλογα και απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων.

2.20 Προβλέψεις

Οι προβλέψεις για δαπάνες αναδιοργάνωσης και νομικές υποθέσεις καταχωρούνται όταν: α) ο Όμιλος έχει μία παρούσα υποχρέωση (νομική ή τεκμαιρόμενη) ως αποτέλεσμα γεγονότων του παρελθόντος, β) το ενδεχόμενο ότι μια εκροή πόρων θα απαιτηθεί για το διακανονισμό της υποχρέωσης είναι περισσότερο πιθανό απ' ό,τι το ενδεχόμενο να μην απαιτηθεί και γ) το ποσό της υποχρέωσης μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα.

Όταν υπάρχει ένας αριθμός όμοιων υποχρεώσεων, η πιθανότητα ότι μία εκροή θα απαιτηθεί για διακανονισμό καθορίζεται λαμβάνοντας υπόψη την κατηγορία των υποχρεώσεων, ως ένα σύνολο. Η πρόβλεψη καταχωρείται, ακόμα και αν η πιθανότητα εκροής για μία υποχρέωση από το σύνολο των υποχρεώσεων είναι μικρή.

Οι προβλέψεις προσμετρώνται στην παρούσα αξία των δαπανών που αναμένεται να απαιτηθούν για τον διακανονισμό της υποχρέωσης, χρησιμοποιώντας ένα επιτόκιο που αντανάκλα τις τρέχουσες εκτιμήσεις της αγοράς για τη διαχρονική αξία του χρήματος και τους συναφείς με την υποχρέωση κινδύνους. Η αύξηση της πρόβλεψης λόγω της παρόδου του χρόνου καταχωρείται ως έξοδο τόκων.

2.21 Συμβόλαια χρηματοοικονομικών εγγυήσεων

Τα συμβόλαια χρηματοοικονομικών εγγυήσεων είναι συμβόλαια τα οποία απαιτούν από τον εκδότη να κάνει συγκεκριμένες πληρωμές προς αποζημίωση του κομιστή για ζημία που έχει υποστεί, επειδή ένας συγκεκριμένος χρεώστης αδυνατεί να προβεί σε πληρωμές όταν πρέπει, σύμφωνα με τους όρους ενός πιστωτικού μέσου. Τέτοια συμβόλαια χρηματοοικονομικών εγγυήσεων δίνονται σε τράπεζες, χρηματοοικονομικά ιδρύματα και άλλους φορείς για λογαριασμό πελατών, ώστε να διασφαλίζονται δάνεια, υπεραναλήψεις και άλλες τραπεζικές εργασίες.

Τα συμβόλαια χρηματοοικονομικών εγγυήσεων καταχωρούνται αρχικά στην εύλογη αξία στις οικονομικές καταστάσεις, την ημέρα που δόθηκε η εγγύηση. Μετά την αρχική καταχώρηση, οι υποχρεώσεις της τράπεζας στο πλαίσιο τέτοιων συμβολαίων καταχωρούνται στην μεγαλύτερη αξία μεταξύ (α) της αρχικής, μείον τις υπολογισμένες αποσβέσεις, ώστε να αναγνωριστεί με την ευθεία μέθοδο στην κατάσταση αποτελεσμάτων το έσοδο από προμήθειες που έχει καταστεί δεδουλευμένο στην διάρκεια του συμβολαίου και (β) της βέλτιστης εκτίμησης της απαιτούμενης δαπάνης για τον διακανονισμό τυχόν χρηματοοικονομικής υποχρέωσης κατά την ημερομηνία του Ισολογισμού. Οι εκτιμήσεις αυτές βασίζονται στην εμπειρία και την κρίση της Διοίκησης από παρόμοιες πράξεις στο παρελθόν και το ιστορικό προηγούμενων ζημιών. Οποιαδήποτε μεταβολή σε υποχρέωση που σχετίζεται με εγγυήσεις, μεταφέρεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

2.22 Παροχές σε εργαζομένους

A. Υποχρεώσεις για συνταξιοδότηση

Τα προγράμματα συνταξιοδότησης που υιοθετούνται από τον Όμιλο χρηματοδοτούνται μέσω πληρωμών σε ασφαλιστικές εταιρίες ή σε κοινωνικά ασφαλιστικά ιδρύματα.

Οι υποχρεώσεις του Ομίλου για συνταξιοδότηση αφορούν συμμετοχή τόσο σε προγράμματα καθορισμένων εισφορών όσο και σε προγράμματα καθορισμένων παροχών.

Τα προγράμματα καθορισμένων εισφορών περιλαμβάνουν την καταβολή εισφορών σε Κρατικά Ταμεία (πχ Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων), με αποτέλεσμα να μην ανακύπτει νομική υποχρέωση του Ομίλου σε περίπτωση που το Κρατικό Ταμείο αδυνατεί να καταβάλλει σύνταξη στον ασφαλιζόμενο. Οι εργοδοτικές εισφορές που καταβάλλονται σε ετήσια βάση περιλαμβάνονται στις δαπάνες προσωπικού και επιβαρύνουν αντίστοιχα την κατάσταση αποτελεσμάτων.

Τα προγράμματα καθορισμένων παροχών είναι προγράμματα συνταξιοδότησης με βάση τα οποία καταβάλλεται στον εργαζόμενο σύνταξη ανάλογα με τα χρόνια προϋπηρεσίας, την ηλικία και το μισθό. Η διαφορά με τα προγράμματα καθορισμένων εισφορών είναι ότι ο εργοδότης φέρει την ευθύνη για την καταβολή των συμφωνημένων παροχών στον εργαζόμενο σε περίπτωση μη εκπλήρωσης των υποχρεώσεων από τα ασφαλιστικά ταμεία-οργανισμούς.

Η υποχρέωση που καταχωρείται στον Ισολογισμό σχετικά με προγράμματα καθορισμένων παροχών είναι η παρούσα αξία της υποχρέωσης για προγράμματα καθορισμένων παροχών κατά την ημερομηνία του Ισολογισμού μείον την εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων του προγράμματος μαζί με αναλογιστικά κέρδη ή αναλογιστικές ζημιές που δεν αναγνωρίστηκαν και το κόστος προϋπηρεσίας. Τα αναλογιστικά κέρδη και ζημιές που προκύπτουν από αναπροσαρμογές βάσει ιστορικών στοιχείων και από μεταβολές στις αναλογιστικές παραδοχές, χρεώνονται ή πιστώνονται στα αποτελέσματα κατά το ποσό που αντιστοιχεί στη μέση εναπομένουσα διάρκεια της εργασιακής σχέσης. Η υποχρέωση των καθορισμένων παροχών υπολογίζεται ετησίως από ανεξάρτητους αναλογιστές με τη μέθοδο "προβεβλημένης πιστωτικής μονάδας υποχρέωσης". Το κόστος προϋπηρεσίας καταχωρείται απευθείας στα αποτελέσματα, εκτός εάν οι αλλαγές στα προγράμματα συνταξιοδότησης είναι υπό προϋποθέσεις και αφορούν υπαλλήλους που θα παραμείνουν στην υπηρεσία για συγκεκριμένη χρονική περίοδο (την περίοδο ωρίμανσης). Σε αυτήν την περίπτωση, το κόστος παρελθουσών υπηρεσιών αναγνωρίζεται σύμφωνα με τη σταθερή μέθοδο με βάση τη διάρκεια της περιόδου ωρίμανσης.

Αναλογιστικά κέρδη και ζημιές

Ο Όμιλος επέλεξε να χρησιμοποιήσει τον «Κανόνα Περιθωρίου του 10%» για τα κέρδη/ ζημιές και να αναγνωρίζει τα καθαρά σωρευτικά αναλογιστικά κέρδη/ ζημιές τα οποία υπερέβησαν το μεγαλύτερο από: α) το 10% της καθαρής παρούσας αξίας της υποχρέωσης του Προγράμματος Καθορισμένων Παροχών και β) το 10% της εύλογης αξίας των στοιχείων ενεργητικού του προγράμματος.

B. Λοιπά προγράμματα μετά την συνταξιοδότηση

Ο Όμιλος παρέχει μετά-συνταξιοδοτικά προγράμματα στους συνταξιοδοτούμενους υπαλλήλους. Η θεμελίωση δικαιώματος συμμετοχής σε αυτά τα προγράμματα, βασίζεται συνήθως στα χρόνια προϋπηρεσίας του υπαλλήλου μέχρι την συνταξιοδότησή του και στην συμπλήρωση ενός κατώτερου αριθμού ετών προϋπηρεσίας.

Τα αναμενόμενα κόστη αυτών των προγραμμάτων συσσωρεύονται κατά την περίοδο παροχής υπηρεσιών του υπαλλήλου, χρησιμοποιώντας μεθοδολογία παρόμοια με αυτή που χρησιμοποιείται στα προγράμματα καθορισμένων παροχών. Αυτές οι υποχρεώσεις αποτιμώνται σε ετήσια βάση από ανεξάρτητους αναλογιστές.

Γ. Προγράμματα διάθεσης μετοχών

Η εύλογη αξία των λαμβανόμενων υπηρεσιών των εργαζομένων σε αντάλλαγμα για την χορήγηση των δικαιωμάτων του προγράμματος διάθεσης μετοχών καταχωρείται ως έξοδο. Το συνολικό ποσό που εξοδοποιείται κατά την διάρκεια της περιόδου κατοχύρωσης προσδιορίζεται με βάση την εύλογη αξία των δικαιωμάτων που χορηγούνται, εξαιρώντας την επίδραση προϋποθέσεων κατοχύρωσης που δεν στηρίζονται σε δεδομένα της αγοράς (για παράδειγμα, στόχοι κερδοφορίας και μεγέθυνσης πωλήσεων).

Οι προϋποθέσεις κατοχύρωσης που δεν στηρίζονται σε δεδομένα της αγοράς συμπεριλαμβάνονται σε παραδοχές αναφορικά με τον αριθμό των δικαιωμάτων που αναμένεται ότι θα εξασκηθούν. Σε κάθε ημερομηνία Ισολογισμού, ο Όμιλος αναθεωρεί τον αριθμό των δικαιωμάτων που αναμένεται ότι θα εξασκηθούν. Η επίδραση της αναθεώρησης των αρχικών εκτιμήσεων, εάν υπάρχουν, αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων και αντίστοιχη προσαρμογή διενεργείται στα ίδια κεφάλαια για την εναπομένουσα περίοδο κατοχύρωσης.

Τα έσοδα που εισπράττονται από την έκδοση νέων μετοχών μετά από την αφαίρεση των άμεσα συσχετιζόμενων έξοδων συναλλαγών αυξάνουν το μετοχικό κεφάλαιο και τη διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο όταν τα δικαιώματα εξασκούνται.

2.23 Αναβαλλόμενοι φόροι

Οι αναβαλλόμενοι φόροι υπολογίζονται με βάση τη μέθοδο της πλήρους υποχρέωσης (liability method) για όλες τις προσωρινές διαφορές οι οποίες προκύπτουν από τις φορολογικές βάσεις των στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων και των αντίστοιχων λογιστικών αξιών τους. Οι αναβαλλόμενοι φόροι καθορίζονται με τη χρήση των ισχύοντων φορολογικών συντελεστών ή των φορολογικών συντελεστών που τίθενται σε ισχύ κατά την ημερομηνία Ισολογισμού και αναμένεται να εφαρμοστούν κατά την ημερομηνία κατά την οποία η αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση θα χρησιμοποιηθεί και η αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση θα τακτοποιηθεί.

Οι βασικές προσωρινές διαφορές προκύπτουν από τις αποσβέσεις των ενσώματων ακινητοποιήσεων, την αναγνώριση προμηθειών με βάση το πραγματικό επιτόκιο, τις διαφορές κατά την αποτίμηση των χρεογράφων μεταξύ της λογιστικής (αποτιμήσεις βάσει Δ.Λ.Π.) και φορολογικής βάσης, την επανεκτίμηση των διαφόρων στοιχείων ενεργητικού (όπως των επενδύσεων σε ακίνητα), την αναγνώριση της υποχρέωσης από παροχές σε εργαζομένους σύμφωνα με το ΔΛΠ 19. Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις αναγνωρίζονται μόνο στο βαθμό που θεωρείται πιθανή η αναγνώρισή τους στο μέλλον.

Ο αναβαλλόμενος φόρος που προκύπτει από τις μεταβολές στην τρέχουσα αξία των χρεογράφων του διαθέσιμου προς πώληση χαρτοφυλακίου, καθώς και των σχέσεων αντιστάθμισης κινδύνων ταμειακών ροών, ο οποίος αρχικά χρεώνεται ή πιστώνεται απευθείας στα ίδια κεφάλαια, μεταγενέστερα μεταφέρεται από τα Ίδια Κεφάλαια στα αποτελέσματα χρήσης μαζί με τα αναβαλλόμενα στοιχεία ενεργητικού ή παθητικού.

Ο φόρος εισοδήματος, με βάση τον ισχύοντα φορολογικό συντελεστή, αναγνωρίζεται ως έξοδο στην τρέχουσα χρήση. Οι φορολογικές ζημιές, αναγνωρίζονται ως στοιχείο ενεργητικού αν είναι πιθανόν ότι τα μελλοντικά φορολογητέα κέρδη θα μπορέσουν να χρησιμοποιηθούν για τον συμψηφισμό τους. Ο Όμιλος συμψηφίζει τις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις μόνο όταν πληρούνται οι σχετικές προϋποθέσεις από το ΔΛΠ 12.

2.24 Υποχρεώσεις από δανειακά κεφάλαια

Υποχρεώσεις από έκδοση πιστωτικών τίτλων, υβριδικών κεφαλαίων και λοιπών δανειακών κεφαλαίων λογιστικοποιούνται αρχικά, σύμφωνα με τις διατάξεις του ΔΛΠ 39, στην εύλογη αξία τους (έσοδο από την έκδοσή τους μείον το κόστος έκδοσης). Στη συνέχεια, απεικονίζονται στο αποσβέσιμο κόστος. Όποια διαφορά μεταξύ του εσόδου από την έκδοση (μείον το κόστος έκδοσης) και της αξίας αποπληρωμής αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα για όλη τη διάρκεια των δανειακών κεφαλαίων χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Οι υποχρεώσεις από δανειακά κεφάλαια του Ομίλου περιλαμβάνουν: μεσοπρόθεσμους τίτλους (EMTN), βραχυπρόθεσμους τίτλους (ECP), ομόλογα ETBA, ομολογιακά δάνεια από τιτλοποίηση στεγαστικών δανείων, υβριδικά κεφάλαια, κεφάλαια μειωμένης εξασφάλισης και λοιπούς τίτλους.

Οι προνομιούχες μετοχές, οι οποίες φέρουν υποχρεωτική καταβολή μερίσματος ή είναι εξαγοράσιμες σε μια συγκεκριμένη ημερομηνία κατά την επιλογή του μετόχου, καταχωρούνται ως χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις στα λοιπά δανειακά κεφάλαια. Τα μερίσματα από αυτές τις προνομιούχες μετοχές, καταχωρούνται στα αποτελέσματα ως έξοδο τόκου με βάση το αποσβέσιμο κόστος με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου.

Το τμήμα της εύλογης αξίας που αντιστοιχεί στην υποχρέωση ενός μετατρέψιμου σε μετοχές ομολόγου καθορίζεται από το τρέχον επιτόκιο ενός ισότιμου μη μετατρέψιμου ομολόγου. Το ποσό αυτό καταχωρείται ως υποχρέωση με βάση το αποσβέσιμο κόστος έως ότου μετατραπεί ή λήξει. Το υπολειπόμενο μέρος της εύλογης αυτής αξίας κατανέμεται στο δικαίωμα μετατροπής, το οποίο συμπεριλαμβάνεται στα Ίδια Κεφάλαια, καθαρό από φόρους.

Εάν ο Όμιλος εξαγοράσει τα δανειακά κεφάλαια που έχει εκδώσει, τότε τα δανειακά αυτά κεφάλαια αποαναγνωρίζονται από τον Ισολογισμό και η διαφορά μεταξύ της ιστορικής αξίας της υποχρέωσης και της αναμενόμενης εκταμίευσης καταχωρείται στα αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων.

2.25 Τιτλοποιήσεις

Ο Όμιλος τιτλοποιεί περιουσιακά στοιχεία ενεργητικού. Τα στοιχεία αυτά αγοράζονται από τις εταιρείες ειδικού σκοπού οι οποίες εν συνεχεία εκδίδουν ομόλογα σε επενδυτές. Ο Όμιλος ενοποιεί τις εταιρείες ειδικού σκοπού εάν ασκεί έλεγχο. Στην περίπτωση αυτή, τα ομόλογα που εκδίδονται για το σκοπό της τιτλοποίησης περιουσιακών στοιχείων ενεργητικού εμφανίζονται στον Ισολογισμό στο αναπόσβεστο κόστος τους.

2.26 Μετοχικό κεφάλαιο

α) Οι κοινές μετοχές καταχωρούνται στα ίδια κεφάλαια. Τα έξοδα αύξησεως κεφαλαίου μειώνουν τη διαφορά υπέρ το άρτιο.

β) Μερίσματα: Τα μερίσματα που αναλογούν στις κοινές μετοχές, αναγνωρίζονται ως υποχρέωση κατά την περίοδο στην οποία εγκρίνονται από την Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Τράπεζας. Τυχόν προμερίσματα αναγνωρίζονται αφαιρετικά στα ίδια κεφάλαια της Τράπεζας όταν εγκριθούν από το Διοικητικό Συμβούλιο.

γ) Το κόστος απόκτησης ιδίων μετοχών, συμπεριλαμβανομένων των διαφόρων εξόδων απόκτησής τους, εμφανίζεται αφαιρετικά των Ιδίων Κεφαλαίων μέχρι την ακύρωσή τους ή την πώλησή τους. Τα κέρδη/ζημιές από την πώληση των ιδίων μετοχών καταχωρούνται απ'ευθείας στα Ίδια Κεφάλαια.

2.27 Συναλλαγές συνδεδεμένων μερών

Τα συνδεδεμένα μέρη περιλαμβάνουν α) Μέλη Δ.Σ. και Διοίκησης της Τράπεζας, β) Μέλη Δ.Σ. / Διοίκησης των σημαντικότερων θυγατρικών του Ομίλου, γ) Συγγενείς πρώτου βαθμού (σύζυγοι, τέκνα, κ.α.) και οικονομικά εξαρτώμενα μέλη των μελών Δ.Σ. και Διοίκησης, δ) εταιρείες οι οποίες συναλλάσσονται με τον Όμιλο της Τράπεζας Πειραιώς, εφόσον η συνολική συμμετοχή σε αυτές (μελών Δ.Σ. και διοίκησης καθώς και των εξαρτώμενων/πλησιέστερων μελών τους) υπερβαίνει αθροιστικά το 20%. Συναλλαγές παρόμοιας φύσεως γνωστοποιούνται συγκεντρωτικά. Όλες οι συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη είναι αντικειμενικές και διενεργούνται σύμφωνα με τις εγκεκριμένες χρηματοδοτικές διαδικασίες και πολιτικές της Τράπεζας.

2.28 Υπηρεσίες θεματοφυλακής

Ο Όμιλος προσφέρει υπηρεσίες θεματοφυλακής προς τρίτους για πληθώρα χρηματοοικονομικών προϊόντων. Οι υπηρεσίες αυτές περιλαμβάνουν διαδικασίες όπως φύλαξη αξιών, εκκαθάριση χρηματιστηριακών συναλλαγών επί αξιών στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, διενέργεια εταιρικών πράξεων, είσπραξη εισοδήματος κτλ, για λογαριασμό ιδιωτών και εταιρειών. Τα εν λόγω χρηματοοικονομικά προϊόντα προς φύλαξη και διαχείριση για λογαριασμό τρίτων, καθώς και το έσοδο που προκύπτει από αυτά για λογαριασμό τρίτων, δεν περιλαμβάνονται στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

2.29 Σύνταξη οικονομικών αναφορών ανά τομέα δραστηριότητας

Κριτήριο για τον καθορισμό του πρωτεύοντα/ δευτερεύοντα τομέα δραστηριότητας αποτέλεσαν οι κίνδυνοι και τα οφέλη των εσόδων του Ομίλου. Έτσι, οι επιχειρηματικοί τομείς καθορίστηκαν ως πρωτεύοντες, ενώ οι γεωγραφικοί τομείς ως δευτερεύοντες.

Ο Όμιλος δραστηριοποιείται σε 4 κύριους τομείς: Λιανική Τραπεζική, Τραπεζική Μεγάλων Επιχειρήσεων, Επενδυτική Τραπεζική, Διαχείριση Κεφαλαίων & Treasury.

Ο Όμιλος στον καθορισμό των τομέων έχει εφαρμόσει το όριο του 10% επί των ενοποιημένων κερδών ή των ενοποιημένων στοιχείων ενεργητικού. Το σύνολο των παρουσιαζόμενων τομέων συνιστά παραπάνω από το 75% του συνόλου των εσόδων του Ομίλου.

2.30 Συμφημισμός χρηματοοικονομικών μέσων

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και οι υποχρεώσεις συμφηφίζονται και το καθαρό ποσό καταχωρείται στον Ισολογισμό, όταν υπάρχει νόμιμο δικαίωμα συμφηφισμού των καταχωρημένων ποσών και υπάρχει η πρόθεση να διακανονιστεί το καθαρό ποσό ή να αναγνωρισθεί ταυτόχρονα μια απαίτηση και μια υποχρέωση.

2.31 Συγκριτικά στοιχεία

Στις περιπτώσεις που κρίθηκε απαραίτητο, τα συγκριτικά στοιχεία των προηγούμενων χρήσεων αναμορφώθηκαν για να καταστούν ομοειδή με τα στοιχεία της τρέχουσας χρήσης.

3 Διαχείριση Χρηματοοικονομικών Κινδύνων

Πλαίσιο Διαχείρισης Κινδύνων

Η επιχειρηματική λειτουργία του Ομίλου είναι αλληλένδετη με την ανάληψη χρηματοοικονομικών κινδύνων. Η Διοίκηση έχοντας ως γνώμονα τη διατήρηση της σταθερότητας και της συνέχειας των εργασιών της έχει ως στόχο υψηλής προτεραιότητας την εφαρμογή και τη διαρκή εξέλιξη ενός αποτελεσματικού πλαισίου διαχείρισης κινδύνων για την ελαχιστοποίηση των ενδεχόμενων αρνητικών συνεπειών τους στα οικονομικά αποτελέσματα του Ομίλου.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας έχει τη συνολική ευθύνη για την ανάπτυξη και την επίβλεψη του πλαισίου διαχείρισης κινδύνων. Μεριμνώντας για την κάλυψη όλων των μορφών κινδύνου, την έγκαιρη και εξειδικευμένη αντιμετώπισή τους καθώς και τον απαιτούμενο συντονισμό, το Διοικητικό Συμβούλιο έχει ορίσει την Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων (ΕΔΚ) ως υπεύθυνη για την εφαρμογή και την εποπτεία τόσο των αρχών όσο και της πολιτικής διαχείρισης χρηματοοικονομικών κινδύνων. Η ΕΔΚ συνεδριάζει σε τριμηνιαία βάση και αναφέρεται στο Διοικητικό Συμβούλιο για τις δραστηριότητές της.

Τόσο οι αρχές όσο και η υφιστάμενη πολιτική διαχείρισης κινδύνων έχουν δημιουργηθεί για τον έγκαιρο εντοπισμό και την ανάλυση των κινδύνων στους οποίους είναι εκτεθειμένος ο Όμιλος, για τη θέσπιση κατάλληλων ορίων και συστημάτων ελέγχου, καθώς επίσης και για τη συστηματική παρακολούθηση των κινδύνων και την τήρηση των θεσπισμένων ορίων. Ο Όμιλος επανεξετάζει σε ετήσια βάση την επάρκεια και την αποτελεσματικότητα του πλαισίου διαχείρισης κινδύνων έτσι ώστε να ανταποκρίνεται στη δυναμική των αγορών, σε μεταβολές στα προσφερόμενα προϊόντα και στις ενδεδειγμένες διεθνείς πρακτικές.

Στην Τράπεζα Πειραιώς λειτουργεί ως ανεξάρτητη μονάδα η Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων Ομίλου, η οποία έχει την εκτελεστική ευθύνη για τον σχεδιασμό, την εξειδίκευση και την υλοποίηση του πλαισίου διαχείρισης κινδύνων σύμφωνα με τις κατευθύνσεις της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων του Διοικητικού Συμβουλίου. Οι δραστηριότητες της υπόκεινται στον ανεξάρτητο έλεγχο της μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου, η οποία αξιολογεί την επάρκεια και την αποτελεσματικότητα των εφαρμοζόμενων διαδικασιών διαχείρισης κινδύνων.

Ο Όμιλος παρακολουθεί σε συστηματική βάση τους ακόλουθους κινδύνους οι οποίοι προκύπτουν από τη χρήση πιστωτικών και χρηματοοικονομικών προϊόντων: πιστωτικός κίνδυνος, κίνδυνος αγοράς, κίνδυνος ρευστότητας και λειτουργικός κίνδυνος.

3.1 Πιστωτικός κίνδυνος

Η τραπεζική δραστηριότητα και η κερδοφορία του Ομίλου είναι συνυφασμένες με την ανάληψη πιστωτικού κινδύνου. Πιστωτικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος πραγματοποίησης χρηματοοικονομικής ζημιάς για τον Όμιλο, ο οποίος απορρέει από το ενδεχόμενο αδυναμίας των αντισυμβαλλομένων να εκπληρώσουν τις συμβατικές/ συναλλακτικές τους υποχρεώσεις. Αποτελεί την πιο σημαντική πηγή κινδύνου για τον Όμιλο και για τον λόγο αυτό η αποτελεσματική παρακολούθηση και διαχείριση του αποτελεί πρωταρχικό μέλημα της Διοίκησης. Η συνολική έκθεση του Ομίλου στον πιστωτικό κίνδυνο προέρχεται κατά κύριο λόγο από τα εγκεκριμένα πιστωτικά όρια και τις πιστοδοτήσεις της Επιχειρηματικής και της Ιδιωτικής Πίστης, από τις επενδυτικές και συναλλακτικές δραστηριότητες του Ομίλου, από πράξεις διαπραγμάτευσης στις αγορές παραγώγων, καθώς επίσης και από το διακανονισμό χρεογράφων. Ο βαθμός του κινδύνου που εμπεριέχεται σε κάθε πιστωτικό άνοιγμα εξαρτάται από πολλούς παράγοντες, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται οι γενικότερες συνθήκες της οικονομίας και της αγοράς, η χρηματοοικονομική θέση των οφειλετών, το ύψος, το είδος και η διάρκεια των ανοιγμάτων, καθώς και η ύπαρξη καλυμμάτων και εξασφαλίσεων.

Η εφαρμογή της πιστωτικής πολιτικής η οποία περιγράφει τις αρχές διαχείρισης πιστωτικού κινδύνου στον Όμιλο, διασφαλίζει την ενιαία και αποτελεσματική αντιμετώπιση του πιστωτικού κινδύνου. Στον Όμιλο της Τράπεζας Πειραιώς εφαρμόζεται ενιαία πολιτική και πρακτική αναφορικά με τις μεθόδους αξιολόγησης και τις διαδικασίες έγκρισης, ανανέωσης και παρακολούθησης των πιστοδοτήσεων. Όλα τα πιστωτικά όρια αναθεωρούνται ή/και ανανεώνονται τουλάχιστον μια φορά το χρόνο, ενώ τα αρμόδια εγκριτικά κλιμάκια καθορίζονται με βάση το ύψος και την κατηγορία του συνολικού πιστωτικού κινδύνου που αναλαμβάνει ο Όμιλος για κάθε οφειλέτη ή ομάδα οφειλετών που σχετίζονται μεταξύ τους.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας έχει αναθέσει την εκτελεστική ευθύνη για την διαχείριση του πιστωτικού κινδύνου στην Επιτροπή Διαχείρισης Πιστωτικού Κινδύνου, η οποία ορίζεται από τον Πρόεδρο και εποπτεύεται άμεσα από την Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων. Αποστολή της είναι η παροχή υποστήριξης στην τελευταία σε ότι αφορά στην παρακολούθηση και αξιολόγηση του πιστωτικού κινδύνου που συνδέεται με τις καθημερινές δραστηριότητες του Ομίλου, καθώς και στην επίβλεψη και τον έλεγχο της ορθής εφαρμογής και της λειτουργικότητας των πολιτικών διαχείρισης πιστωτικού κινδύνου. Στην Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων Ομίλου λειτουργεί και ξεχωριστή μονάδα Πιστωτικού Ελέγχου με αντικείμενο τη διαρκή παρακολούθηση, τον έλεγχο και τη μέτρηση του πιστωτικού κινδύνου των ανοιγμάτων του Ομίλου έναντι επιχειρήσεων, τραπεζών, κεντρικών κυβερνήσεων και ιδιωτών.

3.1.1 Μέτρηση πιστωτικού κινδύνου

Κεντρική θέση στο πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων του Ομίλου κατέχει η αξιόπιστη μέτρηση του πιστωτικού κινδύνου. Η διαρκής ανάπτυξη υποδομών, συστημάτων και μεθοδολογιών για την ποσοτικοποίηση και την αξιολόγηση του πιστωτικού κινδύνου αποτελεί βασική προϋπόθεση για την έγκαιρη και αποτελεσματική υποστήριξη της Διοίκησης και των επιχειρηματικών μονάδων σχετικά με τη λήψη αποφάσεων, τον καθορισμό πολιτικών και την εκπλήρωση των εποπτικών απαιτήσεων.

α) Δάνεια και απαιτήσεις

Για τη μέτρηση του πιστωτικού κινδύνου που ενέχεται στα δάνεια και τις απαιτήσεις του Ομίλου σε επίπεδο αντισυμβαλλομένου: (i) αξιολογείται συστηματικά η πιστοληπτική ικανότητα του πελάτη και εκτιμάται το ενδεχόμενο αθέτησης των συμβατικών του υποχρεώσεων, (ii) παρακολουθείται το ύψος της τρέχουσας έκθεσης του Ομίλου στον πιστωτικό κίνδυνο που προκύπτει από το άνοιγμα και (iii) εκτιμάται με βάση τα υφιστάμενα καλύμματα και εξασφαλίσεις το πιθανό ποσοστό ανάκτησης το οποίο ενδέχεται να εισπράξει ο Όμιλος στην περίπτωση που ο πιστούχος αθετήσει τις υποχρεώσεις του. Και οι τρεις αυτές συνιστώσες μέτρησης του πιστωτικού κινδύνου είναι ενσωματωμένες στις καθημερινές λειτουργικές δραστηριότητες του Ομίλου.

(i) Συστηματική αξιολόγηση πιστοληπτικής ικανότητας πελατών και εκτίμηση ενδεχόμενης αθέτησης των συμβατικών υποχρεώσεων

Ο Όμιλος αξιολογεί την πιστοληπτική ικανότητα των αντισυμβαλλομένων και εκτιμά το ενδεχόμενο αθέτησης των συμβατικών τους υποχρεώσεων χρησιμοποιώντας υποδείγματα πιστοληπτικών διαβαθμίσεων (ratings) προσαρμοσμένα στις κατηγορίες και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των αντισυμβαλλομένων. Τα υποδείγματα αυτά έχουν αναπτυχθεί εσωτερικά και συνδυάζουν τη χρηματοοικονομική και στατιστική ανάλυση με την κρίση των αρμόδιων στελεχών, ενώ υποβάλλονται σε αξιολόγηση όπου είναι εφικτό, μέσω της αντιπαραβολής τους με εξωτερικά διαθέσιμη πληροφόρηση.

Βάσει πολιτικής, η διαβάθμιση για κάθε πιστούχο εφαρμόζεται κατά τον καθορισμό των πιστοδοτικών ορίων και ανανεώνεται συστηματικά σε ετήσια βάση. Επικαιροποίηση των διαβαθμίσεων γίνεται ακόμη και στις περιπτώσεις όπου προκύπτουν νέες πληροφορίες οι οποίες μπορούν να διαφοροποιήσουν σημαντικά τον ενδεχόμενο πιστωτικό κίνδυνο. Ο Όμιλος επικυρώνει τακτικά την προβλεπτική ικανότητα των υποδειγμάτων πιστοληπτικής αξιολόγησης που χρησιμοποιούνται τόσο στην Επιχειρηματική και Ιδιωτική Πίστη, εξασφαλίζοντας έτσι τη δυνατότητα ορθής απεικόνισης του ενδεχόμενου πιστωτικού κινδύνου και επιτρέποντας την έγκαιρη λήψη ενεργειών για την αντιμετώπιση πιθανών προβλημάτων.

Επιχειρηματική Πίστη

Σε ό,τι αφορά την Επιχειρηματική Πίστη, τα υποδείγματα που εφαρμόζονται διαφοροποιούνται ανάλογα με τον τύπο και το μέγεθος της επιχείρησης. Για τις μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις χρησιμοποιείται το σύστημα διαβάθμισης πιστοληπτικής ικανότητας Moody's Risk Advisor, ενώ για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις χρησιμοποιείται εσωτερικά ανεπτυγμένο σύστημα αξιολόγησης, καθώς και συστήματα scoring. Σύμφωνα με το νέο πλαίσιο εποπτείας των πιστωτικών ιδρυμάτων (Βασιλεία II), η Τράπεζα έχει αναπτύξει και εφαρμόζει διακριτά υποδείγματα πιστοληπτικής αξιολόγησης για απαιτήσεις ειδικού χαρακτήρισμού (specialized lending).

Οι πιστούχοι της Επιχειρηματικής Πίστης κατηγοριοποιούνται σε δεκατέσσερις (14) διαβαθμίσεις οι οποίες αντιπροσωπεύουν διαφορετικούς βαθμούς πιστωτικού κινδύνου και συνδέονται με διαφορετικές πιθανότητες αθέτησης, επιτρέποντας έτσι την διενέργεια προβλέψεων έναντι συγκεκριμένων ανοιγμάτων. Για κάθε βαθμίδα της κλίμακας αντιστοιχεί και διαφορετική πολιτική συνεργασίας του Ομίλου με τις επιχειρήσεις-πιστούχους.

Ιδιωτική Πίστη

Σε ό,τι αφορά τις πιστοδοτήσεις ιδιωτών, ο Όμιλος δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στην εφαρμογή σύγχρονων μεθόδων μέτρησης του πιστωτικού κινδύνου εφαρμόζει υποδείγματα αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας για τους υποψήφιους πιστούχους (application scoring), ενώ αναμένεται να θέσει σύντομα σε εφαρμογή υποδείγματα τα οποία έχει ήδη αναπτύξει σχετικά με την αξιολόγηση της συμπεριφοράς υφιστάμενων πελατών (behavior scoring) για κάθε προϊόν.

(ii) Παρακολούθηση ύψους τρέχουσας έκθεσης πιστωτικού κινδύνου

Το ύψος της έκθεσης του Ομίλου στον πιστωτικό κίνδυνο προσμετράται, στην περίπτωση των δανείων και των απαιτήσεων, με βάση την ονομαστική τους αξία.

(iii) Ποσοστό ανάκτησης με βάση τα υφιστάμενα καλύμματα και εξασφαλίσεις

Παράλληλα με την αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας των αντισυμβαλλομένων, ο Όμιλος εκτιμά κατά τον καθορισμό/ ανανέωση των πιστοδοτικών ορίων και το ποσοστό ανάκτησης σε σχέση με το άνοιγμα (recovery rate) στην περίπτωση που οι πιστούχοι αδυνατούν να εκπληρώσουν τις συμβατικές τους υποχρεώσεις. Η εκτίμηση αυτή πραγματοποιείται με βάση το είδος της πιστοδότησης και την ύπαρξη ή όχι συνδεδεμένων καλυμμάτων και εξασφαλίσεων. Σε γενικές γραμμές, όσο χειρότερη είναι η πιστοληπτική διαβάθμιση ενός πιστούχου, τόσο μεγαλύτερο είναι το ενδεχόμενο αθέτησης των υποχρεώσεων του προς τον Όμιλο και επομένως τόσο ισχυρότερα θα πρέπει να είναι τα απαιτούμενα καλύμματα και οι εξασφαλίσεις προκειμένου το ποσοστό ανάκτησης να είναι όσο το δυνατόν μεγαλύτερο.

β) Χρεόγραφα

Για τη μέτρηση και την αξιολόγηση του πιστωτικού κινδύνου ο οποίος ενέχεται σε χρεόγραφα, χρησιμοποιούνται κατά κύριο λόγο οι διαβαθμίσεις εξωτερικών οργανισμών πιστοληπτικής αξιολόγησης όπως για παράδειγμα εκείνες της Moody's, της Standard & Poor's ή άλλων αντίστοιχων οργανισμών. Το ύψος της έκθεσης του Ομίλου στον πιστωτικό κίνδυνο χρεογράφων και άλλων έντοκων γραμματίων προσμετράται με βάση την αγοραία αξία των ανοιγμάτων και/ή θέσεων εντός και εκτός ισολογισμού. Οι επενδύσεις σε χρεόγραφα αποτελούν ένα μέσο διαφοροποίησης του πιστωτικού κινδύνου, ενώ παράλληλα εξασφαλίζουν μια αξιόπιστη και γρήγορα διαθέσιμη πηγή ρευστότητας για τον Όμιλο.

(γ) Ασκήσεις Προσομοίωσης Καταστάσεων Κρίσης

Οι ασκήσεις προσομοίωσης καταστάσεων κρίσης αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι της μέτρησης και ποσοτικοποίησης του πιστωτικού κινδύνου στον Όμιλο, παρέχοντας εκτιμήσεις του μεγέθους των οικονομικών απωλειών που θα μπορούσαν να προκληθούν κάτω από το ενδεχόμενο ακραίων χρηματοπιστωτικών συνθηκών. Η Τράπεζα Πειραιώς, σύμφωνα με τις οδηγίες της Τράπεζας της Ελλάδος (ΠΔ/ΤΕ 2577/ 9.3.2006), διενεργεί σε συστηματική βάση ασκήσεις προσομοίωσης καταστάσεων κρίσης για τον πιστωτικό κίνδυνο, τα αποτελέσματα των οποίων παρουσιάζονται και αξιολογούνται από την Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων.

Οι ασκήσεις πραγματοποιούνται από τη Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων του Ομίλου και χρησιμοποιούν κατά κύριο λόγο την τεχνική ανάλυσης ευαισθησίας. Στο πλαίσιο των ασκήσεων αυτών, εξετάζονται τόσο τα δάνεια και οι απαιτήσεις του Ομίλου προς πιστούχους εντός και εκτός της χώρας όσο και πιστωτικά ανοίγματα στην αγορά ομολόγων.

3.1.2 Διαχείριση ορίων κινδύνων και τεχνικές μείωσης κινδύνου

Ο Όμιλος της Τράπεζας Πειραιώς διαχειρίζεται, ελέγχει και περιορίζει το ύψος και τη συγκέντρωση του πιστωτικού κινδύνου εφαρμόζοντας σύστημα πιστοδοτικών ορίων. Τα πιστοδοτικά όρια προσδιορίζουν τη μέγιστη αποδεκτή ανάληψη κινδύνου ανά αντισυμβαλλόμενο, ανά ομάδα αντισυμβαλλομένων, ανά προϊόν, ανά τομέα δραστηριότητας και ανά χώρα. Επιπρόσθετα, όρια θεσπίζονται και εφαρμόζονται έναντι ανοιγμάτων προς πιστωτικά ιδρύματα. Η συνολική έκθεση του Ομίλου στον πιστωτικό κίνδυνο οφειλετών, συμπεριλαμβανομένων και των πιστωτικών ιδρυμάτων, ελέγχεται περαιτέρω και με την εφαρμογή υπο-ορίων, τα οποία καλύπτουν ανοίγματα εντός και εκτός ισολογισμού, καθώς επίσης και ημερήσιες θέσεις σε χρηματοοικονομικά προϊόντα του χαρτοφυλακίου συναλλαγών, όπως για παράδειγμα σε συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης συναλλαγματικών ισοτιμιών.

Για τον καθορισμό των ορίων πελατών λαμβάνονται υπόψη τυχόν καλύμματα ή εξασφαλίσεις τα οποία μειώνουν το ύψος του αναλαμβανόμενου κινδύνου. Ο Όμιλος κατατάσσει τον κίνδυνο των πιστοδοτήσεων της σε κατηγορίες κινδύνου ανάλογα με το είδος των συνδεδεμένων καλυμμάτων ή εξασφαλίσεων και τη δυνατότητα ρευστοποίησής τους. Τα ανώτατα πιστοδοτικά όρια που μπορούν να εγκριθούν ανά κατηγορία κινδύνου καθορίζονται από το Διοικητικό Συμβούλιο. Στην Τράπεζα Πειραιώς καμιά πιστοδότηση δεν εγκρίνεται από ένα μόνο πρόσωπο, με εξαίρεση τα καταναλωτικά δάνεια και τις πιστωτικές κάρτες, καθώς κατά κανόνα απαιτείται η έγκριση τριών στελεχών. Ανάλογα με το ύψος του κινδύνου έχουν οριστεί εγκριτικά κλιμάκια, ο ρόλος των οποίων στη διαμόρφωση της συνολικής ποιότητας του χαρτοφυλακίου πιστοδοτήσεων της Τράπεζας είναι ιδιαίτερα σημαντικός.

Τα πιστοδοτικά όρια στην Τράπεζα Πειραιώς έχουν διάρκεια ισχύος μέχρι δώδεκα μήνες και υπόκεινται σε ετησία ή συχνότερη αναθεώρηση. Τα αρμόδια ή τα ανώτερα εγκριτικά κλιμάκια μπορούν όταν συντρέχουν ειδικοί λόγοι να επιλέξουν διάρκεια ισχύος των πιστοδοτικών ορίων μικρότερη των δώδεκα μηνών. Η παρακολούθηση των υπολοίπων έναντι των θεσπισμένων ορίων πραγματοποιείται σε ημερήσια βάση, ενώ τυχόν υπερβάσεις αναφέρονται και αντιμετωπίζονται εγκαίρως.

Στις παραγράφους που ακολουθούν περιγράφονται και άλλες τεχνικές οι οποίες χρησιμοποιούνται στον Όμιλο για τον έλεγχο και τον περιορισμό του πιστωτικού κινδύνου.

α) Καλύμματα και εξασφαλίσεις

Ο Όμιλος λαμβάνει καλύμματα ή/και εξασφαλίσεις έναντι των πιστοδοτήσεων της σε πελάτες, μειώνοντας τον συνολικό πιστωτικό κίνδυνο και διασφαλίζοντας την έγκαιρη αποπληρωμή των απαιτήσεων της.

Για το σκοπό αυτό έχει προσδιορίσει και ενσωματώσει στην πιστωτική της πολιτική, κατηγορίες αποδεκτών καλυμμάτων και εξασφαλίσεων, οι κυριότερες από τις οποίες είναι οι ακόλουθες:

- Ενέχυρα επί καταθέσεων
- Εγγυητικές επιστολές τραπεζών
- Ενέχυρα επί μεριδίων μετοχικών ή μεικτών Α/Κ, μετοχών, ή ομολόγων
- Ενέχυρα επί επιταγών
- Προσημειώσεις ακινήτων

Η αποτίμηση των συνδεδεμένων καλυμμάτων ή/και εξασφαλίσεων πραγματοποιείται αρχικά κατά την στιγμή της έγκρισης της πιστοδότησης με βάση την τρέχουσα ή την εύλογη αξία τους, και επανεκτιμάται σε τακτά χρονικά διαστήματα. Καλύμματα ή εξασφαλίσεις δεν λαμβάνονται γενικά έναντι ανοιγμάτων προς πιστωτικά ιδρύματα, εκτός αν πρόκειται για συμφωνίες επαναπώλησης (reverse repos) ή για άλλες δραστηριότητες δανεισμού χρεογράφων. Ο Όμιλος δεν λαμβάνει καλύμματα ή/ και εξασφαλίσεις έναντι επενδυτικών τοποθετήσεων σε χρεόγραφα.

β) Παράγωγα

Η Τράπεζα παρακολουθεί και ελέγχει συστηματικά το ύψος και τη διάρκεια των καθαρών ανοικτών της θέσεων στην αγορά παραγώγων. Σε οποιαδήποτε στιγμή, η συνολική έκθεση της Τράπεζας στον πιστωτικό κίνδυνο παραγώγων προϊόντων αντιπροσωπεύεται από την θετική αγοραία αξία των ανοικτών θέσεων, η οποία όμως αποτελεί μόνο ένα μικρό μέρος της συνολικής ονομαστικής αξίας των συμβολαίων. Τα πιστωτικά ανοίγματα από θέσεις στην αγορά παραγώγων αποτελούν μέρος των συνολικών πιστοδοτικών ορίων που καθορίζονται για έναν αντισυμβαλλόμενο και λαμβάνονται υπόψη κατά την εγκριτική διαδικασία. Καλύμματα ή εξασφαλίσεις δεν λαμβάνονται συνήθως έναντι ανοιγμάτων σε παράγωγα προϊόντα, εκτός από περιπτώσεις κατά τις οποίες η Τράπεζα απαιτεί την εφαρμογή περιθωρίου ασφαλείας (margin) από τους αντισυμβαλλόμενους.

Πιστωτικός κίνδυνος δημιουργείται και κατά το διακανονισμό συναλλαγών σε παράγωγα προϊόντα. Στην Τράπεζα Πειραιώς έχουν θεσπιστεί και παρακολουθούνται συστηματικά για κάθε αντισυμβαλλόμενο, ημερήσια όρια διακανονισμού συναλλαγών σε παράγωγα προϊόντα, τα οποία συνυπολογίζονται στα συνολικά πιστοδοτικά όρια ενός αντισυμβαλλομένου.

γ) Συμφηφισμός Χρηματοοικονομικών Μέσων

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και οι υποχρεώσεις συμφηφίζονται και το καθαρό ποσό καταχωρείται στον Ισολογισμό, όταν υπάρχει νομικό δικαίωμα συμφηφισμού των καταχωρημένων ποσών και υπάρχει η πρόθεση να διακανονιστεί το καθαρό ποσό ή να αναγνωρισθεί ταυτόχρονα μια απαίτηση και μια υποχρέωση.

δ) Πιστοδοτικές Δεσμεύσεις

Η Τράπεζα προβαίνει σε δεσμεύσεις πιστοδοτήσεων προς πελάτες, διασφαλίζοντας την μελλοντική χρηματοδότησή τους όταν και εφόσον απαιτηθεί. Οι δεσμεύσεις πιστοδοτήσεων ενέχουν τον ίδιο πιστωτικό κίνδυνο με τα δάνεια και τις απαιτήσεις της Τράπεζας και αφορούν κατά κύριο λόγο ενέγγυες πιστώσεις και εγγυητικές επιστολές. Η εναπομένουσα διάρκεια των πιστοδοτικών δεσμεύσεων αναλύεται και παρακολουθείται συστηματικά, καθώς σε γενικές γραμμές, δεσμεύσεις με μεγαλύτερη διάρκεια ενέχουν μεγαλύτερο βαθμό κινδύνου από εκείνες με μικρότερη διάρκεια.

3.1.3 Πολιτική απομείωσης και σχηματισμού προβλέψεων

Ο Όμιλος εξετάζει συστηματικά αν υπάρχουν βάσιμες και αντικειμενικές ενδείξεις ότι μία απαίτηση έχει υποστεί απομείωση της αξίας της. Για το σκοπό αυτό διενεργεί σε κάθε ημερομηνία σύνταξης οικονομικών καταστάσεων, έλεγχο απομείωσης της αξίας των δανείων της (impairment test) σύμφωνα με τις γενικές αρχές και τη μεθοδολογία που περιγράφονται στα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, και σχηματίζει ανάλογες προβλέψεις.

Μία απαίτηση έχει υποστεί απομείωση όταν η λογιστική της αξία είναι μεγαλύτερη από το αναμενόμενο ανακτήσιμο ποσό της. Το ανακτήσιμο ποσό προσδιορίζεται από το σύνολο της παρούσας αξίας των εισπράξεων και της παρούσας αξίας από την ρευστοποίηση τυχόν καλυμμάτων ή εξασφαλίσεων σε περίπτωση αδυναμίας του πιστούχου να αποπληρώσει το δάνειο. Όταν υπάρχουν ενδείξεις ότι ο Όμιλος δεν θα μπορέσει να εισπράξει όλα τα οφειλόμενα ποσά σύμφωνα με τους συμβατικούς όρους μιας απαίτησης, σχηματίζεται πρόβλεψη για την απομείωση της αξίας της απαίτησης. Το ποσό της πρόβλεψης είναι η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας και του ανακτήσιμου ποσού της απαίτησης.

Ο Όμιλος, σύμφωνα και με το ΔΛΠ 39, θεωρεί ως βάσιμες και αντικειμενικές ενδείξεις ότι μία απαίτηση ή μία ομάδα απαιτήσεων έχει απομειωθεί, τα κριτήρια που αναφέρονται στην ενότητα 2.12.

Η εκτίμηση ύπαρξης απομείωσης και ο σχηματισμός προβλέψεων διενεργείται εξατομικευμένα σε επίπεδο δανείου για όλες τις χορηγήσεις (τόσο της Λιανικής Τράπεζικής όσο και του επιχειρηματικού χαρτοφυλακίου) που ο Όμιλος θεωρεί σημαντικές και συλλογικά σε επίπεδο ομάδας δανείων για αυτές που θεωρεί λιγότερο σημαντικές. Η εκτίμηση για απομείωση διενεργείται συλλογικά για απαιτήσεις (χαρτοφυλάκια απαιτήσεων) με κοινά χαρακτηριστικά κινδύνου, οι οποίες σε ατομική βάση δεν θεωρούνται σημαντικές. Επίσης, συλλογικά αξιολογούνται και οι απαιτήσεις που σε ατομική βάση δεν έχουν υποστεί απομείωση.

Για τον σκοπό εκτίμησης της απομείωσης αξίας σε συλλογική βάση, τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού ομαδοποιούνται σύμφωνα με παρόμοια χαρακτηριστικά πιστωτικού κινδύνου (π.χ. σύμφωνα με κριτήρια αξιολόγησης του Ομίλου τα οποία λαμβάνουν υπόψη τη φύση του χρηματοοικονομικού στοιχείου, τον κλάδο όπου ανήκει, τη γεωγραφική περιοχή, το είδος εξασφάλισης και άλλοι σχετικοί παράγοντες). Αυτά τα χαρακτηριστικά σχετίζονται με την εκτίμηση των μελλοντικών ταμειακών ροών για ομάδες τέτοιων στοιχείων ενεργητικού, υποδηλώνοντας την δυνατότητα του οφειλέτη να αποπληρώσει όλες τις ληξιπρόθεσμες οφειλές σύμφωνα με τους συμβατικούς όρους των υπό αξιολόγηση χρηματοοικονομικών στοιχείων.

Οι μελλοντικές ταμειακές ροές μίας ομάδας χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού που εξετάζονται συλλογικά για απομείωση αξίας, εκτιμώνται στην βάση των συμβατικών ταμειακών ροών των στοιχείων ενεργητικού του Ομίλου και σύμφωνα με ιστορικότητα απωλειών για περιουσιακά στοιχεία με χαρακτηριστικά πιστωτικού κινδύνου παρόμοια με αυτά για τον Όμιλο. Τα ιστορικά δεδομένα ζημιών προσαρμόζονται σύμφωνα με τις τρέχουσες παρατηρήσεις, έτσι ώστε να αντανakλούν τις τρέχουσες συνθήκες οι οποίες δεν επηρέασαν την περίοδο στην οποία αναφέρονται τα ιστορικά δεδομένα ζημιών και παράλληλα, για να αφαιρέσουν τις επιδράσεις συνθηκών της ιστορικής περιόδου που δεν υφίστανται σήμερα.

Αν σε μεταγενέστερη περίοδο το ποσό της σχηματιζόμενης πρόβλεψης μειωθεί και η μείωση σχετίζεται με αντικειμενικά γεγονότα που συνέβησαν μετά το σχηματισμό της πρόβλεψης, όπως για παράδειγμα βελτίωση της πιστοληπτικής ικανότητας του πιστούχου, τότε η πρόβλεψη μειώνεται και η διαφορά καταχωρείται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Διαγραφές

Ο Όμιλος αφού έχει εξαντλήσει τις δικαστικές και λοιπές διαδικασίες για την είσπραξη των απαιτήσεων του (πιστοδοτήσεις και υπόλοιπες απαιτήσεις) και βάσιμα εκτιμά ότι αυτές είναι ανεπίδεκτες είσπραξης, προβαίνει σε διαγραφές επισφαλών απαιτήσεων έναντι των σχετικών προβλέψεων που έχουν ληφθεί για την απομείωση της αξίας τους, μετά από απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας και των θυγατρικών της.

Ο Όμιλος συνεχίζει την παρακολούθηση των απαιτήσεων που διαγράφει για τυχόν αναβίωση των δυνατοτήτων είσπραξης αυτών.

3.1.4 Μέγιστη έκθεση πιστωτικού κινδύνου πριν τον υπολογισμό των εξασφαλίσεων και άλλων μέτρων πιστωτικής προστασίας

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει την μέγιστη έκθεση πιστωτικού κινδύνου του Ομίλου την 31/12/2007 και 31/12/2006, χωρίς να συνυπολογίζονται τα καλύμματα ή άλλα μέσα πιστωτικής προστασίας. Για τα εντός ισολογισμού στοιχεία, τα πιστωτικά ανοίγματα είναι βασισμένα στη λογιστική τους αξία όπως εμφανίζονται στον Ισολογισμό.

Έκθεση πιστωτικού κινδύνου στοιχείων Ισολογισμού	Μέγιστη έκθεση	
	2007	2006
Έντοκα γραμμάτια και άλλα αξιόγραφα	214.819	165.226
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	2.611.891	2.626.853
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα - απαιτήσεις	83.216	56.435
Χρεόγραφα εμπορικού χαρτοφυλακίου	4.355.718	1.832.916
Χρηματοπιστωτικά μέσα αποτιμώμενα σε εύλογες αξίες μέσω αποτελεσματικών λογαριασμών	508.137	56.449
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών (μετά από προβλέψεις)		
Δάνεια σε ιδιώτες		
-Στεγαστικά	5.727.550	4.432.302
-Καταναλωτικά/ προσωπικά δάνεια	3.595.973	2.369.835
-Πιστωτικές κάρτες	588.540	415.511
Δάνεια προς επιχειρήσεις		
-Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	13.501.823	8.770.603
-Μεγάλες επιχειρήσεις	6.874.899	4.438.364
Χρεόγραφα διαθέσιμα προς πώληση		
-Ομόλογα	1.103.788	692.724
Διακρατούμενα έως τη λήξη χρεόγραφα		
-Ομόλογα	110.356	99.880
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	959.341	689.270
Έκθεση πιστωτικού κινδύνου στοιχείων εκτός Ισολογισμού		
Εγγυητικές επιστολές	2.595.065	1.974.449
Ενέγγυες πιστώσεις	243.875	197.744
Αχρησιμοποίητα πιστωτικά όρια	11.756.868	7.189.612
Κατά την 31 Δεκεμβρίου	54.831.859	36.008.173

Το ποσό των αχρησιμοποίητων πιστωτικών ορίων περιλαμβάνει τόσο πιστωτικά όρια που μπορούν να ακυρωθούν άνευ όρων και ανά πάσα στιγμή χωρίς προειδοποίηση ή που προβλέπουν αυτόματη ακύρωση στην περίπτωση της χειροτέρευσης της φερεγγυότητας του πιστούχου (uncommitted), όσο και όρια που δεν μπορούν να ακυρωθούν (committed). Το ποσοστό των ορίων που μπορούν να ακυρωθούν ανέρχεται στο 85% του συνόλου των αχρησιμοποίητων πιστωτικών ορίων, ενώ τα όρια που δεν μπορούν να ακυρωθούν αφορούν το 15%.

3.1.5 Δάνεια και απαιτήσεις

Τα δάνεια και οι απαιτήσεις κατά πελατών και πιστωτικών ιδρυμάτων συνοψίζονται ως εξής:

	31 Δεκεμβρίου 2007	31 Δεκεμβρίου 2006		31 Δεκεμβρίου 2006
	Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	Δάνεια και απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	Δάνεια και απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων
Δάνεια χωρίς απομείωση αξίας	25.634.975	2.602.997	16.863.329	2.626.815
Δάνεια και απαιτήσεις σε καθυστέρηση άνω 1 ημέρας χωρίς απομείωση αξίας	4.368.721	8.894	3.252.063	-
Δάνεια και απαιτήσεις με απομείωση αξίας	701.113	-	689.055	38
Προ προβλέψεων	30.704.809	2.611.891	20.804.447	2.626.853
Μείον: προβλέψεις για απομείωση αξίας	(416.024)	-	(377.832)	-
Μετά προβλέψεων	30.288.785	2.611.891	20.426.615	2.626.853

α) Δάνεια χωρίς απομείωση αξίας:

Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών

31 Δεκεμβρίου 2007	Δάνεια προς ιδιώτες		Δάνεια προς επιχειρήσεις		Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών
	Καταναλωτικά/ Πιστωτικές κάρτες	προσωπικά δάνεια	Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	Μεγάλες επιχειρήσεις	
Διαβαθμίσεις					
Ικανοποιητικής διαβάθμισης	501.102	2.850.035	4.822.043	10.411.250	6.158.379
Ειδικής αναφοράς	1.469	24.121	8.589	676.936	181.051
Σύνολο	502.571	2.874.156	4.830.632	11.088.186	6.339.430

Όμιλος Τράπεζας Πειραιώς - 31 Δεκεμβρίου 2007
Ποσά σε χιλιάδες ευρώ (Εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά)

31 Δεκεμβρίου 2006

	Δάνεια προς ιδιώτες		Δάνεια προς επιχειρήσεις		Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών	
	Πιστωτικές κάρτες	Καταναλωτικά/ προσωπικά δάνεια	Στεγαστικά	Μικρομεσαίες επιχειρήσεις		Μεγάλες επιχειρήσεις
Διαβαθμίσεις						
Ικανοποιητικής διαβάθμισης	362.999	1.883.284	3.828.050	6.337.317	3.728.593	16.140.243
Ειδικής αναφοράς	-	4.892	7.962	593.390	116.842	723.086
Σύνολο	362.999	1.888.176	3.836.012	6.930.707	3.845.435	16.863.329

Στα δάνεια και απαιτήσεις χωρίς καθυστέρηση ή απομείωση αξίας περιλαμβάνονται ρυθμισμένες απαιτήσεις οι οποίες αναλύονται στον πίνακα που ακολουθεί:

	2007	2006
Δάνεια σε ιδιώτες	6.032	343
Δάνεια προς επιχειρήσεις	87.420	90.772
	93.452	91.115

Στην κατηγορία αυτή εντάσσονται ρυθμισμένες πιστοδοτήσεις κάθε μορφής, οι οποίες είχαν παρουσιάσει αθέτηση υποχρέωσης και οι οποίες εάν δεν είχαν ρυθμιστεί θα παρουσιάζονταν στα δάνεια σε καθυστέρηση άνω της 1 ημέρας χωρίς απομείωση αξίας ή στα δάνεια με απομείωση. Μετά την πάροδο 12 μηνών από την έναρξη εξυπηρέτησης της ρύθμισης και εφόσον αυτή εξυπηρετείται κανονικά, οι απαιτήσεις αυτές μεταφέρονται στο ενήμερο χαρτοφυλάκιο και διαχειρίζονται όπως οι υπόλοιπες ενήμερες πιστοδοτήσεις.

Δάνεια και απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων

Διαβαθμίσεις	31 Δεκεμβρίου 2007	31 Δεκεμβρίου 2006
Εξαιρετικής σταθερότητας	1.898.363	2.426.245
Ικανοποιητικής διαβάθμισης	702.570	200.570
Ειδικής αναφοράς	2.064	-
Σύνολο	2.602.997	2.626.815

β) Δάνεια και απαιτήσεις σε καθυστέρηση άνω 1 ημέρας χωρίς απομείωση αξίας:

31 Δεκεμβρίου 2007

	Δάνεια προς ιδιώτες		Δάνεια προς επιχειρήσεις		Σύνολο	
	Πιστωτικές κάρτες	Καταναλωτικά/ προσωπικά δάνεια	Στεγαστικά	Μικρομεσαίες επιχειρήσεις		Μεγάλες επιχειρήσεις
Σε καθυστέρηση 1 - 90 ημέρες	63.752	604.647	812.623	2.047.232	362.335	3.890.589
Σε καθυστέρηση 91 - 180 ημέρες	9.173	51.011	29.347	87.941	19.018	196.490
Σε καθυστέρηση > 180 ημέρες	4.965	32.357	30.273	147.145	66.902	281.642
Σύνολο	77.890	688.015	872.243	2.282.318	448.255	4.368.721
Εύλογη αξία εμπράγματων εξασφαλίσεων	-	76.841	779.186	822.047	103.363	1.781.437

Στην περίπτωση των στεγαστικών δανείων της Τράπεζας, η εύλογη αξία των εμπράγματων εξασφαλίσεων που αφορούν στεγαστικά δάνεια περιλαμβάνει μόνο ακίνητα για τα οποία η Τράπεζα έχει στην κατοχή της την πρώτη (Α') προσημείωση. Για τις περιπτώσεις όπου η αξία του ακινήτου ξεπερνά το ποσό κάλυψης του υπολοίπου του δανείου, ως εύλογη αξία των στεγαστικών δανείων λαμβάνεται υπόψη η αξία του ακινήτου μόνο μέχρι το ποσό κάλυψης του υπολοίπου.

31 Δεκεμβρίου 2006

	Δάνεια προς ιδιώτες		Δάνεια προς επιχειρήσεις		Σύνολο	
	Πιστωτικές κάρτες	Καταναλωτικά/ προσωπικά δάνεια	Στεγαστικά	Μικρομεσαίες επιχειρήσεις		Μεγάλες επιχειρήσεις
Σε καθυστέρηση 1 - 90 ημέρες	35.019	384.755	537.707	1.414.405	522.224	2.894.110
Σε καθυστέρηση 91 - 180 ημέρες	6.641	49.135	34.419	126.404	42.756	259.355
Σε καθυστέρηση > 180 ημέρες	3.639	4.014	14.450	65.265	11.230	98.598
Σύνολο	45.299	437.904	586.576	1.606.074	576.210	3.252.063

γ) Δάνεια και απαιτήσεις με απομείωση αξίας:

31 Δεκεμβρίου 2007

	Δάνεια προς ιδιώτες		Δάνεια προς επιχειρήσεις		Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών	
	Πιστωτικές κάρτες	Καταναλωτικά/ προσωπικά δάνεια	Στεγαστικά	Μικρομεσαίες επιχειρήσεις		Μεγάλες επιχειρήσεις
Δάνεια με απομείωση αξίας	38.204	154.886	40.194	293.309	174.520	701.113
Εύλογη αξία εμπράγματων εξασφαλίσεων	-	3.966	32.274	137.446	73.345	247.031

Στο ποσό των δανείων με απομείωση αξίας της 31/12/2007 περιλαμβάνονται δάνεια ύψους € 137 εκ. τα οποία δεν εμφανίζουν καθυστέρηση. Το αντίστοιχο ποσό για την 31/12/2006 ανέρχεται σε € 188 εκ.

31 Δεκεμβρίου 2006

	Δάνεια προς ιδιώτες		Δάνεια προς επιχειρήσεις		Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών	
	Πιστωτικές κάρτες	Καταναλωτικά/ προσωπικά δάνεια	Στεγαστικά	Μικρομεσαίες επιχειρήσεις		Μεγάλες επιχειρήσεις
Δάνεια με απομείωση αξίας	23.509	146.418	19.594	266.179	233.355	689.055

3.1.6 Πιστωτικοί τίτλοι, έντοκα γραμμάτια και άλλα αξιόγραφα

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει ανάλυση των εντόκων γραμματίων και άλλων αξιογράφων, των χρεογράφων εμπορικού και επενδυτικού χαρτοφυλακίου και των χρηματοοικονομικών μέσων αποτιμώμενων σε εύλογες αξίες στα αποτελέσματα ανά κατηγορία πιστωτικής διαβάθμισης κατά την 31η Δεκεμβρίου 2007, σύμφωνα με τις διαβαθμίσεις της Standard & Poor's ή τα ισοδύναμά τους:

	Έντοκα γραμμάτια και άλλα αξιόγραφα	Χρεόγραφα εμπορικού χαρτοφυλακίου	Χρηματ/κά μέσα αποτιμώμενα σε εύλογες αξίες μέσω αποτελεσμάτων λογαριασμών	Χρεόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου	Σύνολο
AAA	-	109.478	-	103.747	213.225
AA- to AA+	-	92.492	-	-	92.492
A- to A+	-	4.075.357	471.994	884.283	5.431.634
Λιγότερο από A-	160.480	46.082	-	111.107	317.669
Μη διαβαθμισμένα	54.339	32.309	36.143	115.007	237.798
Σύνολο	214.819	4.355.718	508.137	1.214.144	6.292.818

3.1.7 Επανάκτηση καλυμμάτων

Εντός της χρήσης 2007, ο Όμιλος απέκτησε στοιχεία ενεργητικού μετά από την μεταβίβαση της κυριότητας των καλυμμάτων απαιτήσεων της:

Κατηγορία στοιχείου ενεργητικού	2007
Ακίνητα	30.204
	30.204

Τα εν λόγω στοιχεία ενεργητικού κατέχονται προσωρινά για πώληση από τον Όμιλο προς πλήρη ή μερική αποπληρωμή των απαιτήσεων από πελάτες. Συμπεριλαμβάνονται στη γραμμή του Ισολογισμού "Ακίνητα ως στοιχεία κυκλοφορούντος ενεργητικού".

3.1.8 Συγκέντρωση κινδύνου χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού με έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο

α) Γεωγραφικοί τομείς

Ο παρακάτω πίνακας αναλύει την κύρια έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο του Ομίλου σε λογιστικές αξίες, κατηγοριοποιημένη κατά γεωγραφική περιοχή την 31 Δεκεμβρίου 2007. Η έκθεση πιστωτικού κινδύνου έχει βασιστεί στη χώρα εγκατάστασης των θυγατρικών εταιρειών του Ομίλου.

	Νοτιοανατολική				Αίγυπτος	Σύνολο
	Ελλάδα	Ευρώπη	Υπόλοιπη Ευρώπη	ΗΠΑ		
Έντοκα γραμμάτια και άλλα αξιόγραφα	-	54.339	-	-	160.480	214.819
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	2.350.942	72.778	49.324	20.919	117.928	2.611.891
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα - απαιτήσεις	75.709	6.873	616	-	18	83.216
Χρεόγραφα εμπορικού χαρτοφυλακίου	4.294.620	61.098	-	-	-	4.355.718
Χρηματοπιστωτικά μέσα αποτιμώμενα σε εύλογες αξίες μέσω αποτελεσματικών λογαριασμών	508.137	-	-	-	-	508.137
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών (μετά από προβλέψεις)						
Δάνεια προς ιδιώτες						
-Στεγαστικά	5.262.040	389.902	43.166	26.816	5.626	5.727.550
-Καταναλωτικά - προσωπικά δάνεια	2.465.615	926.064	90.541	1.349	112.404	3.595.973
-Πιστωτικές κάρτες	551.999	29.488	-	-	7.053	588.540
Δάνεια προς επιχειρήσεις	15.532.673	2.043.094	2.041.923	383.398	375.634	20.376.722
Χρεόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου	821.293	94.172	185.030	108.573	5.075	1.214.143
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	850.254	57.603	9.560	8.822	33.102	959.341
Κατά την 31 Δεκεμβρίου 2007	32.713.282	3.735.411	2.420.160	549.877	817.320	40.236.050
Κατά την 31 Δεκεμβρίου 2006	23.781.024	1.709.096	(689)	547.934	609.002	26.646.367

β) Τομείς δραστηριότητας

Ο παρακάτω πίνακας αναλύει την κύρια έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο του Ομίλου σε λογιστικές αξίες, κατηγοριοποιημένη ανά τομέα δραστηριότητας την 31 Δεκεμβρίου 2007. Ο Όμιλος έχει καταναείμι τις εκθέσεις σε κίνδυνο ανά κλάδο δραστηριότητας των αντισυμβαλλόμενων.

	Χρηματο- πιστωτικά Ιδρύματα	Βιομηχανία	Κατασκευές και διαχείριση ακινήτων	Εμπορικές εταιρείες	Ναυτιλία	Δημόσιος τομέας	Τουρισμός	Ενέργεια & μεταφορές	Λοιποί τομείς	Ιδιώτες	Σύνολο
Έντοκα γραμμάτια και άλλα αξιόγραφα						214.819					214.819
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	2.611.891										2.611.891
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα - απαιτήσεις	82.703	54	56	264			13	2	124		83.216
Χρεόγραφα εμπορικού χαρτοφυλακίου	274.342	17.125				4.060.727			3.524		4.355.718
Χρηματοπιστωτικά μέσα αποτιμώμενα σε εύλογες αξίες μέσω αποτελεσματικών λογαριασμών						508.137					508.137
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών (μετά από προβλέψεις)											
Δάνεια προς ιδιώτες											
-Στεγαστικά										5.727.550	5.727.550
-Καταναλωτικά - προσωπικά δάνεια										3.595.973	3.595.973
-Πιστωτικές κάρτες										588.540	588.540
Δάνεια προς επιχειρήσεις	290.481	5.185.538	3.267.597	3.738.552	1.406.387	263.263	1.441.489	481.998	4.195.804	105.613	20.376.722
Χρεόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου	315.750	6.799	4.294			844.946			42.354		1.214.143
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	43.483	19.515	4.762	42.323	76	18.062	1.576	824	791.924	36.796	959.341
Κατά την 31 Δεκεμβρίου 2007	3.618.650	5.229.031	3.276.709	3.781.139	1.406.463	5.695.135	1.443.078	482.824	5.033.730	10.054.472	40.236.050
Κατά την 31 Δεκεμβρίου 2006	3.192.466	3.220.589	1.688.355	2.524.826	707.196	2.684.791	851.249	923.620	3.630.336	7.222.939	26.646.367

3.2 Κίνδυνος αγοράς

Ο κίνδυνος αγοράς αφορά την πιθανότητα απωλειών λόγω μεταβολής στο επίπεδο ή στη μεταβλητότητα των τιμών αγοράς, όπως είναι οι τιμές μετοχών, επιτοκίων ή συναλλαγματικών ισοτιμιών. Ο Όμιλος της Τράπεζας Πειραιώς εφαρμόζει σύγχρονες και ευρέως αποδεκτές τεχνικές για την μέτρηση του κινδύνου αγοράς, όπως αποτιμήσεις Αξίας σε Κίνδυνο (Value-at-Risk), Κερδών σε Κίνδυνο (Earnings-at-Risk) και Δεικτών Ευαισθησίας (Sensitivity Indicators).

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας έχει εγκρίνει ενιαία Πολιτική Διαχείρισης Κινδύνου Αγοράς, η οποία εφαρμόζεται στην Τράπεζα από τις αρχές του 2003. Η πολιτική περιγράφει τους βασικούς ρυθμούς που αφορούν την διαχείριση του κινδύνου αγοράς και καθορίζει τους ρόλους και τις ευθύνες των εμπλεκόμενων μονάδων και στελεχών. Για κάθε μονάδα του Ομίλου με δικαίωμα ανάληψης κινδύνου έχουν καθοριστεί αντίστοιχα όρια ανάληψης κινδύνου αγοράς που παρακολουθούνται σε συστηματική βάση. Τα όρια δεν καθορίζονται μόνο για στοιχεία του χαρτοφυλακίου συναλλαγών (trading book), αλλά και για τα υπόλοιπα στοιχεία ισολογισμού (banking book) των μονάδων και αναφέρονται σε αποτιμήσεις Αξίας σε Κίνδυνο (Value-at-Risk), Κερδών σε Κίνδυνο (Earnings-at-Risk) και σε Δείκτες Ευαισθησίας. Το Value-at-Risk παρακολουθείται από την Τράπεζα σε συνολικό επίπεδο όπου και γίνεται η διαχείριση κινδύνων, τόσο για το τραπεζικό όσο και για το χαρτοφυλάκιο συναλλαγών μαζί. Επιπλέον, το Value at Risk υπολογίζεται και στο επίπεδο του χαρτοφυλακίου συναλλαγών που αφορά τα χρηματοοικονομικά μέσα τα οποία αποτιμούνται σε τιμές αγοράς. Η τιμή Value-at-Risk για το συνολικό χαρτοφυλάκιο της Τράπεζας Πειραιώς (χαρτοφυλάκιο συναλλαγών και τραπεζικό χαρτοφυλάκιο) την 31/12/2007, ήταν € 14,63 εκατ.

Η αποτίμηση Αξίας σε Κίνδυνο είναι η εκτίμηση της μέγιστης δυνητικής μείωσης (ζημίας) στην καθαρή τρέχουσα αξία ενός χαρτοφυλακίου, που μπορεί να συμβεί σε ένα καθορισμένο χρονικό διάστημα και για ένα συγκεκριμένο επίπεδο εμπιστοσύνης (confidence level). Ο Όμιλος της Τράπεζας Πειραιώς εφαρμόζει την Riskmetrics παραμετρική μέθοδο υπολογισμού Value-at-Risk, με χρονικό ορίζοντα μιας ημέρας και επίπεδο εμπιστοσύνης 99%. Η μεθοδολογία Value at Risk δεν μπορεί να καλύψει εκτίμηση οικονομικών απωλειών που μπορεί να προκύψει από εξαιρετικά ασυνήθιστες οικονομικές μεταβολές και γι' αυτό, η ανάλυση κινδύνου αγοράς συνοδεύεται από έναν αριθμό σεναρίων προσομοίωσης καταστάσεων κρίσης. Τα σεναρία αυτά βασίζονται στους κύριους παράγοντες κινδύνου που μπορούν να επηρεάσουν την αξία των στοιχείων του ισολογισμού.

Η Τράπεζα εφαρμόζει πρόγραμμα εκ των υστέρων ελέγχου (back-testing) για το χαρτοφυλάκιο συναλλαγών της Τράπεζας, για τις εκτιμήσεις του μεγέθους Αξίας-σε-Κίνδυνο. Σε καθημερινή βάση συγκρίνεται η τιμή Value-at-Risk όπως αυτή υπολογίζεται, με την αντίστοιχη μεταβολή στην αξία του χαρτοφυλακίου, λόγω μεταβολής των τιμών της αγοράς. Στη διάρκεια του έτους 2007 καταγράφηκαν δύο περιπτώσεις, κατά τις οποίες η μεταβολή στην αξία του χαρτοφυλακίου ήταν μεγαλύτερη από το μέγεθος Value-at-Risk, ενώ τα έτη 2006 και 2005 παρατηρήθηκαν 4 και 3 τέτοιες περιπτώσεις αντίστοιχα.

Το χαρτοφυλάκιο συναλλαγών της Τράπεζας αφορά θέσεις σε ομόλογα, θέσεις σε μετοχές, θέσεις σε χρηματιστηριακά και εξωχρηματιστηριακά παράγωγα.

Η τιμή Value-at-Risk στις 31/12/2007 ήταν για το σύνολο του χαρτοφυλακίου συναλλαγών της Τράπεζας € 6,49 εκατ. Η εκτίμηση αυτή αναλύεται σε € 1,08 εκατ. τιμή Value-at-Risk για τον επιτοκιακό κίνδυνο, € 6,69 εκατ. τιμή Value-at-Risk για τον χρηματιστηριακό κίνδυνο και € 0,18 εκατ. τιμή Value-at-Risk για τον συναλλαγματικό κίνδυνο. Με την διάρθρωση του χαρτοφυλακίου συναλλαγών στις 31/12/2007, επιτυγχάνεται μείωση € 1,46 εκατ. στην συνολική τιμή Value-at-Risk, λόγω του βαθμού διαφοροποίησης του χαρτοφυλακίου. Κατά το 2007 σημειώθηκε αύξηση στο VaR του χαρτοφυλακίου συναλλαγών της τράπεζας λόγω της αύξησης των μετοχών στο χαρτοφυλάκιο συναλλαγών και στο χαρτοφυλάκιο διαθέσιμο προς πώληση (οι εισηγμένες μετοχές του χαρτοφυλακίου διαθέσιμο προς πώληση συμπεριλαμβάνονται για σκοπούς υπολογισμού VaR στο χαρτοφυλάκιο συναλλαγών).

Αντίστοιχα, η τιμή Value-at-Risk στις 29/12/2006 ήταν για το σύνολο του χαρτοφυλακίου συναλλαγών της Τράπεζας € 2,25 εκατ. Η εκτίμηση αυτή αναλύεται σε € 0,22 εκατ. τιμή Value-at-Risk για τον επιτοκιακό κίνδυνο, € 0,74 εκατ. τιμή Value-at-Risk για τον χρηματιστηριακό κίνδυνο και € 2,09 εκατ. τιμή Value-at-Risk για τον συναλλαγματικό κίνδυνο. Με την διάρθρωση του χαρτοφυλακίου συναλλαγών στις 29/12/2006, επιτυγχάνεται μείωση € 0,81 εκατ. στην συνολική τιμή Value-at-Risk, λόγω του βαθμού διαφοροποίησης του χαρτοφυλακίου.

Τα παραπάνω συνοψίζονται στον ακόλουθο πίνακα:

	Χαρτοφυλάκιο Συναλλαγών Τράπεζας Συνολικό VAR	VAR Επιτοκιακός κίνδυνος	VAR Κίνδυνος Μετοχών	VAR Συναλλαγματικός Κίνδυνος	Μείωση λόγω διαφοροποίησης χαρτοφυλακίου
2007	6,49	1,08	6,69	0,18	-1,46
2006	2,25	0,22	0,74	2,09	-0,81

3.3 Κίνδυνος συναλλάγματος

Ο Όμιλος εκτίθεται στις επιδράσεις της μεταβολής των ισοτιμιών των διαφόρων νομισμάτων που επηρεάζουν την χρηματοοικονομική του θέση και τις ταμειακές του ροές. Η Διοίκηση θέτει όρια στην έκθεση του Ομίλου στις μεταβολές του συναλλάγματος τα οποία παρακολουθούνται καθημερινά. Ο παρακάτω πίνακας συνοψίζει την συναλλαγματική έκθεση του Ομίλου την 31/12/2007. Παρουσιάζονται τα στοιχεία ενεργητικού και οι υποχρεώσεις ανά νόμισμα σε λογιστικές αξίες:

	EUR	USD	GBP	JPY	CHF	Λοιπά Νομίσματα	Σύνολο
Κατά την 31 Δεκεμβρίου 2007							
Κίνδυνος συναλλάγματος στοιχείων ενεργητικού							
Ταμείο και διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα	2.699.847	69.663	5.968	1.289	4.035	619.367	3.400.169
Έντοκα γραμμάτια και άλλα αξιόγραφα	-	-	-	-	-	214.819	214.819
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	1.841.738	692.410	4.777	-	16.427	56.539	2.611.891
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα - απαιτήσεις	(30.027)	23.525	3	83.967	5.748	-	83.216
Χρεόγραφα εμπορικού χαρτοφυλακίου	4.427.445	14.742	-	-	-	64.544	4.506.731
Χρηματοπιστωτικά μέσα αποτιμώμενα σε εύλογες αξίες μέσω αποτελεσματικών λογαριασμών	491.839	-	-	16.298	-	-	508.137
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών (μετά από προβλέψεις)	25.177.608	1.889.845	80.972	81.970	1.752.787	1.305.603	30.288.785
Χρεόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου	1.140.956	250.727	-	-	-	102.301	1.493.984
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	729.083	70.453	3.891	808	2.155	44.160	850.550
Σύνολο χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού (Α)	36.478.489	3.011.365	95.611	184.332	1.781.152	2.407.333	43.958.282
Κίνδυνος συναλλάγματος υποχρεώσεων							
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	8.669.836	1.700.203	93.382	18.207	91.094	133.062	10.705.784
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα - υποχρεώσεις	(28.203)	26.519	-	76.093	5.242	7.387	87.038
Υποχρεώσεις προς πελάτες	16.906.015	2.269.530	161.421	950.128	12.729	1.767.492	22.067.315
Πιστωτικοί τίτλοι σε κυκλοφορία	7.396.524	233.478	50.257	68.418	20.788	19.107	7.788.572
Υβριδικά και λοιπά δανειακά κεφάλαια	985.734	3.503	-	-	-	-	989.237
Λοιπές υποχρεώσεις	688.462	41.812	28.494	8.259	13.485	293.744	1.074.256
Σύνολο υποχρεώσεων (Β)	34.618.368	4.275.045	333.554	1.121.105	143.338	2.220.792	42.712.202
Καθαρή χρηματοοικονομική θέση στοιχείων ενεργητικού - υποχρεώσεων (Α-Β)	1.860.121	(1.263.680)	(237.943)	(936.773)	1.637.814	186.541	1.246.080
Κατά την 31 Δεκεμβρίου 2006							
Σύνολο χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού	26.237.345	2.357.221	84.044	139.905	449.291	1.368.957	30.636.763
Σύνολο χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων	22.312.645	3.590.443	376.860	1.048.398	151.458	1.286.760	28.766.564
Καθαρή θέση χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού - υποχρεώσεων	3.924.700	(1.233.222)	(292.816)	(908.493)	297.833	82.197	1.870.199

Για τη διαχείριση του συναλλαγματικού κινδύνου των ανοιχτών θέσεων χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων ο Όμιλος χρησιμοποιεί παράγωγα προϊόντα συναλλάγματος.

3.4 Κίνδυνος επιτοκίου

Ο Επιτοκιακός Κίνδυνος ορίζεται ως ο κίνδυνος μίας αρνητικής επίπτωσης στην οικονομική θέση του Ομίλου, εξαιτίας της έκθεσής του σε μεταβολές στις αγορές επιτοκίων. Η αποδοχή αυτού του είδους κινδύνου θεωρείται ένα αναπόσπαστο κομμάτι των τραπεζικών εργασιών και μπορεί να αποτελέσει μία σημαντική πηγή κερδοφορίας και αύξησης της αξίας του Ομίλου. Παρόλα αυτά, υψηλά επίπεδα επιτοκιακού κινδύνου ενδέχεται να επηρεάσουν δυσμενώς τα κέρδη του Ομίλου.

Αλλαγές στις τιμές των επιτοκίων επηρεάζουν τα αποτελέσματα του Ομίλου, μεταβάλλοντας το καθαρό επιτοκιακό αποτέλεσμα, καθώς και την αξία άλλων εσόδων ή εξόδων ευαίσθητων σε μεταβολές επιτοκίων. Οι μεταβολές των επιτοκίων επηρεάζουν επίσης την αξία των στοιχείων ενεργητικού και των υποχρεώσεων, αφού η παρούσα αξία μελλοντικών χρηματοροών (και σε ορισμένες περιπτώσεις οι ίδιες οι χρηματοροές) μεταβάλλεται όταν τα επιτόκια αλλάζουν. Συνεπώς, μία αποτελεσματική διαδικασία διαχείρισης κινδύνων, η οποία εκτιμά, παρακολουθεί και συντελεί στην διατήρηση του επιτοκιακού κινδύνου μέσα σε αποδεκτά όρια (μέσω αποτελεσματικής αντιστάθμισης, όπου αυτή κρίνεται απαραίτητη), είναι επιτακτική για την οικονομική ασφάλεια του Ομίλου.

Ο Όμιλος Τράπεζας Πειραιώς εφαρμόζει πολιτική διαχείρισης επιτοκιακού κινδύνου που υιοθετεί τεχνικές αποτιμήσεων που βασίζονται είτε σε απλές Αναλύσεις Επιτοκιακού Ανοίγματος (Interest Rate Gap Analysis), είτε σε σύνθετες τεχνικές δυναμικής προσομοίωσης (Dynamic Simulation), από τις οποίες εξάγονται χρήσιμα συμπεράσματα για την εξέλιξη της κερδοφορίας σε συνάρτηση με μεταβολές των επιτοκίων.

Η Ανάλυση Επιτοκιακού Ανοίγματος αποτελεί την απλούστερη τεχνική μέτρησης του βαθμού έκθεσης του Ομίλου στον επιτοκιακό κίνδυνο. Σύμφωνα με αυτήν, τα στοιχεία απαιτήσεων και υποχρεώσεων, κατανέμονται σε χρονικές περιόδους ανάλογα με την εναπομένουσα διάρκεια μέχρι την λήξη τους (περίπτωση στοιχείων σταθερού επιτοκίου), ή σύμφωνα με την ημερομηνία του επόμενου επαναπροσδιορισμού του επιτοκίου τους (περίπτωση στοιχείων κυμαινόμενου επιτοκίου).

Η θετική εύλογη αξία των παραγώγων έχει συμπεριληφθεί στα "Λοιπά στοιχεία ενεργητικού", στη στήλη "Άτοκα", ενώ στην ίδια στήλη αντίστοιχα, η αρνητική δίκαιη αξία των παραγώγων έχει συμπεριληφθεί στις "Λοιπές υποχρεώσεις".

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει το βαθμό έκθεσης του Ομίλου στον επιτοκιακό κίνδυνο, σύμφωνα με την Ανάλυση Επιτοκιακού Ανοίγματος. Σε περιπτώσεις όπου για οποιοδήποτε απαιτήσεις ή υποχρεώσεις δεν υπάρχει τακτική συμβατική ημερομηνία λήξης (ανοιχτοί αλληλόχρεοι λογαριασμοί) ή ημερομηνία επαναπροσδιορισμού επιτοκίου (καταθέσεις όψεως ή ταμειευτήριου), τότε αυτές κατατάσσονται στην χρονική περίοδο μέχρι ένα μήνα. Οι απαιτήσεις ή υποχρεώσεις σε ξένο νόμισμα μετατρέπονται σε Ευρώ με βάση τις τρέχουσες συναλλαγματικές ισοτιμίες.

Κατά την 31 Δεκεμβρίου 2007	Έως 1 μήνα	1 - 3 μήνες	3 - 12 μήνες	1 - 5 έτη	Πάνω από 5 έτη	Άτοκα	Σύνολο
Ενεργητικό							
Ταμείο και διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα	3.085.344	1.055	-	-	-	313.770	3.400.169
Έντοκα γραμμάτια και άλλα αξιόγραφα	3.482	31.911	179.426	-	-	-	214.819
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	1.426.273	887.677	297.914	-	-	27	2.611.891
Χρεόγραφα εμπορικού χαρτοφυλακίου	4.374.599	122.812	(377.186)	253.644	6.013	126.849	4.506.731
Χρηματοπιστωτικά μέσα αποτιμώμενα σε εύλογες αξίες μέσω αποτελεσματικών λογαριασμών	-	-	-	397.769	110.368	-	508.137
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών (μετά από προβλέψεις)	17.734.011	5.660.882	2.947.506	3.320.524	815.573	(189.711)	30.288.785
Χρεόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου	596.656	29.383	355.097	143.472	91.371	278.005	1.493.984
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	88.824	29.859	146.596	3.620	1.616	772.043	1.042.558
Σύνολο χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού (Α)	27.309.189	6.763.579	3.549.353	4.119.029	1.024.941	1.300.983	44.067.074
Υποχρεώσεις							
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	7.705.972	2.648.250	349.758	1.226	578	-	10.705.784
Υποχρεώσεις προς πελάτες	16.824.585	3.038.687	1.358.666	350.969	13.204	481.204	22.067.315
Πιστωτικοί τίτλοι σε κυκλοφορία	2.138.220	2.933.907	885.673	356.905	1.453.308	20.559	7.788.572
Υβριδικά και λοιπά δανειακά κεφάλαια	388.353	398.983	-	3.502	192.150	6.249	989.237
Λοιπές υποχρεώσεις	73.132	10.133	76.778	245.083	1.575	754.593	1.161.294
Σύνολο υποχρεώσεων (Β)	27.130.262	9.029.960	2.670.875	957.685	1.660.815	1.262.605	42.712.202
Συνολικό άνοιγμα επαναπροσδιορισμού επιτοκίου (Α-Β)	178.927	(2.266.381)	878.478	3.161.344	(635.874)	38.378	1.354.872

Ακολουθούν οι πίνακες με τα συγκριτικά στοιχεία για την προηγούμενη χρήση.

Κατά την 31 Δεκεμβρίου 2006	Έως 1 μήνα	1 - 3 μήνες	3 - 12 μήνες	1 - 5 έτη	Πάνω από 5 έτη	Άτοκα	Σύνολο
Σύνολο χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού	15.502.125	8.684.126	2.022.828	1.528.797	507.315	1.025.708	29.270.900
Σύνολο χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων	18.520.708	5.265.315	2.980.918	640.738	684.202	722.864	28.814.745
Συνολικό άνοιγμα επαναπροσδιορισμού επιτοκίου (Α-Β)	(3.018.583)	3.418.812	(958.090)	888.059	(176.887)	302.844	456.156

Η Ανάλυση Επιτοκιακού Ανοίγματος επιτρέπει την εκτίμηση του επιτοκιακού κινδύνου μέσω του δείκτη "Επιτοκιακών Αποτελεσμάτων σε Κίνδυνο", ο οποίος εκφράζει την αρνητική επίπτωση στο προβλεπόμενο ετήσιο επιτοκιακό αποτέλεσμα από μια παράλληλη σε όλες τις διάρκειες μεταβολή των επιτοκίων σε όλα τα νομίσματα.

Παράλληλα, στον Όμιλο της Τράπεζας Πειραιώς, ως μέγεθος εκτίμησης του επιτοκιακού κινδύνου, υπολογίζεται και η μεταβολή της καθαρής παρούσας αξίας των στοιχείων ενεργητικού – υποχρεώσεων, αναφορικά με μεταβολή των επιτοκίων.

Για μια παράλληλη αύξηση των καμπυλών επιτοκίων κατά 100 μονάδες βάσης, η επίπτωση στην καθαρά παρούσα αξία για τις θυγατρικές του Ομίλου, ανέρχεται σε € -23.9 εκ. για το τέλος του 2007. Η επίπτωση έχει υπολογιστεί για όλες τις θυγατρικές του τραπεζικού και για τις κυριότερες θυγατρικές του χρηματοπιστωτικού τομέα.

Ο Όμιλος της Τράπεζας Πειραιώς αποτιμά πιθανές οικονομικές απώλειες αναφορικά με υποθετικά σενάρια κρίσης στις αγορές των επιτοκίων. Τα πιθανά σενάρια κρίσης περιλαμβάνουν έντονες μεταβολές στα επίπεδα των επιτοκίων, αλλαγές στην κλίση και το σχήμα των καμπυλών επιτοκίων, ή μεταβολές στην μεταβλητότητα των τιμών αγοράς. Τα σενάρια αυτά, σύμφωνα με τα οποία οι μεταβολές πραγματοποιούνται "ακαριαία", μπορούν να θεωρηθούν μια ιδιαίτερη περίπτωση των "Δυναμικών Σεναρίων".

Τα "Δυναμικά Σενάρια" χρησιμοποιούνται στην εφαρμογή της "Δυναμικής Προσομοίωσης" εξέλιξης των στοιχείων ενεργητικού – υποχρεώσεων και περιλαμβάνουν τη διάσταση του παράγοντα χρόνου και τις μεταβολές των τιμών αγοράς που πραγματοποιούνται σε προκαθορισμένα χρονικά διαστήματα. Η "Δυναμική Προσομοίωση" περιλαμβάνει λεπτομερείς υποθέσεις σχετικά με την πιθανή μελλοντική εξέλιξη των επιτοκίων, σε συνδυασμό με προϋπολογιστικά στοιχεία και αποτιμά την επίπτωση στο καθαρό επιτοκιακό αποτέλεσμα.

3.5 Κίνδυνος ρευστότητας

Ο Όμιλος της Τράπεζας Πειραιώς αναγνωρίζει ότι η αποτελεσματική διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας συμβάλλει ουσιαστικά στην ικανότητα εκπλήρωσης των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων, χωρίς τον κίνδυνο να προκύψουν σημαντικές οικονομικές απώλειες.

Ο Κίνδυνος ρευστότητας που διατρέχει ένα χρηματοπιστωτικό ίδρυμα είναι ο κίνδυνος αδυναμίας εκπλήρωσης των χρηματοοικονομικών του υποχρεώσεων, όταν αυτές γίνουν απαιτητές, λόγω έλλειψης απαραίτητης ρευστότητας.

Από το τέλος του 2003 εφαρμόζεται στις μονάδες του Ομίλου ενιαία Πολιτική Διαχείρισης Κινδύνου Ρευστότητας. Η Πολιτική αυτή είναι σύμφωνη με διεθνώς εφαρμοσμένες πρακτικές και εποπτικές διατάξεις και είναι προσαρμοσμένη στις επιμέρους δραστηριότητες και οργανωτικές δομές του Ομίλου της Τράπεζας Πειραιώς. Η πολιτική αυτή περιγράφει τους βασικούς ορισμούς και μεθοδολογίες αποτίμησης του κινδύνου ρευστότητας, καθορίζει τους ρόλους και τις υπευθυνότητες των εμπλεκόμενων μονάδων και στελεχών και περιγράφει οδηγίες για το χειρισμό καταστάσεων κρίσης ρευστότητας. Η πολιτική επικεντρώνεται στις ανάγκες ρευστότητας που αναμένεται να προκύψουν για το χρονικό διάστημα μιας εβδομάδας και ενός μήνα, αναφορικά με υποθετικά σενάρια κρίσης ρευστότητας.

Επιπλέον, η πολιτική ορίζει και ένα Σχέδιο Διαχείρισης Καταστάσεων Κρίσης Ρευστότητας, το οποίο τίθεται σε εφαρμογή σε περίπτωση κρίσης ρευστότητας. Μία τέτοια κρίση μπορεί να οφείλεται είτε σε συγκεκριμένο γεγονός που σχετίζεται με δραστηριότητες του Ομίλου της Τράπεζας Πειραιώς, είτε με τις γενικότερες συνθήκες των αγορών. Συνθήκες ενεργοποίησης και ενδείξεις αυξημένης ετοιμότητας, λειτουργούν ως δείκτες για την ενεργοποίηση του Σχεδίου Διαχείρισης Καταστάσεων Κρίσης Ρευστότητας.

Επιπρόσθετα, ο Όμιλος της Τράπεζας Πειραιώς υπολογίζει και παρακολουθεί τους υποχρεωτικούς δείκτες ρευστότητας, «Δείκτης Ρευστών Διαθεσίμων» και «Δείκτης Ασυμφωνίας Ληκτότητας Απαιτήσεων – Υποχρεώσεων», όπως αυτοί ορίζονται σύμφωνα με την Πράξη Διοικητή, με θέμα το πλαίσιο ελέγχου από την Τράπεζα της Ελλάδος της επάρκειας ρευστότητας των πιστωτικών ιδρυμάτων.

Τα επίπεδα των δεικτών κοινοποιούνται καθημερινά στις αντίστοιχες Διαχειριστικές Μονάδες, και όλα τα σχετικά σχόλια και αποτιμήσεις της Διεύθυνσης Διαχείρισης Κινδύνων συμπεριλαμβάνονται στο σύνολο των αναφορών που παρέχονται στα μέλη της Επιτροπής Διαχείρισης Ενεργητικού –Υποχρεώσεων (ALCO).

Για την ελαχιστοποίηση του κινδύνου ρευστότητας λαμβάνονται μέτρα, όπως η διατήρηση χαρτοφυλακίων χρεογράφων που μπορούν να ρευστοποιηθούν άμεσα, η διεύρυνση των καταθετικών λογαριασμών "μεγάλης διασποράς" (λογαριασμοί ταμειηρίου), η ενίσχυση καταθετικών προϊόντων με μακροπρόθεσμη διάρκεια, η διεύρυνση των εναλλακτικών πηγών χρηματοδότησης (έκδοση προγράμματος Euro Commercial Paper) και η επιμήκυνση της ληκτότητας των υποχρεώσεων μέσω της έκδοσης ομολογιακών δανείων (έκδοση προγράμματος Euro Medium Term Note, έκδοση κεφαλαίων μειωμένης εξασφάλισης Tier II, έκδοση υβριδικών κεφαλαίων Tier I). Τέλος, εντός του 2007 το δεύτερο πρόγραμμα τιτλοποίησης στεγαστικών δανείων, ονομαστικής αξίας 1,25 δισ. ευρώ, επαύξησε τη ρευστότητα, καθώς κεφάλαια που δεν είναι άμεσα ρευστοποιήσιμα μετατράπηκαν σε ρευστά διαθέσιμα.

Γενικότερα, η παρακολούθηση του κινδύνου ρευστότητας επικεντρώνεται στη διαχείριση των ταμειακών εισροών και εκροών σε χρονικές περιόδους, ώστε κάτω από φυσιολογικές συνθήκες, ο Όμιλος να έχει την δυνατότητα να ανταποκριθεί στις ταμειακές του υποχρεώσεις. Για το σκοπό αυτό πραγματοποιείται η Ανάλυση Ανοίγματος Ρευστότητας (Liquidity Gap Analysis), που διαμορφώνει μία εικόνα των αναμενόμενων χρηματοροών που προκύπτουν από όλα τα στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων, ταξινομημένα σε χρονικές περιόδους ανάλογα με το πότε πραγματοποιούνται.

Για την εφαρμογή της Ανάλυσης Ανοίγματος Ρευστότητας, θεωρήθηκε πως οι τακτές πληρωμές προς τον Όμιλο θα πραγματοποιηθούν στο ακέραιο και εγκαίρως, και από την άλλη πλευρά όλες οι υποχρεώσεις του Ομίλου θα εκπληρωθούν στο ακέραιο – για παράδειγμα, οι καταθέτες θα αποσύρουν τα χρήματά τους αντί να ανανεώσουν τις καταθέσεις τους. Σε περιπτώσεις όπου δεν υπάρχει συμβατική ημερομηνία λήξης για οποιοσδήποτε απαιτήσεις ή υποχρεώσεις (ανοιχτοί αλληλόχρεοι λογαριασμοί, καταθέσεις όψεως ή ταμειηρίου), τότε αυτές κατατάσσονται στην στήλη "έως 1 μήνα" του παρακάτω πίνακα.

α) Ταμειακές ροές εκτός παραγώγων

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται, κατά την ημερομηνία του Ισολογισμού, οι πληρωτέες ταμειακές ροές από τον Όμιλο από χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις εκτός παραγώγων με βάση τις εναπομένουσες συμβατικές ημερομηνίες λήξης. Τα ποσά που αναφέρονται υπόλοιπα που καταχωρούνται είναι οι συμβατικές μη προεξοφλημένες ταμειακές ροές. Ο Όμιλος διαχειρίζεται τον κίνδυνο ρευστότητας βάσει των εκτιμώμενων μη προεξοφλημένων ταμειακών ροών. Υποχρεώσεις σε ξένο νόμισμα έχουν μεταταπει σε ευρώ με βάση τις προβλεπόμενες συναλλαγματικές ισοτιμίες.

Κατά την 31 Δεκεμβρίου 2007	Έως 1 μήνα	1 - 3 μήνες	3 - 12 μήνες	1 - 5 έτη	Πάνω από 5 έτη	Σύνολο
Ρευστότητα υποχρεώσεων						
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	7.565.283	2.947.502	525.753	342.299	579	11.381.416
Υποχρεώσεις προς πελάτες	16.612.637	3.011.645	1.394.291	358.457	13.221	21.390.251
Πιστωτικοί τίτλοι σε κυκλοφορία	1.659.530	994.232	1.257.231	3.460.856	285.779	7.657.628
Λοιπά δανειακά κεφάλαια	11.637	5.545	32.008	163.477	1.110.023	1.322.690
Υβριδικά κεφάλαια	2.997	-	9.080	45.615	217.357	275.049
Λοιπές υποχρεώσεις	201.374	42.635	54.928	40.392	586.940	926.269
Συνολικές υποχρεώσεις (συμβατικές ημερομηνίες λήξης)	26.053.458	7.001.559	3.273.291	4.411.096	2.213.899	42.953.303
Σύνολο ενεργητικού (αναμενόμενες ημερομηνίες λήξης)	16.961.646	2.990.347	3.257.747	12.205.449	16.832.983	52.248.172

Όμιλος Τράπεζας Πειραιώς - 31 Δεκεμβρίου 2007
Ποσά σε χιλιάδες ευρώ (Εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά)

Κατά την 31 Δεκεμβρίου 2006

Ρευστότητα υποχρεώσεων

Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	3.226.681	613.103	648.745	575.364	18.197	5.082.090
Υποχρεώσεις προς πελάτες	13.032.179	1.797.878	1.768.517	200.103	22.335	16.821.012
Πιστωτικοί τίτλοι σε κυκλοφορία	830.035	1.176.675	865.988	1.768.731	699.065	5.340.494
Λοιπά δανειακά κεφάλαια	8.897	4.529	27.363	152.271	811.909	1.004.969
Υβριδικά κεφάλαια	2.447	-	7.819	42.709	232.600	285.575
Λοιπές υποχρεώσεις	71.297	8.536	270.847	1.780	507.680	860.140
Συνολικές υποχρεώσεις (συμβατικές ημερομηνίες λήξης)	17.171.536	3.600.721	3.589.279	2.740.958	2.291.786	29.394.280
Σύνολο ενεργητικού (αναμενόμενες ημερομηνίες λήξης)	10.813.768	2.086.054	2.925.387	7.618.146	10.762.599	34.205.954

β) Ταμειακές ροές παραγώγων

βi) Παράγωγα που εκκαθαρίζονται με συμφητισμό

Τα παράγωγα προϊόντα του Ομίλου που εκκαθαρίζονται με συμφητισμό περιλαμβάνουν: α) παράγωγα συναλλάγματος: εξω-χρηματιστηριακά δικαιώματα προαίρεσης σε συνάλλαγμα, συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης συναλλάγματος, δικαιώματα προαίρεσης σε συνάλλαγμα διαπραγματεύσιμα σε χρηματιστηριακή αγορά και β) παράγωγα επιτοκίου: συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων, προθεσμιακές συμφωνίες επιτοκίων, εξω-χρηματιστηριακά δικαιώματα προαίρεσης επιτοκίου, λοιπά συμβόλαια επιτοκίων, συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης επιτοκίων διαπραγματεύσιμα σε χρηματιστηριακή αγορά και δικαιώματα προαίρεσης επιτοκίου διαπραγματεύσιμα σε χρηματιστηριακή αγορά.

Ο παρακάτω πίνακας αναλύει, κατά την ημερομηνία του Ισολογισμού, τις συμβατικές μη προεξοφλημένες ταμειακές ροές των παραγώγων χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και παθητικού του Ομίλου που εκκαθαρίζονται με συμφητισμό σύμφωνα με την εναπομένουσα χρονική περίοδο μέχρι την λήξη τους βάσει του συμβολαίου.

Κατά την 31 Δεκεμβρίου 2007	Έως 1 μήνα	1 - 3 μήνες	3 - 12 μήνες	1 - 5 έτη	Πάνω από 5 έτη	Σύνολο
Παράγωγα διακρατούμενα για εμπορικούς σκοπούς						
-Παράγωγα επιτοκίου	551	(3.308)	(2.745)	(12.581)	5.444	(12.639)
Παράγωγα διακρατούμενα για αντιστάθμιση εύλογης αξίας						
-Παράγωγα συναλλάγματος	42	-	-	-	-	42
-Παράγωγα επιτοκίου	110	512	(1.719)	(3.974)	447	(4.624)
-Λοιπά παράγωγα	443	12	173	20	-	648
Σύνολο	1.146	(2.784)	(4.291)	(16.535)	5.891	(16.573)
Κατά την 31 Δεκεμβρίου 2006						
Παράγωγα διακρατούμενα για εμπορικούς σκοπούς						
-Παράγωγα επιτοκίου	1.740	791	2.875	(13.643)	(1.782)	(10.019)
Παράγωγα διακρατούμενα για αντιστάθμιση εύλογης αξίας						
-Παράγωγα επιτοκίου	-	(35)	(14)	124	-	75
-Λοιπά παράγωγα	495	-	-	-	-	495
Σύνολο	2.235	756	2.861	(13.519)	(1.782)	(9.449)

βii) Παράγωγα που εκκαθαρίζονται χωρίς συμφητισμό

Τα παράγωγα προϊόντα του Ομίλου που εκκαθαρίζονται χωρίς συμφητισμό περιλαμβάνουν: α) παράγωγα συναλλάγματος: προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος, συμβάσεις ανταλλαγής νομισμάτων, β) παράγωγα επιτοκίου: διανομισματικές συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων και γ) δικαιώματα προαίρεσης.

Ο παρακάτω πίνακας αναλύει, κατά την ημερομηνία του Ισολογισμού, τα παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία της εταιρείας (ενεργητικού και υποχρεώσεων) που εκκαθαρίζονται χωρίς συμφητισμό σύμφωνα με την εναπομένουσα χρονική περίοδο μέχρι την λήξη τους βάσει του συμβολαίου.

Οι συνολικές εκροές και συνολικές εισροές για κάθε κατηγορία παραγώγου και ομάδας ληκτότητας γνωστοποιούνται ως μη προεξοφλημένες ροές βάσει συμβολαίου.

Κατά την 31 Δεκεμβρίου 2007	Έως 1 μήνα	1 - 3 μήνες	3 - 12 μήνες	1 - 5 έτη	Πάνω από 5 έτη	Σύνολο
Παράγωγα διακρατούμενα για εμπορικούς σκοπούς						
-Παράγωγα συναλλάγματος						
Εκροή	4.217.354	1.357.863	1.396.672	91.039	-	7.062.928
Εισροή	4.206.451	1.361.397	1.494.489	95.934	-	7.158.271
-Λοιπά παράγωγα						
Εκροή	116	2	-	-	-	118
Εισροή	466	16.122	23.613	-	-	40.201
Συνολική εκροή	4.217.470	1.357.865	1.396.672	91.039	0	7.063.046
Συνολική εισροή	4.206.917	1.377.519	1.518.102	95.934	0	7.198.472

Όμιλος Τράπεζας Πειραιώς - 31 Δεκεμβρίου 2007
Ποσά σε χιλιάδες ευρώ (Εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά)

Κατά την 31 Δεκεμβρίου 2006	Έως 1 μήνα	1 - 3 μήνες	3 - 12 μήνες	1 - 5 έτη	Πάνω από 5 έτη	Σύνολο
Παράγωγα διακρατούμενα για εμπορικούς σκοπούς						
-Παράγωγα συναλλάγματος						
Εκροή	(1.933.559)	(1.994.092)	(1.705.594)	(31.396)	(16.703)	(5.681.344)
Εισροή	1.909.255	2.014.483	1.681.750	31.800	12.999	5.650.287
-Παράγωγα επιτοκίου						
Εκροή	(20.579)	-	-	-	-	(20.579)
Εισροή	20.625	-	-	-	-	20.625
Κατά την 31 Δεκεμβρίου 2006	Έως 1 μήνα	1 - 3 μήνες	3 - 12 μήνες	1 - 5 έτη	Πάνω από 5 έτη	Σύνολο
Παράγωγα διακρατούμενα για αντιστάθμιση εύλογης αξίας						
-Λοιπά παράγωγα						
Εκροή	(116)	(2)	-	-	-	(118)
Εισροή	466	16.122	23.613	-	-	40.201
Συνολική εκροή	(1.954.254)	(1.994.094)	(1.705.594)	(31.396)	(16.703)	(5.702.041)
Συνολική εισροή	1.930.346	2.030.605	1.705.363	31.800	12.999	5.711.113

3.6 Εύλογες αξίες χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων

Ο ακόλουθος πίνακας παρουσιάζει τις λογιστικές και εύλογες αξίες για τα χρηματοοικονομικά μέσα (στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων) που δεν τηρούνται σε εύλογες αξίες στον ενοποιημένο ισολογισμό του Ομίλου.

	Λογιστική Αξία		Εύλογη Αξία	
	31 Δεκεμβρίου 2007	31 Δεκεμβρίου 2006	31 Δεκεμβρίου 2007	31 Δεκεμβρίου 2006
Χρηματοοικονομικά στοιχεία Ενεργητικού				
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	2.611.891	2.626.853	2.623.272	2.677.722
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών (μετά από προβλέψεις)	30.288.785	20.426.615	30.983.201	20.948.191
-Δάνεια προς ιδιώτες	9.912.063	7.217.648	10.166.711	7.420.778
-Δάνεια προς επιχειρήσεις	20.376.722	13.208.967	20.816.490	13.527.413
Χρεόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου				
-διακρατούμενα ως τη λήξη	110.356	99.880	110.356	99.880
Χρηματοοικονομικές Υποχρεώσεις				
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	10.705.784	4.882.851	10.703.198	4.887.054
Υποχρεώσεις προς πελάτες	22.067.315	16.734.589	22.065.154	16.698.299
-Τρεχούμενοι λογαριασμοί και καταθέσεις όψεως	5.007.055	4.034.418	5.006.942	4.032.255
-Ταμειυτήριο	3.572.553	3.626.365	3.572.432	3.623.926
-Καταθέσεις προθεσμίας	12.353.526	8.773.949	12.351.560	8.741.748
-Λοιπές καταθέσεις	264.141	241.704	264.099	242.269
-Πράξεις προσωρινής εκχώρησης χρεογράφων - Repos	870.040	58.153	870.121	58.101
Πιστωτικοί τίτλοι σε κυκλοφορία	7.788.572	5.261.513	7.898.613	5.262.786
Λοιπά δανειακά και υβριδικά κεφάλαια	989.237	1.005.070	980.053	1.041.553

α) Η εύλογη αξία των απαιτήσεων και υποχρεώσεων κατά πιστωτικών ιδρυμάτων βασίζεται στην προεξόφληση χρηματοροών χρησιμοποιώντας επιτόκια διαπραπτικής αγοράς ανάλογα και με τη διάρκεια της κάθε κατάθεσης.

β) Η εύλογη αξία των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών, υπολογίζεται προεξοφλώντας τις αναμενόμενες μελλοντικές ταμειακές ροές χρησιμοποιώντας κατάλληλες καμπύλες επιτοκίων που αντιστοιχούν σε χρηματοοικονομικά μέσα με αντίστοιχο πιστωτικό κίνδυνο και διάρκεια.

γ) Οι εύλογες αξίες των χρεογράφων του επενδυτικού χαρτοφυλακίου βασίζονται σε τιμές που καθορίζονται από την αγορά. Όπου αγοραίες τιμές δεν είναι διαθέσιμες, η εύλογη αξία έχει καθορισθεί με βάση τις τιμές άλλων χρεογράφων με παρόμοια χαρακτηριστικά ή με τη μέθοδο της προεξόφλησης χρηματοροών (discounted cash flow model).

δ) Η υπολογιζόμενη εύλογη αξία των υποχρεώσεων προς πελάτες βασίζεται στην προεξόφληση χρηματοροών χρησιμοποιώντας επιτόκια διαπραπτικής αγοράς ανάλογα και με την διάρκεια της κάθε κατάθεσης.

ε) Η εύλογη αξία των πιστωτικών τίτλων σε κυκλοφορία βασίζεται σε τιμές αγοράς. Όπου αυτές δεν είναι διαθέσιμες, η εύλογη αξία έχει καθορισθεί με βάση τις τιμές άλλων χρεογράφων με παρόμοια χαρακτηριστικά (λήξη, απόδοση) ή με τη μέθοδο της προεξόφλησης χρηματοροών.

ζ) Η εύλογη αξία των λοιπών δανειακών και υβριδικών κεφαλαίων βασίζεται σε τιμές αγοράς. Όταν δεν υπάρχουν αξιόπιστες τιμές αγοράς, γίνεται προεξόφληση χρηματοροών με κατάλληλες καμπύλες επιτοκίων.

3.7 Υπηρεσίες θεματοφυλακής

Ο Όμιλος προσφέρει υπηρεσίες θεματοφυλακής προς τρίτους για πληθώρα χρηματοοικονομικών προϊόντων. Οι υπηρεσίες αυτές περιλαμβάνουν διαδικασίες όπως φύλαξη αξιών, εκκαθάριση χρηματιστηριακών συναλλαγών επί αξιών στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, διενέργεια εταιρικών πράξεων, είσπραξη εισοδήματος κτλ, για λογαριασμό ιδιωτών και εταιρειών. Τα εν λόγω χρηματοοικονομικά προϊόντα προς φύλαξη και διαχείριση για λογαριασμό τρίτων, καθώς και το έσοδο που προκύπτει από αυτά δεν περιλαμβάνονται στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου. Οι συγκεκριμένες υπηρεσίες ενέχουν μόνο λειτουργικούς κινδύνους. Κατά την ημερομηνία σύνταξης του Ισολογισμού, τα υπόλοιπα των χρηματοοικονομικών προϊόντων τρίτων προς φύλαξη και διαχείριση από τον Όμιλο ήταν € 25,9 δισ. (2006: € 19,7 δισ.).

3.8 Κεφαλαιακή επάρκεια

Η κεφαλαιακή επάρκεια του Ομίλου της Τράπεζας Πειραιώς παρακολουθείται σε τακτά χρονικά διαστήματα από τα αρμόδια όργανα της Τράπεζας και υποβάλλεται σε τριμηνιαία βάση στην εποπτεύουσα αρχή, την Τράπεζα της Ελλάδος.

Η Τράπεζα της Ελλάδος απαιτεί από κάθε Τραπεζικό Όμιλο να διαθέτει ένα ελάχιστο επίπεδο ιδίων κεφαλαίων σε σχέση πάντοτε με το σύνολο των αναλαμβανόμενων κινδύνων.

Ο συντελεστής ορίζεται ως ο λόγος των ιδίων κεφαλαίων προς τα στοιχεία ενεργητικού και τα εκτός ισολογισμού στοιχεία, σταθμισμένα κατά τον αντίστοιχο κίνδυνό τους. Η ελάχιστη τιμή του καθιερώθηκε διεθνώς στο 8% και είναι σχεδιασμένος να καλύπτει τον κίνδυνο μη εκπλήρωσης της υποχρέωσης του αντισυμβαλλόμενου.

Τα πιστωτικά ιδρύματα και εταιρείες του Ομίλου εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης εποπτεύονται από τις κατά τόπους εποπτικές αρχές των χωρών στις οποίες και δραστηριοποιούνται, αν και οι κανόνες μπορεί να διαφοροποιούνται από χώρα σε χώρα.

Οι βασικοί στόχοι του Ομίλου της Τράπεζας Πειραιώς που ορίζουν την διαχείριση των εποπτικών κεφαλαίων είναι:

- Η συμμόρφωση με τις κεφαλαιακές απαιτήσεις, οι οποίες ορίζονται από τις εποπτικές αρχές των χωρών στις οποίες οι θυγατρικές του Ομίλου δραστηριοποιούνται.
- Η διαφύλαξη της δυνατότητας του Ομίλου Πειραιώς να συνεχίσει απρόσκοπτα τις δραστηριότητές του, έτσι ώστε να προσφέρει αποδόσεις και οφέλη στους μετόχους του.
- Η διατήρηση μίας ισχυρής και σταθερής κεφαλαιακής βάσης η οποία να υποστηρίζει τα επιχειρηματικά σχέδια της Διοίκησης του Ομίλου.

Τα εποπτικά κεφάλαια του Ομίλου, όπως ορίζονται από την Τράπεζα της Ελλάδος διακρίνονται σε Βασικά στοιχεία (Tier I) και Συμπληρωματικά στοιχεία (Tier II).

Για να υπολογιστούν τα εποπτικά κεφάλαια, τα ίδια κεφάλαια υπόκεινται σε εποπτικές προσαρμογές, όπως αφαίρεση άυλων πάγιων στοιχείων & υπεραξίας (goodwill), αφαίρεση κερδών από αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία επενδύσεων σε ακίνητα, αφαίρεση μέρους των διαθέσιμων προς πώληση αποθεματικών, αφαίρεση του προτεινόμενου προς διανομή μερίσματος.

	31 Δεκεμβρίου 2007	31 Δεκεμβρίου 2006
Βασικά ίδια κεφάλαια		
Μετοχικό Κεφάλαιο	1.617.977	1.288.830
Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	1.099.903	88.146
Μείον: Ίδιες Μετοχές	(250.863)	(97.302)
Δικαιώματα μειοψηφίας	227.565	216.219
Αποθεματικό διαθέσιμου προς πώληση χαρτοφυλακίου	14.986	109.637
Τακτικό αποθεματικό και λοιπά αποθεματικά	38.953	54.013
Κέρδη εις νέον	561.058	172.877
Υβριδικά Κεφάλαια	193.406	201.206
Μείον: Άυλα πάγια στοιχεία	(264.635)	(192.291)
Μείον: Σύνολο εποπτικών προσαρμογών της λογιστικής καθαρής θέσης	(223.979)	(199.154)
Σύνολο βασικών ιδίων κεφαλαίων	3.014.371	1.642.181
Συμπληρωματικά ίδια κεφάλαια		
Υποχρεώσεις από μειωμένης εξασφάλισης δάνεια	792.329	800.067
Σύνολο εποπτικών προσαρμογών των συμπληρωματικών ιδίων κεφαλαίων	20.319	24.108
Αφαιρετικά στοιχεία συμπληρωματικών ιδίων κεφαλαίων	(37.955)	(11.700)
Σύνολο συμπληρωματικών ιδίων κεφαλαίων	774.693	812.475
Εποπτικά Κεφάλαια	3.789.064	2.454.656
Σταθμισμένο Ενεργητικό από:		
Στοιχεία ενεργητικού	28.195.312	20.663.295
Στοιχεία εκτός Ισολογισμού	2.700.335	1.583.837
Σύνολο σταθμισμένου ενεργητικού	30.895.647	22.247.132
Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας Βασιλείας I	12,26%	11,03%

4 Εκτιμήσεις και παραδοχές στην εφαρμογή των λογιστικών αρχών

Ο Όμιλος κατά τη σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων προβαίνει σε ορισμένες εκτιμήσεις και παραδοχές για την μελλοντική κατάσταση ορισμένων στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων που επηρεάζουν την απεικόνιση των στοιχείων αυτών στις οικονομικές καταστάσεις. Οι εκτιμήσεις αυτές και οι παραδοχές εξετάζονται σε κάθε περίοδο με βάση ιστορικά στοιχεία αλλά και προσδοκίες για μελλοντικά γεγονότα.

1. Απομείωση δανείων και λοιπών απαιτήσεων.

Ο Όμιλος σε κάθε ημερομηνία σύνταξης οικονομικών καταστάσεων εξετάζει αν υπάρχουν βάσιμες ενδείξεις ότι μια απαίτηση ή ομάδα απαιτήσεων έχει υποστεί απομείωση της αξίας της. Εάν υπάρχουν τέτοιες ενδείξεις, υπολογίζεται το ανακτήσιμο ποσό της απαίτησης ή της ομάδας απαιτήσεων και σχηματίζεται πρόβλεψη για απομείωση της αξίας των απαιτήσεων. Το ποσό της πρόβλεψης καταχωρείται στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Οι ενδείξεις αυτές περιγράφονται στη σημείωση 2.12. Οι εκτιμήσεις, οι παραδοχές και η μεθοδολογία που χρησιμοποιείται εξετάζονται τακτικά προκειμένου οι αποκλίσεις ανάμεσα στις εκτιμώμενες απομειώσεις και τις πραγματικές ζημιές από την αδυναμία είσπραξης των χορηγήσεων να μην είναι σημαντικές.

2. Εύλογη αξία χρηματοοικονομικών προϊόντων.

Η εύλογη αξία παράγωγων χρηματοοικονομικών προϊόντων τα οποία δεν διαπραγματεύονται σε κάποια αγορά προσδιορίζεται από μοντέλα αποτίμησης. Τα μοντέλα αυτά, αν και βασίζονται σε μετρήσιμα στοιχεία, απαιτούν εκτιμήσεις και παραδοχές (όπως για τον προσδιορισμό της μεταβλητότητας –volatility- και του πιστωτικού κινδύνου) οι οποίες επανεξετάζονται σε τακτά διαστήματα και όπου οι συνθήκες των αγορών μεταβάλλονται.

3. Απομείωση του διαθέσιμου προς πώληση χαρτοφυλακίου

Το διαθέσιμο προς πώληση χαρτοφυλάκιο απεικονίζεται σε εύλογη αξία οι μεταβολές της οποίας καταχωρούνται σε ειδικό αποθεματικό. Απομείωση της αξίας του χαρτοφυλακίου αυτού υπάρχει όταν η μείωση της εύλογης αξίας σε σχέση με το κόστος κτήσης είναι σημαντική ή παρατεταμένη (απαιτείται εκτίμηση) και τότε το αποθεματικό αυτό μεταφέρεται στα αποτελέσματα της χρήσης. Επίσης, εκτιμήσεις χρησιμοποιούνται και για τον προσδιορισμό της εύλογης αξίας χρεογράφων τα οποία δεν διαπραγματεύονται σε κάποια αγορά. Για τα χρεόγραφα αυτά η εύλογη αξία που υπολογίζεται από διάφορα οικονομικά μοντέλα συνυπολογίζεται μαζί με εκτιμήσεις για την ύπαρξη κλαδικών διακυμάνσεων και προοπτικών, καθώς και με την οικονομική κατάσταση των εταιρειών των οποίων ο Όμιλος κατέχει χρεόγραφα.

4. Τιλοποιήσεις και εταιρείες ειδικού σκοπού

Ο Όμιλος χρηματοδοτεί την δημιουργία εταιρειών ειδικού σκοπού (SPEs) για διάφορους λόγους συμπεριλαμβανομένου και της τιλοποίησης περιουσιακών στοιχείων. Ο Όμιλος δεν ενοποιεί εταιρείες ειδικού σκοπού στις οποίες δεν ασκεί έλεγχο. Καθώς σε ορισμένες περιπτώσεις δεν είναι εύκολο να προσδιοριστεί κατά πόσο ο Όμιλος πράγματι ασκεί έλεγχο σε εταιρεία ειδικού σκοπού, προβαίνει σε εκτιμήσεις για την έκθεση σε κινδύνους και οφέλη, καθώς και για την δυνατότητα του να λαμβάνει λειτουργικές αποφάσεις για τη συγκεκριμένη εταιρεία ειδικού σκοπού. Σε πολλές περιπτώσεις, υπάρχουν στοιχεία τα οποία αν ληφθούν υπόψη μεμονωμένα, υποδεικνύουν ύπαρξη ελέγχου ή έλλειψη αυτού αναφορικά με την εταιρεία ειδικού σκοπού, εάν όμως ληφθούν υπόψη συνολικά, καθιστούν δύσκολη την απόφαση για το εάν ασκείται έλεγχος. Σε τέτοιες περιπτώσεις η εταιρεία ειδικού σκοπού ενοποιείται.

5. Επενδύσεις διακρατούμενες έως την λήξη

Σχετικά με την κατηγοριοποίηση των μη - παραγώγων χρηματοπιστωτικών μέσων με σταθερές ή προσδιορισίμες πληρωμές και καθορισμένη ημερομηνία λήξης, ο Όμιλος ακολουθεί τις διατάξεις του ΔΛΠ 39 και τα κατατάσσει στο διακρατούμενο έως την λήξη χαρτοφυλάκιο. Αυτού του είδους η κατηγοριοποίηση προϋποθέτει σημαντική αξιολόγηση. Για την αξιολόγηση αυτή, ο Όμιλος εκτιμά την πρόθεση και την ικανότητά του να διακρατά αυτού του είδους τις επενδύσεις μέχρι την λήξη. Εάν ο Όμιλος δεν κρατήσει αυτές τις επενδύσεις μέχρι την λήξη, εκτός από ειδικές περιστάσεις - όπως π.χ. να πουλήσει ένα μικρό ποσό κοντά στην ημερομηνία λήξης έχει την υποχρέωση να μεταφέρει το σύνολο του διακρατούμενου έως τη λήξη χαρτοφυλακίου στο διαθέσιμο προς πώληση χαρτοφυλάκιο. Η αποτίμηση των επενδύσεων γίνεται τότε στην εύλογη αξία.

6. Φόρος εισοδήματος

Ο Όμιλος υπόκειται σε φόρο εισοδήματος στις χώρες στις οποίες δραστηριοποιείται. Αυτό απαιτεί εκτιμήσεις για τον προσδιορισμό της πρόβλεψης φόρου εισοδήματος κατά της διάρκειας της χρήσης, καθώς ο τελικός προσδιορισμός του φόρου είναι αβέβαιος. Όπου το τελικό φορολογικό αποτέλεσμα διαφέρει από τα ποσά που αναγνωρίστηκαν αρχικά, οι διαφορές θα επηρεάσουν το φόρο εισοδήματος και τις αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις/ απαιτήσεις της περιόδου όπου ολοκληρώνεται ο προσδιορισμός.

5 Ανάλυση κατά τομέα

α) Επιχειρηματικοί Τομείς

Ο Όμιλος έχει αναγνωρίσει τους ακόλουθους επιχειρηματικούς τομείς:

Λιανική Τραπεζική – Ο τομέας περιλαμβάνει εργασίες εμπορικής τραπεζικής της Τράπεζας και των θυγατρικών της εταιρειών που απευθύνονται σε νοικοκυριά, καθώς και σε μεσαίες και μικρές επιχειρήσεις (καταθέσεις, χορηγήσεις, κίνηση κεφαλαίων, εισαγωγές – εξαγωγές, εγγυητικές επιστολές κ.α.).

Τραπεζική Μεγάλων Επιχειρήσεων – Ο τομέας περιλαμβάνει εργασίες εμπορικής τραπεζικής της Τράπεζας και των θυγατρικών της εταιρειών που απευθύνονται σε μεγάλες επιχειρήσεις, καθώς επίσης και σε ναυτιλιακές εταιρείες, οι οποίες εξυπηρετούνται από κεντρικές υπηρεσίες, λόγω των εξειδικευμένων αναγκών τους (καταθέσεις, χορηγήσεις, ομολογιακά δάνεια, χρηματοδότηση έργων, κίνηση κεφαλαίων, εισαγωγές – εξαγωγές, εγγυητικές επιστολές κ.α.).

Επενδυτική Τραπεζική – Ο τομέας περιλαμβάνει εργασίες επενδυτικής τραπεζικής της Τράπεζας και των θυγατρικών της εταιρειών (συμβουλευτικές και επενδυτικές υπηρεσίες, αναδοχές, χρηματιστηριακές συναλλαγές κ.α.).

Διαχείριση Περιουσίας και Treasury – Ο τομέας περιλαμβάνει εργασίες διαχείρισης περιουσίας τρίτων, καθώς και για ίδιο λογαριασμό, της Τράπεζας και των θυγατρικών της εταιρειών (εργασίες wealth management, αμοιβαία κεφάλαια, διαχείριση διαθεσίμων).

Λοιποί – Ο τομέας περιλαμβάνει εργασίες της Τράπεζας και των θυγατρικών της εταιρειών που δεν συμπεριλαμβάνονται σε κάποιον από τους προηγούμενους τομείς (εργασίες κεντρικών υπηρεσιών, εργασίες real estate, υπηρεσίες πληροφορικής κ.α.).

Παρατίθεται ανάλυση των εσόδων και λοιπών στοιχείων κατά επιχειρηματικό τομέα του Ομίλου:

1/1-31/12/2007	Λιανική Τραπεζική	Τραπεζική Μεγάλων Επιχειρήσεων	Επενδυτική Τραπεζική	Διαχείριση Κεφαλαίων & Treasury	Λοιποί	Απαλοιφές	Όμιλος
Έσοδα	1.512.426	499.187	93.288	846.270	475.099	-	3.426.270
Έσοδα από άλλους επιχειρηματικούς τομείς	219.065	23.751	592	133	388.040	(631.581)	0
Συνολικά έσοδα	1.731.491	522.938	93.880	846.403	863.139	(631.581)	3.426.270
Καθαρά έσοδα	1.205.182	214.172	78.624	75.989	59.142	-	1.633.109
Καθαρά έσοδα από άλλους επιχειρηματικούς τομείς	(215.833)	(38.583)	(12.415)	(10.130)	333.497	(56.536)	0
Συνολικά καθαρά έσοδα	989.349	175.589	66.209	65.859	392.639	(56.536)	1.633.109
Αποτελέσματα τομέα	401.919	65.191	61.949	44.267	207.060	-	780.386
Συμμετοχή στα κέρδη συγγενών εταιρειών							4.927
Αποτελέσματα προ φόρων							785.313
Φόροι							(133.854)
Αποτελέσματα μετά φόρων							651.459
Λοιπά στοιχεία κατά τομέα							
Κεφαλαιουχικές δαπάνες	174.010	45.921	18.163	910	112.851	-	351.855
Αποσβέσεις	35.209	6.276	1.052	779	22.746	-	66.062
Απομείωση αξίας δανείων και απαιτήσεων	79.315	30.035	460	-	5.668	-	115.478
1/1-31/12/2006							
Έσοδα	1.053.727	341.921	74.029	416.567	329.954	-	2.216.198
Έσοδα από άλλους επιχειρηματικούς τομείς	138.715	15.536	571	90	222.248	(377.160)	0
Συνολικά έσοδα	1.192.442	357.457	74.600	416.657	552.202	(377.160)	2.216.198
Καθαρά έσοδα	863.470	166.408	59.890	43.785	90.459	-	1.224.012
Καθαρά έσοδα από άλλους επιχειρηματικούς τομείς	(91.608)	(22.785)	(11.045)	(5.210)	186.509	(55.861)	0
Συνολικά καθαρά έσοδα	771.862	143.623	48.845	38.575	276.968	(55.861)	1.224.012
Αποτελέσματα τομέα	278.631	45.207	47.979	19.328	163.237	-	554.382
Συμμετοχή στα κέρδη συγγενών εταιρειών							2.167
Αποτελέσματα προ φόρων							556.549
Φόροι							(100.099)
Αποτελέσματα μετά φόρων							456.450
Λοιπά στοιχεία κατά τομέα							
Κεφαλαιουχικές δαπάνες	71.210	28.488	909	453	82.722	-	183.782
Αποσβέσεις	26.935	5.078	839	748	21.819	-	55.419
Απομείωση αξίας δανείων και απαιτήσεων	53.123	18.844	172	-	2.192	-	74.331
Κατά την 31 Δεκεμβρίου 2007							
Στοιχεία ενεργητικού κατά τομέα	22.334.173	9.263.542	130.416	11.332.738	3.366.471	-	46.427.340
Υποχρεώσεις κατά τομέα	13.372.301	1.110.708	124.121	19.237.790	9.272.841	-	43.117.761
Κατά την 31 Δεκεμβρίου 2006							
Στοιχεία ενεργητικού κατά τομέα	14.675.733	6.284.682	164.053	6.212.550	3.594.198	-	30.931.216
Υποχρεώσεις κατά τομέα	11.040.754	647.745	125.737	10.985.252	6.299.308	-	29.098.796

Όμιλος Τράπεζας Πειραιώς - 31 Δεκεμβρίου 2007
Ποσά σε χιλιάδες ευρώ (Εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά)

Στα αποτελέσματα της χρήσης 2007 των λοιπών επιχειρηματικών τομέων περιλαμβάνεται ποσό € 159,3 εκ. που αφορά το κέρδος από την πώληση της συμμετοχής στην Τράπεζα Κύπρου. Αντίστοιχα, στα αποτελέσματα της χρήσης 2006 των λοιπών επιχειρηματικών τομέων περιλαμβάνεται ποσό € 129,8 εκ. που αφορά το κέρδος από την πώληση της ING GROEP N.V. Σχετική με την πώληση της συμμετοχής στην Τράπεζα Κύπρου και στην ING GROEP N.V. είναι η σημείωση 11.

Οι κεφαλαιουχικές δαπάνες περιλαμβάνουν προσθήκες άυλων και ενσώματων παγίων στοιχείων ενεργητικού που πραγματοποιήθηκαν στη διάρκεια της χρήσης από τους επιμέρους επιχειρηματικούς τομείς.

Τα έσοδα και καθαρά έσοδα από άλλους επιχειρηματικούς τομείς περιλαμβάνουν έσοδα και καθαρά έσοδα από διεταιρικές συναλλαγές που πραγματοποιούνται από τις επιμέρους λειτουργικές μονάδες ή εταιρείες του κάθε επιχειρηματικού τομέα με αυτές των υπολοίπων τομέων.

β) Γεωγραφικοί τομείς

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τη γεωγραφική κατανομή (δευτερεύοντα διαχωρισμό τομέων) των στοιχείων ενεργητικού, των υποχρεώσεων και των εσόδων του Ομίλου όπως προβλέπεται από το ΔΛΠ 14. Ο επιμερισμός έχει βασιστεί στη χώρα εγκατάστασης των θυγατρικών.

<u>31 Δεκεμβρίου 2007</u>	Σύνολο Ενεργητικού	Έσοδα	Καθαρά Έσοδα	Κεφαλαιουχικές δαπάνες
Ελλάδα	38.055.426	2.926.679	1.590.395	211.337
Νοτιοανατολική Ευρώπη	4.188.207	371.105	296.063	98.904
Υπόλοιπη Ευρώπη	2.552.909	3.776	(308.709)	10.692
ΗΠΑ	550.154	38.737	21.939	2.898
Αφρική	1.080.644	85.974	33.421	28.024
Σύνολο	46.427.340	3.426.271	1.633.109	351.855

<u>31 Δεκεμβρίου 2006</u>	Σύνολο Ενεργητικού	Έσοδα	Καθαρά Έσοδα	Κεφαλαιουχικές δαπάνες
Ελλάδα	26.119.502	1.900.727	1.218.485	200.397
Νοτιοανατολική Ευρώπη	2.247.401	164.747	118.198	28.338
Υπόλοιπη Ευρώπη	1.209.689	53.943	(162.683)	5
ΗΠΑ	608.600	38.161	21.994	1.388
Αφρική	746.024	58.620	28.018	9.502
Σύνολο	30.931.216	2.216.198	1.224.012	239.630

Το αρνητικό καθαρό έσοδο από το γεωγραφικό τομέα "Υπόλοιπη Ευρώπη" προκύπτει από το κόστος άντλησης πιστωτικών τίτλων (ECP, EMTN), κεφαλαίων μειωμένης εξασφάλισης (TIER II) και υβριδικών κεφαλαίων (TIER I). Εάν δεν είχε ληφθεί υπόψη το ανωτέρω κόστος τα καθαρά έσοδα του τομέα αυτού θα ανέρχονταν σε € 19,1 εκ για τη χρήση του 2007 (2006: € 12,5 εκ).

Ο Όμιλος δραστηριοποιείται σε 4 κύριους επιχειρηματικούς τομείς και σε 5 γεωγραφικές περιοχές. Η Ελλάδα είναι η χώρα δραστηριοποίησης της Τράπεζας Πειραιώς. Οι δραστηριότητες στην Ελλάδα περιλαμβάνουν όλους τους επιχειρηματικούς τομείς.

Στην Νοτιοανατολική Ευρώπη, οι χώρες στις οποίες δραστηριοποιείται ο Όμιλος είναι η Αλβανία, η Βουλγαρία, η Ρουμανία, η Σερβία, η Ουκρανία και η Κύπρος. Οι κύριες επιχειρηματικές δραστηριότητες αφορούν τη Λιανική Τραπεζική, την Τραπεζική Μεγάλων Επιχειρήσεων, την Επενδυτική Τραπεζική και τη Διαχείριση Κεφαλαίων & Treasury.

Στην υπόλοιπη Ευρώπη, ο Όμιλος δραστηριοποιείται στην Μ. Βρετανία και το Λουξεμβούργο με κύριο αντικείμενο την Τραπεζική Μεγάλων Επιχειρήσεων, την Επενδυτική Τραπεζική και τη Διαχείριση Κεφαλαίων & Treasury.

Ο Όμιλος δραστηριοποιείται στις ΗΠΑ όπου οι κύριες επιχειρηματικές δραστηριότητες αφορούν τη Λιανική Τραπεζική.

Στην Αίγυπτο, οι κύριες επιχειρηματικές δραστηριότητες του Ομίλου αφορούν τη Λιανική Τραπεζική και την Τραπεζική Μεγάλων Επιχειρήσεων.

6 Καθαρά έντοκα έσοδα

	1/1-31/12/2007	1/1-31/12/2006
Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα		
Τόκοι τίτλων σταθερής απόδοσης	299.328	132.215
Τόκοι δανείων πελατών	1.577.102	1.112.832
Τόκοι απαιτήσεων κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	195.860	132.567
Τόκοι συμβάσεων ανταλλαγής επιτοκίων	440.200	199.778
Λοιποί τόκοι έσοδα	149.593	97.426
Σύνολο τόκων και εξομοιούμενων εσόδων	2.662.084	1.674.818
Τόκοι και εξομοιούμενα έξοδα		
Τόκοι καταθέσεων πελατών και πράξεων προσωρινής εκχώρησης χρεογράφων	(634.142)	(345.037)
Τόκοι πιστωτικών τίτλων σε κυκλοφορία και λοιπών δανειακών κεφαλαίων	(341.849)	(184.070)
Τόκοι υποχρεώσεων προς πιστωτικά ιδρύματα	(213.812)	(132.569)
Τόκοι συμβάσεων ανταλλαγής επιτοκίων	(423.823)	(204.956)
Τόκοι χρηματοδοτικής μίσθωσης επενδυτικών ακινήτων	(20.229)	(20.282)
Λοιποί τόκοι έξοδα	(111.260)	(72.766)
Σύνολο τόκων και εξομοιούμενων εξόδων	(1.745.115)	(959.680)
Καθαρά Έντοκα Έσοδα	916.969	715.138

Το ποσό των δεδουλευμένων τόκων των δανείων που έχουν υποστεί απομείωση αξίας είναι € 31.177 χιλιάδες (2006: € 17.324 χιλιάδες).

7 Καθαρό αποτέλεσμα προμηθειών

	1/1-31/12/2007	1/1-31/12/2006
Έσοδα προμηθειών		
Εμπορική τραπεζική	184.652	135.701
Επενδυτική τραπεζική	70.360	59.521
Διαχείριση κεφαλαίων	19.502	17.933
Σύνολο εσόδων προμηθειών	274.514	213.155
Έξοδα προμηθειών		
Εμπορική τραπεζική	(31.078)	(16.411)
Επενδυτική τραπεζική	(16.615)	(15.823)
Διαχείριση κεφαλαίων	(354)	(272)
Σύνολο εξόδων προμηθειών	(48.047)	(32.506)
Καθαρό αποτέλεσμα προμηθειών	226.466	180.649

8 Έσοδα από μερίσματα

	1/1-31/12/2007	1/1-31/12/2006
Μερίσματα χρεογράφων διαθέσιμου προς πώληση χαρτοφυλακίου	5.060	14.525
Μερίσματα χρεογράφων εμπορικού χαρτοφυλακίου	5.247	3.986
	10.307	18.511

9 Αποτελέσματα από χρεόγραφα εμπορικού χαρτοφυλακίου

	1/1-31/12/2007	1/1-31/12/2006
Κέρδη μείον ζημιές πράξεων συναλλάγματος	13.355	12.470
Κέρδη μείον ζημιές από πώληση μετοχών και αμοιβαίων κεφαλαίων	21.540	(1.213)
Κέρδη μείον ζημιές από πώληση παραγώγων	(16.552)	(1.748)
Κέρδη μείον ζημιές από πώληση ομολόγων	6.596	681
Κέρδη μείον ζημιές αποτίμησης συναλλάγματος	28.827	1.002
Κέρδη μείον ζημιές αποτίμησης μετοχών και αμοιβαίων κεφαλαίων	10.946	12.573
Κέρδη μείον ζημιές αποτίμησης παραγώγων	(2.806)	13.985
Κέρδη μείον ζημιές αποτίμησης ομολόγων	(12.235)	(2.824)
	49.671	34.926

10 Αποτελέσματα από χρηματοοικονομικά μέσα αποτιμώμενα σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσματικών λογαριασμών

	1/1-31/12/2007	1/1-31/12/2006
Κέρδη μείον ζημιές από πώληση χρηματοοικονομικών μέσων αποτιμώμενων σε εύλογες αξίες	11.977	(2.612)
Κέρδη μείον ζημιές από αποτίμηση χρηματοοικονομικών μέσων αποτιμώμενων σε εύλογες αξίες	(352)	(2.872)
	11.625	(5.484)

11 Κέρδη μείον ζημιές από χρεόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου

	1/1-31/12/2007	1/1-31/12/2006
Κέρδη μείον ζημιές μετοχών και αμοιβαίων κεφαλαίων διαθέσιμου προς πώληση χαρτοφυλακίου	162.463	140.017
Κέρδη μείον ζημιές ομολόγων διαθέσιμου προς πώληση χαρτοφυλακίου	(63)	(617)
Κέρδη μείον ζημιές από πώληση θυγατρικών και συγγενών	14.015	(421)
Απομείωση αξίας μετοχών και αμοιβαίων κεφαλαίων διαθέσιμου προς πώληση χαρτοφυλακίου (σημείωση 23)	(4.030)	-
	172.385	138.979

Όμιλος Τράπεζας Πειραιώς - 31 Δεκεμβρίου 2007
Ποσά σε χιλιάδες ευρώ (Εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά)

Εντός της χρήσης 2007, η Τράπεζα Πειραιώς πώλησε τη συμμετοχή της στην Τράπεζα Κύπρου (ποσοστό 8,08%). Το προ φόρων κέρδος από την παραπάνω συναλλαγή ανήλθε σε € 159,3 εκ.

Εντός της χρήσης 2006, ρευστοποιήθηκε με σταδιακές πωλήσεις η συμμετοχή της Τράπεζας Πειραιώς στην ING GROEP N.V. Το κέρδος προ φόρων από τη συναλλαγή αυτή ανήλθε σε € 129,8 εκ.

12 Λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης

	1/1-31/12/2007	1/1-31/12/2006
Έσοδα από δραστηριότητες εταιρειών διαχείρισης ακινήτων (είσπραξη ενοικίων και αποτέλεσμα από αποτίμηση επενδυτικών ακινήτων)	134.874	81.161
Έσοδα από τη δραστηριότητα της ETBA ΒΙΠΕ	24.246	18.318
Έσοδα από δραστηριότητες πληροφορικής	8.920	6.863
Έσοδα από δραστηριότητες λειτουργικής μίσθωσης	17.231	5.207
Επιστροφή φόρων - εισφορών	-	5.785
Λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης	60.415	23.959
	245.686	141.293

Η αύξηση των εσόδων από τις εταιρείες διαχείρισης ακινήτων το 2007 οφείλεται κατά κύριο λόγο στην Picar A.E., εταιρεία που διαχειρίζεται το κτίριο Citylink στο κέντρο της Αθήνας. Έτσι, τα έσοδα της Picar από ενοίκια και αποτίμηση από ανεξάρτητο εκτιμητή (Lambert Smith Hampton) ανήλθαν σε € 95,0 εκ. το 2007 έναντι € 56,7 εκ. το 2006. Σημειώνεται ότι το κτίριο Citylink αντιμετωπίζεται ως χρηματοδοτική μίσθωση κι έχει επιβαρύνει τα έξοδα τόκων του Ομίλου με € 20,2 εκ. το 2007 έναντι € 20,3 εκ. το 2006 (σημείωση 6).

Οι απαιτήσεις του Ομίλου από λειτουργικές μισθώσεις αναλύονται ως εξής:

	31 Δεκεμβρίου 2007	31 Δεκεμβρίου 2006
Απαιτήσεις από λειτουργικές μισθώσεις		
Μέχρι 1 έτος	52.663	41.093
Από 1 έτος έως 5 έτη	140.973	133.771
Μετά από 5 έτη	3.027.643	2.780.647
	3.221.279	2.955.511

Το μεγαλύτερο μέρος των απαιτήσεων από λειτουργικές μισθώσεις οφείλεται κυρίως στα μισθώματα της Picar A.E. από τη διαχείριση του Citylink.

13 Δαπάνες προσωπικού

	1/1-31/12/2007	1/1-31/12/2006
Μισθοί και ημερομίσθια	(271.684)	(217.778)
Εισφορές κοινωνικής ασφάλισης	(56.205)	(46.206)
Λοιπές δαπάνες προσωπικού	(15.892)	(12.980)
Δαπάνες παροχών μετά τη συνταξιοδότηση (σημείωση 37)	(35.241)	(24.825)
	(379.022)	(301.789)

Στους μισθούς και ημερομίσθια περιλαμβάνεται ποσό € 6.792 χιλ. που αφορά το συνολικό κόστος των προγραμμάτων προαίρεσης αγορών σε μετοχές για τη χρήση 2007. Το αντίστοιχο ποσό για τη χρήση 2006 είναι € 8.360 χιλ. Στο συνολικό κόστος των δικαιωμάτων προαίρεσης αγορών σε μετοχές, περιλαμβάνεται και το κόστος που αντιστοιχεί στα δικαιώματα προαίρεσης που χορηγήθηκαν στα μέλη Δ.Σ. και διοίκησης (σημείωση 43).

Ο αριθμός προσωπικού του Ομίλου για το έτος 2007 ήταν 12.357 (Δεκέμβριος 2006: 9.253). Ο μέσος αριθμός του προσωπικού για τη χρήση 2007 ήταν 10.805.

14 Έξοδα διοίκησης

	1/1-31/12/2007	1/1-31/12/2006
Ενοίκια	(42.706)	(36.336)
Φόροι - τέλη	(43.933)	(34.973)
Διαφήμιση	(45.124)	(36.233)
Εξυπηρέτηση - προώθηση τραπεζικών προϊόντων	(28.739)	(26.018)
Αμοιβές και δαπάνες τρίτων	(46.748)	(37.808)
Λοιπά έξοδα διοίκησης	(96.685)	(75.989)
	(303.935)	(247.357)

15 Φόρος εισοδήματος

	1/1-31/12/2007	1/1-31/12/2006
Τρέχων φόρος	(68.716)	(61.806)
Αναβαλλόμενος φόρος (Σημείωση 36)	(34.638)	(37.966)
Αναλογία φόρου συγγενών εταιρειών	-	(327)
Προβλέψεις για φόρους	(30.500)	-
	(133.854)	(100.099)

Ο συντελεστής φόρου των νομικών προσώπων στην Ελλάδα, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις του άρθρου 109 παρ. 1 του Ν. 2238/94 ανέρχεται σε ποσοστό 25% για τη χρήση 2007 και σε ποσοστό 29% για τη χρήση 2006. Η Τράπεζα, όμως, μετά την ολοκλήρωση της συγχώνευσης με την Ελληνική Εταιρεία Επενδύσεων Χαρτοφυλακίου Α.Ε. κατά το 2005, κάνοντας χρήση των διατάξεων του άρθρου 9 παρ. 2 και 3 του Ν. 2992/2002, για τη χρήση 2006 για τον προσδιορισμό του φόρου εισοδήματος εφαρμόσε ως συντελεστή φόρου επί των φορολογητέων κερδών της ποσοστό μειωμένο κατά πέντε ποσοστιαίες μονάδες, ήτοι ποσοστό 24% (29% - 5%).

Όμιλος Τράπεζας Πειραιώς - 31 Δεκεμβρίου 2007
Ποσά σε χιλιάδες ευρώ (Εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά)

Για τις θυγατρικές εταιρείες που δραστηριοποιούνται σε άλλες χώρες, ο φόρος έχει υπολογιστεί με τους αντίστοιχους ισχύοντες ονομαστικούς φορολογικούς συντελεστές (Αλβανία: 20%, Βουλγαρία: 10%, Ρουμανία: 16%, Η.Π.Α.: 35%, Σερβία: 10%, Ουκρανία: 25% και Αίγυπτος: 20%).

Ο φόρος που αναλογεί στα κέρδη προ φόρων του Ομίλου διαφέρει από το ποσό που θα προέκυπτε χρησιμοποιώντας τον ονομαστικό φορολογικό συντελεστή της Τράπεζας ως εξής:

	2007	2006
Κέρδη προ φόρων	785.313	556.549
Φόρος που αντιστοιχεί	(196.328)	(138.684)
Εισόδημα που δεν υπόκειται σε φορολογία (φόρος που αναλογεί)	52.892	48.662
Μη εκπιπτόμενα έξοδα (φόρος που αναλογεί)	(15.894)	(5.536)
Επίδραση εφαρμογής διαφορετικών φορολογικών συντελεστών μητρικής και θυγατρικών	11.339	(6.131)
Συμπληρωματικός φόρος 3% επί εισοδήματος από ακίνητα	(58)	(39)
Συμφηφισμός προηγούμενων μη χρησιμοποιηθέντων φορολογικών ζημιών	14.195	1.629
Φόρος εισοδήματος	(133.854)	(100.099)

Στη γραμμή "Εισόδημα που δεν υπόκειται σε φορολογία" περιλαμβάνονται οι μόνιμες διαφορές μεταξύ λογιστικής και φορολογικής βάσης, καθώς και οι φόροι που αντιστοιχούν στα έξοδα αύξησης μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας Πειραιώς ύψους € 34,3 εκ. τα οποία φορολογικά αναγνωρίζονται ως εκπιπτόμενα έξοδα, ενώ βάσει Διεθνών Λογιστικών Προτύπων μειώνουν τη "Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο".

16 Κέρδη ανά μετοχή

Τα βασικά κέρδη ανά μετοχή υπολογίζονται διαιρώντας τα κέρδη μετά φόρων αναλογούντα στους μετόχους της Τράπεζας με το μέσο σταθμισμένο αριθμό μετοχών που βρισκόταν σε κυκλοφορία κατά την διάρκεια της χρήσης, εξαιρώντας το μέσο αριθμό ιδίων μετοχών που είχε στην κατοχή του ο Όμιλος στη διάρκεια της χρήσης. Για τον υπολογισμό των προσαρμοσμένων κερδών ανά μετοχή λαμβάνονται υπόψη όλες οι κατηγορίες δυναμικών τίτλων. Η μόνη κατηγορία δυναμικών τίτλων είναι τα δύο εν ενεργεία προγράμματα διάθεσης μετοχών (σημείωση 39). Συγκεκριμένα, στο μέσο σταθμισμένο αριθμό μετοχών που χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό των βασικών κερδών ανά μετοχή προστίθεται η διαφορά στον αριθμό μετοχών που προκύπτει από τη σύγκριση α) του αριθμού μετοχών που θα εκδίδονταν σε χρηματιστηριακή αξία για το σύνολο του καταβλημένου ποσού από τους δικαιούχους και β) του αριθμού μετοχών που εκδίδονται από την εξάσκηση των δικαιωμάτων.

Βασικά κέρδη ανά μετοχή	1/1-31/12/2007	1/1-31/12/2006
	Κέρδη αναλογούντα στους μετόχους της Τράπεζας	622.141
Μέσος σταθμισμένος αριθμός μετοχών	291.171.706	276.835.665
Βασικά κέρδη ανά μετοχή (σε ευρώ)	2,14	1,57
Προσαρμοσμένα κέρδη ανά μετοχή	1/1-31/12/2007	1/1-31/12/2006
	Κέρδη αναλογούντα στους μετόχους της Τράπεζας	622.141
Μέσος σταθμισμένος αριθμός μετοχών	291.171.706	276.835.665
Προσαρμογή για δικαιώματα προαίρεσης	1.330.833	1.542.248
Μέσος σταθμισμένος αριθμός μετοχών για προσαρμοσμένα κέρδη ανά μετοχή	292.502.539	278.377.913
Προσαρμοσμένα κέρδη ανά μετοχή (σε ευρώ)	2,13	1,56

Σύμφωνα με τις διατάξεις του ΔΛΠ 33, ο μέσος σταθμισμένος αριθμός μετοχών για τη συγκριτική χρήση 2006, έχει προσαρμοστεί με συντελεστή 1,0552 προκειμένου να απεικονιστεί η επίπτωση στα κέρδη ανά μετοχή (βασικά και προσαρμοσμένα) της αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου σε τιμή διάθεσης χαμηλότερη της τρέχουσας (σημείωση 39).

17 Ταμείο και διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα

	31 Δεκεμβρίου 2007	31 Δεκεμβρίου 2006
Ταμείο	382.755	304.539
Nostros και λογαριασμοί όψεως σε τράπεζες	251.210	175.830
Υπόλοιπα στην Κεντρική Τράπεζα	1.771.129	796.556
Επιταγές εισπρακτέες - Γραφείο Συμφηφισμού Κεντρικής Τράπεζας	487.909	379.434
Συμπεριλαμβανόμενα στο Ταμείο και χρηματικά διαθέσιμα κάτω των 90 ημερών (Σημείωση 42)	2.893.003	1.656.359
Υποχρεωτικές καταθέσεις στην Κεντρική Τράπεζα	507.166	228.787
	3.400.169	1.885.146

Οι υποχρεωτικές καταθέσεις στην Κεντρική Τράπεζα δεν είναι διαθέσιμες για χρήση καθημερινών δραστηριοτήτων από τον Όμιλο. Οι λογαριασμοί nostros και όψεως σε τράπεζες έχουν κυμαινόμενο επιτόκιο.

18 Έντοκα γραμμάτια και άλλα αξιόγραφα

	31 Δεκεμβρίου 2007	31 Δεκεμβρίου 2006
Έντοκα γραμμάτια Ελληνικού Δημοσίου	-	6.366
Έντοκα γραμμάτια λοιπών κρατών	35.393	88.202
Συμπεριλαμβανόμενα στο Ταμείο και χρηματικά διαθέσιμα κάτω των 90 ημερών (Σημείωση 42)	35.393	94.568
Έντοκα γραμμάτια Ελληνικού Δημοσίου	-	29.748
Έντοκα γραμμάτια λοιπών κρατών	179.426	40.910
	214.819	165.226

Τα έντοκα γραμμάτια λοιπών κρατών αφορούν έντοκα γραμμάτια των χωρών Αλβανίας και Αιγύπτου που κατέχουν οι θυγατρικές εταιρείες του Ομίλου με έδρα στις αντίστοιχες χώρες. Το σύνολο των εντόκων γραμματίων είναι σταθερού επιτοκίου και είναι κυρίως ετήσιας διάρκειας.

19 Δάνεια και απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων

	31 Δεκεμβρίου 2007	31 Δεκεμβρίου 2006
Τοποθετήσεις σε Τράπεζες εσωτερικού και Τράπεζες εξωτερικού	1.773.487	2.603.641
Επιταγές εισπρακτέες	10.955	9.954
Συμφωνίες επαναπώλησης τίτλων	207	10.655
Συμπεριλαμβανόμενα στο Ταμείο και χρηματικά διαθέσιμα κάτω των 90 ημερών (Σημείωση 42)	1.784.650	2.624.250
Τοποθετήσεις σε Τράπεζες (άνω των 90 ημερών)	32.066	2.603
Επιταγές εισπρακτέες (άνω των 90 ημερών)	39	-
Συμφωνίες επαναπώλησης τίτλων	795.136	-
	827.241	2.603
Σύνολο απαιτήσεων κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	2.611.891	2.626.853

Το σύνολο των απαιτήσεων από πιστωτικά ιδρύματα είναι κυμαινόμενου επιτοκίου.

	31 Δεκεμβρίου 2007	31 Δεκεμβρίου 2006
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων μέχρι ενός έτους	2.537.893	2.614.551
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων πάνω από ένα έτος	73.999	12.302
	2.611.892	2.626.853

20 Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα

Τα παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα που κατέχει ο Όμιλος περιλαμβάνουν Συμβόλαια Συναλλάγματος, Συμβόλαια Μελλοντικής Εκπλήρωσης Επιτοκίου, Συμβάσεις ανταλλαγής Συναλλάγματος ή/ και Επιτοκίου, Δικαιώματα Προαίρεσης Αγοράς/ Πώλησης Συναλλάγματος ή/ και Επιτοκίου. Τα παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα καταχωρούνται αρχικά στην εύλογη αξία τους κατά την ημερομηνία καταχώρησης του συμβολαίου και κατόπιν αποτιμώνται καθημερινά στην εύλογη αξία τους. Η εύλογη αξία προσδιορίζεται από τις αγοραίες τιμές και από μοντέλα αποτίμησης όπου δεν είναι διαθέσιμες τρέχουσες τιμές. Τα παράγωγα με θετική εύλογη αξία αναγνωρίζονται ως στοιχεία του Ενεργητικού, ενώ αυτά με αρνητική εύλογη αξία αναγνωρίζονται ως υποχρεώσεις.

Οι συμβάσεις ανταλλαγής (swaps) είναι συμβατικές συμφωνίες μεταξύ δύο αντισυμβαλλόμενων (εξω-χρηματιστηριακές) για την ανταλλαγή ταμειακών ροών λόγω μεταβολής σε επιτόκια, τιμές συναλλάγματος, μετοχικούς δείκτες, τιμές προϊόντων (π.χ. τιμές πετρελαίου) και στην περίπτωση συμβάσεων ανταλλαγής πιστωτικού κινδύνου (credit default swaps) συμφωνείται η ανταλλαγή πληρωμών βάσει ονομαστικών αξιών (notional amounts) αναφορικά με καθορισμένα γεγονότα που σχετίζονται με την πιστοληπτική ικανότητα του αντισυμβαλλόμενου.

Τα προθεσμιακά συμβόλαια (forwards) είναι συμβατικές συμφωνίες μεταξύ δύο αντισυμβαλλόμενων (εξω-χρηματιστηριακές) για την αγορά ενός νομίσματος έναντι κάποιου άλλου ή για την ανταλλαγή ταμειακών ροών επιτοκίων σε καθορισμένη τιμή και ημερομηνία στο μέλλον.

Τα συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης (futures) είναι συμβατικές υποχρεώσεις για την είσπραξη ή πληρωμή ενός καθαρού ποσού σύμφωνα με τις μεταβολές στην τιμή/ επιτόκιο του υποκείμενου χρηματοοικονομικού μέσου (underlying financial instrument). Τα συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης διαπραγματεύονται σε τυποποιημένα ποσά σε οργανωμένες αγορές και υπόκεινται σε καθημερινό διακανονισμό του λογαριασμού περιθωρίου.

Τα δικαιώματα προαίρεσης (options) είναι συμβατικές συμφωνίες οι οποίες ενέχουν το δικαίωμα αλλά όχι την υποχρέωση για τον αγοραστή να αγοράσει ή να πωλήσει ένα ορισμένο ποσό ενός χρηματοοικονομικού μέσου ή ξένου νομίσματος σε καθορισμένη τιμή ή επιτόκιο σε μια μελλοντική ημερομηνία. Τα δικαιώματα προαίρεσης διαπραγματεύονται είτε σε οργανωμένες αγορές, είτε εξω-χρηματιστηριακά (OTC).

Οι ονομαστικές αξίες των παραγώγων χρηματοοικονομικών μέσων δεν αποτελούν απαραίτητα τα ποσά των σχετικών μελλοντικών ταμειακών ροών, ούτε τις τρέχουσες εύλογες αξίες των υποκείμενων μέσων και για το λόγο αυτό δεν υποδηλώνουν την έκθεση του Ομίλου στον πιστωτικό κίνδυνο, στον κίνδυνο αγοράς ή στον κίνδυνο ρευστότητας. Ονομαστική αξία είναι η αξία του υποκείμενου τίτλου του παραγώγου και αποτελεί την βάση για την μέτρηση της εύλογης αξίας των παραγώγων χρηματοοικονομικών μέσων. Οι μεταβολές στις εύλογες αξίες καθορίζονται από τις μεταβολές στην τιμή ή το επιτόκιο του υποκείμενου τίτλου και αντανακλούν το ποσό που πρέπει να πληρωθεί (υποχρέωση) ή να εισπραχθεί (απαίτηση). Οι ονομαστικές και εύλογες αξίες των παραγώγων χρηματοοικονομικών μέσων που κατέχονταν στο τέλος του έτους παρουσιάζονται παρακάτω.

Κατά την 31 Δεκεμβρίου 2007	Ονομαστικές αξίες		Εύλογες Αξίες	
			Ενεργητικού	Παθητικού
Παράγωγα διακρατούμενα για εμπορικούς σκοπούς				
Συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης (futures)	86.700		-	-
Συμβάσεις ανταλλαγής στοιχείων ενεργητικού (asset swaps)	490.915		6.528	13.069
Συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων (interest rate swaps)	10.153.167		58.969	51.765
Συμβάσεις ανταλλαγής νομισμάτων (currency swaps)	7.120.929		6.326	7.122
Προθεσμιακές συμφωνίες επιτοκίων (FRAs)	475.711		366	-
Προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος (FX forwards)	439.971		15	1.734
Δικαιώματα προαίρεσης (options)	100.000		114	114
Λοιπά παράγωγα	3.018.784		56	(198)
			72.376	73.605

Όμιλος Τράπεζας Πειραιώς - 31 Δεκεμβρίου 2007
Ποσά σε χιλιάδες ευρώ (Εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά)

Κατά την 31 Δεκεμβρίου 2007	Ονομαστικές αξίες		Εύλογες Αξίες	
			Ενεργητικού	Παθητικού
Ενσωματωμένα παράγωγα				
Καταθέσεις/ δάνεια πελατών συνδεμένες με δικαιώματα προαίρεσης	189.422		10.280	9.346
Παράγωγα διακρατούμενα για αντιστάθμιση εύλογης αξίας				
Συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων (interest rate swaps)	156.034		560	4.087
Σύνολο αναγνωρισμένων παραγώγων στοιχείων ενεργητικού/ υποχρεώσεων			83.216	87.038

Κατά την 31 Δεκεμβρίου 2006	Ονομαστικές αξίες		Εύλογες Αξίες	
			Ενεργητικού	Παθητικού
Παράγωγα διακρατούμενα για εμπορικούς σκοπούς				
Συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης (futures)	23.200		-	-
Συμβάσεις ανταλλαγής στοιχείων ενεργητικού (asset swaps)	100.915		-	8.796
Συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων (interest rate swaps)	8.833.869		42.273	38.221
Συμβάσεις ανταλλαγής νομισμάτων (currency swaps)	2.986		-	32
Προθεσμιακές συμφωνίες επιτοκίων (FRAs)	6.000.000		1.104	-
Προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος (FX forwards)	137.389		3.485	2.558
Δικαιώματα προαίρεσης (options)	100.000		534	160
Λοιπά παράγωγα	39.562		182	841
			47.578	50.608
Ενσωματωμένα παράγωγα				
Καταθέσεις/ δάνεια πελατών συνδεμένες με δικαιώματα προαίρεσης	274.138		8.580	7.936
Παράγωγα διακρατούμενα για αντιστάθμιση εύλογης αξίας				
Συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων (Interest rate swaps)	129.123		277	1.160
Σύνολο αναγνωρισμένων παραγώγων στοιχείων ενεργητικού/ υποχρεώσεων			56.435	59.704

21 Χρηματοοικονομικά μέσα ενεργητικού αποτιμώμενα σε εύλογες αξίες μέσω αποτελεσματικών λογαριασμών

	31 Δεκεμβρίου 2007	31 Δεκεμβρίου 2006
Χρεόγραφα εμπορικού χαρτοφυλακίου		
Εκδόσεις Ελληνικού Δημοσίου	349.523	-
Εκδόσεις Δημοσίου άλλων κρατών	-	723
Ομόλογα εταιριών	-	5.285
Ομόλογα τραπεζών	-	104
Συμπεριλαμβανόμενα στο Ταμείο και Χρηματικά διαθέσιμα κάτω των 90 ημερών (Σημείωση 42)	349.523	6.112
Εκδόσεις Ελληνικού Δημοσίου	3.639.911	1.749.419
Εκδόσεις Δημοσίου άλλων κρατών	50.194	48.515
Ομόλογα εταιριών	280.073	28.870
Έντοκα γραμμάτια Ελληνικού Δημοσίου	14.915	-
Έντοκα γραμμάτια Δημοσίου άλλων κρατών	21.101	-
	4.006.194	1.826.804
Μετοχές εισηγμένες στο ΧΑ	127.216	112.476
Μετοχές εισηγμένες σε Χρηματιστήρια εξωτερικού	13.763	15.589
Αμοιβαία κεφάλαια	10.034	3.918
	151.013	131.983
Σύνολο χρεογράφων εμπορικού χαρτοφυλακίου	4.506.731	1.964.899
Λοιπά χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού που αποτιμώνται σε εύλογες αξίες μέσω αποτελεσματικών λογαριασμών	508.137	56.449

Από τα ανωτέρω ομόλογα του εμπορικού χαρτοφυλακίου της 31/12/2007, ποσό € 2.185 εκ. είναι σταθερού επιτοκίου, € 1.787 εκ. μεταβλητού επιτοκίου και € 384 εκ. zero-coupon. Τα αντίστοιχα ποσά για την 31/12/2006 ανέρχονται σε € 1.678 εκ., € 190 εκ. και € 21 εκ. (zero-coupon). Οι δεδουλευμένοι τόκοι ομολόγων, που μεταφέρθηκαν στις αντίστοιχες κατηγορίες ομολόγων, ανέρχονται σε € 89 εκ. (2006: € 38 εκ.)

Στα λοιπά χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού που αποτιμώνται σε εύλογες αξίες μέσω αποτελεσματικών λογαριασμών περιλαμβάνονται τα ομόλογα των συμβάσεων ανταλλαγής στοιχείων ενεργητικού (asset swaps). Τα λοιπά χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού που αποτιμώνται σε εύλογες αξίες μέσω αποτελεσματικών λογαριασμών είναι σταθερού επιτοκίου και περιλαμβάνουν δεδουλευμένους τόκους ύψους € 12 εκ.

22 Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών

	31 Δεκεμβρίου 2007	31 Δεκεμβρίου 2006
Δάνεια προς ιδιώτες		
Στεγαστικά δάνεια	5.743.069	4.442.182
Καταναλωτικά/ προσωπικά δάνεια και λοιπά δάνεια	3.717.054	2.472.498
Πιστωτικές κάρτες	618.665	431.806
	10.078.788	7.346.486
Δάνεια προς επιχειρήσεις	20.626.020	13.457.961
Σύνολο δανείων και άλλων χορηγήσεων	30.704.809	20.804.447
Μείον: Προβλέψεις για ζημιές (απομειώσεις) από δάνεια και προκαταβολές	(416.024)	(377.832)
Σύνολο δανείων και προκαταβολών (μετά από προβλέψεις)	30.288.785	20.426.615
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών μέχρι ενός έτους	12.904.404	8.556.102
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών πάνω από ένα έτος	17.384.381	11.870.513
	30.288.785	20.426.615

Από τις απαιτήσεις κατά πελατών (προ προβλέψεων), ποσό € 4.363 εκ. (2006: € 2.904 εκ.) αφορά χορηγήσεις σταθερού επιτοκίου, ενώ ποσό € 26.342 εκ. (2006: € 17.900 εκ.) αφορά χορηγήσεις κυμαινόμενου επιτοκίου.

Κίνηση πρόβλεψης (απομείωσης) για ζημιές από δάνεια και προκαταβολές σε πελάτες

α) Δάνεια προς ιδιώτες

	Καταναλωτικά/ προσωπικά και λοιπά δάνεια			Σύνολο
	Στεγαστικά δάνεια	Καταναλωτικά/ προσωπικά και λοιπά δάνεια	Πιστωτικές κάρτες	
Υπόλοιπο έναρξης 1/1/2006	16.710	108.383	36.050	161.143
Έξοδο χρήσης	2.213	15.765	6.131	24.109
Διαγραφές δανείων	(9.021)	(21.791)	(25.640)	(56.452)
Συναλλαγματικές διαφορές	(22)	306	(246)	38
Υπόλοιπο λήξης χρήσης 31/12/2006	9.880	102.663	16.295	128.838
Υπόλοιπο έναρξης 1/1/2007	9.880	102.663	16.295	128.838
Υπόλοιπο έναρξης νέων θυγατρικών	-	34	-	34
Έξοδο χρήσης	5.242	48.018	14.121	67.381
Διαγραφές δανείων	-	(27.483)	(407)	(27.890)
Συναλλαγματικές διαφορές	397	(2.151)	117	(1.637)
Υπόλοιπο λήξης χρήσης 31/12/2007	15.519	121.081	30.126	166.726

β) Δάνεια προς επιχειρήσεις

Υπόλοιπο έναρξης 1/1/2006	271.886
Έξοδο χρήσης	50.026
Διαγραφές δανείων	(70.952)
Συναλλαγματικές διαφορές	(1.919)
Υπόλοιπο θυγατρικών εταιρειών που πωλήθηκαν	(47)
Υπόλοιπο λήξης χρήσης 31/12/2006	248.994
Υπόλοιπο έναρξης 1/1/2007	248.994
Υπόλοιπο έναρξης νέων θυγατρικών	1.327
Έξοδο χρήσης	40.810
Διαγραφές δανείων	(42.454)
Συναλλαγματικές διαφορές	621
Υπόλοιπο λήξης χρήσης 31/12/2007	249.298

Το έξοδο της χρήσης 2007 (€ 115.478 χιλ.) στην κατάσταση αποτελεσμάτων περιλαμβάνει ποσό € 4.825 χιλ. που αφορά έξοδο για απομείωση λοιπών απαιτήσεων, διαγραφή δανείων ποσού € 2.542 χιλ. απ'ευθείας στα αποτελέσματα, καθώς και αντιστροφή προβλέψεων λοιπών απαιτήσεων € 80 χιλ. Το έξοδο της χρήσης 2006 (€ 74.331 χιλ.) στην κατάσταση αποτελεσμάτων περιλαμβάνει ποσό € 196 χιλ. που αφορά πρόβλεψη λοιπών απαιτήσεων.

Τα δάνεια και οι άλλες χορηγήσεις σε πελάτες περιλαμβάνουν απαιτήσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις:

	31 Δεκεμβρίου 2007	31 Δεκεμβρίου 2006
Ακαθάριστες επενδύσεις σε χρηματοδοτικές μισθώσεις		
Μέχρι ένα έτος	406.568	310.709
Από 1 έτος έως 5 έτη	846.180	624.782
Περισσότερο από 5 έτη	753.556	547.971
	2.006.304	1.483.462
Μη δεδουλευμένα χρηματοοικονομικά έσοδα	(513.999)	(352.284)
Καθαρές επενδύσεις σε χρηματοδοτικές μισθώσεις	1.492.305	1.131.178

Οι καθαρές επενδύσεις σε χρηματοδοτικές μισθώσεις αναλύονται ως εξής:

	31 Δεκεμβρίου 2007	31 Δεκεμβρίου 2006
Μέχρι ένα έτος	326.561	248.052
Από 1 έτος έως 5 έτη	621.479	466.756
Περισσότερο από 5 έτη	544.265	416.370
	1.492.305	1.131.178

23 Χρεόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου

Χρεόγραφα διαθέσιμου προς πώληση χαρτοφυλακίου	31 Δεκεμβρίου 2007	31 Δεκεμβρίου 2006
Ομολογίες και Άλλοι Τίτλοι Σταθερής Απόδοσης		
Εκδόσεις Ελληνικού Δημοσίου	816.532	355.826
Εκδόσεις Δημοσίου άλλων κρατών	88.088	166.830
Ομόλογα εταιριών	148.691	132.626
Ομόλογα τραπεζών	50.476	37.442
	1.103.787	692.724

Μετοχές και άλλοι τίτλοι μεταβλητής απόδοσης	31 Δεκεμβρίου 2007	31 Δεκεμβρίου 2006
Μετοχές εισηγμένες στο ΧΑ	149.689	471.109
Μετοχές εισηγμένες σε χρηματιστήρια εξωτερικού	1.309	3.393
Μη εισηγμένες μετοχές	128.843	132.900
	279.840	607.402

Σύνολο διαθέσιμου προς πώληση χαρτοφυλακίου	1.383.628	1.300.126
--	------------------	------------------

Διακρατούμενα έως τη λήξη χρεόγραφα	31 Δεκεμβρίου 2007	31 Δεκεμβρίου 2006
Εκδόσεις Δημοσίου άλλων κρατών	108.606	99.880
Ομόλογα εταιριών	1.750	-
Σύνολο διακρατούμενου έως την λήξη χαρτοφυλακίου	110.356	99.880

Σύνολο επενδυτικού χαρτοφυλακίου	1.493.984	1.400.006
---	------------------	------------------

Από τα ανωτέρω ομόλογα του επενδυτικού χαρτοφυλακίου της 31/12/2007, ποσό € 344 εκ. είναι σταθερού επιτοκίου και € 870 εκ. μεταβλητού επιτοκίου. Τα αντίστοιχα ποσά για την 31/12/2006 ανέρχονται σε € 377 εκ., € 414 εκ. και € 2 εκ. είναι zero-coupon.

Η κίνηση του επενδυτικού χαρτοφυλακίου έχει ως εξής:

Κίνηση του διαθέσιμου προς πώληση χαρτοφυλακίου	31 Δεκεμβρίου 2007	31 Δεκεμβρίου 2006
Υπόλοιπο έναρξης	1.300.126	685.584
Υπόλοιπο έναρξης νέων θυγατρικών εταιρειών	2.956	-
Προσθήκες	956.724	927.956
Μεταφορά από θυγατρικές εταιρείες	-	4.915
Μεταφορά από συγγενείς εταιρείες (σημείωση 24)	7.255	-
Μεταφορά στις συγγενείς εταιρείες (σημείωση 24)	(14.358)	(1.879)
Μετατροπή άλλων στοιχείων ενεργητικού σε χρεόγραφα	11.227	-
Αναγνώριση δανείων σύμφωνα με το ΔΛΠ 39	(25.000)	-
Διαθέσεις	(876.024)	(488.192)
Μεταβολές στην εύλογη αξία	36.050	198.274
Απομείωση αξίας (σημείωση 11)	(4.030)	-
Συναλλαγματικές διαφορές	(11.298)	(26.532)
Υπόλοιπο λήξης	1.383.628	1.300.126

Σχητική με την πώληση των μετοχών της Τράπεζας Κύπρου και της συμμετοχής στην ING GROEP N.V είναι η σημείωση 11.

Κίνηση του διακρατούμενου έως τη λήξη χαρτοφυλακίου	31 Δεκεμβρίου 2007	31 Δεκεμβρίου 2006
Υπόλοιπο έναρξης	99.880	95.555
Προσθήκες	35.394	31.340
Λήξη χρεογράφων	(22.521)	(22.496)
Συναλλαγματικές διαφορές	(2.397)	(4.519)
Υπόλοιπο λήξης	110.356	99.880

24 Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρείες

Οι επενδύσεις του Ομίλου σε συγγενείς εταιρείες είναι:

Εταιρεία	Χώρα	% συμμετοχής	31 Δεκεμβρίου 2007			
			Κέρδη/ (Ζημιές) προ φόρων	Σύνολο εσόδων	Σύνολο Ενεργητικού	Σύνολο Υποχρεώσεων
ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ Ε.Τ.Ε.Π. ΚΡΗΤΗΣ	Ελλάδα	30,45%	3	65	187	7
ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΒΡΟΥ Α.Ε.	Ελλάδα	30,00%	(91)	128	256	69
ΕΤΑΝΑΛ Α.Ε.	Ελλάδα	25,00%	163	455	16.544	15.909
ΣΤΑΛΚΟ Α.Β.Ε.	Ελλάδα	25,00%	191	4.602	6.313	2.908
PROJECT ON LINE Α.Ε.	Ελλάδα	40,00%	239	1.115	2.593	2.411
ALEXANDRIA FOR DEVELOPMENT AND INVESTMENT	Αίγυπτος	20,98%	53	184	8.227	4.998
NILE SHOES COMPANY	Αίγυπτος	37,51%	32	1.107	1.363	573
PIRAEUS INSURANCE CONSULTANT	Αίγυπτος	38,15%	60	125	105	0
INTEGRATED STORAGE SYSTEM CO	Αίγυπτος	38,15%	10	301	236	146
ΑΡΕ COMMERCIAL PROPERTY ΚΤΗΜΑΤΙΚΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ Α.Ε.	Ελλάδα	27,80%	-	-	30.914	32.557
ΑΡΕ FIXED ASSETS ΚΤΗΜΑΤΙΚΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ Α.Ε.	Ελλάδα	27,80%	-	-	41.131	43.209
DELPHI ADVANCED RESEARCH TECHNOLOGIES LTD	Κύπρος	22,67%	28	305	149	29
BORG EL ARAB COMPANY	Αίγυπτος	26,20%	187	18.035	21.172	16.810
TRIERIS REAL ESTATE LTD	Βρετανικές Παρθένες Νήσοι	22,80%	964	676	33.108	16.135
ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΠΙΣΤΗ Α.Ε.Γ.Α.	Ελλάδα	30,00%	4.000	72.600	195.000	147.174
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΧΑΛΥΒΟΣ Α.Ε.	Ελλάδα	30,83%	7.213	208.812	136.761	123.577
ΑΡΕ Επενδυτικής Περιουσίας Α.Ε.	Ελλάδα	27,20%	(12)	-	125.049	125.001
SCIENS ΔΙΕΘΝΗΣ Α.Ε. ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ	Ελλάδα	29,80%	3.026	6.986	281.972	53.346

Εταιρεία	Χώρα	% συμμετοχής	31 Δεκεμβρίου 2006			
			Κέρδη/ (Ζημιές) προ φόρων	Σύνολο εσόδων	Σύνολο Ενεργητικού	Σύνολο Υποχρεώσεων
ING ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΖΩΗΣ	Ελλάδα	49,90%	1.752	90.946	112.870	105.438
ΒΟΙΩΤΙΚΗ Α.Ε. ΠΕΡ. ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	Ελλάδα	37,00%	(23)	47	136	10
ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ Ε.Τ.Ε.Π. ΚΡΗΤΗΣ	Ελλάδα	30,45%	12	91	243	63
ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΒΡΟΥ	Ελλάδα	30,00%	(78)	66	474	174
ΕΤΑΝΑΛ Α.Ε.	Ελλάδα	25,00%	125	440	1.810	1.233
ΣΤΑΛΚΟ Α.Β.Ε.	Ελλάδα	25,00%	215	3.532	6.080	2.777
PROJECT ON LINE Α.Ε.	Ελλάδα	40,00%	(1.060)	703	728	934
ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΟΥ ΤΕΧΝΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ Α.Ε.	Ελλάδα	33,33%	100	957	16.950	6.948
ALEXANDRIA FOR DEVELOPMENT AND INVESTMENT	Αίγυπτος	20,98%	233	1.285	9.842	5.828
NILE SHOES COMPANY	Αίγυπτος	37,50%	56	1.432	1.821	935
PIRAEUS INSURANCE CONSULTANT	Αίγυπτος	38,14%	48	86	76	26
INTEGRATED STORAGE SYSTEM CO	Αίγυπτος	38,14%	(41)	42	153	98
REBICAT	Ελλάδα	16,67%	(16)	-	3.125	26
ABIES	Ελλάδα	16,67%	(25)	-	10.293	40
EUROTERRA	Ελλάδα	15,89%	(220)	-	62.210	3.839
ΑΡΕ COMMERCIAL PROPERTY ΚΤΗΜΑΤΙΚΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ Α.Ε.	Ελλάδα	27,80%	(813)	-	30.032	30.794
ΑΡΕ FIXED ASSETS ΚΤΗΜΑΤΙΚΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ Α.Ε.	Ελλάδα	27,80%	(13)	-	40	1
DELPHI ADVANCED RESEARCH TECHNOLOGIES LTD	Κύπρος	21,28%	(12)	207	114	20
BORG EL ARAB COMPANY	Αίγυπτος	26,19%	525	20.699	22.355	17.660
TRIERIS REAL ESTATE LTD	Βρετανικές Παρθένες Νήσοι	24,13%	-	-	15.122	-

Η κίνηση των επενδύσεων σε συγγενείς εταιρείες έχει ως εξής:

	31 Δεκεμβρίου 2007	31 Δεκεμβρίου 2006
Υπόλοιπο έναρξης	29.737	65.641
Προσθήκες	73.792	4.271
Διαθέσεις	(9.324)	(10.258)
Μερίδιο στα κέρδη/ (ζημιές) μετά φόρων	4.927	1.840
Μεταφορά από το εμπορικό χαρτοφυλάκιο λόγω απόκτησης ουσιώδους επιρροής	19.234	-
Μεταφορά στο εμπορικό χαρτοφυλάκιο λόγω απώλειας ουσιώδους επιρροής	-	(33.177)
Αναγνώριση δανείων σύμφωνα με το ΔΛΠ 39	(6.300)	-
Μεταφορά στο διαθέσιμο προς πώληση χαρτοφυλάκιο (σημείωση 23)	(7.255)	-
Μεταφορά από το διαθέσιμο προς πώληση χαρτοφυλάκιο (σημείωση 23)	14.358	1.879
Συναλλαγματικές διαφορές	(2.223)	(459)
Υπόλοιπο λήξης	116.946	29.737

25 Υπεραξία και λοιπά άυλα πάγια στοιχεία ενεργητικού

2006	Υπεραξία	Λογισμικό	Λοιπά άυλα	Σύνολο
Αξία κτήσης				
Υπόλοιπο έναρξης 1ης Ιανουαρίου 2006	141.306	60.214	64.770	266.290
Προσθήκες	6.710	14.332	1.178	22.220
Διαθέσεις / Διαγραφές	(7.107)	(5)	(14.693)	(21.805)
Συναλλαγματικές διαφορές	(1.746)	129	(851)	(2.468)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2006	139.163	74.670	50.404	264.237
Συσσωρευμένες αποσβέσεις				
Υπόλοιπο έναρξης 1ης Ιανουαρίου 2006	-	(47.119)	(16.932)	(64.051)
Έξοδο χρήσης	-	(8.622)	(7.621)	(16.243)
Διαθέσεις/ Διαγραφές	-	5	8.186	8.191
Συναλλαγματικές διαφορές	-	76	81	157
Συσσωρευμένες αποσβέσεις 31 Δεκεμβρίου 2006	-	(55.660)	(16.286)	(71.946)
Αναπόσβεστη αξία την 31 Δεκεμβρίου 2006	139.163	19.010	34.118	192.291

Εντός του 2006, υπεραξία ποσού € 7,1 εκ. που είχε αναγνωρίσει η θυγατρική εταιρεία ΓΕΚΑ Α.Ε. μεταφέρθηκε στα κέρδη εις νέον κατά την απορρόφηση της Πειραιώς Prodefin Holding Α.Ε. Το υπόλοιπο του ποσού της υπεραξίας κατά την 31/12/2006 και κατά την 31/12/2007 ελέγχθηκε για τυχόν απομείωση αξίας σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από τα Δ.Λ.Π. Από τον έλεγχο δεν προέκυψε απομείωση αξίας.

2007	Υπεραξία	Λογισμικό	Λοιπά άυλα	Σύνολο
Αξία κτήσης				
Υπόλοιπο έναρξης 1ης Ιανουαρίου 2007	139.163	74.670	50.404	264.237
Υπόλοιπο έναρξης νέων εταιρειών	-	802	6	808
Προσθήκες	42.646	19.460	31.561	93.668
Διαθέσεις/ Διαγραφές	-	(67)	-	(67)
Συναλλαγματικές διαφορές	(2.223)	(276)	(735)	(3.234)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2007	179.586	94.590	81.236	355.412
Συσσωρευμένες αποσβέσεις				
Υπόλοιπο έναρξης 1ης Ιανουαρίου 2007	-	(55.660)	(16.286)	(71.946)
Υπόλοιπο έναρξης νέων εταιρειών	-	(567)	(4)	(571)
Έξοδο χρήσης	-	(10.890)	(7.894)	(18.784)
Διαθέσεις/ Διαγραφές	-	14	-	14
Συναλλαγματικές διαφορές	-	263	246	509
Συσσωρευμένες αποσβέσεις 31ης Δεκεμβρίου 2007	-	(66.840)	(23.938)	(90.777)
Αναπόσβεστη αξία την 31 Δεκεμβρίου 2007	179.586	27.751	57.298	264.635

Στη χρήση 2007, ποσό € 41.078 χιλ. από τις συνολικές προσθήκες στην υπεραξία, αφορά την υπεραξία που προέκυψε κατά την εξαγορά από την Τράπεζα των θυγατρικών εταιρειών International Commerce Bank JSC και Olympic Εμπορικές & Τουριστικές Επιχειρήσεις Α.Ε. (σημείωση 44).

26 Ενσώματες ακινητοποιήσεις

2006	Γήπεδα και Κτίρια	Έπιπλα, ηλεκτρονικός και λοιπός εξοπλισμός	Ακινητοποιήσεις υπο εκτέλεση	Λοιπά Ενσώματα Πάγια	Βελτιώσεις Εκμισθωμένων ακινήτων	Σύνολο
Αξία κτήσης						
Υπόλοιπο έναρξης 1ης Ιανουαρίου 2006	238.377	183.057	24.135	90.574	122.372	658.515
Υπόλοιπο έναρξης θυγατρικών που εξαγοράστηκαν στη χρήση	-	-	-	11	-	11
Προσθήκες	33.314	30.584	49.193	29.995	25.186	168.272
Μεταφορές	15.423	4.097	(32.720)	(1.675)	14.645	(230)
Διαθέσεις	(12.325)	(3.091)	(404)	(21.223)	(208)	(37.251)
Διαγραφές	-	(240)	-	(45)	(3.956)	(4.241)
Συναλλαγματικές διαφορές	(890)	(324)	1.066	569	(603)	(182)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2006	273.899	214.083	41.270	98.206	157.436	784.894
Συσσωρευμένες αποσβέσεις						
Υπόλοιπο έναρξης 1ης Ιανουαρίου 2006	(11.716)	(132.189)	0	(27.714)	(55.719)	(227.338)
Υπόλοιπο έναρξης θυγατρικών που εξαγοράστηκαν στη χρήση	-	-	-	(11)	-	(11)
Έξοδο χρήσης	(6.066)	(20.971)	-	(13.133)	(10.784)	(50.954)
Μεταφορές	(90)	(224)	-	(85)	134	(265)
Διαθέσεις	545	2.879	-	11.052	208	14.684
Διαγραφές	-	240	-	45	2.070	2.355
Συναλλαγματικές διαφορές	512	198	-	54	(42)	722
Συσσωρευμένες αποσβέσεις 31 Δεκεμβρίου 2006	(16.815)	(150.067)	0	(29.792)	(64.133)	(260.807)
Αναπόσβεστη αξία την 31 Δεκεμβρίου 2006	257.084	64.016	41.270	68.414	93.303	524.087

Όμιλος Τράπεζας Πειραιώς - 31 Δεκεμβρίου 2007
Ποσά σε χιλιάδες ευρώ (Εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά)

Το ανωτέρω έξοδο της χρήσης 2006 (€ 50.954 χιλ.) α) περιλαμβάνει αποσβέσεις της Πειραιώς Best Leasing ποσού € 11.866 χιλ. οι οποίες συμπεριλήφθηκαν στα "Λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης" στην ενοποιημένη κατάσταση αποτελεσμάτων και β) δεν περιλαμβάνει ποσό € 88 χιλ. που αφορά έξοδο από εταιρεία που πωλήθηκε εντός του 4ου τριμήνου 2006.

2007	Γήπεδα και Κτίρια	Έπιπλα, ηλεκτρονικός και λοιπός εξοπλισμός	Ακίνητοποιήσεις υπο εκτέλεση	Λοιπά Ενσώματα Πάγια	Βελτιώσεις Εκμισθωμένων ακινήτων	Σύνολο
Αξία κτήσης						
Υπόλοιπο έναρξης 1ης Ιανουαρίου 2007	273.899	214.083	41.270	98.206	157.436	784.894
Υπόλοιπο εταιρειών που πωλήθηκαν εντός της χρήσης	-	(14)	-	(15)	-	(29)
Υπόλοιπο έναρξης θυγατρικών που εξαγοράστηκαν στη χρήση	9.249	4.439	4.078	244.100	2.819	264.685
Προσθήκες	26.954	41.769	87.040	72.627	35.741	264.130
Μεταφορές	36.967	4.314	(51.972)	562	16.456	6.327
Διαθέσεις	(23.631)	(842)	(11.406)	(34.899)	(2.036)	(72.815)
Διαγραφές/ απομειώσεις	-	(838)	(3.036)	(7)	(550)	(4.431)
Συναλλαγματικές διαφορές	(1.236)	(1.154)	(203)	(231)	(1.278)	(4.102)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2007	322.202	261.756	65.770	380.344	208.588	1.238.660
Συσσωρευμένες αποσβέσεις						
Υπόλοιπο έναρξης 1ης Ιανουαρίου 2007	(16.815)	(150.067)	0	(29.792)	(64.133)	(260.807)
Υπόλοιπο εταιρειών που πωλήθηκαν εντός της χρήσης	-	8	-	2	-	10
Υπόλοιπο έναρξης θυγατρικών που εξαγοράστηκαν στη χρήση	(499)	(3.347)	-	(57.650)	(1.204)	(62.700)
Έξοδο χρήσης	(6.983)	(23.978)	-	(28.047)	(13.467)	(72.476)
Μεταφορές	30	(64)	-	(227)	243	(17)
Διαθέσεις	915	631	-	16.228	5	17.779
Διαγραφές	-	837	-	5	343	1.185
Συναλλαγματικές διαφορές	146	769	-	163	719	1.797
Συσσωρευμένες αποσβέσεις 31ης Δεκεμβρίου 2007	(23.207)	(175.211)	-	(99.318)	(77.494)	(375.230)
Αναπόσβεστη αξία την 31 Δεκεμβρίου 2007	298.995	86.545	65.770	281.026	131.094	863.430

Το ανωτέρω συνολικό έξοδο της χρήσης 2007 (€ 91.260 χιλ.) των ενσώματων ακίνητοποιήσεων και των λοιπων άυλων πάγιων στοιχείων περιλαμβάνει αποσβέσεις της Πειραιώς Best Leasing και της Olympic Εμπορικές & Τουριστικές Επιχ/σεις ποσού € 12.877 χιλ. και € 12.321 χιλ. αντίστοιχα, οι οποίες συμπεριλήφθηκαν στα "Λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης" στην ενοποιημένη κατάσταση αποτελεσμάτων.

27 Επενδύσεις σε ακίνητα

	2007	2006
Υπόλοιπο έναρξης	619.748	542.430
Υπόλοιπο εταιρειών που πωλήθηκαν εντός της χρήσης	(31.523)	-
Προσθήκες	132.178	106.377
Μεταφορές	(11.023)	(20.609)
Διαθέσεις	(16.226)	(9.284)
Συναλλαγματικές διαφορές	(355)	834
Υπόλοιπο χρήσης	692.799	619.748

Στη γραμμή "Προσθήκες" περιλαμβάνονται και οι αποτιμήσεις των επενδυτικών ακινήτων στην εύλογη αξία, εκ των οποίων ποσό € 95,6 εκ. αναλογεί στους μετόχους της Τράπεζας. Εάν ληφθούν υπόψη οι τόκοι χρηματοδοτικής μίσθωσης του κτιρίου Citylink ποσό € 20,2 εκ. το ανωτέρω ποσό ανέρχεται σε € 75,4 εκ.

Το έσοδο από μισθώματα επενδύσεων σε ακίνητα είναι € 31.421 χιλ. (2006: € 30.621 χιλ.) Οι λειτουργικές δαπάνες των μισθωμένων επενδύσεων σε ακίνητα είναι € 6.311 χιλ. (2006: € 4.324 χιλ.).

Από το σύνολο των μεταφορών της χρήσης 2007, ποσό € 9.850 χιλ. (2006: € 17.329 χιλ.) μεταφέρθηκε από τις "Επενδύσεις σε ακίνητα" στα "Ακίνητα ως στοιχεία κυκλοφορούντος ενεργητικού" και αφορά ακίνητα που δεν πληρούν πλέον τις προϋποθέσεις των επενδυτικών ακινήτων λόγω αλλαγής στη χρήση τους.

Οι επενδύσεις σε ακίνητα αποτιμώνται στην εύλογη αξία, όπως αυτή εκτιμάται από εξωτερικό ανεξάρτητο εκτιμητή (Lambert Smith Hampton), σε ετήσια βάση. Η εύλογη αξία προσδιορίζεται από τις αγοραίες τιμές ή εάν η πληροφόρηση για τις εύλογες αξίες δεν είναι διαθέσιμη, χρησιμοποιούνται μέθοδοι αποτίμησης όπως αναφέρονται στην ενότητα 2.15. Το σύνολο της αξίας των επενδύσεων σε ακίνητα από χρηματοδοτικές μισθώσεις την 31/12/2007 είναι € 475,7 εκ. (2006: € 422,1 εκ.).

28 Πάγια διακρατούμενα για πώληση

2006	
Υπόλοιπο έναρξης	11.958
Προσθήκες	4.590
Πωλήσεις	(2.455)
Απομειώσεις αξίας	(133)
Συναλλαγματικές διαφορές	(1.117)
Υπόλοιπο της 31/12/2006	12.844

2007	
Υπόλοιπο έναρξης	12.844
Υπόλοιπο έναρξης θυγατρικών που εξαγοράστηκαν στη χρήση	49
Προσθήκες	2.610
Μεταφορές	(280)
Πωλήσεις	(9.640)
Συναλλαγματικές διαφορές	(886)
Υπόλοιπο της 31/12/2007	4.696

Το κέρδος που προέκυψε από την πώληση των παγίων διακρατούμενων για πώληση εντός της χρήσης 2007 ήταν € 142,5 χιλ. (2006: ζημία € 23 χιλ.) και έχει συμπεριληφθεί στην κατάσταση αποτελεσμάτων στην θέση "Κέρδη/ζημίες από πώληση παγίων".

Το υπόλοιπο των παγίων (κυρίως ακίνητα) διακρατούμενα για πώληση αντιπροσωπεύουν κυρίως εκπλειστηριάσματα θυγατρικών τραπεζών εξωτερικού στην Αίγυπτο, τη Βουλγαρία και τη Ρουμανία για τα οποία η διαδικασία πώλησης είναι χρονοβόρα και αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του 2008.

29 Λοιπά στοιχεία ενεργητικού

	31 Δεκεμβρίου 2007	31 Δεκεμβρίου 2006
Προπληρωμένα έξοδα και έσοδα εισπρακτέα	274.440	169.917
Προπληρωμένοι φόροι και παρακρατηθέντες φόροι	109.233	69.138
Απαιτήσεις από φορολογικές αρχές και το Δημόσιο	30.619	62.324
Ακίνητα ως στοιχεία κυκλοφορούντος ενεργητικού	182.743	181.357
Λογαριασμοί χρηματιστηριακής εκκαθάρισης μετοχών	6.687	6.405
Αποθέματα αυτοκινήτων	90.622	84.674
Απαιτήσεις από συναλλαγές πιστωτικών καρτών	69.928	54.422
Απαιτήσεις κατά τρίτων	79.300	57.993
Λοιπά στοιχεία	389.135	184.397
	1.232.706	870.627
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού μέχρι ενός έτους	886.924	322.388
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού πάνω από ένα έτος	345.782	548.239
	1.232.706	870.627

Τα ακίνητα ως στοιχεία κυκλοφορούντος ενεργητικού για τη χρήση 2007 περιλαμβάνουν ακίνητα - αποθέματα της ΕΤΒΑ ΒΙΠΕ ποσού € 125,1 εκ. (2006: € 132,4 εκ.), ακίνητα της Τράπεζας που αποκτήθηκαν από πλειστηριασμούς ποσού € 51,7 εκ. (2006: € 45,7 εκ.), καθώς και ακίνητα - αποθέματα θυγατρικών εταιρειών real estate ποσού € 5,9 εκ. (2006: € 3,2 εκ.)

Στα "Λοιπά στοιχεία" περιλαμβάνονται απαιτήσεις από πελάτες και λοιποί χρεωστικοί λογαριασμοί που προκύπτουν από την καθημερινή δραστηριότητα του Ομίλου.

30 Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα

	31 Δεκεμβρίου 2007	31 Δεκεμβρίου 2006
Ποσά οφειλόμενα σε κεντρικές τράπεζες	1.400.906	2.587
Καταθέσεις από τράπεζες	5.656.296	4.201.518
Λοιπές υποχρεώσεις σε τράπεζες	2.265.907	673.974
Υποχρεώσεις προς Π.Ι - Repos	1.382.675	4.772
	10.705.784	4.882.851
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα μέχρι ενός έτους	10.202.230	4.360.573
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα πάνω από ένα έτος	503.554	522.278
	10.705.784	4.882.851

Το σύνολο των υποχρεώσεων προς πιστωτικά ιδρύματα είναι κυμαινόμενου επιτοκίου.

Στις λοιπές υποχρεώσεις σε Τράπεζες περιλαμβάνεται το υπόλοιπο του δανείου Schuldschein. Ο συνολικός δανεισμός μέσω Schuldschein ανέρχεται την 31/12/2007 στα € 500 εκ. έναντι € 650 εκ. την 31/12/2006.

31 Υποχρεώσεις προς πελάτες

	31 Δεκεμβρίου 2007	31 Δεκεμβρίου 2006
Τρεχούμενοι λογαριασμοί και καταθέσεις όψεως	5.007.055	4.034.418
Ταμειυτήριο	3.572.553	3.626.365
Καταθέσεις προθεσμίας	12.353.526	8.773.949
Λοιπές καταθέσεις	264.141	241.704
Πράξεις προσωρινής εκχώρησης χρεογράφων - Repos	870.040	58.153
	22.067.315	16.734.589
Υποχρεώσεις προς πελάτες μέχρι ενός έτους	21.225.542	16.518.235
Υποχρεώσεις προς πελάτες πάνω από ένα έτος	841.773	216.354
	22.067.315	16.734.589

Όμιλος Τράπεζας Πειραιώς - 31 Δεκεμβρίου 2007
Ποσά σε χιλιάδες ευρώ (Εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά)

Στις υποχρεώσεις προς πελάτες περιλαμβάνονται καταθέσεις ύψους € 194 εκ. (2006: € 198 εκ.) οι οποίες είναι δεσμευμένες. Στις λοιπές καταθέσεις περιλαμβάνονται επιταγές πληρωτέες ύψους € 123 εκ. (2006: € 124 εκ.). Από το σύνολο των υποχρεώσεων προς πελάτες (εξαιρουμένων των επιταγών και των γeros), ποσό € 17.773 εκ. (2006: € 13.838 εκ.) αφορά καταθέσεις κυμαινόμενου επιτοκίου, ενώ ποσό € 3.301 εκ. (2006: € 2.714 εκ.) αφορά καταθέσεις σταθερού επιτοκίου.

32 Πιστωτικοί τίτλοι σε κυκλοφορία

	Νόμισμα	Μέσο επιτόκιο (%)		31 Δεκεμβρίου	31 Δεκεμβρίου
		2007	2006	2007	2006
Ομόλογα ΕΤΒΑ	EUR	3,30%	2,87%	793.972	791.606
ECP - Βραχυπρόθεσμοι τίτλοι	EUR	4,20%	3,00%	2.559.822	1.558.903
	USD	5,40%	5,13%	206.206	227.783
	GBP	5,75%	4,75%	50.257	89.061
	CHF	2,64%	-	20.788	-
	JPY	1,00%	0,39%	68.418	10.193
				2.905.491	1.885.940
Λοιποί πιστωτικοί τίτλοι	BGN	5,33%	6,67%	19.107	3.648
EMTN - Μεσομακροπρόθεσμοι τίτλοι					
€ 18 εκ. κυμαινόμενου επιτοκίου λήξης 2007			Euribor + 0,10	-	17.977
€ 350 εκ. κυμαινόμενου επιτοκίου λήξης 2007			Euribor + 0,30	-	271.467
€ 32,5 εκ. κυμαινόμενου επιτοκίου λήξης 2010			Μεταβλητό	738	705
€ 21,65 εκ. κυμαινόμενου επιτοκίου λήξης 2010			Μεταβλητό	1.350	1.350
€ 18 εκ. κυμαινόμενου επιτοκίου λήξης 2007			Euribor + 0,10	-	17.992
€ 2,45 εκ. κυμαινόμενου επιτοκίου λήξης 2007			Μεταβλητό	-	2.450
€ 500 εκ. κυμαινόμενου επιτοκίου λήξης 2010			Euribor + 0,30	489.288	498.137
€ 2,15 εκ. κυμαινόμενου επιτοκίου λήξης 2008			Μεταβλητό	2.150	2.150
€ 3,43 εκ. κυμαινόμενου επιτοκίου λήξης 2009			Μεταβλητό	3.025	3.425
USD 15 εκ. κυμαινόμενου επιτοκίου λήξης 2009			Libor + 0,10	8.476	8.811
USD 20 εκ. κυμαινόμενου επιτοκίου λήξης 2009			Libor + 0,20	9.659	8.165
USD 15 εκ. κυμαινόμενου επιτοκίου λήξης 2008			Libor + 0,05	8.944	9.968
€ 500 εκ. κυμαινόμενου επιτοκίου λήξης 2009			Euribor + 0,20	492.361	491.831
€ 25 εκ. κυμαινόμενου επιτοκίου λήξης 2008			Euribor + 0,15	24.999	24.997
€ 60 εκ. κυμαινόμενου επιτοκίου λήξης 2014			Μεταβλητό	60.000	60.000
€ 20 εκ. κυμαινόμενου επιτοκίου λήξης 2008			Euribor + 0,10	12.907	19.073
€ 10 εκ. κυμαινόμενου επιτοκίου λήξης 2013			Euribor + 0,30	9.990	9.987
€ 500 εκ. κυμαινόμενου επιτοκίου λήξης 2011			Euribor + 0,25	455.257	484.607
€ 10 εκ. κυμαινόμενου επιτοκίου λήξης 2013			Euribor + 0,15	-	10.000
€ 20 εκ. κυμαινόμενου επιτοκίου λήξης 2008			Euribor + 0,05	11.036	13.116
€ 5,05 εκ. κυμαινόμενου επιτοκίου λήξης 2011			Μεταβλητό	5.050	5.050
€ 50 εκ. κυμαινόμενου επιτοκίου λήξης 2010			Euribor + 0,225	50.000	-
€ 750 εκ. κυμαινόμενου επιτοκίου λήξης 2010			Euribor + 0,20	711.605	-
€ 53 εκ. κυμαινόμενου επιτοκίου λήξης 2008			Euribor + 0,08	53.000	-
€ 60 εκ. κυμαινόμενου επιτοκίου λήξης 2008			Euribor + 0,05	59.983	-
€ 20 εκ. κυμαινόμενου επιτοκίου λήξης 2012			Euribor + 0,20	19.966	-
€ 30 εκ. κυμαινόμενου επιτοκίου λήξης 2008			Euribor + 0,05	29.988	-
€ 20 εκ. κυμαινόμενου επιτοκίου λήξης 2008			Euribor + 0,05	19.991	-
€ 20 εκ. κυμαινόμενου επιτοκίου λήξης 2008			Euribor + 0,05	19.989	-
€ 20 εκ. κυμαινόμενου επιτοκίου λήξης 2008			Euribor + 0,05	19.990	-
€ 10 εκ. σταθερού επιτοκίου λήξης 2009			Σταθερό	10.000	-
€ 10 εκ. σταθερού επιτοκίου λήξης 2009			Σταθερό	10.000	-
Προϋπολογισμένοι τόκοι και λοιπά έξοδα				10.248	7.695
				2.609.990	1.968.953
Ομολογιακό δάνειο από τιτλοποίηση στεγαστικών δανείων					
€ 750 εκ. κυμαινόμενου επιτοκίου λήξης 2040			Euribor + 0,18	444.600	611.366
€ 1.250 εκ. κυμαινόμενου επιτοκίου λήξης 2054			Euribor + 0,18	1.015.412	-
				1.460.012	611.366
Σύνολο πιστωτικών τίτλων σε κυκλοφορία				7.788.572	5.261.513
Πιστωτικοί τίτλοι σε κυκλοφορία μέχρι ενός έτους				3.409.073	2.919.865
Πιστωτικοί τίτλοι σε κυκλοφορία πάνω από ένα έτος				4.379.499	2.341.648
				7.788.572	5.261.513

Οι τίτλοι που εκδίδονται μέσω των προγραμμάτων ECP και EMTN εκδίδονται μέσω της θυγατρικής Piraeus Group Finance PLC.

Σχετικά με το πρόγραμμα ECP, οι σε κυκλοφορία ευρισκόμενοι βραχυπρόθεσμοι τίτλοι κυμάνθηκαν, εντός της χρήσης 2007, στο επίπεδο των € 2,1 δις χωρίς σημαντική μεταβολή στο επίπεδο της μέσης ληκτότητας και με μικρή άνοδο του επιτοκιακού περιθωρίου.

Η δραστηριότητα έκδοσης τίτλων στο πλαίσιο του προγράμματος EMTN περιέλαβε από την αρχή του έτους 2007 την έκδοση πιστωτικών τίτλων σε επενδυτές μέσω ιδιωτικών τοποθετήσεων.

Ολοκληρώθηκε (Μάρτιος 2007) η νέα έκδοση τριετούς ομολόγου κυρίου χρέους ύψους € 750 εκ. στο πλαίσιο του προγράμματος EMTN για την άντληση μακροπρόθεσμων κεφαλαίων. Το νέο τριετές ομόλογο είναι κυμαινόμενου επιτοκίου με τοκομερίδιο ίσο με Euribor 3 μηνών συν 20 μονάδες βάσης.

Τα ομόλογα από την τιτλοποίηση στεγαστικών δανείων εκδόθηκαν το 2005 από τη συσταθείσα για το σκοπό αυτό εταιρεία Estia Mortgage Finance PLC στη Μ.Βρετανία. Το ύψους € 750 εκ. δάνειο παρέχει δυνατότητα ανάκλησης από τον εκδότη στα 9 έτη. Το μέσο κόστος άντλησης των κεφαλαίων ανέρχεται σε Euribor 3 μηνών συν 18 μονάδες βάσης.

Ολοκληρώθηκε (Ιούλιος 2007) η νέα έκδοση ομολόγων από τιτλοποίηση στεγαστικών δανείων της Τράπεζας Πειραιώς από την συσταθείσα για τον σκοπό αυτό Estia Mortgage Finance II PLC με έδρα στη Μ.Βρετανία. Το ύψους € 1,25 δις δάνειο παρέχει δυνατότητα ανάκλησης από τον εκδότη στα 7 έτη. Το μέσο κόστος άντλησης των κεφαλαίων ανέρχεται σε Euribor 3 μηνών συν 18 μονάδες βάσης.

Οι λοιποί πιστωτικοί τίτλοι έχουν εκδοθεί από την Piraeus Bank Bulgaria στις 19/7/2004 (€ 3,6 εκ. χωρίς δικαίωμα ανάκλησης, με σταθερό επιτόκιο 6,67% και με διάρκεια 5 έτη) και στις 7/3/2007 (€ 15,3 εκ. χωρίς δικαίωμα ανάκλησης, με τοκομερίδιο 3 μηνών Sofibor συν 0,7% και με διάρκεια 3 έτη).

33 Υβριδικά και λοιπά δανειακά κεφάλαια

	Επιτόκιο (%)	31 Δεκεμβρίου 2007	31 Δεκεμβρίου 2006	
Υβριδικά κεφάλαια (Tier I)				
€ 200 εκ. κυμαινόμενου επιτοκίου	Euribor + 1,25	191.632	199.958	
Προϋπολογισμένοι τόκοι και λοιπά έξοδα		1.774	1.248	
		193.406	201.206	
Κεφάλαια μειωμένης εξασφάλισης (Tier II)				
€ 400 εκ. κυμαινόμενου επιτοκίου λήξης 2014	Euribor + 0,60	393.650	398.489	
€ 400 εκ. κυμαινόμενου επιτοκίου λήξης 2016	Euribor + 0,55	395.784	399.121	
Προϋπολογισμένοι τόκοι και λοιπά έξοδα		2.895	2.457	
		792.329	800.067	
	Νόμισμα	Επιτόκιο (%)	31 Δεκεμβρίου 2007	31 Δεκεμβρίου 2006
Λοιπά κεφάλαια μειωμένης εξασφάλισης	USD	6,60%	3.502	3.797
Σύνολο υβριδικών και λοιπών δανειακών κεφαλαίων			989.237	1.005.070
Υβριδικά και λοιπά δανειακά κεφάλαια μέχρι ενός έτους			9.455	4.848
Υβριδικά και λοιπά δανειακά κεφάλαια πάνω από ένα έτος			979.782	1.000.222
			989.237	1.005.070

Τα υβριδικά κεφάλαια έχουν εκδοθεί από την Piraeus Group Capital LTD. Έχουν ημερομηνία έναρξης την 27/10/2004 με δυνατότητα ανάκλησης σε 10 έτη. Το ονομαστικό επιτόκιο είναι Euribor 3 μηνών προσαυξημένο κατά 125 μονάδες βάσης.

Τα κεφάλαια μειωμένης εξασφάλισης έχουν εκδοθεί από την Piraeus Group Finance PLC. Αρχικά εκδόθηκε ποσό € 400 εκ. με ημερομηνία έναρξης την 29/9/2004, 10ετή διάρκεια, δυνατότητα ανάκλησης σε 5 έτη και ονομαστικό επιτόκιο το Euribor 3 μηνών προσαυξημένο κατά 60 μονάδες βάσης. Στη συνέχεια εκδόθηκε ποσό € 400 εκ. με ημερομηνία έναρξης την 20/7/2006, 10ετή διάρκεια, δυνατότητα ανάκλησης σε 5 έτη και ονομαστικό επιτόκιο το Euribor 3 μηνών προσαυξημένο κατά 55 μονάδες βάσης.

Η Marathon Bank έκδοσε στις 15/12/2006 κεφάλαια μειωμένης εξασφάλισης 30ετούς διάρκειας με δικαίωμα ανάκλησης κάθε 5 έτη και με σταθερό επιτόκιο 6,6 %.

Οι δεδουλευμένοι τόκοι των υβριδικών και λοιπών δανειακών κεφαλαίων περιλαμβάνονται στα δανειακά κεφάλαια που αφορούν. Ο Όμιλος εξυπηρετεί κανονικά τις πληρωμές κεφαλαίου και τόκου των ανωτέρω δανειακών κεφαλαίων.

34 Λοιπές υποχρεώσεις

	31 Δεκεμβρίου 2007	31 Δεκεμβρίου 2006
Προεισπραγμένα έσοδα και έξοδα πληρωτέα	280.956	170.717
Υποχρεώσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις	215.630	224.199
Υποχρεώσεις από συναλλαγές μέσω ΔΙΑΣ	210.996	189.493
Παρακρατηθέντες φόροι και εισφορές	43.092	33.692
Προμηθευτές	94.287	69.137
Λοιπά στοιχεία υποχρεώσεων	229.295	183.779
	1.074.256	871.017
Λοιπές υποχρεώσεις μέχρι ενός έτους	210.487	295.863
Λοιπές υποχρεώσεις πάνω από ένα έτος	863.769	575.154
	1.074.256	871.017

Τα λοιπά στοιχεία υποχρεώσεων περιλαμβάνουν κυρίως πιστωτικούς λογαριασμούς που προκύπτουν από την καθημερινή δραστηριότητα του Ομίλου.

Η υποχρέωση χρηματοδοτικής μίσθωσης του Ομίλου αναλύεται ως εξής:

	31 Δεκεμβρίου 2007	31 Δεκεμβρίου 2006
Ακαθάριστες υποχρεώσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις		
Μέχρι ένα έτος	22.855	23.046
Από 1 έτος έως 5 έτη	369.084	339.348
Περισσότερο από 5 έτη	2.072.541	1.975.017
	2.464.480	2.337.411
Χρηματοοικονομικά έξοδα	(2.248.850)	(2.113.212)
Καθαρές υποχρεώσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις	215.630	224.199

Οι καθαρές υποχρεώσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις αναλύονται ως εξής:

	31 Δεκεμβρίου 2007	31 Δεκεμβρίου 2006
Μέχρι ένα έτος	9.421	15.862
Από 1 έτος έως 5 έτη	74.067	78.858
Περισσότερο από 5 έτη	132.142	129.479
	215.630	224.199

Στις υποχρεώσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις περιλαμβάνεται η υποχρέωση (€ 196 εκ.) από τη σύμβαση χρηματοδοτικής μίσθωσης του ακινήτου Citylink από τη θυγατρική εταιρία του Ομίλου, Picar A.E., συνολικής διάρκειας πενήντα δύο ετών.

35 Λοιπές προβλέψεις για κινδύνους και βάρη

Η κίνηση των λοιπών προβλέψεων για κινδύνους και βάρη συνοψίζεται ως εξής:

	31 Δεκεμβρίου 2007	31 Δεκεμβρίου 2006
Υπόλοιπο έναρξης	11.744	20.653
Έξοδο χρήσης	427	2.705
Χρήση προβλέψεων	-	(11.139)
Μεταφορά προβλέψεων για διαφορές φορολογικού ελέγχου στις τρέχουσες φορολογικές υποχρεώσεις	(8.837)	-
Συναλλαγματικές διαφορές	416	(475)
Υπόλοιπο χρήσης	3.750	11.744

36 Αναβαλλόμενοι φόροι

Ο αναβαλλόμενος φόρος υπολογίζεται για την Τράπεζα με βάση τη μέθοδο της πλήρους υποχρέωσης (liability method) για όλες τις προσωρινές διαφορές με βάση τον ισχύοντα ονομαστικό φορολογικό συντελεστή 25% (2006: 29%). Οι ονομαστικοί φορολογικοί συντελεστές των θυγατρικών εταιρειών του Ομίλου διαφοροποιούνται από τον ονομαστικό φορολογικό συντελεστή της Τράπεζας (σημείωση 15).

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις και τα αναβαλλόμενα στοιχεία ενεργητικού αναλύονται ως εξής:

	31 Δεκεμβρίου 2007	31 Δεκεμβρίου 2006
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις		
Προσαρμογή αποσβέσεων παγίων	12.261	1.813
Αποτίμηση επενδύσεων σε ακίνητα	35.895	10.710
Αποτίμηση παραγώνων	15.115	3.928
Αποτίμηση χρεογράφων	29.475	35.121
Αναγνώριση προμηθειών με βάση το πραγματικό επιτόκιο	6.796	5.711
Απομείωση αξίας απαιτήσεων	5.105	3.191
Αναγνώριση αναβαλλόμενης φορολογικής υποχρέωσης από τον επιμερισμό του κόστους εξαγοράς θυγατρικών εταιρειών	5.302	4.144
Άυλα πάγια στοιχεία	6.539	-
Λοιπές αναβαλλόμενες υποχρεώσεις	17.866	7.441
	134.354	72.059
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις		
Συντάξεις και λοιπές παροχές μετά την συνταξιοδότηση	35.374	38.583
Απομείωση αξίας απαιτήσεων	7.004	4.415
Λοιπές προβλέψεις	992	-
Χρεόγραφα που αποτιμώνται σε τρέχουσες αξίες στα αποτελέσματα	217	-
Διαγραφή άυλων στοιχείων ενεργητικού	2.966	2.473
Αποτίμηση χρεογράφων	48.256	11.417
Αποτίμηση παραγώνων	17.186	4.814
Αναγνώριση φορολογικών ζημιών	8.086	6.298
Απομείωση αξίας συμμετοχών	48	13.619
Αναγνώριση προμηθειών με βάση το πραγματικό επιτόκιο	14.390	11.680
Λοιπά αναβαλλόμενα στοιχεία ενεργητικού	9.878	6.954
	144.397	100.253
Καθαρή αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση	10.043	28.194

Η κίνηση της καθαρής αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης έχει ως εξής:

	2007	2006
Καθαρή αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση την 1η Ιανουαρίου	28.194	76.995
Καθαρή αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση νέων εταιρειών κατά την εξαγορά τους	(12.262)	-
Επίδραση αναβαλλόμενου φόρου στα αποτελέσματα χρήσης	(34.638)	(37.966)
Πώληση/ αποτίμηση του διαθέσιμου προς πώληση χαρτοφυλακίου	28.749	(10.835)
Καθαρή αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση την 31η Δεκεμβρίου	10.043	28.194

Η κίνηση του αναβαλλόμενου φόρου στα αποτελέσματα της χρήσης (σημείωση 15) έχει ως εξής:

	2007	2006
Συντάξεις και λοιπές παροχές μετά την συνταξιοδότηση	(3.209)	(2.482)
Απομείωση αξίας απαιτήσεων	674	3.496
Αναγνώριση προμηθειών με βάση το πραγματικό επιτόκιο	1.625	(2.110)
Αποτίμηση επενδύσεων σε ακίνητα	(25.185)	(5.626)
Αποτίμηση παραγώγων	1.185	(1.098)
Αναγνώριση φορολογικών ζημιών	1.788	667
Αποσβέσεις παγίων	(10.448)	(422)
Άυλα στοιχεία ενεργητικού	(6.046)	(1.632)
Χρεόγραφα που αποτιμώνται σε τρέχουσες αξίες στα αποτελέσματα	217	(345)
Αποτίμηση χρεογράφων	13.736	(2.448)
Λοιπές προβλέψεις	992	(851)
Αναβαλλόμενος φόρος από τον επιμερισμό του κόστους εξαγοράς θυγατρικών εταιρειών	(1.158)	1.187
Αναβαλλόμενος φόρος επί του κέρδους από την πώληση της εταιρείας ING GROEP N.V.	-	(32.452)
Απομείωση αξίας συμμετοχών	(13.571)	1.901
Συναλλαγματικές διαφορές και λοιπές προσωρινές διαφορές	4.762	4.249
	(34.638)	(37.966)

Εντός της χρήσης 2007, ποσό αναβαλλόμενου φόρου € 28.749 χιλ. που αφορά πωλήσεις και αποτίμηση των διαθέσιμων προς πώληση χρεογράφων δεν επηρέασε τα αποτελέσματα της χρήσης, αλλά αύξησε το αποθεματικό του διαθέσιμου προς πώληση χαρτοφυλακίου όπως προβλέπεται από τις σχετικές διατάξεις των ΔΠΧΠ. Επίσης, η κίνηση του αναβαλλόμενου φόρου επηρεάστηκε από την καθαρή φορολογική υποχρέωση νέων εταιρειών ποσού € 12.262 χιλ.

37 Υποχρεώσεις για παροχές μετά τη συνταξιοδότηση

1) Τράπεζα Πειραιώς

Η πρόβλεψη η οποία πραγματοποιείται, βασίζεται σε γνωμάτευση νομικών συμβούλων, καθώς και σε αναλογιστική μελέτη από ανεξάρτητο αναλογιστή με βάση τη μέθοδο "προβλεβλημένης πιστωτικής μονάδας υποχρέωσης", σύμφωνα με την οποία το κόστος για αποζημιώσεις λόγω συνταξιοδότησης προσωπικού επιβαρύνει την κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης με σκοπό να επιμεριστεί και να αναγνωριστεί το αναλογούν κόστος, στην περίοδο που οι υπάλληλοι παρέχουν τις υπηρεσίες τους. Η αντίστοιχη υποχρέωση που εμφανίζεται στον Ισολογισμό υπολογίζεται ως η παρούσα αξία των ταμειακών ροών με βάση το επιτόκιο των εταιρικών ομολόγων υψηλής πιστοληπτικής διαβάθμισης που έχουν ληκτότητα ανάλογη με αυτή της υποχρέωσης.

Κατά την 31/12/2007 πραγματοποιήθηκε αναλογιστική μελέτη. Η απεικόνιση της πρόβλεψης βασίστηκε στα αποτελέσματα της μελέτης αυτής και έχει ως εξής:

	31 Δεκεμβρίου 2007	31 Δεκεμβρίου 2006
Υποχρεώσεις Ισολογισμού		
Παροχές μετά την συνταξιοδότηση - χρηματοδοτούμενες	68.615	70.226
Παροχές μετά την συνταξιοδότηση - Μη χρηματοδοτούμενες	92.391	76.634
	161.006	146.860
Πρόβλεψη μη ληφθεισών αδειών	1.187	1.864
Σύνολο υποχρέωσης	162.193	148.724
	1/1-31/12/2007	1/1-31/12/2006
Αποτελέσματα Χρήσης		
Παροχές μετά την συνταξιοδότηση - χρηματοδοτούμενες	(7.151)	(3.270)
Παροχές μετά την συνταξιοδότηση - Μη χρηματοδοτούμενες	(24.591)	(18.631)
	(31.742)	(21.901)

A) Παροχές μετά τη συνταξιοδότηση - Χρηματοδοτούμενες

Τα ποσά που αναγνωρίζονται στον ισολογισμό αναλύονται ως εξής:

	31 Δεκεμβρίου 2007	31 Δεκεμβρίου 2006
Παρούσα αξία υποχρεώσεων	88.095	91.441
Εύλογη Αξία περιουσιακών στοιχείων	(13.763)	(12.061)
	74.332	79.380
Μη καταχωρηθείσες αναλογιστικές (ζημιές)/ κέρδη	(5.717)	(9.154)
Υποχρέωση στον Ισολογισμό	68.615	70.226

Όμιλος Τράπεζας Πειραιώς - 31 Δεκεμβρίου 2007
Ποσά σε χιλιάδες ευρώ (Εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά)

Η Τράπεζα έκανε χρήση των διατάξεων του Ν. 3371/ 2005 για την ένταξη των ασφαλισμένων και συνταξιούχων του Ταμείου Επικουρικής Ασφάλισης Προσωπικού Εμπορικής Τράπεζας της Ελλάδος (Τ.Ε.Α.Π.Ε.Τ.Ε.) στην ασφάλιση του Ενιαίου Ταμείου Ασφάλισης Μισθωτών (Ε.Τ.Ε.Α.Μ.) και του Ενιαίου Ταμείου Ασφάλισης Τραπεζοϋπαλλήλων (Ε.Τ.Α.Τ.). Το ποσό της επιβάρυνσης ισούται με € 59,6 εκ. (€ 9,7 εκ. θα καταβληθούν στο ΕΤΕΑΜ και € 49,9 εκ. θα καταβληθούν στο ΕΤΑΤ), καθορίστηκε βάσει της ειδικής οικονομικής μελέτης που προβλέπεται από το νόμο, επικυρώθηκε από τη Βουλή με το Ν. 3455/2006, άρθρο 26 και δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ 84, τεύχος Α' (18/4/2006). Το ποσό αυτό θα καταβληθεί σε 10 ισόποσες ετήσιες δόσεις ύψους € 7,1 εκ. η κάθε μία, εκ των οποίων οι 3 δόσεις ύψους € 21,3 εκ. έχουν καταβληθεί έως την 31/12/2007. Η παρούσα αξία των δόσεων αυτών κατά την 1/4/2006 ανερχόταν σε € 58,6 εκ. Κατά την 1/4/2006, η συσσωρευμένη πρόβλεψη της Τράπεζας για τις παροχές του ΤΕΑΠΕΤΕ ανερχόταν σε € 66,2 εκ. Λόγω του ανωτέρω προσδιορισμού της υποχρέωσης, η διαφορά στο ποσό της πρόβλεψης επηρέασε τα αποτελέσματα χρήσης. Αν και το ΤΕΑΠΕΤΕ δεν συγκαταλέγεται πλέον στις χρηματοδοτούμενες παροχές, παρουσιάζεται μαζί με τις χρηματοδοτούμενες κατά την 31/12/2007 και κατά την 31/12/2006.

Τα ποσά που επιβάρυναν τα αποτελέσματα της χρήσης έχουν ως εξής:

	1/1-31/12/2007	1/1-31/12/2006
Κατάσταση Αποτελεσμάτων		
Κόστος τρέχουσας υπηρεσίας	(3.696)	(4.091)
Δαπάνη Τόκου	(3.784)	(4.533)
Αναμενόμενη απόδοση περιουσιακών στοιχείων	459	561
Καθαρά αναλογιστικά κέρδη/ (ζημιές) για την χρήση	25	(38.009)
Κέρδος/ (κόστος) περικοπών/ διακανονισμών/ τερματισμού υπηρεσίας	(155)	42.802
Σύνολο που περιλαμβάνεται στις δαπάνες προσωπικού	(7.151)	(3.270)

Η κίνηση της παρούσας αξίας της υποχρέωσης για τη χρήση 2007 αναλύεται ως εξής:

	31 Δεκεμβρίου 2007	31 Δεκεμβρίου 2006
Υπόλοιπο έναρξης	91.441	161.644
Κόστος τρέχουσας υπηρεσίας	3.696	4.091
Δαπάνη τόκου	3.784	4.532
Εισφορές εργαζομένων	1.366	1.932
Παροχές που καταβλήθηκαν από τα περιουσιακά στοιχεία	(1.543)	(1.693)
Παροχές που καταβλήθηκαν από τον εργοδότη	(7.124)	(14.268)
Έξοδα	(49)	(43)
(Κέρδος)/ κόστος περικοπών/ διακανονισμών/ τερματισμού υπηρεσίας	(1)	(67.579)
Αναλογιστικά (κέρδη)/ ζημιές	(3.475)	2.825
Υπόλοιπο τέλους	88.095	91.441

Η κίνηση της εύλογης αξίας των περιουσιακών στοιχείων για τις χρήσεις 2007 και 2006 αναλύεται ως εξής:

	2007	2006
Υπόλοιπο έναρξης	12.061	34.382
Αναμενόμενη απόδοση περιουσιακών στοιχείων	459	561
Εισφορές εργοδότη	1.638	1.856
Εισφορές εργαζομένων	1.366	1.932
Παροχές που καταβλήθηκαν	(1.543)	(1.693)
Έξοδα	(49)	(43)
Κέρδη/ (ζημιές) περιουσιακών στοιχείων	(169)	(198)
Κέρδος/ (κόστος) περικοπών/ διακανονισμών/ τερματισμού υπηρεσίας	-	(24.736)
Υπόλοιπο τέλους	13.763	12.061

Τα ασφαλιστικά Ταμεία που είναι ασφαλισμένο το προσωπικό της Τράπεζας, πλην του ΤΑΠΙΛΤΑΤ που είναι σωματειακής μορφής, είναι Ν.Π.Δ.Δ. και εμποτεύονται από το Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας. Την ευθύνη για τη διαχείριση της περιουσίας τους την έχουν τα Διοικητικά τους Συμβούλια και την διάρθρωσή της την καθορίζουν οι Νόμοι 2976/99, 2992/02 και 8849/78 (23% σε ακίνητα και κινητές αξίες και 77% σε μετρητά κατατεθειμένα στην Τράπεζα Ελλάδος και Ομόλογα Ελληνικών και Ξένων Τραπεζών).

Η κίνηση της υποχρέωσης όπως αναγνωρίζεται στον Ισολογισμό αναλύεται ως εξής:

	31 Δεκεμβρίου 2007	31 Δεκεμβρίου 2006
Υπόλοιπο έναρξης	70.226	83.080
Μεταβολή για την χρήση	7.151	3.270
Εισφορές που πληρώθηκαν από τον εργοδότη	(1.638)	(1.856)
Παροχές που καταβλήθηκαν από τον εργοδότη	(7.124)	(14.268)
Υπόλοιπο τέλους	68.615	70.226

Β) Παροχές μετά την συνταξιοδότηση - Μη Χρηματοδοτούμενες

Τα ποσά που αναγνωρίζονται στον Ισολογισμό αναλύονται ως εξής:

	31 Δεκεμβρίου 2007	31 Δεκεμβρίου 2006
Παρούσα αξία υποχρεώσεων	128.965	91.819
Μη καταχωρημένες αναλογιστικές (ζημιές)/ κέρδη	(3.928)	(13.262)
Μη καταχωρημένο κόστος προϋπηρεσίας	(32.646)	(1.923)
Υποχρέωση στον Ισολογισμό	92.391	76.634

Όμιλος Τράπεζας Πειραιώς - 31 Δεκεμβρίου 2007
Ποσά σε χιλιάδες ευρώ (Εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά)

Βάσει της απόφασης της από 12/4/2006 Τακτικής Γενικής Συνέλευσης, η Τράπεζα αποφάσισε ότι το ύψος των αποζημιώσεων για τα ανώτατα στελέχη της θα πραγματοποιείται βάσει των ώριμων συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων τους.

Η κίνηση της παρούσας αξίας της υποχρέωσης για τις χρήσεις 2007 και 2006 αναλύεται ως εξής:

	31 Δεκεμβρίου 2007	31 Δεκεμβρίου 2006
Υπόλοιπο έναρξης	91.819	79.152
Κόστος τρέχουσας υπηρεσίας	8.902	4.413
Δαπάνη τόκου	4.475	2.816
Παροχές που καταβλήθηκαν από τον εργοδότη	(8.834)	(3.755)
(Κέρδος)/ κόστος περικοπών/ διακανονισμών/ τερματισμού υπηρεσίας	(634)	(3.720)
Κόστος προϋπηρεσίας	41.554	12.147
Αναλογιστικά (κέρδη)/ ζημιές	(8.317)	766
Υπόλοιπο τέλους	128.965	91.819

Τα ποσά που επιβάρυναν τα αποτελέσματα των χρήσεων 2007 και 2006 έχουν ως εξής:

	1/1-31/12/2007	1/1-31/12/2006
Κατάσταση Αποτελεσμάτων		
Κόστος τρέχουσας υπηρεσίας	(8.902)	(4.413)
Δαπάνη τόκου	(4.475)	(2.816)
Καθαρά αναλογιστικά κέρδη/ (ζημιές) για την χρήση	(765)	(3.935)
Αναγνώριση κόστους προϋπηρεσίας	(10.831)	(10.224)
Κέρδος/ (κόστος) περικοπών/ διακανονισμών/ τερματισμού υπηρεσίας	382	2.757
Σύνολο που περιλαμβάνεται στις δαπάνες προσωπικού	(24.591)	(18.631)

Η κίνηση της υποχρέωσης όπως αναγνωρίζεται στον ισολογισμό αναλύεται ως εξής:

	2007	2006
Υπόλοιπο έναρξης	76.634	61.758
Μεταβολή για την χρήση	24.591	18.631
Παροχές που καταβλήθηκαν από τον εργοδότη	(8.834)	(3.755)
Υπόλοιπο τέλους	92.391	76.634

Οι κύριες αναλογιστικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν έχουν ως εξής:

	31 Δεκεμβρίου 2007	31 Δεκεμβρίου 2006
Προεξοφλητικό επιτόκιο	5,50%	4,50%
Αναμενόμενη απόδοση περιουσιακών στοιχείων	4,50%	4,00%
Μελλοντικές αυξήσεις μισθών	4,00%	4,00%
Μελλοντικές αυξήσεις συντάξεων	2,50%	2,50%

2) Θυγατρικές εταιρείες

Για τον καθορισμό της υποχρέωσης που τυχόν απορεί από προγράμματα καθορισμένων παροχών θυγατρικών εταιρειών του Ομίλου διενεργήθηκε αναλογιστική μελέτη από ανεξάρτητο αναλογιστή. Το συνολικό ύψος της υποχρέωσης των θυγατρικών ανέρχεται σε € 7.411 χιλ. (2006: € 4.508 χιλ.). Η συνολική επιβάρυνση στα αποτελέσματα χρήσης από τα προγράμματα καθορισμένων παροχών της Τράπεζας ανέρχεται σε € 31.742 χιλ. (2006: € 21.901 χιλ.) και των θυγατρικών εταιρειών του Ομίλου σε € 3.499 χιλ. (2006: € 2.924 χιλ.).

Η συνολική υποχρέωση για παροχές μετά τη συνταξιοδότηση και το αντίστοιχο έξοδο για τις χρήσεις 2007 και 2006 για τον Όμιλο της Τράπεζας Πειραιώς παρουσιάζεται στον ακόλουθο πίνακα:

	2007	2006
Υποχρέωση για παροχές μετά τη συνταξιοδότηση την 1η Ιανουαρίου	153.232	154.699
Μεταβολή για την χρήση	35.241	24.825
Εισφορές που πληρώθηκαν	(18.192)	(21.548)
Πρόβλεψη μη ληφθεισών αδειών	(677)	(4.581)
Πρόβλεψη προγράμματος εθελουσίας εξόδου 12ος/2003	-	(163)
Υποχρέωση για παροχές μετά τη συνταξιοδότηση την 31η Δεκεμβρίου	169.604	153.232

38 Ενδεχόμενες υποχρεώσεις και δεσμεύσεις

A) Νομικές διαδικασίες

Για τις αγωγές που εκκρεμούν κατά του Ομίλου την 31/12/2007 δεν έχει σχηματιστεί πρόβλεψη καθώς, σύμφωνα με την άποψη των νομικών της Τράπεζας και των θυγατρικών της, δεν θα προκύψει σημαντική ζημία κατά την έκβασή τους.

B) Δανειακές δεσμεύσεις

Κατά την 31/12/2007 ο Όμιλος είχε τις ακόλουθες κεφαλαιακές δεσμεύσεις:

	31 Δεκεμβρίου 2007	31 Δεκεμβρίου 2006
Εγγυητικές επιστολές	2.595.065	1.974.449
Ενέγγυες πιστώσεις	243.875	197.744
Αχρησιμοποίητα πιστωτικά όρια	11.756.868	7.189.612
	14.595.808	9.361.805

Γ) Στοιχεία ενεργητικού σε ενέχυρο

	31 Δεκεμβρίου 2007	31 Δεκεμβρίου 2006
Χρεόγραφα εμπορικού χαρτοφυλακίου	3.073.425	195.865
Χρεόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου	85.071	55.751
	3.158.496	251.616

39 Μετοχικό Κεφάλαιο

	Κοινές Μετοχές	Υπέρ το Άρτιο	Ίδιες μετοχές	Σύνολο
Υπόλοιπο έναρξης 1 Ιανουαρίου 2006	1.024.932	330.643	(17.594)	1.337.981
Κεφαλαιοποίηση αποθεματικού υπέρ το άρτιο	256.233	(259.200)	-	(2.967)
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου από την εξάσκηση δικαιωμάτων προαίρεσης 2ου και 3ου προγράμματος	7.665	16.703	-	24.368
Αγορές ιδίων μετοχών	-	-	(356.152)	(356.152)
Πωλήσεις ιδίων μετοχών	-	-	276.444	276.444
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2006	1.288.830	88.146	(97.302)	1.279.674

	Κοινές Μετοχές	Υπέρ το Άρτιο	Ίδιες μετοχές	Σύνολο
Υπόλοιπο έναρξης 1ης Ιανουαρίου 2007	1.288.830	88.146	(97.302)	1.279.674
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου με καταβολή μετρητών	322.208	994.481	-	1.316.689
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου από την εξάσκηση δικαιωμάτων προαίρεσης 2ου και 3ου προγράμματος	6.939	17.276	-	24.215
Αγορές ιδίων μετοχών	-	-	(188.639)	(188.639)
Πωλήσεις ιδίων μετοχών	-	-	24.417	24.417
Πώληση δικαιωμάτων από ίδιες μετοχές	-	-	10.662	10.662
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2007	1.617.977	1.099.903	(250.862)	2.467.018

Στον παρακάτω πίνακα παρατίθεται η ανάλυση της μεταβολής του αριθμού των μετοχών της Τράπεζας:

	Αριθμός μετοχών		
	Εκδοθείσες μετοχές	Ίδιες μετοχές	Καθαρός αριθμός μετοχών
Υπόλοιπο έναρξης 1 Ιανουαρίου 2006	214.870.434	(1.026.741)	213.843.693
Έκδοση νέων μετοχών λόγω δωρεάν διάθεσης	53.717.609	(1.162.578)	52.555.031
Έκδοση νέων μετοχών λόγω άσκησης δικαιωμάτων προαίρεσης αγοράς μετοχών	1.606.988	-	1.606.988
Αγορές ιδίων μετοχών	-	(16.692.705)	(16.692.705)
Πωλήσεις ιδίων μετοχών	-	14.123.777	14.123.777
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2006	270.195.031	(4.758.247)	265.436.784

	Αριθμός μετοχών		
	Εκδοθείσες μετοχές	Ίδιες μετοχές	Καθαρός αριθμός μετοχών
Υπόλοιπο έναρξης 1ης Ιανουαρίου 2007	270.195.031	(4.758.247)	265.436.784
Έκδοση μετοχικού κεφαλαίου	67.548.758	-	67.548.758
Έκδοση νέων μετοχών λόγω άσκησης δικαιωμάτων προαίρεσης αγοράς μετοχών	1.454.798	-	1.454.798
Αγορές ιδίων μετοχών	-	(7.323.853)	(7.323.853)
Πωλήσεις ιδίων μετοχών	-	1.000.000	1.000.000
Πώληση δικαιωμάτων από ίδιες μετοχές	-	-	-
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2007	339.198.587	(11.082.100)	328.116.487

Το μετοχικό κεφάλαιο είναι ολοσχερώς καταβλημένο. Κατά τη συνεδρίαση της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων της Τράπεζας την 3/4/2007 αποφασίστηκε, σύμφωνα με το άρθρο 16 παρ. 5 - 14 του ν.2190/20 περί ανωνύμων εταιριών, η απόκτηση από την Τράπεζα μετοχών της για στήριξη της χρηματιστηριακής τιμής της, μέχρι κατ' ανώτατο όριο του συνολικού αριθμού 27.019.503 μετοχών, οι οποίες αντιστοιχούσαν σε ποσοστό 10% του συνολικού μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας κατά το χρόνο λήψης της απόφασης, με εύρος τιμών αγοράς μεταξύ των € 5 (κατώτατο όριο) και των € 40 (ανώτατο όριο). Η ανωτέρω απόκτηση ιδίων μετοχών πρέπει να πραγματοποιηθεί το αργότερο μέχρι την 3/4/2008. Οι μετοχές αυτές, εάν δεν πωληθούν εντός τριετίας, σύμφωνα με την ειδικότερη διαδικασία που προβλέπει ο παραπάνω νόμος και οι αποφάσεις του Χρηματιστηρίου Αθηνών, ή δεν διανεμηθούν στους απασχολούμενους στη Τράπεζα πρέπει να ακυρώνονται.

Με τη συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας στις 6/7/2007 αποφασίστηκε αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας κατά το ποσό των € 322.207.575,66 με έκδοση 67.548.758 νέων κοινών ονομαστικών μετοχών ονομαστικής αξίας € 4,77 και τιμή διάθεσης € 20,00 ανά μετοχή. Το υπέρ το άρτιο αυξήθηκε κατά € 994.480.902,75 μετά την αφαίρεση των εξόδων της αύξησης.

Με τη συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας στις 10/12/2007 αποφασίστηκε η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου κατά το ποσό των € 6.939.386,46 με την έκδοση 1.454.798 νέων ονομαστικών με ψήφο μετοχών ονομαστικής αξίας € 4,77. Η παραπάνω αύξηση καλύφθηκε σε μετρητά από τους δικαιούχους του 2ου και 3ου Προγράμματος Δικαιωμάτων Προαίρεσης, οι οποίοι άσκησαν το δικαίωμα προαίρεσης αγοράς μετοχών, σύμφωνα με τις σχετικές αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων και τις σε εκτέλεση αυτής εκδοθείσες αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου. Το καταβλητέο ποσό για την αγορά των μετοχών από τους δικαιούχους ανέρχεται συνολικά σε € 19.777.680,08 των οποίων ποσό € 6.939.386,46 αντιστοιχεί στο μετοχικό κεφάλαιο, ενώ το υπόλοιπο ποσό € 12.705.197,58 αντιστοιχεί στην υπέρ το άρτιο τιμή διάθεσης των μετοχών μετά την αφαίρεση των εξόδων της αύξησης.

Επιπρόσθετα, ποσό € 4.570.879,52 που αντιστοιχεί στο κόστος των ασκηθέντων δικαιωμάτων μεταφέρθηκε στο υπέρ το άρτιο από το αποθεματικό για προγράμματα διάθεσης μετοχών, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από τα Δ.Π.Χ.Π.

Κατόπιν των παραπάνω αυξήσεων το συνολικό μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας ανέρχεται σε € 1.617.977.259,99 διαιρούμενο σε 339.198.587 ονομαστικές με ψήφο μετοχές αξίας € 4,77 η καθεμία.

Προγράμματα δικαιωμάτων προαίρεσης αγορών σε μετοχές

2ο Πρόγραμμα Δικαιωμάτων Προαίρεσης

Η Β' Επαναληπτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Τράπεζας την 16/5/2005 αποφάσισε τη θέσπιση τετραετούς προγράμματος διάθεσης μετοχών προς τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και τα ανώτερα και ανώτατα στελέχη της Τράπεζας και των συνδεδεμένων (κατά την έννοια του άρθρου 42ε του ν.2190/20) με αυτήν εταιριών. Το παραπάνω πρόγραμμα ισχύει και εφαρμόζεται ήδη από το έτος 2005 και λήγει τον Δεκέμβριο του 2008. Στο πλαίσιο του παραπάνω προγράμματος επιτρέπεται να εκδοθούν κατ' ανώτατο όριο 2.000.000 νέες κοινές ονομαστικές μετοχές της Τράπεζας, δηλαδή ποσοστό μικρότερο του 1% του υφισταμένου κατά το χρόνο λήψης της απόφασης αριθμού μετοχών, σύμφωνα με το άρθρο 13 παρ. 9 του Κ.Ν. 2190/1920.

Την 30η Νοεμβρίου κάθε έτους ωριμάζει το ¼ του συνολικού αριθμού δικαιωμάτων προαίρεσης που έχουν χορηγηθεί σε κάθε δικαιούχο, οι δε δικαιούχοι μπορούν να ασκούν ολικά ή μερικά τα ώριμα δικαιώματα προαίρεσης που τους αναλογούν, αρχής γενομένης από τον Δεκέμβριο 2006, υπό την προϋπόθεση ότι το ποσοστό αύξησης της τιμής της μετοχής της Τράπεζας για το χρονικό διάστημα από 1ης Ιανουαρίου μέχρι 30ης Νοεμβρίου καθενός από τα έτη ισχύος του προγράμματος δεν υστερεί του ποσοστού αύξησης του δείκτη τραπεζικών μετοχών του Χρηματιστηρίου Αθηνών για το ίδιο χρονικό διάστημα. Η διάθεση των μετοχών έγινε σε τιμή € 12,20 ανά μετοχή.

Δικαιώματα αποκτηθέντα αλλά μη ασκηθέντα σε προηγούμενο έτος θα μπορούν να ασκηθούν σε επόμενο έτος μαζί με τα δικαιώματα που θα ωριμάσουν τότε, με καταληκτική ημερομηνία λήξης του προγράμματος κατά το Δεκέμβριο του έτους 2008.

Η Β' Επαναληπτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Τράπεζας που πραγματοποιήθηκε στις 15/5/2006 αποφάσισε την προσαρμογή του παραπάνω Προγράμματος. Ειδικότερα, αποφασίσθηκε α) η αύξηση του συνολικού αριθμού των μετοχών που εκδίδονται βάσει του παραπάνω Προγράμματος από 2.000.000 σε 2.500.000, έτσι ώστε να αντιστοιχούν στο ίδιο ποσοστό επί του συνολικού μετοχικού κεφαλαίου, όπως αυτό διαμορφώθηκε μετά την αποφασισθείσα από την ίδια Γενική Συνέλευση αύξηση, και β) την αντίστοιχη προσαρμογή της τιμής διάθεσης κάθε μετοχής από € 12,20 σε € 9,76.

Ως εκ τούτου, τα στοιχεία του εν λόγω προγράμματος δικαιωμάτων προαίρεσης διαμορφώθηκαν ως εξής:

Ημερομηνία άσκησης	Τιμή άσκησης	Εύλογη αξία των δικαιωμάτων	Αριθμός δικαιωμάτων
30/11/2006	9,76	2,98	1.250.000
30/11/2007	9,76	2,88	625.000
30/11/2008	9,76	2,76	625.000
			2.500.000

Η εύλογη αξία των δικαιωμάτων, σε κάθε ημερομηνία άσκησης, έχει υπολογισθεί με χρήση του μοντέλου αποτίμησης Black and Scholes. Οι σημαντικές μεταβλητές που υπεισέρχονται στο μοντέλο είναι η τιμή της μετοχής κατά την ημερομηνία χορήγησης (€ 15,98), η τιμή εξάσκησης (€ 9,76), η μερισματική απόδοση, το επιτόκιο προεξόφλησης και η μεταβλητότητα της τιμής της μετοχής (17,5%).

Τον Δεκέμβριο 2007, ο αριθμός των δικαιωμάτων που ασκήθηκαν, στο πλαίσιο του 2ου προγράμματος δικαιωμάτων προαίρεσης, ανέρχεται σε 709.958. Το καταβλητέο ποσό για την εξάσκηση των δικαιωμάτων από τους δικαιούχους ανέρχεται σε € 6.929.190,08.

3ο Πρόγραμμα Δικαιωμάτων Προαίρεσης

Επίσης, η ίδια Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Τράπεζας (15/5/2006) αποφάσισε σύμφωνα με το άρθρο 13 παρ. 9 του Κ.Ν. 2190/1920 τη θέσπιση πενταετούς Προγράμματος διάθεσης μετοχών με τη μορφή δικαιώματος προαίρεσης αγοράς μετοχών (stock option) στα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και τα στελέχη της Τράπεζας και των συνδεδεμένων με αυτήν εταιριών μέχρι, κατ' ανώτατο όριο, 4.028.820 νέων μετοχών, που αντιστοιχεί σε ποσοστό 1,5% του αριθμού μετοχών της Τράπεζας, όπως διαμορφώθηκε κατόπιν της αποφασισθείσας από την ίδια Γενική Συνέλευση αύξησης κεφαλαίου, δηλαδή ποσοστό 0,3% για κάθε έτος εφαρμογής του Προγράμματος και με τιμή διάθεσης € 17,25. Η παραπάνω τιμή προέκυψε από τη μέση χρηματιστηριακή τιμή του εξαμήνου που προηγήθηκε της Γ.Σ., δηλαδή € 21,56, προσαρμοσμένη στην απόφαση της ίδιας Γενικής Συνέλευσης για διανομή των δωρεάν μετοχών.

Το Πρόγραμμα αυτό εφαρμόζεται ήδη από το έτος 2006 και λήγει τον Δεκέμβριο του έτους 2010, παράλληλα και ανεξάρτητα από το Πρόγραμμα που είχε αποφασισθεί από την Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Τράπεζας την 16/5/2005. Ετησίως και ειδικότερα κατά την 30η Νοεμβρίου κάθε έτους ισχύος του Προγράμματος αυτού θα ωριμάζει και θα μπορεί να ασκηθεί το 1/5 του συνολικού αριθμού των χορηγηθέντων σε κάθε δικαιούχο δικαιωμάτων προαίρεσης. Δικαιώματα αποκτηθέντα, αλλά μη ασκηθέντα σε προηγούμενο έτος θα μπορούν να ασκηθούν σε επόμενο έτος μαζί με τα δικαιώματα που θα ωριμάσουν τότε, με καταληκτική ημερομηνία αυτής της λήξης του προγράμματος κατά το μήνα Δεκέμβριο 2010.

Τα στοιχεία του 3ου προγράμματος διάθεσης μετοχών έχουν ως εξής:

Ημερομηνία άσκησης	Τιμή άσκησης	Εύλογη αξία των δικαιωμάτων	Αριθμός δικαιωμάτων
30/11/2006	17,25	3,33	805.764
30/11/2007	17,25	3,33	805.764
30/11/2008	17,25	3,33	805.764
30/11/2009	17,25	3,32	805.764
30/11/2010	17,25	3,24	805.764
			4.028.820

Η εύλογη αξία των δικαιωμάτων έχει υπολογισθεί με χρήση του μοντέλου αποτίμησης Black and Scholes. Οι σημαντικές μεταβλητές που υπεισέρχονται στο μοντέλο είναι η τιμή της μετοχής κατά την ημερομηνία χορήγησης (€ 17,26), η τιμή εξάσκησης (€ 17,25), η μερισματική απόδοση (ετήσια αύξηση 20%), το επιτόκιο προεξόφλησης (3,63%) και η μεταβλητότητα της τιμής της μετοχής (25%).

Τον Δεκέμβριο 2007, ο αριθμός των δικαιωμάτων που ασκήθηκαν, στο πλαίσιο του 3ου προγράμματος δικαιωμάτων προαίρεσης, ανέρχεται σε 744.840. Το καταβλητέο ποσό για την εξάσκηση των δικαιωμάτων από τους δικαιούχους ανέρχεται σε € 12.848.490,00.

40 Λοιπά αποθεματικά και κέρδη εις νέον

	31 Δεκεμβρίου 2007	31 Δεκεμβρίου 2006
Τακτικό αποθεματικό	65.374	41.512
Έκτακτο αποθεματικό	1.205	(457)
Αποθεματικό διαθέσιμου προς πώληση χαρτοφυλακίου	14.986	109.637
Αποθεματικό συναλλαγματικών διαφορών	(36.604)	(1.566)
Λοιπά αποθεματικά	8.978	14.524
Σύνολο λοιπών αποθεματικών	53.939	163.650
Υπόλοιπο κερδών εις νέον	561.058	172.877
Σύνολο λοιπών αποθεματικών και κερδών εις νέον	614.997	336.527

Κίνηση λοιπών αποθεματικών

	31 Δεκεμβρίου 2007	31 Δεκεμβρίου 2006
Υπόλοιπο έναρξης	163.650	96.203
Αποθεματικό διαθέσιμου προς πώληση χαρτοφυλακίου	(94.651)	47.133
Μεταφορά από κέρδη εις νέον	1.239	4.034
Σχηματισμός τακτικού αποθεματικού	23.862	18.596
Αποθεματικό για προγράμματα διάθεσης μετοχών (stock option plans)	6.791	8.360
Έκδοση μετοχικού κεφαλαίου λόγω άσκησης δικαιωμάτων προαίρεσης (σημείωση 39)	(4.571)	(4.981)
Διαφορές από συναλλαγματικές μετατροπές και λοιπές προσαρμογές	(42.381)	(5.695)
Υπόλοιπο τέλους	53.939	163.650

Το τακτικό αποθεματικό της Τράπεζας και των θυγατρικών εσωτερικού σχηματίζεται σύμφωνα με το Ν. 2190/1920, όπως ισχύει και τις διατάξεις του καταστατικού καθεμίας από αυτές. Για τις θυγατρικές εξωτερικού ισχύει η νομοθεσία της χώρας στην οποία εδρεύουν.

Κίνηση αποθεματικού διαθέσιμου προς πώληση χαρτοφυλακίου

	31 Δεκεμβρίου 2007	31 Δεκεμβρίου 2006
Υπόλοιπο έναρξης	109.637	62.504
Κέρδος/ (ζημία) από την αποτίμηση ομολόγων του διαθέσιμου προς πώληση χαρτοφυλακίου	(7.246)	(1.082)
Κέρδος/ (ζημία) από την αποτίμηση μετοχών του διαθέσιμου προς πώληση χαρτοφυλακίου	43.145	198.079
Αναβαλλόμενοι φόροι	28.830	(12.104)
Ανακύκλωση της αποτίμησης των πωληθέντων χρεογράφων του διαθέσιμου προς πώληση χαρτοφυλακίου	(162.293)	(137.501)
Διαφορές από συναλλαγματικές μετατροπές και λοιπές προσαρμογές	2.913	(259)
Υπόλοιπο τέλους	14.986	109.637

Κίνηση κερδών εις νέον

	31 Δεκεμβρίου 2007	31 Δεκεμβρίου 2006
Υπόλοιπο έναρξης	172.877	(55.758)
Κέρδη μετά φόρων χρήσης αναλογούντα στους μετόχους της Τράπεζας	622.141	434.649
Μερίσματα προηγούμενης χρήσης	(86.462)	(107.435)
Προμέρισμα χρήσης	(117.598)	(85.948)
Κέρδη/ (ζημίες) από πωλήσεις ιδίων μετοχών	2.973	29.119
Μεταφορά σε αποθεματικά	(25.101)	(22.630)
Εξαγορές, απορροφήσεις και μεταβολές ποσοστών σε θυγατρικές	1.648	(17.980)
Διαφορές από συναλλαγματικές μετατροπές και λοιπές προσαρμογές	(9.420)	(1.140)
Υπόλοιπο τέλους	561.058	172.877

41 Μέρισμα ανά μετοχή

Το Δ.Σ., αφού έλαβε υπόψη τις διατάξεις του άρθρου 16, παρ. 8, εδ. (β) του κ.ν. 2190/1920 βάσει των οποίων το μέρισμα που αντιστοιχεί στις ίδιες μετοχές προσαυξάνει το μέρισμα των λοιπών μετόχων, αποφάσισε να προτείνει στην Γενική Συνέλευση των μετόχων της Τράπεζας που θα γίνει στις 3 Απριλίου 2008, τη διανομή μερίσματος χρήσης 2007 ποσού € 0,72 ανά μετοχή, έναντι € 0,64 για τη χρήση 2006 (δηλαδή € 0,51 ανά μετοχή προσαρμοσμένο ως προς τον υφιστάμενο αριθμό μετοχών της Τράπεζας). Από το συνολικό μέρισμα ανά μετοχή (€ 0,72), προμέρισμα ύψους € 0,36 ανά μετοχή καταβλήθηκε εντός του Δεκεμβρίου 2007 σύμφωνα με την από 31/10/2007 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου και καταχωρήθηκε αφαιρετικά στα ίδια κεφάλαια της Τράπεζας κατά τη χρήση 2007.

42 Ταμείο και χρηματικά διαθέσιμα

Για σκοπούς σύνταξης της κατάστασης ταμειακών ροών, ως ταμείο και χρηματικά διαθέσιμα νοούνται τα ακόλουθα υπόλοιπα τα οποία έχουν λήξη μικρότερη των 90 ημερών από την ημερομηνία απόκτησής τους.

	31 Δεκεμβρίου 2007	31 Δεκεμβρίου 2006
Ταμείο και διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα (Σημείωση 17)	2.893.003	1.656.359
Έντοκα γραμμάτια και άλλα αξιόγραφα (Σημείωση 18)	35.393	94.568
Δάνεια και άλλες χορηγήσεις σε πιστωτικά ιδρύματα (Σημείωση 19)	1.784.650	2.624.250
Χρηματοοικονομικά μέσα ενεργητικού αποτιμώμενα σε εύλογες αξίες μέσω αποτελεσματικών λογαριασμών (Σημείωση 21)	349.523	6.112
Σύνολο	5.062.568	4.381.289

43 Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

Τα συνδεδεμένα μέρη περιλαμβάνουν α) Μέλη Δ.Σ. και Διοίκησης της Τράπεζας, β) Μέλη Δ.Σ / Διοίκησης θυγατρικών του Ομίλου, γ) Πλησιέστερα μέλη και οικονομικά εξαρτώμενα μέλη (σύζυγοι, τέκνα, κ.α) των μελών Δ.Σ. και Διοίκησης, δ) Εταιρείες οι οποίες συναλλάσσονται με τον Όμιλο της Τράπεζας Πειραιώς, εφόσον η συνολική συμμετοχή σε αυτές (μελών Δ.Σ. και διοίκησης, καθώς και των εξαρτώμενων/ πλησιέστερων μελών τους) υπερβαίνει αθροιστικά το 20%.

	Μέλη Δ.Σ. και Διοίκηση Τράπεζας	
	31 Δεκεμβρίου 2007	31 Δεκεμβρίου 2006
Υπόλοιπο δανείων	177.459	103.646
Υπόλοιπο καταθέσεων	28.169	56.048

Οι εγγυητικές επιστολές και οι ενέγγυες πιστώσεις προς τα μέλη του Δ.Σ. και τη Διοίκηση της Τράπεζας κατά την 31/12/2007 ανέρχονται σε € 11 εκ. (2006: € 9,5 εκ.). Το συνολικό έσοδο και έξοδο από τα δάνεια και καταθέσεις προς/ από μέλη του Δ.Σ. και τη Διοίκηση της Τράπεζας για τη χρήση 2007 είναι € 8,5 εκ. (2006: € 4,9 εκ.) και € 0,9 εκ. (2006: € 0,4 εκ.) αντίστοιχα.

Οι χορηγήσεις και οι εγγυητικές επιστολές προς συνδεδεμένα μέρη συνιστούν ελάχιστο ποσοστό επί του συνόλου των χορηγήσεων και εγγυητικών επιστολών αντίστοιχα του Ομίλου. Έχουν δοθεί μέσα στα πλαίσια των εγκεκριμένων χρηματοδοτικών πολιτικών και διαδικασιών του Ομίλου, με επαρκείς εξασφαλίσεις και καλύμματα. Οι χορηγήσεις προς συνδεδεμένα μέρη εξυπηρετούνται κανονικά και καμία πρόβλεψη δεν έχει σχηματιστεί για τα υπόλοιπά τους.

	31 Δεκεμβρίου 2007	31 Δεκεμβρίου 2006
	Αμοιβές μελών Διοίκησης	
Μισθοί και λοιπές αμοιβές	19.364	11.561
Παροχές λήξεως της εργασιακής σχέσης	4.354	-
	23.718	11.561

Το συνολικό κόστος των δικαιωμάτων προαίρεσης αγορών σε μετοχές που έχουν χορηγηθεί στα μέλη Δ.Σ. και διοίκησης είναι € 3 εκ. (2006: € 3,3 εκ.) (σημείωση 13). Το σύνολο των προβλέψεων για τα μέλη Δ.Σ. και διοίκησης ανέρχεται σε € 32,7 εκ. κατά την 31/12/2007 (2006: € 31,5 εκ.). Το σύνολο των εν λόγω προβλέψεων έχει συμπεριληφθεί στις υποχρεώσεις για παροχές μετά τη συνταξιοδότηση (σημείωση 37).

	Συγγενείς εταιρείες	
	31 Δεκεμβρίου 2007	31 Δεκεμβρίου 2006
Καταθέσεις	41.947	21.624
Δάνεια	301	4.252
Τόκοι / έξοδο	(1.075)	(205)
Τόκοι / έσοδο	16	227

44 Εξαγορές και πωλήσεις θυγατρικών και συγγενών εταιρειών

Από 1/1/2007 έως 31/12/2007 πραγματοποιήθηκαν οι κάτωθι μεταβολές στο χαρτοφυλάκιο θυγατρικών και συγγενών εταιρειών του Ομίλου:

α) Εξαγορές εταιρειών:

Η Τράπεζα απέκτησε στις 13/9/2007 ποσοστό 99,61% της International Commerce Bank JSC με έδρα την Ουκρανία έναντι τιμήματος € 53,7 εκ. Επίσης, η Τράπεζα απέκτησε στις 25/7/2007 ποσοστό 100% της Olympic Εμπορικές & Τουριστικές Επιχειρήσεις Α.Ε., έναντι € 25,5 εκ. Στις 27/09/2007 μεταβίβασε ποσοστό 6%, διαμορφώνοντας το τελικό ποσοστό συμμετοχής της στο 94%. Η Τράπεζα εφάρμοσε τις προβλεπόμενες διατάξεις του ΔΠΧΠ 3 «Συνενώσεις Επιχειρήσεων» για τον επιμερισμό του κόστους εξαγοράς αναπροσαρμόζοντας τα στοιχεία ενεργητικού, παθητικού και τις ενδεχόμενες υποχρεώσεις των εν λόγω θυγατρικών σε εύλογες αξίες. Μετά την ολοκλήρωση του επιμερισμού του κόστους εξαγοράς, οι εύλογες αξίες των στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων που αποκτήθηκαν και οι προκύπτουσες υπεραξίες έχουν ως εξής:

Στοιχεία Ενεργητικού	Olympic Εμπορικές και Τουριστικές επιχειρήσεις Α.Ε.		International Commerce Bank	
	Λογιστική αξία	Εύλογη αξία	Λογιστική αξία	Εύλογη αξία
Άυλα πάγια στοιχεία	199	199	63	10.756
Ενσώματα πάγια στοιχεία	184.977	184.977	13.088	13.723
Χορηγήσεις	12.699	12.699	94.157	93.804
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	57.351	57.351	31.058	31.370
Σύνολο στοιχείων Ενεργητικού	255.226	255.226	138.366	149.653
Στοιχεία Υποχρεώσεων				
Υποχρεώσεις προς πελάτες και πιστωτικά ιδρύματα	196.879	196.879	121.549	121.548
Λοιπές Υποχρεώσεις	38.659	42.254	2.709	5.082
Σύνολο στοιχείων Υποχρεώσεων	235.538	239.133	124.258	126.630
Καθαρή Θέση	20.151	16.093	14.108	23.023
Σύνολο Καθαρής Θέσης και Υποχρεώσεων	255.689	255.226	138.366	149.653
Συνολικό Κόστος Εξαγοράς		25.400		53.738
Ποσοστό καθαρής θέσης που εξαγοράστηκε		94%		99,61%
Υπεραξία (goodwill) εξαγοράς		10.273		30.805

Οι προσαρμογές στις εύλογες αξίες των στοιχείων ενεργητικού και παθητικού της International Commerce Bank JSC οφείλονται κυρίως στην αναγνώριση αύλων περιουσιακών στοιχείων (πελατειακές σχέσεις). Οι προσαρμογές στις εύλογες αξίες των στοιχείων ενεργητικού και παθητικού της Olympic Εμπορικές & Τουριστικές Επιχειρήσεις Α.Ε. οφείλονται σε αναγνώριση υποχρεώσεων πριν την εξαγορά.

Εάν οι δύο παραπάνω θυγατρικές είχαν ενοποιηθεί από την αρχή του έτους, θα είχαν συνεισφέρει συνολικά στον Όμιλο έσοδα ποσό € 43.304 χιλ. και κέρδη μετά φόρων € 2.747 χιλ.

Η Τράπεζα στις 5/7/2007 απέκτησε ποσοστό 100% της εταιρείας Phenillion Enterprisers LTD με έδρα την Κύπρο έναντι ποσού € 3 χιλ.

Στις 13/6/2007 ολοκληρώθηκε η συμμετοχή της Τράπεζας στο μετοχικό κεφάλαιο της Ευρωπαϊκής Πίστης ΑΕΓΑ. Η Τράπεζα κάλυψε αποκλειστικά την αύξηση μετοχικού κεφαλαίου της εν λόγω εταιρείας αποκτώντας το 30% έναντι € 18,63 εκ.

Η Piraeus Bank Egypt SAE, θυγατρική της Τράπεζας, απέκτησε στις 25/10/2007 την Piraeus Bank Egypt Investment Company έναντι ποσού € 1,3 εκ. κατέχοντας το 99,8%.

Η Piraeus Bank Bulgaria A.D., θυγατρική της Τράπεζας, απέκτησε στις 12/10/2007 το 100% της Dirent Leasing Bulgaria έναντι ποσού € 0,6 εκ. και η οποία μετονομάστηκε σε Piraeus Best Leasing Bulgaria EAD.

Στις 29/11/2007 η Τράπεζα απέκτησε το 27,2% της APE Επενδυτικής Περιουσίας Α.Ε. έναντι τιμήματος € 16,3 χιλ.

Στις 10/12/2007, η Arab Bank PLC και η Τράπεζα Πειραιώς Α.Ε. ανακοίνωσαν τη συμφωνία πώλησης του δικτύου καταστημάτων και των τραπεζικών εργασιών της πρώτης στην Κύπρο προς τοπική θυγατρική της Τράπεζας Πειραιώς Α.Ε. Η συναλλαγή ολοκληρώθηκε στις 25/01/2008.

β) Συμμετοχή σε αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου:

Η Τράπεζα συμμετείχε στις 19/1/2007 και 28/6/2007 σε αύξηση μετοχικού κεφαλαίου της Tirana Bank I.B.C. με το ποσό των € 6,8 εκ. και των € 13,6 εκ. αντιστοίχως, με αμετάβλητο το ποσοστό συμμετοχής.

Η Τράπεζα κάλυψε κατά τις 30/3/2007 και 28/6/2007 το σύνολο της αύξησης μετοχικού κεφαλαίου της Piraeus Bank Bulgaria A.D. κατά € 10 εκ. και € 116 εκ. αντίστοιχα, με οριακή αύξηση του ποσοστού συμμετοχής της από 99,92% σε 99,98%.

Η Τράπεζα κάλυψε στις 24/4/2007 και 28/6/2007 το σύνολο της αύξησης μετοχικού κεφαλαίου της Piraeus Bank Beograd A.D. με το ποσό των € 39,1 εκ. και € 25,0 εκ. αντίστοιχα με αμετάβλητο το ποσοστό συμμετοχής.

Η Τράπεζα συμμετείχε στις 10/5/2007 και στις 28/06/2007 στην αύξηση μετοχικού κεφαλαίου της Piraeus Bank Romania S.A. με το ποσό των € 50 εκ. και € 172 εκ. αντιστοίχως, με αμετάβλητο το ποσοστό συμμετοχής της.

Η Τράπεζα συμμετείχε στις 7/6/2007 και στις 2/7/2007 στην αύξηση μετοχικού κεφαλαίου της Piraeus Bank Egypt S.A.E. κατά € 37,3 εκ. με οριακή αύξηση του ποσοστού συμμετοχής της από 95,34% σε 95,36%.

Στις 31/8/2007 και 6/11/2007 η Τράπεζα κάλυψε το σύνολο της αύξησης μετοχικού κεφαλαίου (€ 1,2 εκ.) της Phenillion Enterprisers LTD, χωρίς καμία μεταβολή του ποσοστού συμμετοχής της.

Η Τράπεζα στις 29/1/2007 κάλυψε το σύνολο της αύξησης μετοχικού κεφαλαίου της Piraeus Leasing Bulgaria S.A., ήτοι € 5 εκ. χωρίς καμία μεταβολή του ποσοστού συμμετοχής της (100%).

Η Τράπεζα συμμετείχε στις 18/5/2007 και 25/5/2007 στην αύξηση μετοχικού κεφαλαίου στην SSIF Piraeus Securities Romania S.A. με το ποσό των € 0,6 εκ., αυξάνοντας το ποσοστό συμμετοχής της από 78,25% σε 79,46%.

Η θυγατρική της Τράπεζας, Piraeus Bank Egypt SAE, στις 13/3/2007 κάλυψε το σύνολο της αύξησης μετοχικού κεφαλαίου της Piraeus Egypt Leasing Co με το ποσό των € 3,3 εκ. αυξάνοντας το ποσοστό συμμετοχής της από 99,6% σε 99,9%.

Η Τράπεζα συμμετείχε στις 28/9/2007 στην αύξηση μετοχικού κεφαλαίου της APE Commercial Property A.E. με το ποσό των € 0,25 εκ. διατηρώντας το ποσοστό συμμετοχής της στο 27,8%.

Στις 10/10/2007 η Τράπεζα κάλυψε το σύνολο της αύξησης μετοχικού κεφαλαίου της Picar A.E., ήτοι € 36 εκ., χωρίς καμία μεταβολή του ποσοστού συμμετοχής της (100%).

Η Τράπεζα κάλυψε το σύνολο της αύξησης μετοχικού κεφαλαίου της Πειραιώς Factoring A.E. στις 21/12/2007 με το ποσό των € 3,29 εκ., διατηρώντας το ποσοστό συμμετοχής της στο 100%.

Η Τράπεζα συμμετείχε στις 20/12/2007 στην αύξηση μετοχικού κεφαλαίου της εταιρίας Olympic Εμπορικές & Τουριστικές Επιχειρήσεις Α.Ε. κατά € 3,38 εκ. με αμετάβλητο το ποσοστό συμμετοχής της στο 94%.

Στις 9/11/2007 και στις 13/11/2007 η Τράπεζα συμμετείχε στην αύξηση μετοχικού κεφαλαίου της εταιρίας International Commerce Bank JSC με το ποσό των € 46,85 εκ. αυξάνοντας το ποσοστό συμμετοχής της από 99,61% σε 99,95%.

γ) Αυξήσεις ποσοστών συμμετοχής:

Η Τράπεζα στις 7/5/2007 και 6/7/2007 επαύξησε τη συμμετοχή της στη Marathon Banking Corporation κατά € 0,88 εκ. και € 1,94 εκ. αντίστοιχα, αυξάνοντας το ποσοστό της κατά 4,12% από 82,5% σε 86,6%.

Η Τράπεζα επαύξησε τη συμμετοχή της στην Πειραιώς Χρηματοδοτικές Μισθώσεις Α.Ε., από την 1/1/2007 έως την 31/12/2007, κατά 0,74% έναντι τιμήματος € 1,19 εκ., αυξάνοντας το ποσοστό συμμετοχής της από 86,76% σε 87,55%.

Η Τράπεζα επαύξησε τη συμμετοχή της στη Πειραιώς Χρηματοπιστηριακή ΑΕΠΕΥ κατά € 11,41 εκ. αυξάνοντας το ποσοστό της κατά 20% από 80% σε 100%.

Η Τράπεζα επαύξησε τη συμμετοχή της στην Euroinvestment & Finance LTD κατά 5,57% έναντι € 0,47 εκ. διαμορφώνοντας το τελικό ποσοστό της από 85,10% σε 90,67%.

Η Τράπεζα επαύξησε τη συμμετοχή της στην Πειραιώς Επενδύσεις Ακίνητης Περιουσίας Α.Ε.Α.Π., από την 1/1/2007 έως την 31/12/2007, κατά 0,5% έναντι τιμήματος € 0,69 εκ., αυξάνοντας το ποσοστό συμμετοχής της από 38,17% σε 38,69%.

δ) Ιδρύσεις εταιριών:

Η Τράπεζα στις 6/7/2007 και 16/8/2007 ίδρυσε δύο νέες άμεσες θυγατρικές, τις Piraeus Rent Doo Beograd και Piraeus Leasing Doo Beograd, έναντι € 0,10 εκ. και € 2 εκ. αντίστοιχα με ποσοστό συμμετοχής 100%.

Ιδρύθηκαν τέσσερις νέες εταιρείες Φοίβη Ενεργειακή Α.Ε. Φωτοβολταϊκών Έργων, Ιαπετός Ενεργειακή Α.Ε. Φωτοβολταϊκών Έργων, Ασπράδος Ενεργειακή Α.Ε. Φωτοβολταϊκών Έργων και Ορίων Ενεργειακή Α.Ε. Φωτοβολταϊκών Έργων από τις θυγατρικές εταιρείες ETBA ΒΙ.ΠΕ Α.Ε. και Good Works Ενεργειακή Α.Ε. Φωτοβολταϊκών Έργων με 100% συνολική συμμετοχή στην κάθε μια.

Κατά τη διάρκεια της χρήσης 2007 η Τράπεζα ίδρυσε την Piraeus Real Estate Consultants Doo (Σερβία), την Piraeus Real Estate Bulgaria EOOD (Βουλγαρία) και την Piraeus Real Estate Egypt LLC (Αίγυπτος). Η Τράπεζα συμμετέχει με ποσοστό το 100% στο μετοχικό κεφάλαιο των δύο πρώτων εταιριών και με ποσοστό 99,8% στην τελευταία.

Στις 10/4/2007 η Multicollection A.E., θυγατρική της Τράπεζας κατά 51%, ίδρυσε τη Multicollection Romania SRL.

Στις 7/12/2007 η κατά 100% θυγατρική της Τράπεζας Πειραιώς Μεσίτες Ασφαλιστικών και Αντασφαλιστικών Εργασιών Α.Ε. ίδρυσε την Πειραιώς Πρακτορειακή Ασφαλιστικών Εργασιών Α.Ε. έναντι ποσού € 60 χιλ. κατέχοντας το 100%.

Ολοκληρώθηκε στις 31/12/2007 η ίδρυση δυο νέων εταιριών, KL Real Estate A.E. Εκμετάλλευσης Ακινήτων και Εκκαθαρίσεις Ακτοπλοΐας Α.Ε. από την 100% θυγατρική της Τράπεζας, Πειραιώς ATFS A.E. με ιδρυτικό κεφάλαιο € 60 χιλ. και με 100% συνολική συμμετοχή στην κάθε μια.

ε) Εκκαθαρίσεις, μεταβιβάσεις ποσοστών και πωλήσεις εταιριών:

Εκκαθαρίστηκε η κατά 100% συμμετοχή της Τράπεζας στην Πειραιώς Enterprisers 4 Ltd με έδρα τη Κύπρο στις 29/3/2007.

Στις 20/3/2007, η Πειραιώς Real Estate Α.Ε. και η ETBA FINANCE Α.Ε. μεταβίβασαν στη θυγατρική εταιρεία ETBA ΒΙ.ΠΕ Α.Ε. το 50,83% και 0,17% αντίστοιχα της επίσης θυγατρικής εταιρείας Good Works Ενεργειακή Α.Ε. Φωτοβολταϊκών Έργων. Επίσης, την ίδια ημερομηνία, η Πειραιώς Real Estate Α.Ε. μεταβίβασε σε τρίτους το 49% της Good Works Ενεργειακή Α.Ε. Φωτοβολταϊκών Έργων έναντι τιμήματος € 29,4 χιλ.

Όμιλος Τράπεζας Πειραιώς - 31 Δεκεμβρίου 2007
Ποσά σε χιλιάδες ευρώ (Εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά)

Η εταιρεία Πειραιώς Green Investments A.E. στις 20/3/2007, θυγατρική κατά 100% των εταιρειών Πειραιώς Real Estate A.E. και ETBA FINANCE A.E., μεταβίβαστηκε κατά 100% στη Τράπεζα έναντι τιμήματος € 60 χιλ.

Στις 7/2/2007, η ΓΕΚΑ Α.Ε., θυγατρική κατά 66,7% της Τράπεζας, μεταβίβασε σε τρίτους το ποσοστό (50%) της συγγενούς της εταιρείας Μοναστηρίου Α.Ε., έναντι τιμήματος € 4,8 εκ.

Στις 28/9/2007, η Τράπεζα Πειραιώς πούλησε το ποσοστό συμμετοχής της (49,9%) στην συγγενή εταιρεία ING Πειραιώς Ζωής.

Η Τράπεζα στις 29/6/2007 πούλησε το 37% της συμμετοχής της στην Βοιωτική Α.Ε. Περιφερειακής Ανάπτυξης & Επενδύσεων έναντι € 2,8 χιλ.

Ολοκληρώθηκε στις 05/10/2007 η απόσχιση τμημάτων της Πειραιώς Χρηματοδοτικές Μισθώσεις Α.Ε. και η εισφορά τους στην κατά ποσοστό 100% θυγατρική της εταιρείας Πειραιώς Leasing Χρηματοδοτικές Μισθώσεις Α.Ε.

Στη 1/2/2007, ο Όμιλος πώλησε εξ ολοκλήρου τη συμμετοχή στη θυγατρική εταιρεία Πειραιώς Botifin AE (100%), η οποία με τη σειρά της συμμετείχε με 100% στην P-Parking AE με έδρα την Ελλάδα. Τα στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων που πωλήθηκαν έχουν ως εξής:

	Πειραιώς Botifin A.E./ P - Parking A.E.
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	25
Χρεόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου	500
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	37.815
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	(35.283)
Λοιπές υποχρεώσεις	(383)
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων	2.674
Τίμημα πώλησης	1.935
Μείον: Ταμείο και ταμειακά διαθέσιμα που πωλήθηκαν	(25)
Καθαρή εισροή/ (εκροή) από την πώληση	1.910

Επίσης, εάν ληφθεί υπόψη και το τίμημα πώλησης (€ 29 χιλ.) του 49% της συμμετοχής στη θυγατρική εταιρεία Good Works A.E. (100%), οι καθαρές εισροές από τις πωλήσεις θυγατρικών ανέρχονται σε € 1.939 χιλ.

στ) Αλλαγές επωνυμίας:

Έγινε αλλαγή επωνυμίας της εταιρείας Πειραιώς ΑΕΔΑΚ σε Πειραιώς Asset Management ΑΕΔΑΚ., της New Flexible Τουριστική και Αναπτυξιακή Α.Ε. σε Πειραιώς Green Investments A.E., της Πειραιώς Α.Ε. Εξυπηρέτησης Ακτοπλοϊκών & άλλων μεταφορών σε Πειραιώς Leasing Χρηματοδοτικές Μισθώσεις Α.Ε., της Good Works Κτηματική Τουριστική & Αναπτυξιακή Α.Ε. σε Good Works Ενεργειακή Α.Ε. Φωτοβολταϊκών Έργων, της Ιονικής Επενδυτικής Α.Ε. σε APE Επενδυτικής Περιουσίας Α.Ε. και της Egyptian Commercial Storage Co σε Integrated Storage System Co.

Οι επενδύσεις του Ομίλου σε θυγατρικές εταιρείες στη χρήση 2007 που περιγράφονται ανωτέρω, αναλύονται στον πίνακα που ακολουθεί:

	2007	2006
Συμμετοχή σε αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου	565.884	52.831
Αύξηση ποσοστού σε θυγατρικές του Ομίλου	16.540	24.045
Ίδρυση εταιρειών	2.552	2.055
	<hr/>	<hr/>
Εξαγορά θυγατρικών εταιρειών	584.976	78.931
Μείον: Ταμείο και ταμειακά διαθέσιμα που εξαγοράστηκαν	81.235	1.719
	(33.239)	(419)
Σύνολο	632.972	80.231

Έτσι, οι καθαρές εκροές από αυξήσεις ποσοστών σε θυγατρικές ανέρχονται σε € 64.536 χιλ.

Στη χρήση 2007, η υπεραξία (σημείωση 25) που προέκυψε από εξαγορές θυγατρικών εταιρειών και από αυξήσεις ποσοστού σε θυγατρικές εταιρείες του Ομίλου ανήλθε σε € 42.646 χιλ. (2006: € 6.710 χιλ.).

45 Γεγονότα μετά την ημερομηνία Ισολογισμού

Στις 12/02/2008 ο διεθνής οίκος Standard & Poor's προχώρησε σε αναβάθμιση των προοπτικών της πιστοληπτικής διαβάθμισης της Τράπεζας Πειραιώς σε «θετικές» από «σταθερές», επιβεβαιώνοντας το rating BBB+.

Αθήνα, 12 Φεβρουαρίου 2008

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ
ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΜΙΧΑΛΗΣ Γ. ΣΑΛΛΑΣ
Α.Δ.Τ. Τ 164347

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α. ΠΡΟΒΟΠΟΥΛΟΣ
Α.Δ.Τ. ΑΒ 595400

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Ι. ΛΙΑΠΗΣ
Α.Δ.Τ. Φ 364378
Α.Μ. Αδείας Ο.Ε.Ε. Α/ 7253

Έκθεση Ελέγχου Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή

Προς τους Μετόχους της “ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε.”

Έκθεση επί των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

Ελέγξαμε τις συνημμένες ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις της Ανώνυμης Εταιρείας ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε. (η «Τράπεζα») και των θυγατρικών της (ο «Όμιλος»), που αποτελούνται από τον ενοποιημένο ισολογισμό της 31ης Δεκεμβρίου 2007 και τις ενοποιημένες καταστάσεις αποτελεσμάτων, μεταβολών ιδίων κεφαλαίων και ταμειακών ροών της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή καθώς και περίληψη των σημαντικών λογιστικών πολιτικών και λοιπές επεξηγηματικές σημειώσεις.

Ευθύνη Διοίκησης για τις Οικονομικές Καταστάσεις

Η Διοίκηση της Τράπεζας έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση αυτών των Οικονομικών Καταστάσεων σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η ευθύνη αυτή περιλαμβάνει σχεδιασμό, εφαρμογή και διατήρηση συστήματος εσωτερικού ελέγχου σχετικά με την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση οικονομικών καταστάσεων, απαλλαγμένων από ουσιώδη ανακρίβεια, που οφείλεται σε απάτη ή λάθος. Η ευθύνη αυτή περιλαμβάνει επίσης την επιλογή και εφαρμογή κατάλληλων λογιστικών πολιτικών και την διενέργεια λογιστικών εκτιμήσεων που είναι λογικές για τις περιστάσεις.

Ευθύνη Ελεγκτή

Δική μας ευθύνη είναι η έκφραση γνώμης επί αυτών των Οικονομικών Καταστάσεων, με βάση τον έλεγχό μας. Διενεργήσαμε τον έλεγχο σύμφωνα με τα Ελληνικά Ελεγκτικά Πρότυπα, που είναι εναρμονισμένα με τα Διεθνή Ελεγκτικά Πρότυπα. Τα Πρότυπα αυτά απαιτούν τη συμμόρφωσή μας με τους κανόνες δεοντολογίας και το σχεδιασμό και διενέργεια του ελέγχου μας με σκοπό την εύλογη διασφάλιση ότι οι οικονομικές καταστάσεις είναι απαλλαγμένες από ουσιώδη ανακρίβεια.

Ο έλεγχος περιλαμβάνει τη διενέργεια διαδικασιών για την συγκέντρωση ελεγκτικών τεκμηρίων, σχετικά με τα ποσά και τις πληροφορίες που περιλαμβάνονται στις οικονομικές καταστάσεις. Οι διαδικασίες επιλέγονται κατά την κρίση του ελεγκτή και περιλαμβάνουν την εκτίμηση του κινδύνου ουσιώδους ανακρίβειας των οικονομικών καταστάσεων, λόγω απάτης ή λάθους. Για την εκτίμηση του κινδύνου αυτού, ο ελεγκτής λαμβάνει υπόψη το σύστημα εσωτερικού ελέγχου σχετικά με την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των οικονομικών καταστάσεων, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών για τις περιστάσεις και όχι για την έκφραση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας του συστήματος εσωτερικού ελέγχου της εταιρείας. Ο έλεγχος περιλαμβάνει επίσης την αξιολόγηση της καταλληλότητας των λογιστικών πολιτικών που εφαρμόστηκαν και του εύλογου των εκτιμήσεων που έγιναν από τη Διοίκηση, καθώς και αξιολόγηση της συνολικής παρουσίας των οικονομικών καταστάσεων.

Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε συγκεντρώσει είναι επαρκή και κατάλληλα για τη θεμελίωση της γνώμης μας.

Γνώμη

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα από κάθε ουσιώδη άποψη την οικονομική κατάσταση του Ομίλου κατά την 31 Δεκεμβρίου 2007, την χρηματοοικονομική του επίδοση και τις Ταμειακές του Ροές για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης, όπως αυτά υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Αναφορά επί άλλων νομικών και κανονιστικών θεμάτων.

Η Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου περιλαμβάνει τις πληροφορίες που προβλέπονται από τα άρθρα 107 παράγραφος 3 και 16 παράγραφος 9 του Κ.Ν. 2190/20 καθώς και από το άρθρο 11α του Ν.3371/2005 και το περιεχόμενό της είναι συνεπές με τις συνημμένες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.

PRICEWATERHOUSECOOPERS

Πράιςγουοτερχαους Κούπερς
Ανώνυμος ελεγκτική Εταιρεία
Ορκωτοί Ελεγκτές Λογιστές
Λεωφ. Κηφισίας 268
152 32 Χαλάνδρι
ΑΜ ΣΟΕΛ 113

Αθήνα, 14 Φεβρουαρίου 2008
Ο ΟΡΚΩΤΟΣ ΕΛΕΓΚΤΗΣ ΛΟΓΙΣΤΗΣ

Βασίλειος Γούτης
ΑΜ ΣΟΕΛ 10411